Sedlak & Sedlak

Analiza sytuacji w wybranych grupach zawodów na kujawsko-pomorskim rynku pracy w latach 2010-2013

Kraków 2013

Spis treści

Wstęp 11

Przedmiot i cel raportu 12

Struktura raportu 13

Metodologia i źródła danych 13

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych 13

Badanie pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego 14

Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń Sedlak & Sedlak 14

Rynek pracy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 15

Wybrane wskaźniki GUS 15

Wnioski z badań ankietowych pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego 21

Wnioski z Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń Sedlak & Sedlak 27

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych w województwie kujawsko-pomorskim 29

Wnioski z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych 30

Podsumowanie 33

Rozdział I. Grupa zawodowa: rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna 34

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 35

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 38

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy 41

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 47

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w województwie kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 50

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń 51

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych 54

Podsumowanie 56

Rozdział II. Grupa zawodowa: sprzedaż, marketing, public relations 57

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 58

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 61

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy....63

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 69

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 72

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń....73

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych 76

Podsumowanie 78

Rozdział III. Grupa zawodowa: informatyka i wykorzystanie komputerów....79

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 80

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 83

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy....84

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 90

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 93

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń....94

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych 96

Podsumowanie 98

Rozdział IV. Grupa zawodowa: opieka społeczna i zdrowie....99

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 100

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 103

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy....106

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 111

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 114
Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń 115
Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych 117
Podsumowanie 120
Rozdział V. Grupa zawodowa: prace sekretarskie i biurowe 121
Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 122
Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 125
Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy 128
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 133
Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 136
Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń 137
Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych 140
Podsumowanie 142
Rozdział VI. Grupa zawodowa: gastronomia, hotelarstwo i turystyka 143
Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 144
Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 147
Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy 150
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 155
Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 158
Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń 159
Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych 160
Podsumowanie 164

Rozdział VII. Grupa zawodowa: usługi transportowe 165

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 166

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 169

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy 171

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 177

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 179

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń 181

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych 183

Podsumowanie 185

Rozdział VIII. Grupa zawodowa: elektryka i elektronika 186

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 187

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 190

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy 193

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 199

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 201

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń 202

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych 204

Podsumowanie 208

Rozdział IX. Grupa zawodowa: budownictwo i architektura 209

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 210

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 214

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy 216

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 222

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 225

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń....226
Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych....228
Podsumowanie....232
Rozdział X. Grupa zawodowa: naprawa maszyn i urządzeń....233
Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013....234
Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia....237
Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy....239
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013....245
Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń....248
Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń....250
Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych....252
Podsumowanie....255
Rozdział XI. Grupa zawodowa: przemysł....256
Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013....257
Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia....260
Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy....263
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013....268
Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń....270
Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń....272
Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych....274
Podsumowanie....276

Rozdział XII. Grupa zawodowa: przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza 277

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 278

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 281

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy 284

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 289

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 292

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń 293

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych 294

Podsumowanie 298

Rozdział XIII. Grupa zawodowa: wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna 299

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 300

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 302

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy 303

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 305

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 305

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń 306

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych 308

Podsumowanie 310

Rozdział XIV. Grupa zawodowa: odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie 311

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013 312

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia 315

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy....316
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013 319
Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń 322
Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń....323
Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych 324
Podsumowanie 327
Słownik....328

Wstęp

Przedmiot i cel raportu

Założeniem publikacji jest przybliżenie sytuacji na rynku pracy 14 grup (obszarów zawodowych) obejmujących 184 zawody wyszczególnione w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy (Dz.U. z 2010 r. Nr 82, poz. 537 z późn. zm.). Na wybór zaprezentowanych w publikacji grup zawodów wpływ miało kilka czynników:

- struktura zawodowa osób bezrobotnych z terenu województwa (zawody licznie reprezentowane przez osoby bezrobotne);
- wyniki prowadzonych badań pracodawców oraz struktura zgłaszanych do powiatowych urzędów pracy wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej (zawody, w których można zauważyć znaczne zapotrzebowanie na kadry);
- obszary szkoleń proponowane uczestnikom projektów realizowanych w ramach Priorytetu VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich" PO KL;
- zmiany w strukturze wiekowej społeczeństwa oraz rosnące zapotrzebowanie na usługi pielęgnacyjno-kosmetyczne;
- poziom kwalifikacji wymaganych do wykonywania zawodów, uwzględniono zawody wymagające wysokich kwalifikacji zawodowych związanych m.in. z branżą informatyczną oraz finansowo-księgową;
- dostępna na terenie województwa oferta edukacyjna szkół ponadgimnazjalnych i wyższych, a także wyniki analizy rynku szkoleniowego (najpopularniejsze kierunki).

Publikacja ta pozwala na zaprezentowanie w inny sposób wyników badań i analiz prowadzonych w ramach projektu systemowego WUP w Toruniu ***Rynek Pracy pod Lupą***[1]***.*** Z uwagi na rozbudowaną formę klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, która zawiera ponad 2 tys. zawodów, w dotychczasowych opracowaniach oraz raportach z badań, szczegółowej analizie poddawane były niektóre zawody lub 10 wielkich grup zawodów, wyodrębnionych w klasyfikacji na podstawie poziomu niezbędnych kwalifikacji a nie, jak w przypadku tej publikacji, branż.

Zaprezentowane w publikacji informacje mają służyć przygotowywaniu lokalnych informacji o zawodach oraz być pomocne w trakcie wydawania szkołom opinii odnośnie otwierania nowych kierunków kształcenia. Będą również przydatne dla projektodawców, którzy składają wnioski o dofinansowanie projektów przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), związanych z organizacją szkoleń w konkretnych zawodach, czy podnoszenia kwalifikacji. Rozpoznanie zapotrzebowania w konkretnych branżach będzie

[1] Informacje na temat projektu WUP ***Rynek Pracy pod Lupą*** dostępne są na stronie internetowej projektu: http://podlupa.wup.torun.pl/

pomocne również powiatowym urzędom pracy w planowaniu kierunków szkoleń dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Zgodnie z założeniami, publikacja zostanie przekazana m.in. do starostw powiatowych i urzędów miast na prawach powiatu jako organów prowadzących dla większości szkół ponadgimnazjalnych z terenu województwa. Otrzymają ją także: Samorząd Województwa, Powiatowe Urzędy Pracy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu, Centra Kształcenia Ustawicznego, Kuratorium Oświaty, Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego, organizacje pracodawców, biura karier oraz uczestnicy seminarium kończącego projekt *Rynek Pracy pod Lupą.*

Struktura raportu

Raport składa się ze wstępu, 14 rozdziałów, odpowiadających poszczególnym grupom zawodów oraz „Słownika". We wstępie omówiono źródła danych, z których korzystano w niniejszej analizie. Podsumowano sytuację na kujawsko-pomorskim rynku pracy w latach 2010 – 2013 i przedstawiono najważniejsze konkluzje wynikające z treści raportu. W rozdziałach I – XIV opisano poszczególne grupy zawodów pod względem danych z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, informacji uzyskanych z badania ankietowego pracodawców działających w woj. kujawsko-pomorskim oraz poziomów wynagrodzeń na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń. Zanalizowano również, na podstawie danych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, sytuację na rynku edukacji związanej z daną kategorią zawodów. W części „Słownik" zawarto bardziej szczegółowe informacje o metodologii oraz definicje pojęć z zakresu statystyki. Opisano również projekt *Rynek Pracy pod Lupą*.

Metodologia i źródła danych

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych

To źródło danych opiera się na sprawozdaniach powiatowych urzędów pracy dotyczących liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Ponadto monitoring zawiera analizę, przekazywanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, danych nt. absolwentów i uczniów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych.

Z uwagi na to, że od 1 lipca 2010 roku obowiązuje nowa, znacznie zmieniona, klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy (Dz. U. z 2010 r. Nr 82, poz. 537 z późn. zm.). zakres danych obejmuje okres od 01 lipca 2010 roku do 30 czerwca 2013 roku.

W 2013 roku zmienił się zakres danych w statystyce publicznej, stąd szerszy zakres danych dla I półrocza 2013 roku. Oprócz ogółu wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dodano liczbę i udział miejsc subsydiowanych (miejsca pracy subsydiowanej oraz miejsca aktywizacji zawodowej).

W 2013 roku bezrobotni należący do analizowanych grup zawodów stanowili 38% wszystkich bezrobotnych pozostających w rejestrach urzędów pracy w województwie.

Badanie pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego

Badanie podmiotów gospodarczych działających w województwie kujawsko-pomorskim realizowane było w latach 2010 – 2013. Łącznie zrealizowano 8007 wywiadów z pracodawcami. W badaniu wzięły udział zarówno przedsiębiorstwa należące do sektora prywatnego, jak i publicznego. Analizując dane na temat planów zwiększenia oraz zmniejszenia zatrudnienia, warto pamiętać, że w kolejnych edycjach badania podmioty objęte nim zmieniały się w pewnym stopniu. W związku z tym, obserwowana w latach 2010 – 2013 dynamika planów zwolnień i zatrudnień odzwierciedlała nie tylko trendy na rynku pracy w województwie kujawsko-pomorskim, ale również zmiany w doborze podmiotów do próby. O badaniu więcej można dowiedzieć się zapoznając się z hasłem „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego” w części „Słownik”.

Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń Sedlak & Sedlak

Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń jest największym pozarządowym badaniem płac w Polsce. W 2012 roku w Ogólnopolskim Badaniu Wynagrodzeń uczestniczyło blisko 115 tys. osób. Ankieta, którą wypełniają użytkownicy biorący udział w Ogólnopolskim Badaniu Wynagrodzeń, przeznaczona jest dla osób zatrudnionych w wymiarze pełnego etatu na terenie Polski. W 2012 roku w badaniu uwzględniono zarobki na 340 stanowiskach, z czego 275 zawodów zostało przypisanych do 14 wyróżnionych w opracowaniu grup zawodów. Szczegółowe informacje na temat wybranych zawodów znajdują się w części „Słownik” pod hasłem „Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń”.

Rynek pracy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013

Wybrane wskaźniki GUS

W latach 2010-2012 w województwie kujawsko-pomorskim każdego roku pracowało ponad 750 000 osób. Wśród pracujących na pełen etat większość stanowili mężczyźni, natomiast w gronie pracujących w niepełnym wymiarze czasu pracy przewagę stanowiły kobiety. Liczba pracujących w poszczególnych latach utrzymywała się na stałym poziomie.

Tabela 1. Pracujący według wymiaru czasu pracy i płci w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2012 (tys.)

	Pełny etat			Niepełny etat		
Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2010	304	414	717	36	26	62
2011	298	408	706	34	21	55
2012	305	425	731	39	21	60

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Najwięcej pracujących odnotowano wśród mieszkańców województwa w wieku od 40 do 49 lat, w każdym z analizowanych okresów pracowało ok. 80% wszystkich osób w tym wieku. Najmniej pracujących było wśród osób, które miały 50 i więcej lat.

Tabela 2. Wskaźnik zatrudnienia według wieku w latach 2010-2012 w województwie kujawsko-pomorskim

Rok	15-29	30-39	40-49	50 i więcej
2010	43%	78%	80%	28%
2011	41%	76%	79%	29%
2012	42%	78%	79%	31%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Najwyższy wskaźnik zatrudnienia występował dla osób posiadających wykształcenie wyższe. W każdym z badanych lat ponad 70% absolwentów uczelni wyższych było aktywnych zawodowo. Najniższy wskaźnik zatrudnienia występował wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

Tabela 3. Wskaźnik zatrudnienia według wykształcenia w latach 2010-2012 w województwie kujawsko-pomorskim

Rok	Gimnazjalne, podstawowe i niższe	Zasadnicze zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Policealne oraz średnie zawodowe	Wyższe
2010	17%	55%	44%	61%	77%
2011	16%	55%	42%	62%	74%
2012	16%	56%	43%	61%	75%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W latach 2010 – 2012 najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby młode mające mniej niż 34 lata. Natomiast najmniej liczną grupą wśród bezrobotnych były osoby mające ponad 55 lat.

Tabela 4. Bezrobotni zarejestrowani według wieku w latach 2010-2012 w województwie kujawsko-pomorskim

Rok	24 i mniej	25-34	35-44	45-54	55 i więcej	Ogółem
2010	31 183	40 686	27 560	27 934	12 038	139 401
2011	30 415	40 761	28 139	26 825	13 482	139 622
2012	30 619	43 294	31 254	27 860	15 812	148 839

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba bezrobotnych kobiet była w latach 2010 – 2012 większa od liczby bezrobotnych mężczyzn. W 2010 roku bezrobotnych kobiet było o 19% więcej niż mężczyzn, w 2011 roku o 28% więcej, a w 2012 roku o 18% więcej.

Tabela 5. Bezrobotni zarejestrowani według płci w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2012

Rok	Mężczyźni	Kobiety
2010	63 705	75 696
2011	61 368	78 254
2012	68 340	80 499

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W latach 2010-2011 stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim utrzymywała się na poziomie 17%. W 2012 roku nieznacznie wzrosła i wyniosła 18,1%.

Tabela 6. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim oraz w Polsce w latach 2010 – 2012

Rok	Stopa bezrobocia rejestrowanego	
	woj. kujawsko-pomorskie	Polska
2010	17,0%	12,4%
2011	17,0%	12,5%
2012	18,1%	13,4%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W latach 2010 – 2012 wystąpił wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych. Pomiędzy rokiem 2010 a 2012 liczba bezrobotnych zwiększyła się o 15%. Wśród długotrwale bezrobotnych więcej było kobiet niż mężczyzn. W 2012 r. kobiety stanowiły 60,5% długotrwale bezrobotnych (o 6,4 p.p. więcej niż wśród ogółu bezrobotnych).

Tabela 8. Długotrwale bezrobotni* według płci w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2012

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2010	42 108	27 572	69 680
2011	46 301	28 982	75 283
2012	48 683	31 797	80 480

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

** Długotrwale bezrobotni - oznacza to bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych*

W roku 2012 w woj. kujawsko-pomorskim było blisko 188 tys. podmiotów gospodarczych, co stanowiło 4,7% wszystkich tego rodzaju jednostek w Polsce. Większość z nich stanowiły podmioty małe, do 9 osób (95,2%). 3,8% stanowiły podmioty zatrudniające 10-49 osób, zaś niecały 1% to podmioty o liczbie 50-249 osób. Udział podmiotów większych był poniżej 0,1%.

Tabela 9. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON wg wielkości w Polsce i w woj. kujawsko-pomorskim w 2012 roku oraz odsetek, jaki stanowią w ogóle podmiotów (%)

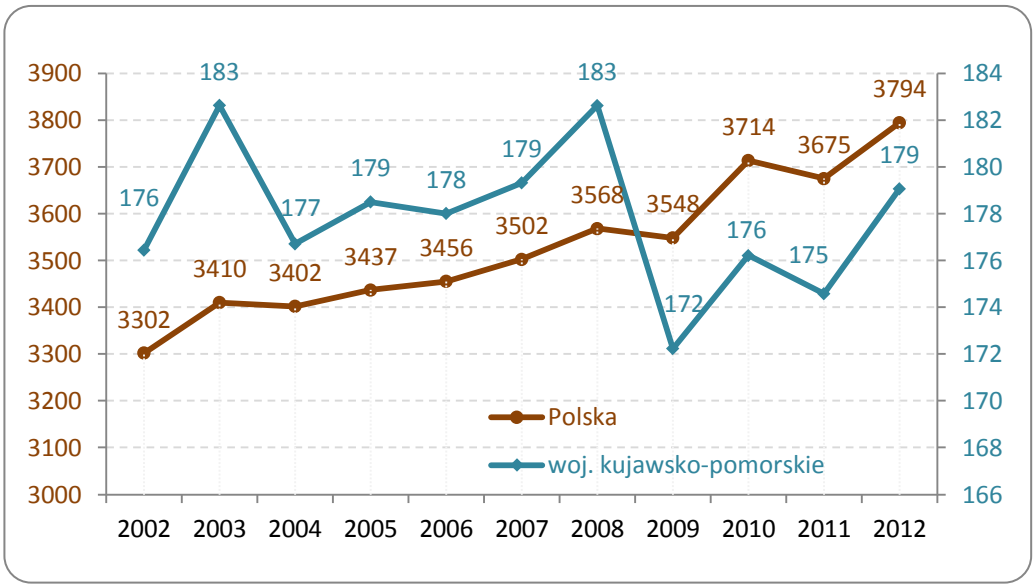
Wielkość podmiotu	Polska	woj. kujawsko-pomorskie
0-9	3 794 489 (95,45%)	179 064 (95,25%)
10-49	146 489 (3,68%)	7094 (3,77%)
50-249	29 787 (0,75%)	1620 (0,86%)
250-999	3779 (0,10%)	188 (0,10%)
1000 i więcej	790 (0,02%)	30 (0,02%)
ogółem	**3 975 334**	**187 996**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

W roku 2012, w stosunku do poprzedniego, można zaobserwować wzrost liczby podmiotów małych, w kategorii do 9 osób, zarówno w woj. kujawsko-pomorskim, jak i w całej Polsce. Wzrosła również w województwie liczba podmiotów zatrudniających 50-249 osób. Jest to zgodne z trendem dla całej Polski. Spadła natomiast liczba podmiotów zatrudniających 10-49 osób, tak w województwie, jak i w całym kraju, choć we wcześniejszych latach 2002 – 2011 ich liczba rosła. W przypadku podmiotów największych (250 osób i więcej), w 2012 roku ich

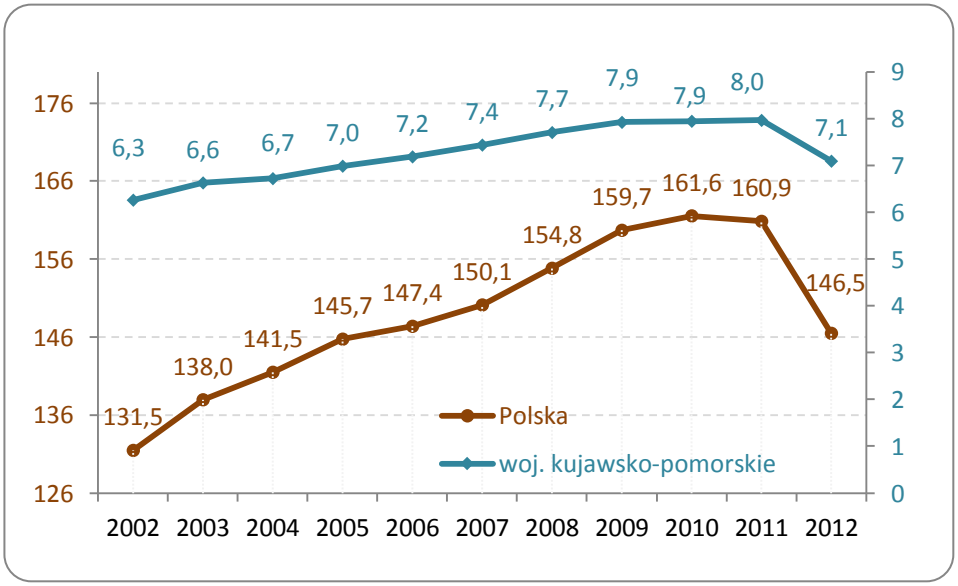
liczba zmniejszyła się względem 2011 roku – ponownie trend w województwie był taki sam, jak w Polsce. Wykresy 1 – 5 przedstawiają liczby podmiotów poszczególnych wielkości w latach 2002 – 2012 w Polsce oraz w woj. kujawsko-pomorskim.

Wykres 1. Podmioty gospodarcze zatrudniające do 9 osób w Polsce oraz w woj. kujawsko-pomorskim w latach 2002-2012 roku (tys.)

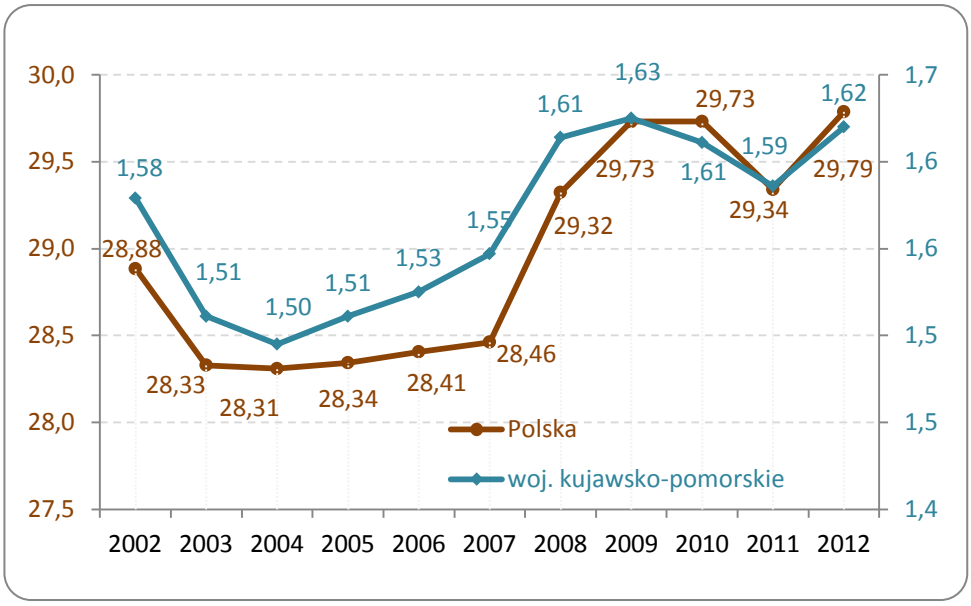
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 2. Podmioty gospodarcze zatrudniające 10-49 osób w Polsce oraz w woj. kujawsko-pomorskim w latach 2002-2012 roku (tys.)

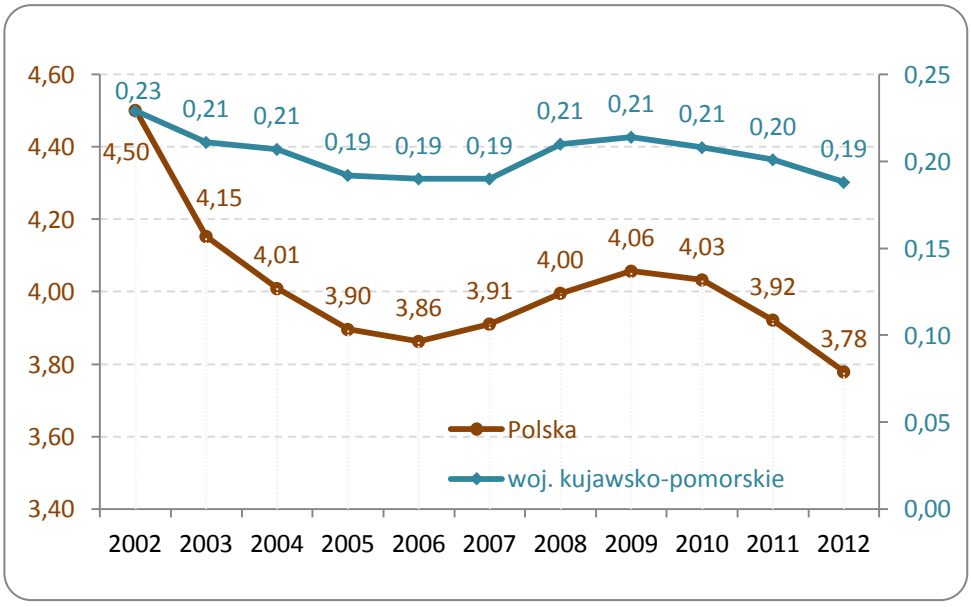
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 3. Podmioty gospodarcze zatrudniające 50-249 osób w Polsce oraz w woj. kujawsko-pomorskim w latach 2002-2012 roku (tys.)

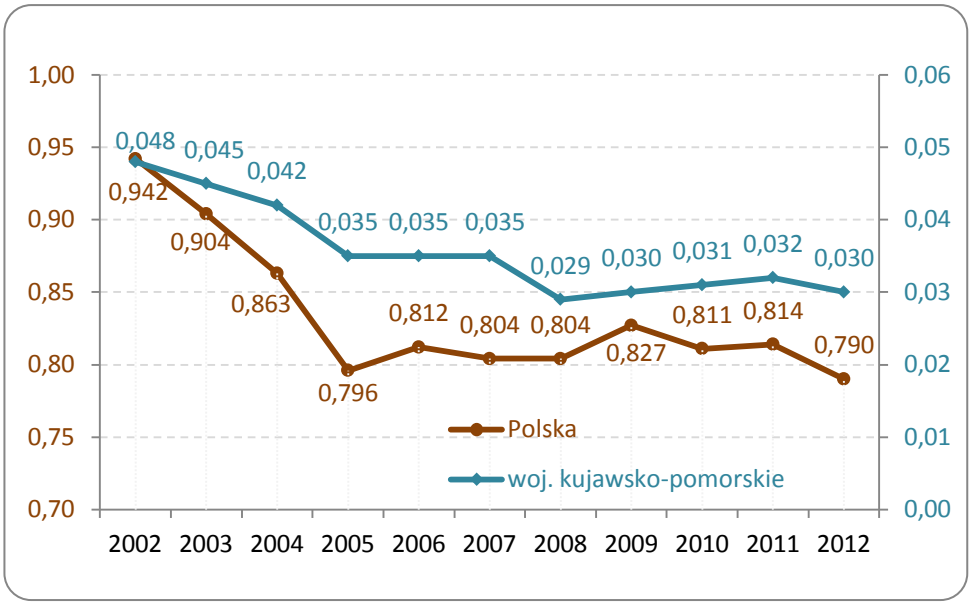
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 4. Podmioty gospodarcze zatrudniające 250-999 osób w Polsce oraz w woj. kujawsko-pomorskim w latach 2002-2012 roku (tys.)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Wykres 5. Podmioty gospodarcze zatrudniające 1000 i więcej osób w Polsce oraz w woj. kujawsko-pomorskim w latach 2002-2012 roku (tys.)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS.

Na podstawie danych GUS-u można stwierdzić, że sytuacja na kujawsko-pomorskim rynku pracy w omawianych latach była nieco gorsza od tej występującej w całej Polsce. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie była przeciętnie wyższa o 5 p.p. niż w kraju. W roku 2010, względem dwóch poprzednich lat, poziom bezrobocia wzrósł o 1 p.p. Najniższy poziom zatrudnienia w latach 2010-2013 w województwie panował wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Z kolei najwyższy poziom bezrobocia w tym okresie dotyczył osób młodych, do 34 roku życia. Liczba podmiotów rejestrowanych w bazie REGON wykazywała tę samą strukturę w województwie, co w całej Polsce. Około 95% wszystkich podmiotów w 2012 roku stanowiły jednostki małe, do 9 osób. Natomiast podmiotów dużych, zatrudniających przynajmniej 250 osób, było w województwie kujawsko-pomorskim 218, co stanowiło zaledwie 0,12% wszystkich podmiotów (tak samo, jak dla całej Polski).

Wnioski z badań ankietowych pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego

Niniejsza część pracy podsumowuje wyniki badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010 – 2013. Podmioty biorące udział w ankiecie klasyfikowane były do poszczególnych grup zawodów zgodnie z deklarowanymi stanowiskami, na które planowano zatrudnienie bądź zwolnienie osób. Dlatego też niektóre podmioty przyporządkowane były do więcej niż jednej kategorii zawodów.

Największe zatrudnienie planowano w czterech grupach zawodowych: budownictwo i architektura; sprzedaż, marketing, public relations; przemysł oraz przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza. Najmniejsze plany zatrudnieniowe odnotowano w dwóch grupach zawodów: wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna oraz odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie. W poszczególnych latach średnie plany zatrudnieniowe, we wszystkich grupach zawodowych łącznie, malały z roku na rok. W 2013 roku planowane zatrudnienie było mniejsze prawie o 1/3 w porównaniu do planów z 2010 roku. W 2010 roku planowano zatrudnić 90 pracowników, rok później – 87, w 2012 – 82, w 2013 – 64. Szczegóły prezentuje tabela 10.

Tabela 10. Planowane zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 w XIV grupach zawodowych

Grupa zawodowa	2010	2011	2012	2013	Średnie planowane zatrudnienie
rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	33	23	17	24	**24**
sprzedaż, marketing, public relations	274	202	238	191	**226**
informatyka i wykorzystanie komputerów	89	33	25	7	**39**
opieka społeczna i zdrowie	79	35	76	81	**68**
prace sekretarskie i biurowe	111	97	59	62	**82**
gastronomia, hotelarstwo i turystyka	79	25	17	19	**35**
usługi transportowe	117	122	69	66	**94**
elektryka i elektronika	5	33	13	17	**17**
budownictwo i architektura	178	356	248	204	**247**
naprawa maszyn i urządzeń	31	31	23	16	**25**
przemysł	163	153	144	122	**146**
przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza	99	93	211	81	**121**
wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna	3	4	0	0	**2**
odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie	5	6	2	1	**4**
średnie planowane zatrudnienie	**90**	**87**	**82**	**64**	**81**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W badanych latach najwięcej zwolnień planowano w budownictwie i architekturze – w latach 2010 – 2013 planowano zwolnić średnio 182 osoby. W pozostałych grupach

zawodowych przeważnie nie planowano zwolnień na dużą skalę. Dużą liczbę zwolnień zadeklarowali w 2012 roku pracodawcy planujący zwolnienia osób w grupie zawodów przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza. Szczegóły prezentuje tabela 11.

Tabela 11. Planowane zwolnienia w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 w XII grupach zawodowych*

Grupa zawodowa	2010	2011	2012	2013	Średnie planowane zwolnienia
rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	1	3	4	7	**4**
sprzedaż, marketing, public relations	12	12	17	23	**16**
opieka społeczna i zdrowie	25	3	1	10	**10**
prace sekretarskie i biurowe	9	34	17	34	**24**
gastronomia, hotelarstwo i turystyka	3	5	9	0	**4**
usługi transportowe	4	8	11	18	**10**
elektryka i elektronika	0	8	29	0	**9**
budownictwo i architektura	130	187	195	217	**182**
naprawa maszyn i urządzeń	12	0	3	3	**5**
przemysł	19	21	14	19	**18**
przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza	0	30	104	5	**35**
odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie	0	0	1	0	**0**
średnie planowane zwolnienie	**18**	**26**	**34**	**28**	**26**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
** w grupach: III. informatyka i wykorzystanie komputerów i XIII. wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna, występowały wartości zerowe, co oznacza, że pracodawcy nie planowali zwalniać pracowników.*

W edycji badania z 2013 roku zapytano pracodawców zarejestrowanych w województwie kujawsko-pomorskim o zatrudnienie kobiet i osób niepełnosprawnych. Stosunkowo najwięcej kobiet pracowało w zawodach związanych z odnową biologiczną, usługami kosmetycznymi i fryzjerskimi (100%), gastronomią, hotelarstwem i turystyką (86%) oraz opieką społeczną i zdrowiem – na 1704 pracowników zatrudnionych w tej grupie, aż 1160 (68%) stanowiły kobiety. Zawodami w najmniejszym stopniu reprezentowanymi przez kobiety były: budownictwo i architektura (12%), elektryka i elektronika (13%), usługi transportowe (13%).

Zdecydowanie najwięcej osób niepełnosprawnych zatrudnionych było w firmach, które deklarowały zatrudnienie osób w grupie związanej z przetwórstwem spożywczym i produkcją spożywczą (62%). Niepełnosprawni wykonywali też prace sekretarskie i biurowe (16%) oraz pracowali w gastronomii, hotelarstwie i turystyce (14%). Szczegóły prezentuje tabela 12.

Tabela 12. Liczba zatrudnionych osób w podmiotach planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w 2013 roku w XIII grupach zawodowych*

Grupa zawodowa	Liczba zatrud-nionych na koniec roku poprze-dzającego badanie	Liczba zatrudnionych kobiet/ odsetek	Liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych/ odsetek	Liczba podmiotów deklarujących zatrudnienie pracowników w XIII analizowanych grupach zawodów
rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	94	47 (50%)	4 (4%)	24
sprzedaż, marketing, public relations	149	72 (48%)	14 (9%)	191
informatyka i wykorzystanie komputerów	500	222 (44%)	4 (1%)	7
opieka społeczna i zdrowie	1704	1160 (68%)	29 (2%)	81
prace sekretarskie i biurowe	158	59 (37%)	26 (16%)	62
gastronomia, hotelarstwo i turystyka	42	36 (86%)	6 (14%)	19
usługi transportowe	245	33 (13%)	10 (4%)	66
elektryka i elektronika	471	60 (13%)	9 (2%)	17
budownictwo i architektura	51	6 (12%)	3 (6%)	204
naprawa maszyn i urządzeń	54	16 (30%)	6 (11%)	16
przemysł	388	97 (25%)	12 (3%)	122
przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza	91	50 (55%)	56 (62%)	81
odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie	2	2 (100%)	0 (0%)	1
Średnia wielkość zatrudnienia	**304**	**143**	**14**	**69**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**wartości zerowe dla grupy zawodowej XIII. wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna*

W latach 2010 i 2011, w firmach planujących zatrudnienie osób z zawodami należącymi do analizowanych grup zawodów, pracownicy byli przede wszystkim zatrudnieni

na podstawie stosunku pracy lub służbowego. Nieliczni pracownicy zatrudnieni byli na podstawie umów cywilno-prawnych. Analizy dla 2010 i 2011 roku prezentują tabela 13 i tabela 14.

Tabela 13. Liczba zatrudnionych osób w podmiotach deklarujących zatrudnienie w 2010 roku w województwie kujawsko-pomorskim w XIV grupach zawodowych

Grupa zawodowa	Liczba zatrud-nionych	Liczba zatrudnionych na podstawie stosunku pracy lub służbowego	Liczba zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych	Liczba podmiotów deklarujących zatrudnienie pracowników w XIV analizowanych grupach zawodów
rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	103	101	2	33
sprzedaż, marketing, public relations	222	215	8	274
informatyka i wykorzystanie komputerów	192	183	8	89
opieka społeczna i zdrowie	133	101	32	79
prace sekretarskie i biurowe	213	188	25	111
gastronomia, hotelarstwo i turystyka	106	102	4	79
usługi transportowe	166	161	5	117
elektryka i elektronika	148	133	15	5
budownictwo i architektura	82	79	3	178
naprawa maszyn i urządzeń	174	170	4	31
przemysł	737	731	6	163
przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza	70	67	3	99
wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna	231	230	1	3
odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie	2	1	0	5
Średnia wielkość zatrudnienia	**184**	**176**	**8**	**90**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Tabela 14. Liczba zatrudnionych osób w podmiotach deklarujących zatrudnienie w 2011 roku województwie kujawsko-pomorskim na koniec roku poprzedzającego badanie w XIV grupach zawodowych

Grupa zawodowa	Liczba zatrud-nionych	Liczba zatrudnionych na podstawie stosunku pracy lub służbowego	Liczba zatrudnionych na podstawie umów cywilno-prawnych	Liczba podmiotów deklarujących zatrudnienie pracowników w XIV analizowanych grupach zawodów
rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	647	618	29	**23**
sprzedaż, marketing, public relations	210	207	3	**202**
informatyka i wykorzystanie komputerów	368	351	17	**33**
opieka społeczna i zdrowie	142	105	37	**35**
prace sekretarskie i biurowe	166	156	10	**97**
gastronomia, hotelarstwo i turystyka	93	92	2	**25**
usługi transportowe	262	258	4	**122**
elektryka i elektronika	1018	1006	12	**33**
budownictwo i architektura	187	185	2	**356**
naprawa maszyn i urządzeń	215	210	6	**31**
przemysł	240	236	4	**153**
przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza	134	134	1	**93**
wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna	186	184	2	**4**
odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie	4	3	1	**6**
Średnia wielkość zatrudnienia	**277**	**267**	**9**	**87**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wnioski z Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń Sedlak & Sedlak

W analizowanych grupach zawodów najwyższą medianą wynagrodzeń, zarówno w Polsce, jak i w województwie kujawsko-pomorskim, odznaczały się grupy zawodów: informatyka i wykorzystanie komputerów, rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna oraz sprzedaż, marketing, public relations. Z kolei do najsłabiej opłacanych grup zawodów należały w Polsce te związane z opieką społeczną i zdrowiem, gastronomią, hotelarstwem i turystyką oraz zawody w grupie odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie. W woj. kujawsko-pomorskim, obok grupy opieka społeczna i zdrowie, niskim poziomem wynagrodzeń charakteryzowała się również kategoria zawodów prace sekretarskie i biurowe. Wynagrodzenia w regionie były nieco niższe w porównaniu do ogółu Polski – mediana wynagrodzeń była niższa o 400 PLN.

Tabela 15. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[2] wynagrodzeń brutto (PLN) w 2012 roku dla XIV grup zawodów w Polsce w kolejności malejącej mediany

Grupa zawodów	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
informatyka i wykorzystanie komputerów	8 060	3 580	5 500	8 100
rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	11 779	3 000	4 200	6 350
sprzedaż, marketing, public relations	14 294	2 500	3 975	6 300
naprawa maszyn i urządzeń	2 156	2 600	3 700	5 553
ogółem we wszystkich grupach zawodów	**61 932**	**2 500**	**3 600**	**5 750**
budownictwo i architektura	3 844	2 500	3 500	5 265
usługi transportowe	3 388	2 300	3 300	4 878
elektryka i elektronika	548	2 400	3 200	4 500
przemysł	5 366	2 400	3 200	4 700
wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna	646	2 500	3 100	4 300
przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza	179	1 880	2 800	3 800

[2] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik”

Grupa zawodów	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
prace sekretarskie i biurowe	9 302	2 100	2 757	3 900
opieka społeczna i zdrowie	1 314	1 900	2 350	3 000
gastronomia, hotelarstwo i turystyka	952	1 600	2 200	3 100
odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie	104	1 500	1 875	2 500

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

Tabela 16. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[3] wynagrodzeń brutto (PLN) w 2012 roku dla XIV grup zawodów w woj. kujawsko-pomorskim w kolejności malejącej mediany

Grupa zawodów	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
informatyka i wykorzystanie komputerów	257	3 015	4 500	6 700
rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	422	2 500	3 515	5 000
sprzedaż, marketing, public relations	576	2 323	3 500	5 000
budownictwo i architektura	135	2 300	3 380	5 000
ogółem we wszystkich grupach zawodów	**2 411**	**2 250**	**3 200**	**4 780**
naprawa maszyn i urządzeń	72	2 045	3 050	4 775
usługi transportowe	115	2 200	3 000	3 900
przemysł	275	2 100	3 000	4 700
prace sekretarskie i biurowe	393	2 000	2 530	3 500
opieka społeczna i zdrowie	60	1 930	2 305	3 100

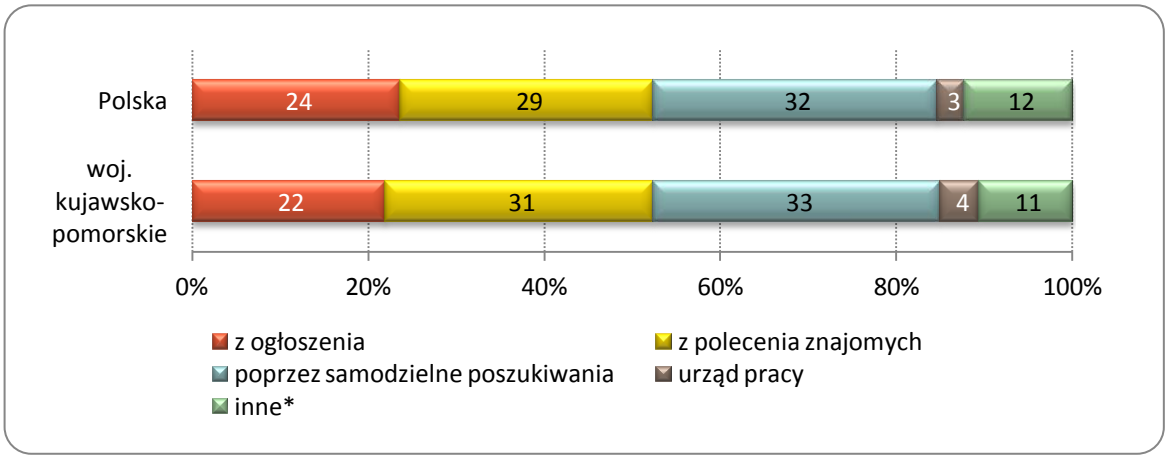
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

W tabeli uwzględniono grupy zawodów, dla których N ≥ 50. Z tego względu w zestawieniu nie znalazły się: VI. Gastronomia, hotelarstwo i turystyka, VIII. Elektryka i elektronika, XII. Przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza, XIII. Wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna, XIV. Odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie

[3] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

W omawianych grupach zawodów, najczęstszym sposobem na znalezienie pracy było jej samodzielne poszukiwanie (odpowiednio 32% w Polsce i 33% w woj. kujawsko-pomorskim). W województwie, nieco częściej niż w Polsce, respondenci udzielali odpowiedzi „z polecenia znajomych" (31% w województwie vs. 29% w Polsce). 22% osób w województwie znajdowało pracę z ogłoszenia, nieco rzadziej niż w Polsce (24%). Dzięki urzędom pracy znalazło swoją obecną pracę 4% badanych w woj. kujawsko-pomorskim i 3% w Polsce.

Wykres 6. Sposoby znalezienia pracy w XIV grupach zawodów łącznie w Polsce oraz w woj. kujawsko-pomorskim (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 61 026, woj. kujawsko-pomorskie N= 2 382.

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych w województwie kujawsko-pomorskim

W roku akademickim 2012/2013 w województwie kujawsko-pomorskim było 76 149 studentów. Z tego kierunki związane z omawianymi kategoriami zawodów studiowało 23 743 osób, a więc 31,2% wszystkich studentów. W przypadku absolwentów szkół wyższych, w roczniku 2011/2012, ich liczba w województwie wynosiła 23 096 osób. Z tego 29,9% (6907 osób) ukończyło kierunki kształcenia powiązane z analizowanymi grupami zawodów.

W szkołach ponadgimnazjalnych, w roczniku 2012/2013 uczyło się w woj. kujawsko-pomorskim 112 101 osób, z czego 38 551 na kierunkach związanych z omawianymi grupami zawodów. Oznacza to, że 34,4% uczniów tych szkół wybrało kierunki kształcenia pozwalające na podjęcie pracy w zawodach należących do opisywanych grup. 15,6% z tych osób kształciło się w szkołach policealnych, 51,5% w technikach, a 32,9% w zasadniczych szkołach zawodowych. W przypadku absolwentów rocznika 2011/2012 odsetek ten wynosił 34,7% - powiązane kierunki kształcenia ukończyły 11 023 osoby spośród 31 745 wszystkich absolwentów. Z tego 15,7% ukończyło szkoły policealne, 40,1% w technika a 44,1% zasadnicze szkoły zawodowe.

Wnioski z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych przypadało na grupę zawodową sprzedaż, marketing, public relations (9143 w pierwszym półroczu 2013 roku oraz 18 604 w 2012 roku). Grupami zawodów, w których było więcej bezrobotnych niż średnio we wszystkich grupach były również budownictwo i architektura; gastronomia, hotelarstwo i turystyka; przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza; naprawa maszyn i urządzeń oraz przemysł.

Z kolei, najmniej rejestracji osób bezrobotnych przypadało na grupę zawodów związaną z wytwarzaniem energii elektrycznej oraz energii odnawialnej – zaledwie 18 osób w pierwszym półroczu 2013 roku, 34 i 37 w latach 2011 i 2012 oraz 22 w drugim półroczu 2010 roku. Poniżej średniej znalazły się także kategorie: prace sekretarskie i biurowe; odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie; usługi transportowe; elektryka i elektronika; rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna; informatyka i wykorzystanie komputerów oraz opieka społeczna i zdrowie.

Tabela 17. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013 w XIV grupach zawodów

Grupa zawodowa	2010*	2011	2012	2013**
ogółem	**40 524**	**64 154**	**68 261**	**34 008**
sprzedaż, marketing, public relations	10 816	17 521	18 604	9143
budownictwo i architektura	6670	10 820	12 066	5951
gastronomia, hotelarstwo i turystyka	5338	8155	8242	4087
przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza	3878	6320	6204	2913
naprawa maszyn i urządzeń	3213	4847	5213	2699
przemysł	3152	4812	5025	2495
średnia we wszystkich grupach zawodów	**2895**	**4582**	**4876**	**2429**
prace sekretarskie i biurowe	1862	2840	3123	1572
odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie	1383	2161	2427	1237
usługi transportowe	966	1685	1881	1016
elektryka i elektronika	979	1664	1818	990
rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	831	1271	1424	705
informatyka i wykorzystanie komputerów	839	1199	1296	665
opieka społeczna i zdrowie	575	825	901	517
wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna	22	34	37	18

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, podobnie jak osób bezrobotnych, najwięcej było w kategorii sprzedaż, marketing i public relations. Powyżej średniej znalazły się również: prace sekretarskie i biurowe; budownictwo i architektura oraz gastronomia, hotelarstwo i turystyka. Z kolei, najmniej miejsc pracy było wśród osób zajmujących się wytwarzaniem energii elektrycznej i energią odnawialną.

Pod względem odsetka miejsc subsydiowanych w wolnych miejscach pracy i aktywizacji zawodowej, najwięcej tego typu miejsc było w kategoriach: wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna (wszystkie miejsca), opieka społeczna i zdrowie (85% miejsc), prace sekretarskie i biurowe (82%), odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie (73%), gastronomia, hotelarstwo i turystyka (58%) oraz naprawa maszyn i urządzeń (57%). Najmniejszym odsetkiem miejsc subsydiowanych w ogólnej liczbie miejsc pracy w 2013 roku charakteryzowały się zawody należące do kategorii: usługi transportowe (15%), elektryka i elektronika (16%), przemysł (17%) oraz informatyka i wykorzystanie komputerów (25%).

Tabela 18. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013 w XIV grupach zawodów**

Grupa zawodowa	2010*	2011	2012	2013**	Miejsca subsydiowane w 2013***
ogółem	**10 959**	**19 000**	**21 098**	**13 218**	**6969 (53%)**
sprzedaż, marketing, public relations	3153	4727	5993	3883	1986 (51%)
prace sekretarskie i biurowe	1781	2540	3755	2553	2095 (82%)
budownictwo i architektura	1725	3957	3128	1514	630 (42%)
gastronomia, hotelarstwo i turystyka	637	926	1476	1025	596 (58%)
średnia we wszystkich grupach zawodów	**783**	**1357**	**1507**	**944**	**498 (53%)**
rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	552	1103	1107	760	274 (36%)
przemysł	475	1251	1109	696	118 (17%)
usługi transportowe	613	1346	1127	609	90 (15%)
opieka społeczna i zdrowie	542	783	972	596	504 (85%)
przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza	459	792	626	384	161 (42%)
odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie	366	444	552	337	246 (73%)
elektryka i elektronika	203	486	529	331	53 (16%)
informatyka i wykorzystanie komputerów	128	199	223	271	67 (25%)
naprawa maszyn i urządzeń	320	433	496	257	147 (57%)
wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna	5	13	5	2	2 (100%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.
**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013*
**** w nawiasie podano odsetek, jaki miejsca subsydiowane stanowią w ogólnej liczbie miejsc w I półroczu 2013*

Podsumowanie

Rynek pracy w województwie kujawsko-pomorskim charakteryzował się nieco gorszą sytuacją niż średnio w całej Polsce. Bezrobocie w analizowanym okresie (lata 2010-2013) było na wyższym poziomie niż w innych regionach kraju. Wynagrodzenia pozostawały na nieco niższym poziomie względem zarobków w Polsce. Warto jednak zauważyć, że w województwie kujawsko-pomorskim występowało duże zróżnicowanie wynagrodzeń w zależności od grupy zawodów.

Omawiane grupy zawodów były (średnio) nadwyżkowe. Występowały zawody deficytowe, jednak były one w zdecydowanej mniejszości – większość zawodów z omawianych grup charakteryzowała się większą liczbą bezrobotnych, niż wolnych miejsc pracy. Wyjątek stanowiły 3 grupy zawodów o najwyższym poziomie wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu. Były to w pierwszym półroczu 2013 roku: prace sekretarskie i biurowe (wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu wyniósł w tej grupie 1,62), opieka społeczna i zdrowie (1,15) oraz rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna (1,08). Przy czym zgłaszane w grupach prace sekretarskie i biurowe oraz opieka społeczna i zdrowie zapotrzebowanie na pracowników wynikało głównie z realizacji aktywnej polityki rynku pracy. W pozostałych grupach zawodów wskaźnik był w I półroczu 2013 roku niższy niż 0,9. Najniższy poziom charakteryzował grupy: naprawa maszyn i urządzeń (0,10), wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna (0,11) oraz przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza (0,13).

Pracodawcy objęci badaniem deklarowali największe plany zatrudnieniowe w następujących grupach zawodowych: budownictwo i architektura; sprzedaż, marketing, public relations; przemysł oraz przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza. Najmniej pracowników zamierzano zatrudnić w grupie zawodów zawiązanych z wytwarzaniem energii elektrycznej, energią odnawialną oraz odnową biologiczną, usługami kosmetycznymi i fryzjerskimi. W kolejnych latach średnie plany zatrudnieniowe, we wszystkich grupach zawodowych łącznie, malały z roku na rok. Najwięcej zwolnień planowano w budownictwie i architekturze, najmniej, w zasadzie brak planowanych zwolnień – w przypadku odnowy biologicznej, usług kosmetycznych i fryzjerskich.

W roku szkolnym 2012/2013 około 1/3 uczniów i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych w województwie kujawsko-pomorskim uczęszczało bądź ukończyło kierunki związane z analizowanymi grupami zawodów.

Rozdział I. Grupa zawodowa: rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

główny księgowy | księgowy | asystent do spraw księgowości | specjalista do spraw kadr | specjalista do spraw rekrutacji pracowników | specjalista do spraw wynagrodzeń | specjalista do spraw rachunkowości | technik rachunkowości | doradca finansowy | specjalista do spraw finansów | analityk kredytowy | doradca inwestycyjny | doradca podatkowy | analityk giełdowy | specjalista bankowości | specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych | agent ubezpieczeniowy

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2010-2013 wykazywała umiarkowaną tendencję wzrostową. Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem wystąpił ok. 14% wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych, większość z nich stanowiły kobiety. Udział bezrobotnych z tej kategorii w ogóle bezrobotnych wynosił w każdym z analizowanych okresów ok. 0,7%.

Tabela 1.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		831	1271	1424	705
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		0,8%	0,7%	0,8%	0,8%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	881	875	993	1008
	ogółem	988	994	1127	1131
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		0,7%	0,7%	0,8%	0,8%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano ponad 500 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, można przyjąć założenie, że w całym 2010 roku zgłoszono podobną liczbę wolnych miejsc, jak w latach 2011-2012. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono z kolei 760 wolnych miejsc. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc będzie nieco wyższa niż w latach poprzednich.

W I półroczu 2013 roku 36% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tej grupie stanowiły miejsca subsydiowane (o 24 pkt. proc. mniej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosiły jednak tylko 1,4% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 1.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	552	1103	1107	760
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	2,0%	2,4%	2,1%	2,3%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	274
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	36%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	1,4%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

W pierwszym półroczu 2013 roku wystąpiła równowaga pomiędzy liczbą wolnych miejsc, a rejestrującymi się bezrobotnymi – wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[4] wyniósł 1,08, przy czym wskaźnik nadwyżki/deficytu[5] podaży siły roboczej wyniósł -55. W pozostałych okresach, w omawianej grupie zawodów, występowała nadwyżka podaży siły roboczej. W latach 2010-2012 więcej bezrobotnych rejestrowało się niż było dostępnych wolnych miejsc pracy. Na tle średniej wojewódzkiej, grupa ta charakteryzowała się stosunkowo wysokim wskaźnikiem intensywności nadwyżki. Oznacza to, że osobom z zawodami ujętymi w tej grupie łatwiej było znaleźć zatrudnienie niż osobom w innych grupach nadwyżkowych.

[4] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[5] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Tabela 1.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,66	0,87	0,78	1,08
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	279	168	317	-55

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 zawodami deficytowymi w kolejnych latach były: doradca finansowy, specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych oraz agent ubezpieczeniowy.

Tabela 1.4. Wskaźniki deficytu podaży siły roboczej dla zawodów, dla których w latach 2010*-2013 występował ciągły deficyt podaży siły roboczej**

Zawody deficytowe	2010*	2011	2012	2013**
Doradca finansowy	-89	-249	-84	-183
Specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych	-2	-3	-144	-21
Agent ubezpieczeniowy	-31	-243	-138	-112

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody, które w latach 2010-2013 w każdym roku były nadwyżkowe to: specjalista do spraw rachunkowości, specjalista bankowości, specjalista do spraw finansów oraz księgowy.

Tabela 1.5. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Specjalista do spraw rachunkowości	50	101	131	62
Specjalista bankowości	65	113	117	48
Specjalista do spraw finansów	100	159	173	110
Księgowy	93	143	150	32

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

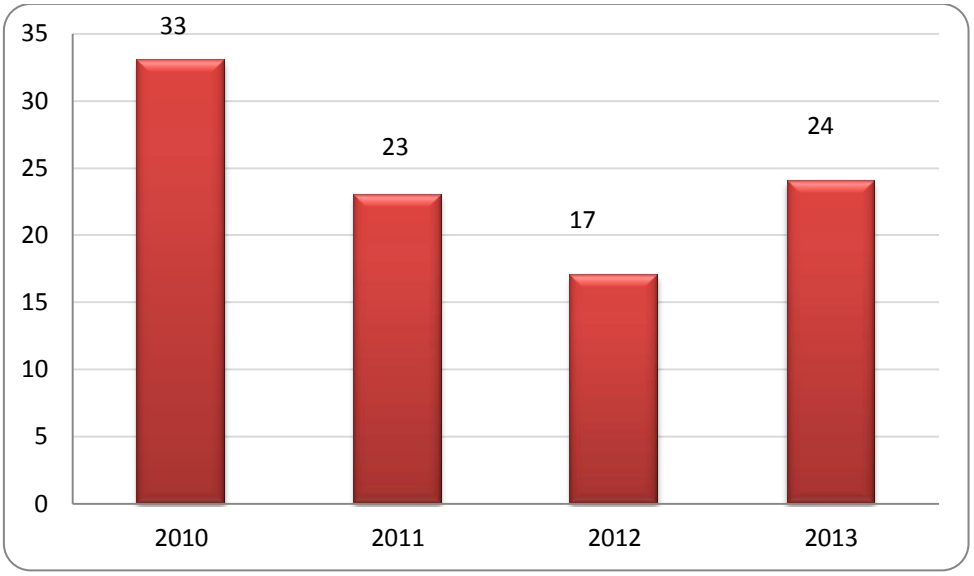
Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[6]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna w latach 2010-2013, w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów były dość niskie. Średnie planowanej liczby zatrudnienia[7] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio: 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie 33 pracowników, rok później 23, w 2012 roku 17, zaś w 2013 roku 24. W 2013 roku, w stosunku do poprzedniego roku, plany zatrudnieniowe wzrosły o 40%.

[6] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[7] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

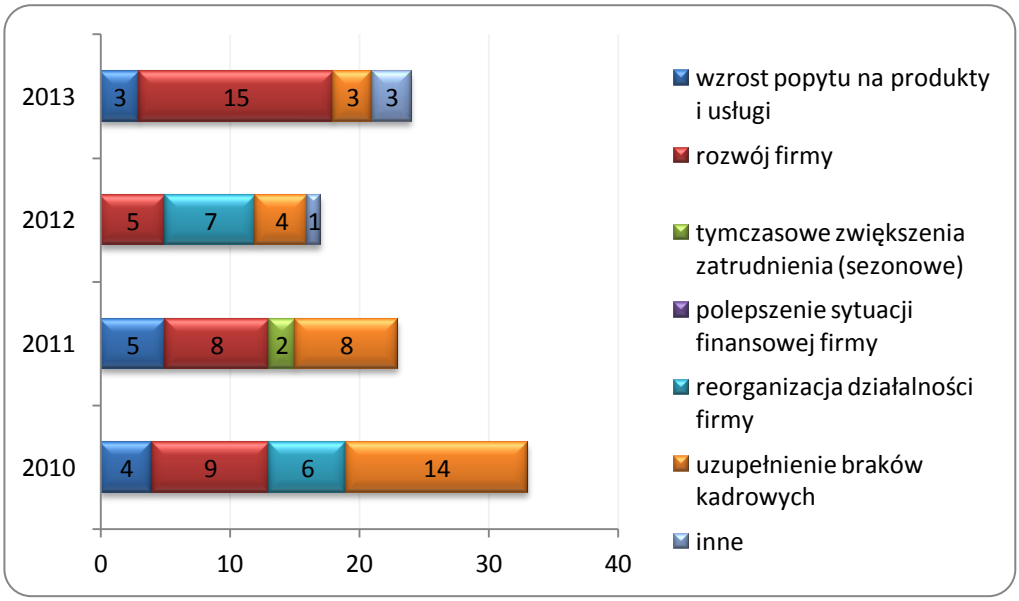
Wykres 1.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej wskazywaną przyczyną zatrudnienia nowych pracowników był rozwój firmy. Kolejne powody to wzrost popytu na produkty i usługi oraz uzupełnienie braków kadrowych. W 2012 roku pracodawcy najczęściej zatrudniali nowe osoby ze względu na reorganizację działalności firmy. W latach 2010 i 2011 głównym powodem zatrudnienia nowych pracowników było uzupełnienie braków kadrowych oraz rozwój firmy.

Wykres 1.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

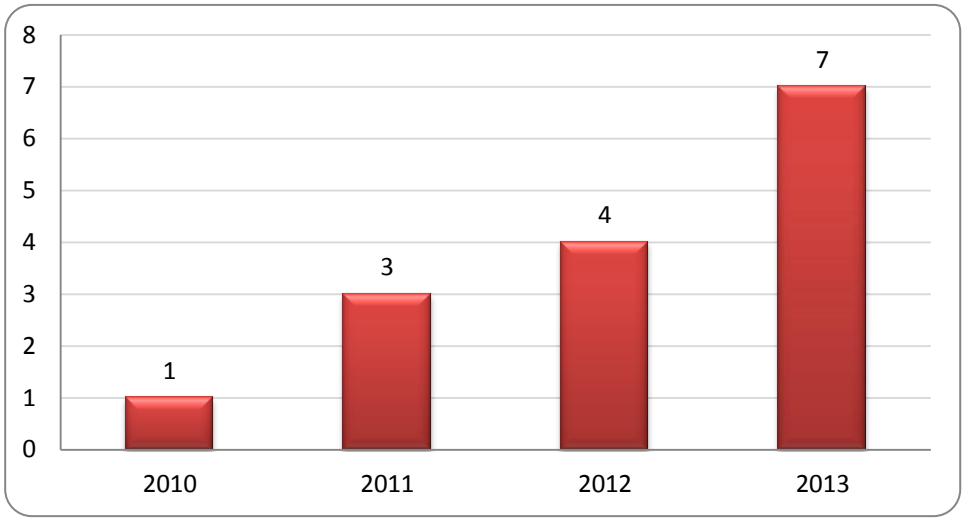

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010–2013.

Plany zmniejszenia zatrudnienia

W badanych latach odnotowano wzrost liczby planowanych zwolnień. W 2010 roku wśród badanych firm planowano zwolnienie 1 osoby, zaś w 2013 roku już 7 osób.

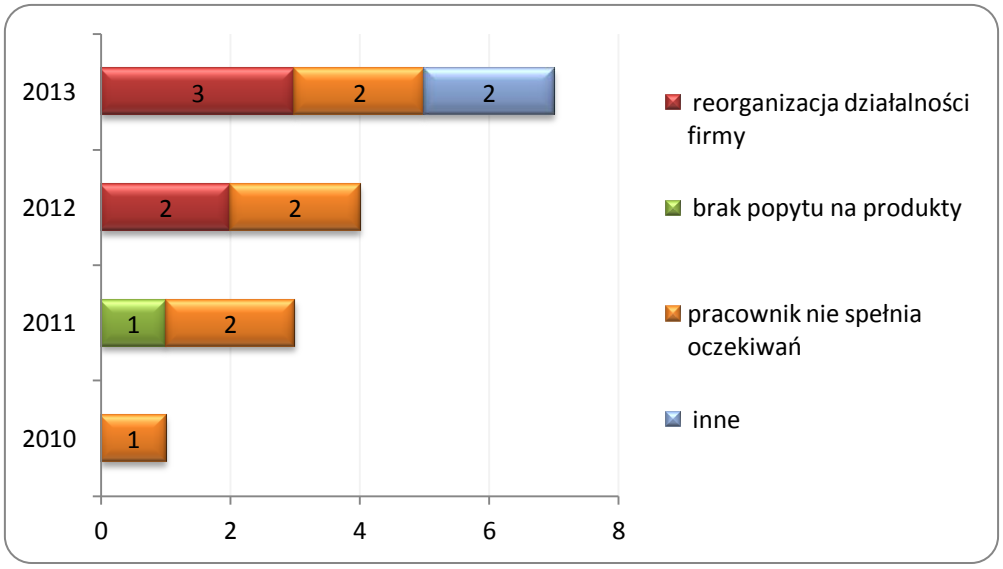
Wykres 1.3. Planowana liczba zwolnień w latach 2010-2013 w grupie zawodów rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Główny powód zwolnień pracowników w roku 2013 to reorganizacja działalności firmy (3 wskazania) i niespełnienie oczekiwań przez pracownika (2 wskazania). W pozostałych latach podawane powody były podobne.

Wykres 1.4. Główny powód zwolnienia pracowników w latach 2010-2013

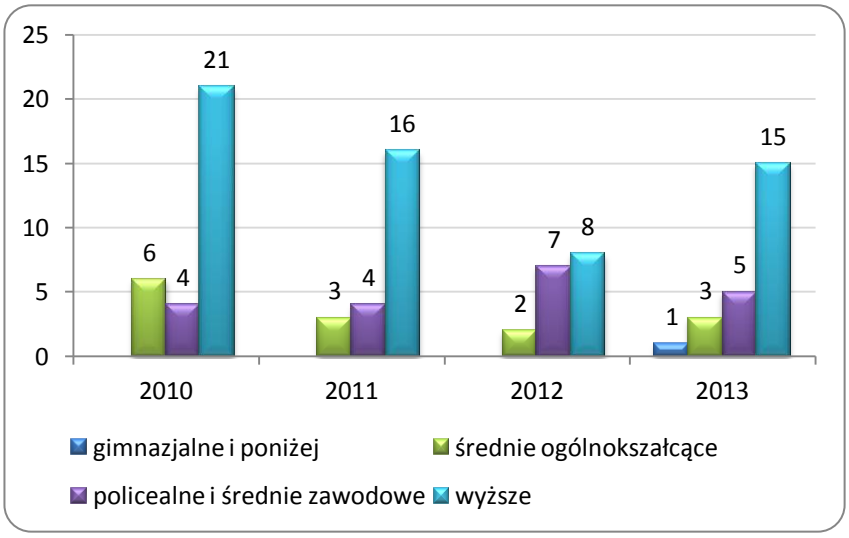
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010–2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z rachunkowością i bankowością byli absolwentami uczelni wyższych – w 2013 roku aż na 15 stanowisk, na które zgłoszono nabór, oczekiwano takiego wykształcenia. W latach wcześniejszych było to odpowiednio 21, 16 i 8. W 2013 roku w 5. wolnych miejscach pracy respektowano ukończenie szkoły policealnej lub średniej zawodowej. Rzadko oczekiwano od kandydatów wykształcenia średniego ogólnokształcącego (3 wskazania), a jedynie na nielicznych stanowiskach akceptowano wykształcenie gimnazjalne i niższe (1 wskazanie w 2013 roku).

W 2012 roku zauważyć można znaczny spadek oczekiwań związanych z wykształceniem. Pracodawcy oczekiwali od kandydatów na stanowiska niemal w równym stopniu wykształcenia policealnego i średniego zawodowego, co wyższego. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż w 2012 roku planowano zatrudnienie głównie do grupy zawodowej techników i innego średniego personelu (dotyczyło to 9 na 17 stanowisk). W pozostałych latach najczęściej planowano zatrudnienie do grupy specjalistów (odpowiednio 16 osób w 2010, 16 w 2011, 15 w 2013), co z pewnością miało wpływ na większe zapotrzebowanie na osoby z wykształceniem wyższym.

Wykres 1.5. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

We wszystkich badanych latach najczęściej wymagano znajomości programów biurowych i księgowych. W 2013 roku, aż na 79% stanowisk niezbędna była umiejętność obsługiwania aplikacji biurowych, zaś na niemal połowie z nich (46%) oczekiwano biegłej obsługi aplikacji księgowych. Szczegóły prezentuje tabela 6.

Tabela 1.6. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości obsługi trzech najpopularniejszych programów komputerowych w latach 2010-2013

Wymagane programy	2010	2011	2012	2013
biurowe	61%	96%	88%	79%
księgowe	76%	61%	88%	46%
bazy danych	6%	22%	12%	8%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej oczekiwanym przez pracodawców językiem był angielski. Na 1/4 stanowisk wymagano znajomości języka angielskiego. Rzadziej zgłaszano zapotrzebowanie na umiejętność posługiwania się językiem niemieckim (17% wskazań), włoskim (8%) i szwedzkim (4%). Szczegóły prezentuje tabela 7.

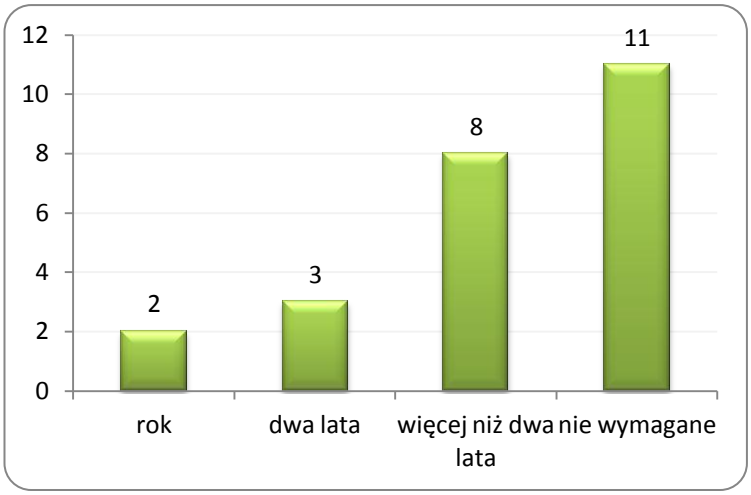
Tabela 1.7. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości języków obcych w latach 2010-2013

Wymagany język obcy	2010	2011	2012	2013
angielski	42%	65%	35%	25%
niemiecki	0%	17%	6%	17%
włoski	0%	0%	0%	8%
rosyjski	6%	17%	0%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku, spośród 24 stanowisk, na które planowano zatrudnienie, na 13 wymagano zarówno ogólnego doświadczenia zawodowego, jak i doświadczenia na podobnym stanowisku, zaś na 11 stanowiskach nie sformułowano żadnych wymagań związanych z doświadczeniem zawodowym. Szczegóły prezentuje wykres 6.

Wykres 1.6. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego i doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku*

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**Dane zaprezentowano dla ogólnego doświadczenia i doświadczenia na podobnym stanowisku łącznie, gdyż rozkład odpowiedzi dla tych dwóch pytań był identyczny.*

Doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku szczególnie ważne było w 2010 roku – aż na 80% stanowisk wymagano minimum rocznego doświadczenia na podobnym stanowisku. W kolejnych latach doświadczenie miało mniejsze znaczenie (61% w 2011, 75% w 2012, 54% w 2013). Zmniejszające się oczekiwania względem doświadczenia zawodowego mogą wynikać z szeregu czynników, np. z zatrudniania na stanowiska, gdzie wcześniejsze doświadczenia nie są niezbędne do wykonywania obowiązków.

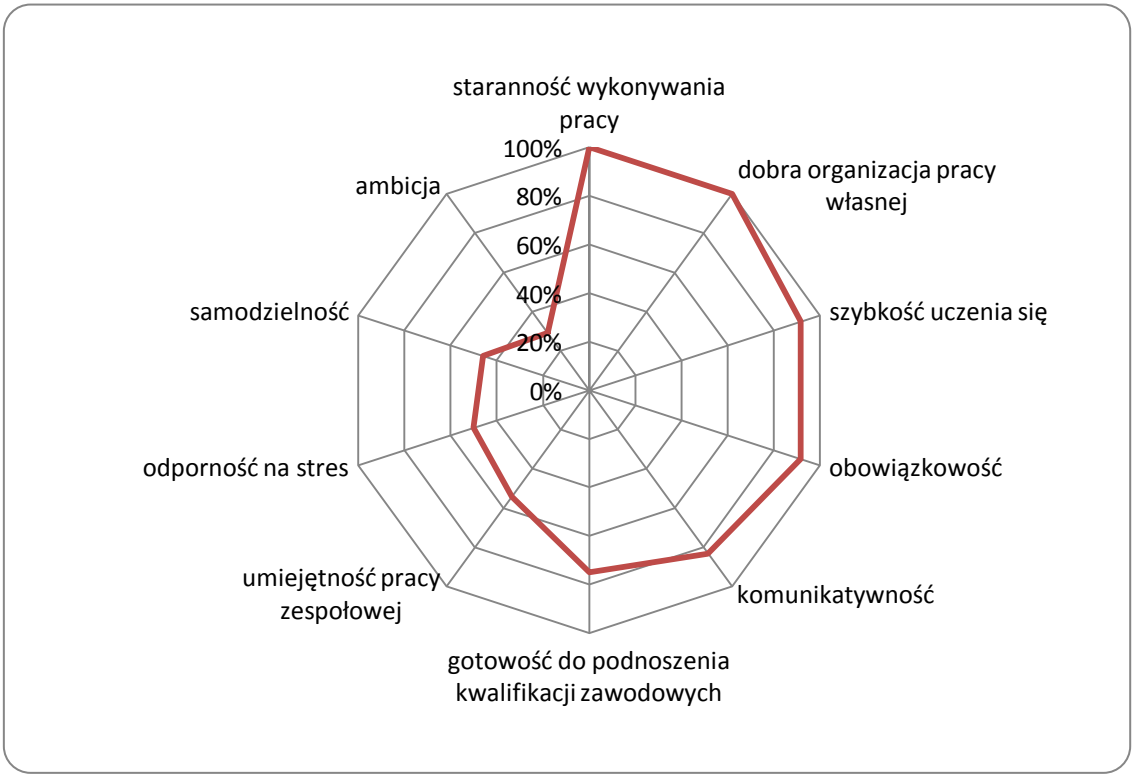
Tabela 1.8. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	4	0	4	2
dwa lata	16	5	3	3
więcej niż dwa lata	4	6	2	8
nie wymagana	6	7	3	11
ogółem*	30	18	12	24

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
** W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji, jak: staranność wykonywania pracy (100% pracodawców wskazało na konieczność posiadania tej kompetencji przez kandydatów do pracy), dobra organizacja pracy własnej (100%), szybkość uczenia się (92%), obowiązkowość (92%), komunikatywność (83%) i gotowość do podnoszenia kwalifikacji (75%). Rzadziej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: ambicja (29%), samodzielność (46%) i odporność na stres (50%).

Wykres 1.7. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2012 duże znaczenie miały takie cechy, jak: ambicja, gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz umiejętność pracy zespołowej. W roku 2013 wymagania kompetencyjne nieco się zmieniły. Gotowość do podnoszenia kwalifikacji zyskała na znaczeniu, zaś ambicja, samodzielność i umiejętność pracy zespołowej stały się mniej ważne.

Tabela 1.9. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

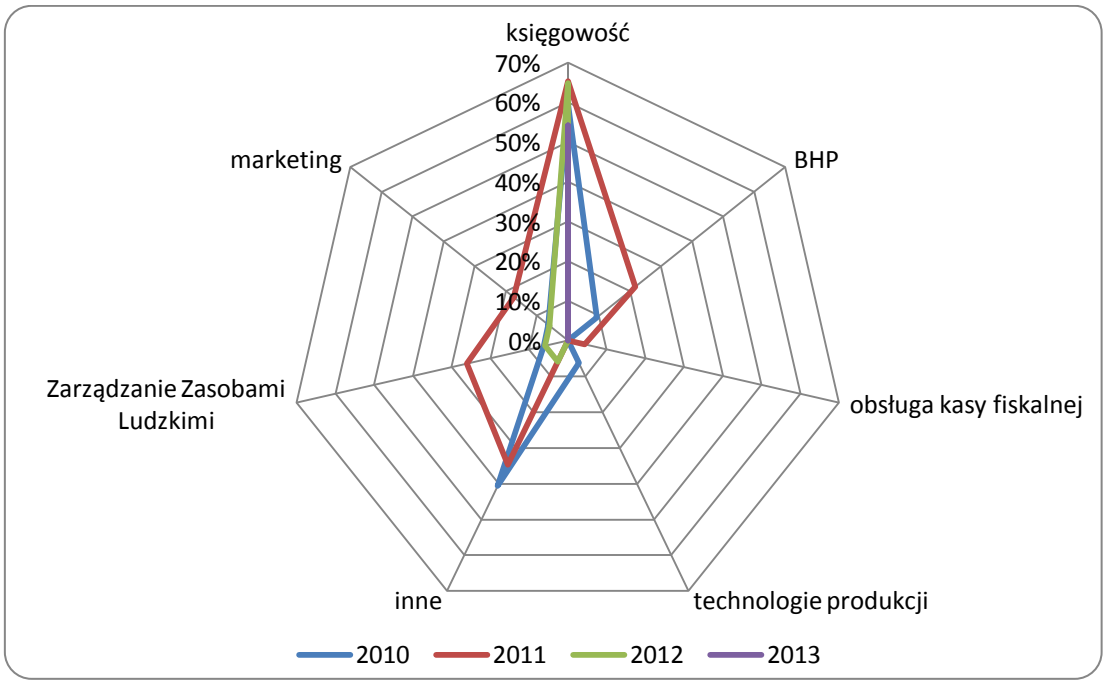
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
staranność wykonywania pracy	78%	83%	76%	100%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	47%	100%
szybkość uczenia się	76%	65%	71%	92%
obowiązkowość	84%	78%	76%	92%
komunikatywność*	0%	0%	53%	83%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	59%	65%	53%	75%
umiejętność pracy zespołowej	72%	61%	76%	54%
odporność na stres	69%	39%	53%	50%
samodzielność	81%	70%	47%	46%
ambicja	47%	22%	18%	29%
inne	13%	0%	0%	4%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

W latach 2010-2013 najczęściej wskazywano na konieczność ukończenia kursów księgowych (59% wskazań w 2010 roku, 65% w 2011, 65% w 2012, 54% w 2013). Na niewielu stanowiskach oczekiwano ukończenia kursu BHP. W 2011 roku oczekiwano dodatkowo wiedzy specjalistycznej z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi i marketingu.

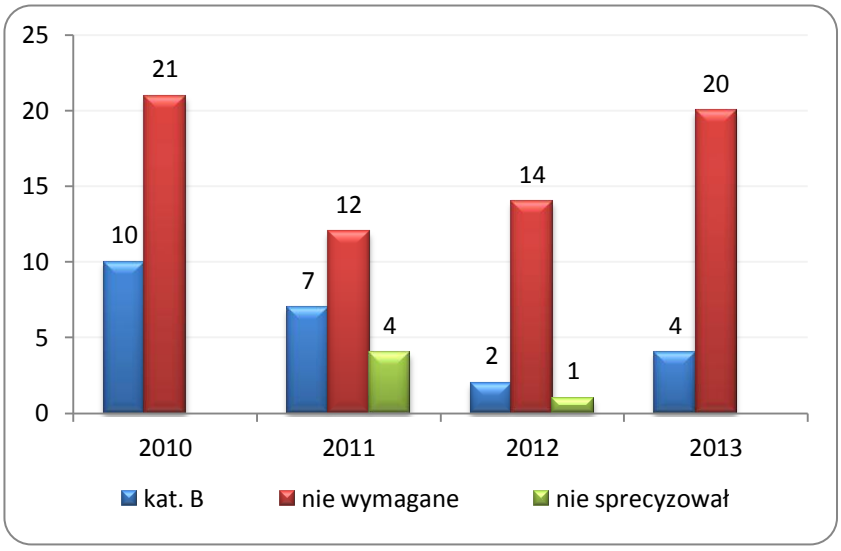
Wykres 1.8. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku na 20 z 24 stanowisk, na które zgłoszono zapotrzebowanie, nie wymagano prawa jazdy. W pozostałych 4 wolnych miejscach pracy oczekiwano prawa jazdy kategorii B. Podobnie sytuacja przedstawia się w roku 2012. W latach 2010-2011 częściej (na 10 z 31 i 7 z 23 stanowisk, a więc około 30%) niż w latach 2012-2013 (na 2 z 17 i 4 z 24, a więc około 15%) oczekiwano prawa jazdy kategorii B. Prawo jazdy innej kategorii niż B nie było wymagane w żadnym z badanych lat. Szczegóły prezentuje wykres 1.9.

Wykres 1.9. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

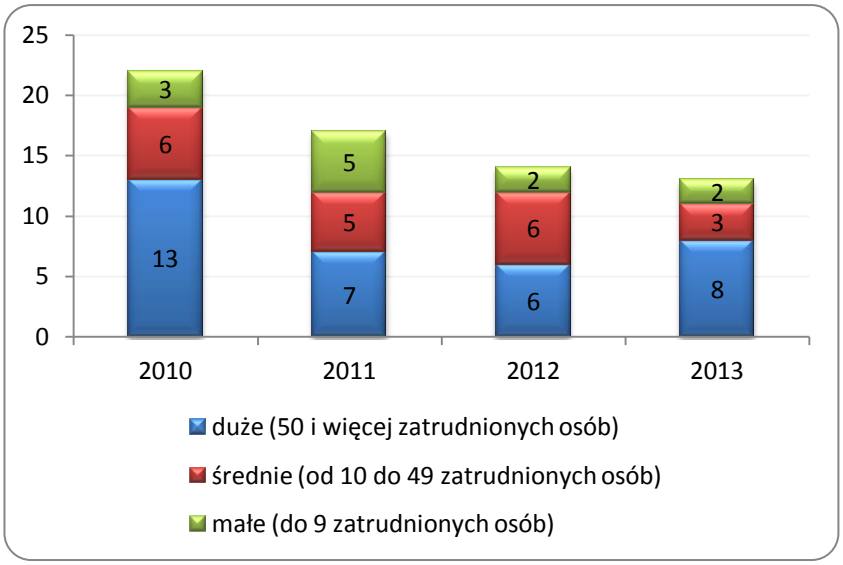
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw[8], które planowały zatrudnienie osób w omawianej grupie zawodów w latach 2010-2013, dominowały duże, zatrudniające 50 pracowników i więcej. Szczegóły prezentuje wykres 1.10.

[8] Informacje o badaniu, a w szczególności o próbie, znajdują się w części „Słownik" w podpunkcie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego".

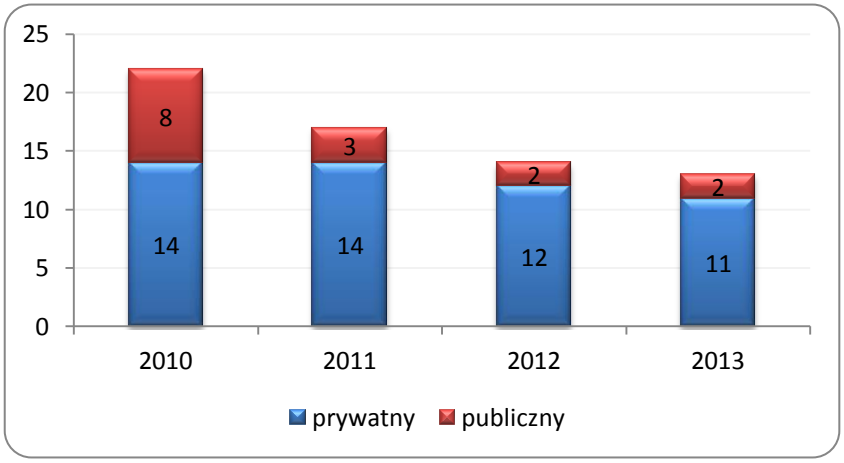
Wykres 1.10. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie w omawianej grupie zawodowej działały głównie w sektorze prywatnym.

Wykres 1.11. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna, według sektora własności

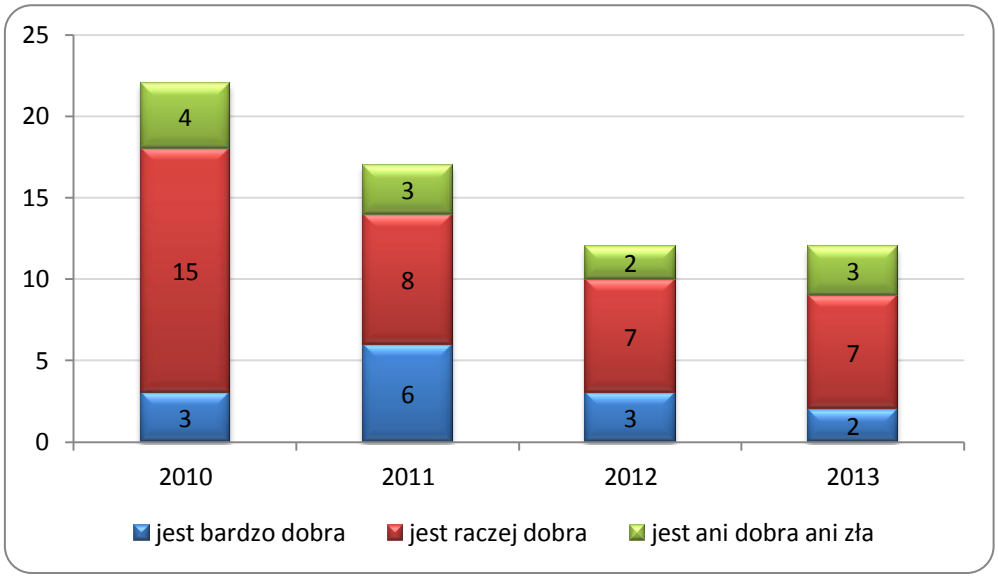

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie.

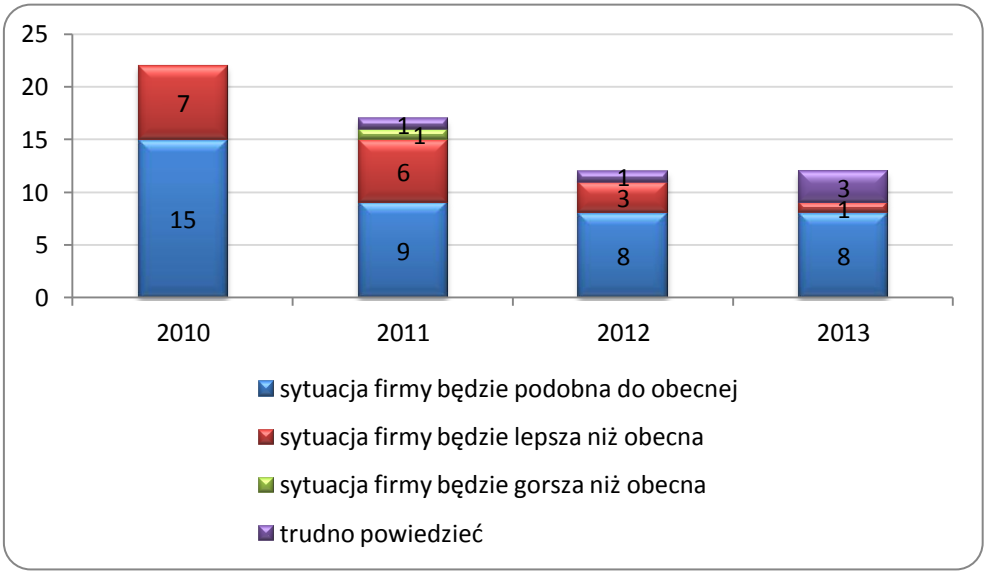
Wykres 1.12. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „jest raczej zła" i „ jest bardzo zła" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 1.13. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w województwie kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[9]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim wyniosła 3515 PLN i była niższa o 685 PLN względem wartości dla całej Polski w tej samej grupie zawodów. Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Poziom wynagrodzeń był bardziej zróżnicowany ze względu na zawód. Biorąc pod uwagę najlepiej oraz najgorzej opłacany zawód dla Polski, rozpiętość mediany wynagrodzenia była ponad 1,5-krotna.

Tabela 1.10. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[10] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**11 779**	**3 000**	**4 200**	**6 350**
woj. kujawsko-pomorskie	**422**	**2 500**	**3 515**	**5 000**
Najlepiej opłacane zawody				
kierownik ds. finansów i controllingu	224	6 900	9 550	15 575
kontroler finansowy	366	5 300	8 000	12 000
analityk biznesowy	405	4 800	6 800	10 000
audytor wewnętrzny	146	4 500	6 400	10 000
kierownik ds. księgowości	252	4 050	6 000	8 550
główny księgowy				
Polska	1234	4 000	5 765	8 221
woj. kujawsko-pomorskie	68	3 780	5 000	7 090

[9] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"
[10] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Najgorzej opłacane zawody				
księgowy				
Polska	1901	2 500	3 400	4 500
woj. kujawsko-pomorskie	54	2 000	2 500	3 200
asystent w dziale finansowym/kontrolera finansowego	180	2 300	3 000	4 413
asystent ds. personalnych	133	2 100	2 800	3 600
kasjer bankowy	202	1 950	2 698	3 750
młodszy księgowy	497	2 000	2 688	3 350

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano 5 najlepiej opłacanych oraz 5 najgorzej opłacanych zawodów, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.*

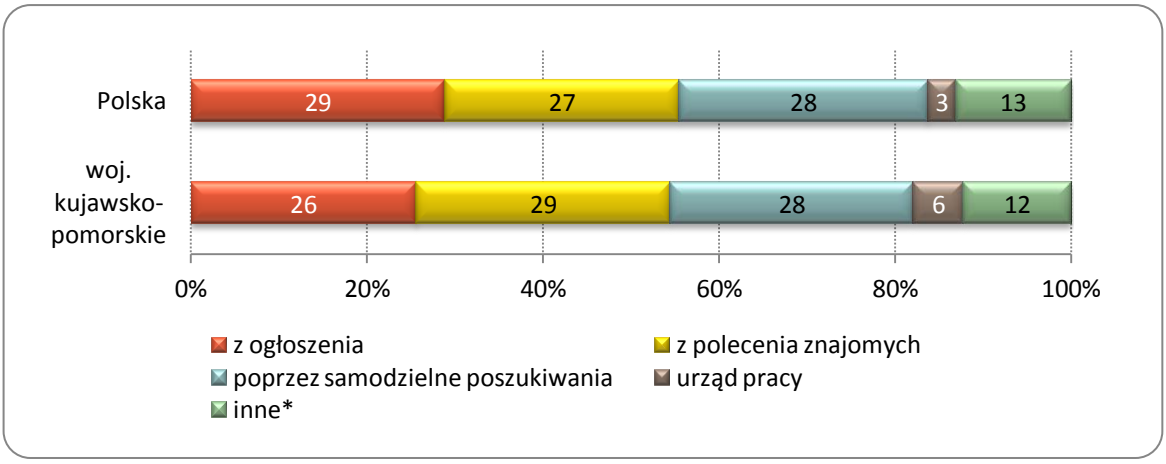
Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów najczęstszym sposobem znalezienia pracy w woj. kujawsko-pomorskim w 2012 roku było przez polecenie znajomych, podczas gdy w Polsce przez odpowiedź na ogłoszenie. Stosunkowo dużo badanych znalazło pracę przez samodzielne poszukiwania. Częściej niż w całej Polsce, w woj. kujawsko-pomorskim, pracę pozyskiwano z pomocą urzędów pracy.

Wykres 1.14. Sposoby znalezienia pracy w grupie rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 11 642 , woj. kujawsko-pomorskie N=418.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów był zbliżony dla woj. kujawsko-pomorskiego (12,5 roku) i dla Polski (10,7 lat). Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było duże – odchylenie standardowe[11] wynosiło 9,2 i 8,5 lat – odpowiednio dla woj. kujawsko-pomorskiego i dla Polski. Na tle innych grup zawodów, staż pracy w grupie rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna należy do nieco dłuższych niż średnio we wszystkich grupach. W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

Tabela 1.11. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**11 779**	**10,7**	**8,5**
woj. kujawsko-pomorskie	**422**	**12,5**	**9,2**

[11] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Zawody o najdłuższym średnim stażu pracy			
główny księgowy			
Polska	1 234	18,7	9,3
woj. kujawsko-pomorskie	68	17,5	8,6
kierownik ds. księgowości	252	14,1	8,3
starszy księgowy	624	13,3	9,3
audytor wewnętrzny	146	13,0	8,8
specjalista ds. kadr i płac	1 000	12,5	8,7
…			
księgowy			
Polska	1 901	11,3	8,5
woj. kujawsko-pomorskie	54	11,8	8,7
Zawody o najkrótszym średnim stażu pracy			
audytor zewnętrzny	60	5,4	6,7
asystent ds. personalnych	133	5,2	5,6
specjalista ds. rekrutacji	343	5,0	3,7
młodszy księgowy	497	4,8	4,7
asystent w dziale finansowym/kontrolera finansowego	180	4,7	5,5

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano po 5 zawodów charakteryzujących się najdłuższym oraz najkrótszym średnim stażem, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50.*
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z rachunkowością, księgowością, bankowością, ubezpieczeniami oraz analizą inwestycyjną potencjalnie mogło szukać pracy 2863 absolwentów „finansów i rachunkowości" oraz „zarządzania i marketingu"[12], którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom w analizowanym województwie, stanowili oni ponad 12%. Warto zwrócić uwagę, iż jest to najliczniejsza grupa absolwentów w woj. kujawsko-pomorskim. W roku akademickim 2012/2013 omawiane kierunki studiowały 10 144 osoby, czyli nieco ponad 13% studentów.

Tabela 1.12. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	**Studenci 2012/2013**	**Absolwenci 2011/2012**
Finanse i rachunkowość	4061	1319
• specjalista do spraw rachunkowości	(5,3%)	(5,7%)
• doradca finansowy		
• doradca inwestycyjny		
• doradca podatkowy		
• analityk giełdowy		
• analityk kredytowy		
• specjalista bankowości		
• specjalista do spraw finansów		
• specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych		
• specjalista do spraw wynagrodzeń		
Zarządzanie i marketing	6083	1544
• specjalista do spraw kadr	(8,0%)	(6,7%)
• specjalista do spraw rekrutacji pracowników		

[12] Osoby po kierunku „zarządzanie i marketing" mogą również podejmować pracę w sprzedaży, marketingu, public relations oraz analizach inwestycyjnych. Dlatego zostały one również uwzględnione w podrozdziale dotyczącym tej grupy zawodowej.

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	Studenci 2012/2013	Absolwenci 2011/2012
Ogółem	**10 144**	**2863**
	(13,3%)	**(12,4%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[13]

Tylko jeden zawód – technik rachunkowości – wiązał się z opisywaną kategorią zawodów. W roczniku 2011/2012 tę specjalizację w szkołach ponadgimnazjalnych skończyło 166 uczniów, a kolejne 881 uczyło się w nich tego zawodu. Stanowiło to odpowiednio 0,4% ogólnej liczby absolwentów oraz 0,8% ogólnej liczby uczniów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim.

[13] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Podsumowanie

Można zauważyć, że w grupie zawodów rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna, w latach 2010-2012 więcej było bezrobotnych niż dostępnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej – występowała nadwyżka podaży siły roboczej. Jednakże nadwyżka ta była mniejsza niż w innych grupach. Natomiast w pierwszym półroczu 2013 roku liczba zgłoszonych wolnych miejsc przewyższyła liczbę zarejestrowanych w tym okresie bezrobotnych (deficyt).

Sytuacja w omawianej grupie jest niejednorodna. Na szczególną uwagę zasługują zawody, które w omawianej grupie w każdym z badanych okresów okazały się być deficytowe, należały do nich: doradca finansowy, agent ubezpieczeniowy oraz specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych. W ostatnich latach zawodami nadwyżkowymi były: księgowi oraz specjaliści z zakresu bankowości, rachunkowości lub finansów.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w omawianych latach najczęściej oczekiwano, iż kandydaci na stanowiska związane z rachunkowością i bankowością będą mieli wykształcenie wyższe. Zdecydowanie częściej od kandydatów na te stanowiska wymagano znajomości programów biurowych i księgowych oraz znajomości języka angielskiego. W grupie zawodowej rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna najczęściej wymagano takich kompetencji, jak: szybkość uczenia się, staranność wykonywania pracy, obowiązkowość, odporność na stres i dobra organizacja pracy własnej. Zwykle nie wymagano od nich posiadania prawa jazdy.

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w woj. kujawsko-pomorskim było wyraźnie niższe niż dla całej Polski. Pomiędzy zawodami występowało znaczne zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń. Mieszkańcy województwa w porównaniu do ogółu Polaków częściej pracę znajdowali z polecenia znajomych. Osoby pracujące w tej grupie miały porównywalny średni staż pracy co w całym kraju, przy czym był on nieco dłuższy, niż w przypadku innych grup zawodów.

Kierunki studiów związane z grupą rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna były jednymi z najpopularniejszych w województwie. Średnio co 8 absolwent studiów roku akademickiego 2011/2012 ukończył naukę na kierunkach pokrewnych tej grupie zawodów.

Rozdział II. Grupa zawodowa: sprzedaż, marketing, public relations

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

specjalista do spraw marketingu i handlu | specjalista do spraw reklamy | technik organizacji reklamy | inżynier sprzedaży | specjalista do spraw sprzedaży | ekspozytor towarów (merchandiser) | przedstawiciel handlowy | agent do spraw zakupów | zaopatrzeniowiec | sprzedawca | technik handlowiec | kasjer handlowy | organizator obsługi sprzedaży internetowej | sprzedawca na telefon | telemarketer

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem wystąpił ok. 11% wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych, większość bezrobotnych stanowiły kobiety. Udział bezrobotnych z tej kategorii w ogóle bezrobotnych wynosił w każdym z analizowanych okresów ok. 10%.

Tabela 2.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		10 816	17 521	18 604	9143
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		9,8%	10,3%	10,4%	10,2%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	13 392	14 150	15 115	14 862
	ogółem	15 106	15 787	17 019	16 745
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		10,8%	11,3%	11,4%	11,5%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano 3153 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, możemy pokusić się o założenie, że w całym 2010 roku zgłoszono nieco większą liczbę wolnych miejsc, niż w latach 2011-2012. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono z kolei 3883 wolne miejsca. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc będzie nieco większa niż w latach 2011-2012.

W I półroczu 2013 roku 51% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tej grupie stanowiły miejsca subsydiowane (o 9 pkt. proc. mniej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosiły 9,9% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 2.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	3153	4727	5993	3883
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	11,4%	10,1%	11,5%	11,7%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	1986
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	51%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	9,9%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

W analizowanych okresach wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[14] kształtował się w granicach 0,3-0,4. Jak pokazuje wskaźnik nadwyżki/deficytu[15] podaży siły roboczej, w latach 2011-2012 zarejestrowało się ponad 12 000 więcej bezrobotnych niż było wolnych miejsc.

Tabela 2.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,29	0,27	0,32	0,42

[14] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[15] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	7663	12 794	12 611	5260

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W omawianej kategorii w okresie 2010-2013 zawodami deficytowymi w kolejnych latach były: przedstawiciel handlowy oraz telemarketer.

Tabela 2.4. Wskaźniki deficytu podaży siły roboczej dla zawodów, dla których w latach 2010*-2013 występował ciągły deficyt podaży siły roboczej**

Zawody deficytowe	2010*	2011	2012	2013**
Przedstawiciel handlowy	-37	-239	-179	-128
Telemarketer	-198	-37	-439	-302

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody, które w latach 2010-2013 w każdym roku były nadwyżkowe to: sprzedawca, technik handlowiec, kasjer handlowy.

Tabela 2.5. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Kasjer handlowy	67	167	146	33
Specjalista ds. marketingu i handlu	263	145	239	141
Sprzedawca	7025	11 849	12 269	5406
Technik handlowiec	566	823	718	200

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

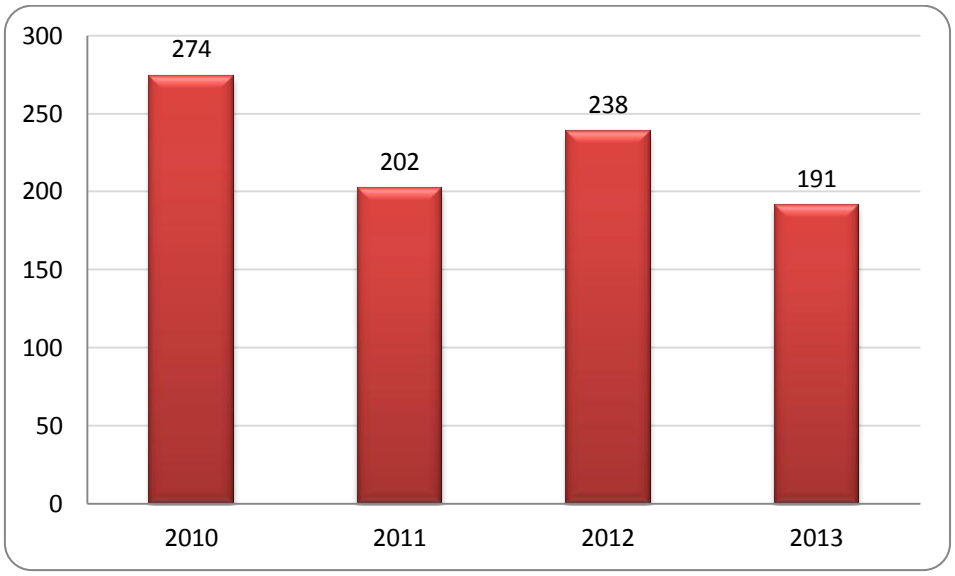
*Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[16]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów sprzedaż, marketing, public relations w latach 2010-2013, w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów, były dość wysokie. Średnia planowanej liczby zatrudnienia[17] w poszczególnych latach (2010-2013) w grupie podmiotów objętych badaniem WUP wynosiła odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie 274 pracowników, rok później 202, w 2012 roku 238, zaś w 2013 roku 191. W 2013 roku w stosunku do poprzedniego roku plany zatrudnieniowe spadły o 20%.

Wykres 2.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów sprzedaż, marketing, public relations

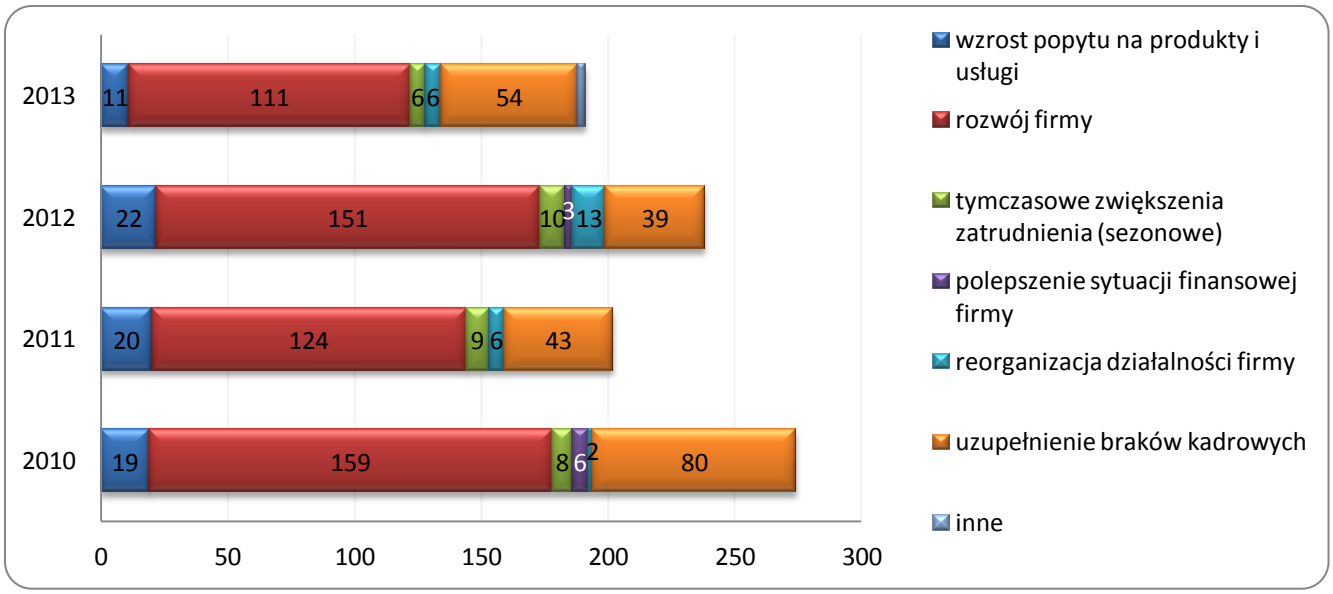

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

We wszystkich badanych latach głównym powodem zatrudnienia nowych pracowników był rozwój firmy oraz uzupełnienie braków kadrowych.

[16] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[17] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

Wykres 2.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

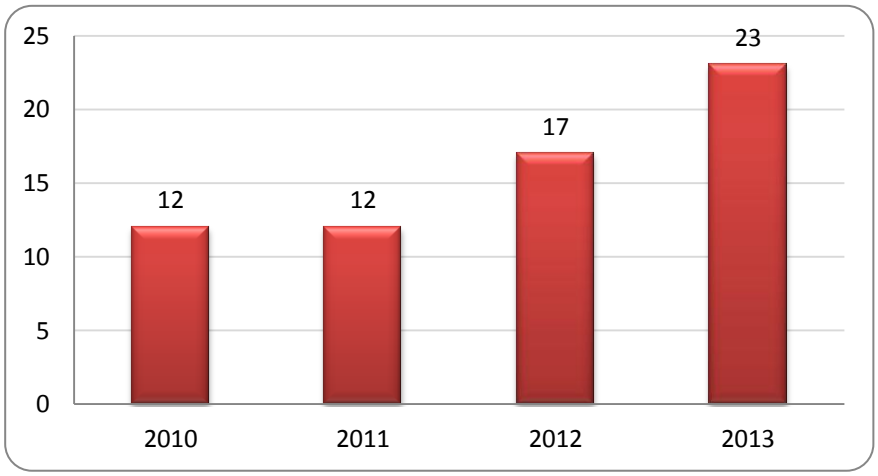

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010–2013.

Plany zmniejszenia zatrudnienia

W badanych latach odnotowano wzrost liczby planowanych zwolnień. W 2010 roku planowano zwolnienie 12 osób, zaś w 2013 roku już 23 osoby.

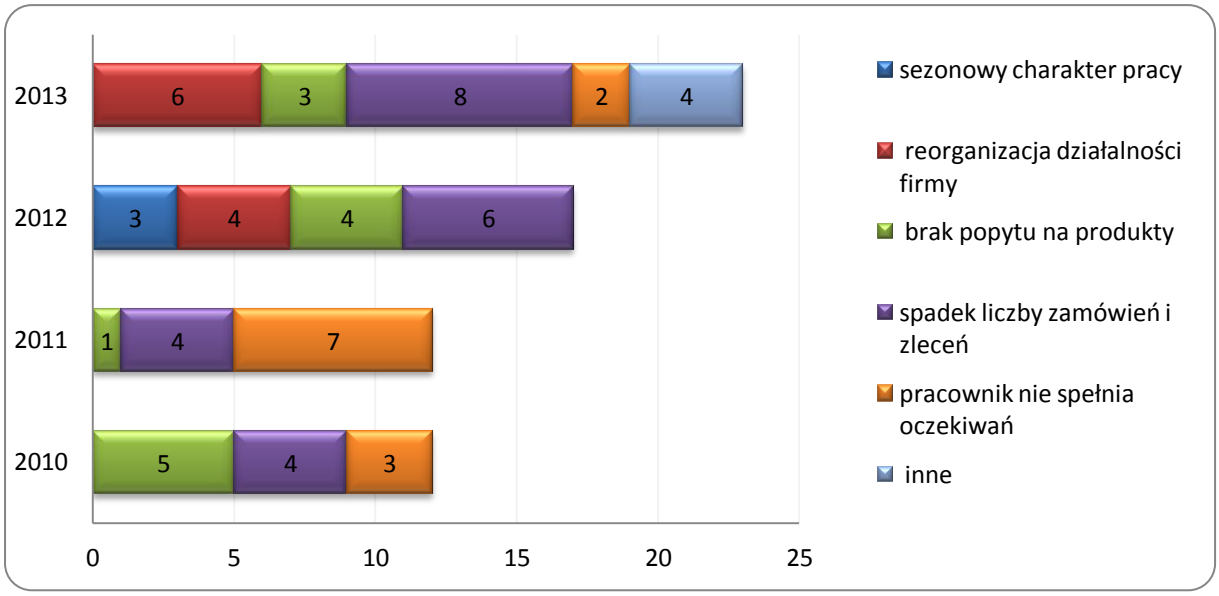
Wykres 2.3. Planowana liczba zwolnień w latach 2010-2013 w grupie zawodów sprzedaż, marketing, public relations

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Główny powód zwolnień pracowników w roku 2013 to spadek liczby zamówień i zleceń oraz reorganizacja działalności firmy. W 2010 i 2011 wskazywano również na niespełnienie oczekiwań przez pracownika oraz brak popytu na produkty. Szczegóły prezentuje wykres 2.4.

Wykres 2.4. Główny powód zwolnienia pracowników w latach 2010-2013

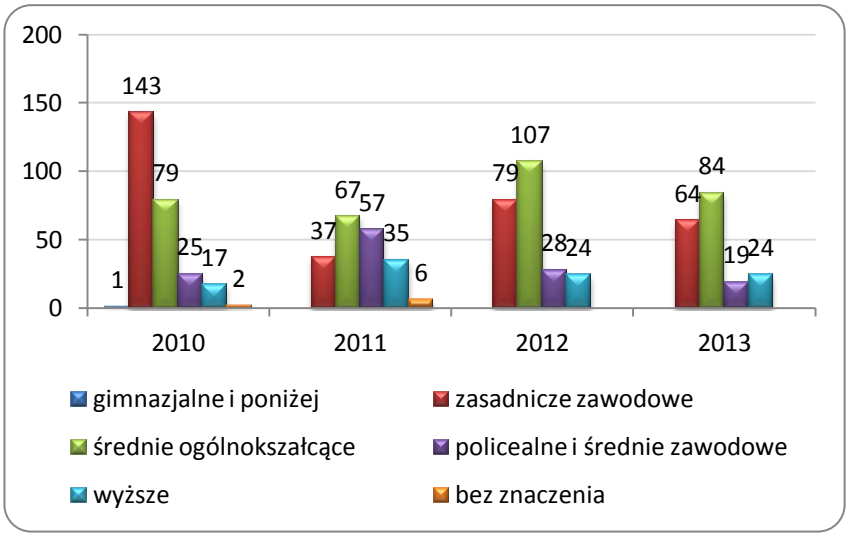
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010-2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane ze sprzedażą i marketingiem byli absolwentami szkół średnich ogólnokształcących – w 2013 roku aż na 84 stanowiskach, na które zgłoszono nabór oczekiwano takiego wykształcenia. W latach wcześniejszych było to odpowiednio 79, 67 i 107. Drugim najczęściej wymaganym poziomem wykształcenia było wykształcenie zasadnicze zawodowe – w 2013 roku na 64 stanowiskach respektowano ten poziom wykształcenia. Rzadko oczekiwano od kandydatów wykształcenia wyższego oraz policealnego i średniego zawodowego.

W roku 2012 i 2013 rozkład oczekiwanego wykształcenia na stanowiskach z omawianej grupy zawodowej był zbliżony. Można się spodziewać, że w kolejnych latach ten trend pozostanie niezmieniony.

Wykres 2.5. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

We wszystkich badanych latach najczęściej wymagano znajomości programów biurowych. W 2013 roku na 37% stanowisk niezbędna była umiejętność obsługiwania aplikacji biurowych, zaś na 8% oczekiwano biegłej obsługi baz danych. W poprzednich latach wymagania odnośnie programów komputerowych były podobne. Szczegóły prezentuje tabela 2.6.

Tabela 2.6. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości obsługi trzech najpopularniejszych programów komputerowych w latach 2010-2013

Wymagane programy	2010	2011	2012	2013
biurowe	22%	36%	27%	37%
bazy danych	7%	5%	9%	8%
księgowe	2%	1%	8%	3%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej oczekiwanym przez pracodawców językiem był angielski. Na 17% stanowisk wymagano znajomości języka angielskiego. Rzadziej zgłaszano zapotrzebowanie na umiejętność posługiwania się językiem niemieckim (7% wskazań) i rosyjskim (1%). Szczegóły prezentuje tabela 2.7.

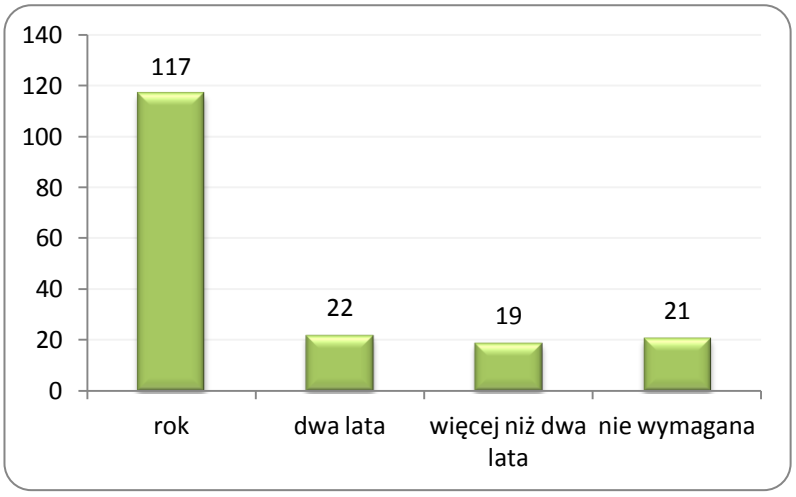
Tabela 2.7. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości języków obcych w latach 2010-2013

Wymagany język obcy	2010	2011	2012	2013
angielski	13%	17%	19%	17%
niemiecki	7%	3%	9%	7%
rosyjski	0%	1%	4%	1%
francuski	0%	1%	1%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku na stanowiska, na które planowano zatrudnienie, zdecydowanie oczekiwano ogólnego doświadczenia zawodowego wśród kandydatów. Najczęściej wymagano rocznego doświadczenia. Na nielicznych stanowiskach (21) nie sformułowano żadnych wymagań związanych z doświadczeniem zawodowym. Szczegóły prezentuje wykres 2.6.

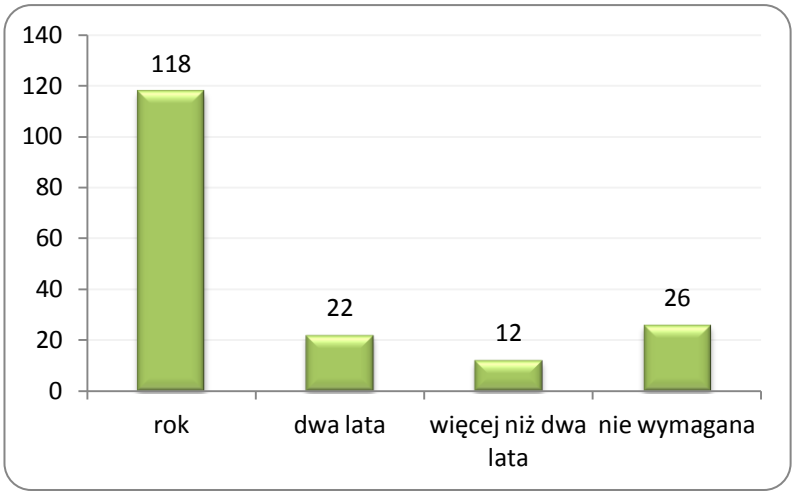
Wykres 2.6. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wśród kandydatów do pracy wymagano minimum rocznego doświadczenia na podobnym stanowisku.

Wykres 2.7. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku szczególnie ważne było w 2013 roku – aż na 85% stanowisk wymagano minimum rocznego doświadczenia na podobnym stanowisku. Również w roku 2011 doświadczenie miało znaczenie – wymagano go na 80% stanowisk. W pozostałych latach doświadczenie nie było tak istotne (67% w 2010, 54% w 2012).

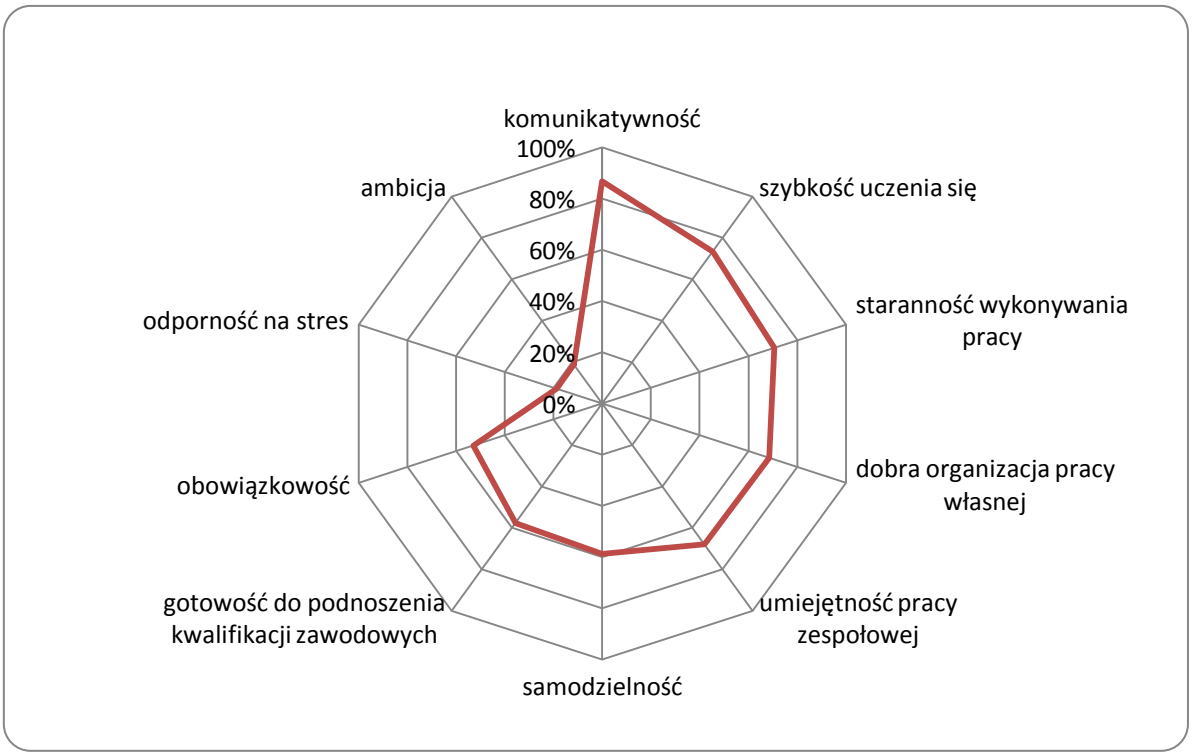
Tabela 2.8. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	117	106	67	118
dwa lata	38	33	42	22
więcej niż dwa lata	23	18	8	12
nie wymagana	88	40	96	26
ogółem*	266	197	213	178

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: komunikatywność, szybkość uczenia się, staranność wykonywania pracy, dobra organizacja pracy własnej, umiejętność pracy zespołowej. Rzadziej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: ambicja, odporność na stres, obowiązkowość.

Wykres 2.8. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2012 duże znaczenie miały takie cechy, jak: staranność wykonywania pracy, umiejętność pracy zespołowej, samodzielność, gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. W roku 2013 w stosunku do roku 2010 mniej ważne stały się takie kompetencje, jak: obowiązkowość i odporność na stres.

Tabela 2.9. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
komunikatywność *	0%	0%	69%	87%
szybkość uczenia się	39%	63%	71%	73%
staranność wykonywania pracy	61%	68%	74%	71%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	75%	69%
umiejętność pracy zespołowej	52%	57%	59%	68%

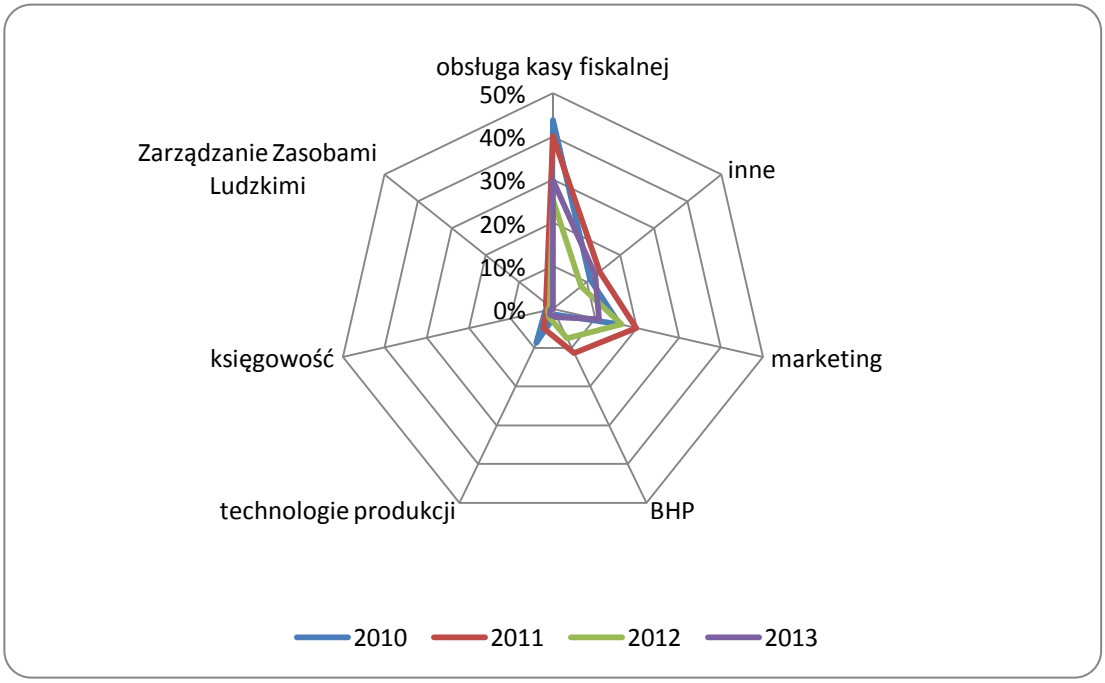
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
samodzielność	56%	80%	42%	59%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	42%	41%	36%	58%
obowiązkowość	75%	76%	83%	53%
odporność na stres	44%	56%	70%	19%
ambicja	20%	33%	29%	19%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

W latach 2010-2013 najczęściej wskazywano na konieczność ukończenia kursów obsługi kasy fiskalnej (44% wskazań w 2010 roku, 40% w 2011, 25% w 2012, 30% w 2013). Na niewielu stanowiskach oczekiwano ukończenia kursu ZZL (Zarządzania Zasobami Ludzkimi, 1%-2% w latach 2010 - 2012), księgowości (1%-2% w latach 2010 - 2012), technologii produkcji (2% - 9% w latach 2010 - 2013) i BHP (maksymalnie 11% w 2011 roku).

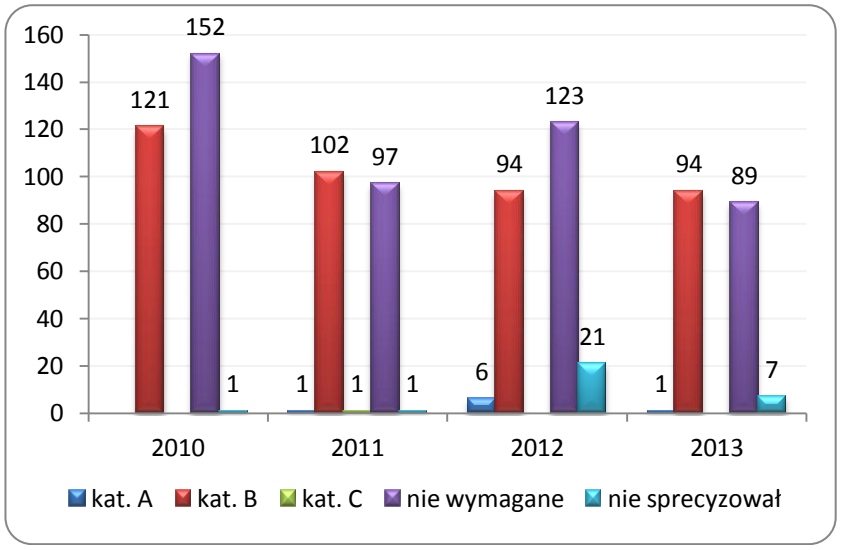
Wykres 2.9. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku na 47% stanowisk (89 z 191), na które zgłoszono zapotrzebowanie, nie wymagano prawa jazdy. Porównywalny odsetek odpowiedzi dotyczył prawa jazdy kategorii B (w przypadku 49% wolnych miejsc pracy). Podobnie sytuacja przedstawia się w pozostałych latach. Prawo jazdy innej kategorii niż B było wymagane na kilku stanowiskach pracy w 2011 (1 wskazanie na kategorię A i jedno wskazanie na kategorię C), w 2012 (6 wskazań na kategorię A), w 2013 (1 wskazanie na kategorię A). Szczegóły prezentuje wykres 2.10.

Wykres 2.10. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

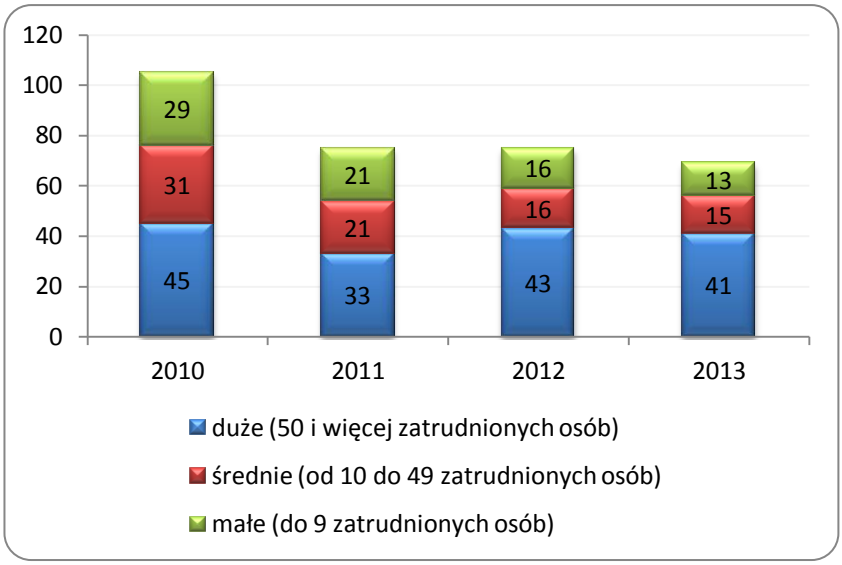
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w omawianej grupie, w latach 2010-2013 dominowały duże, zatrudniające 50 pracowników i więcej. Szczegóły prezentuje wykres 2.11.

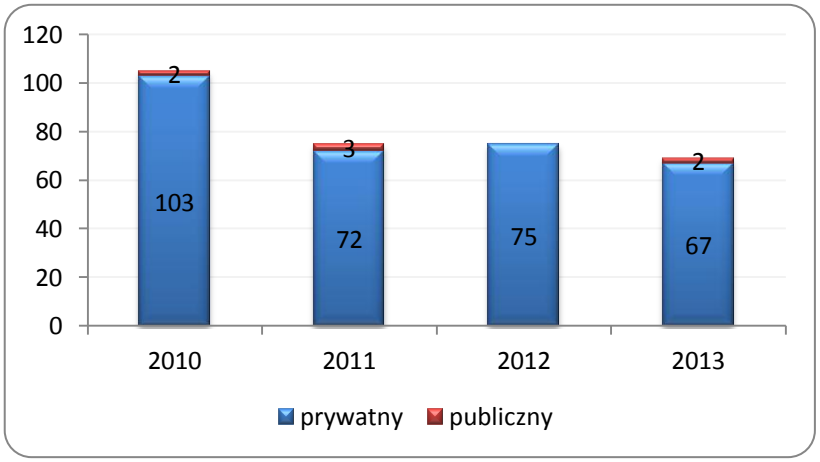
Wykres 2.11. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie w omawianej grupie zawodowej działały głównie w sektorze prywatnym.

Wykres 2.12. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów sprzedaż, marketing, public relations według sektora własności

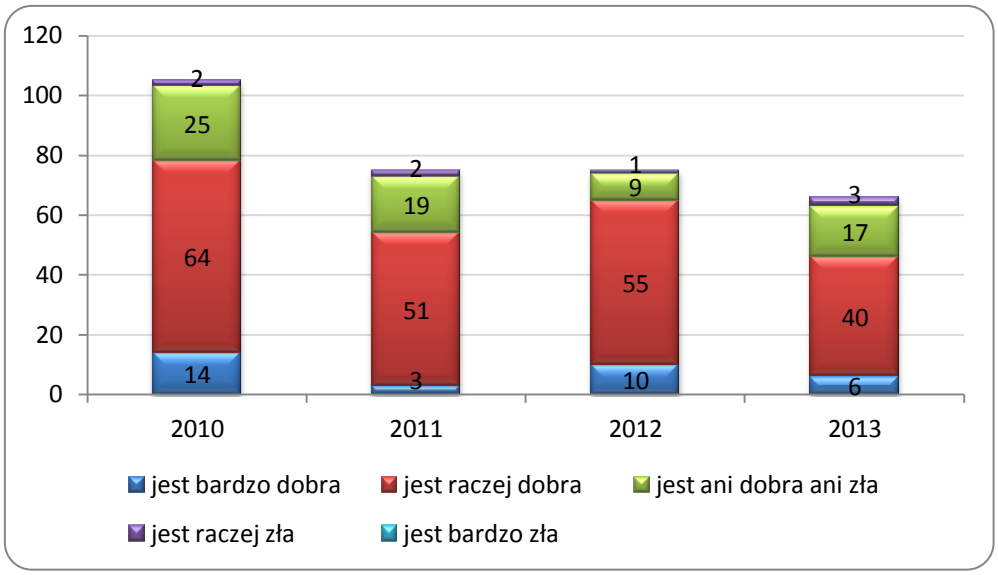

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie.

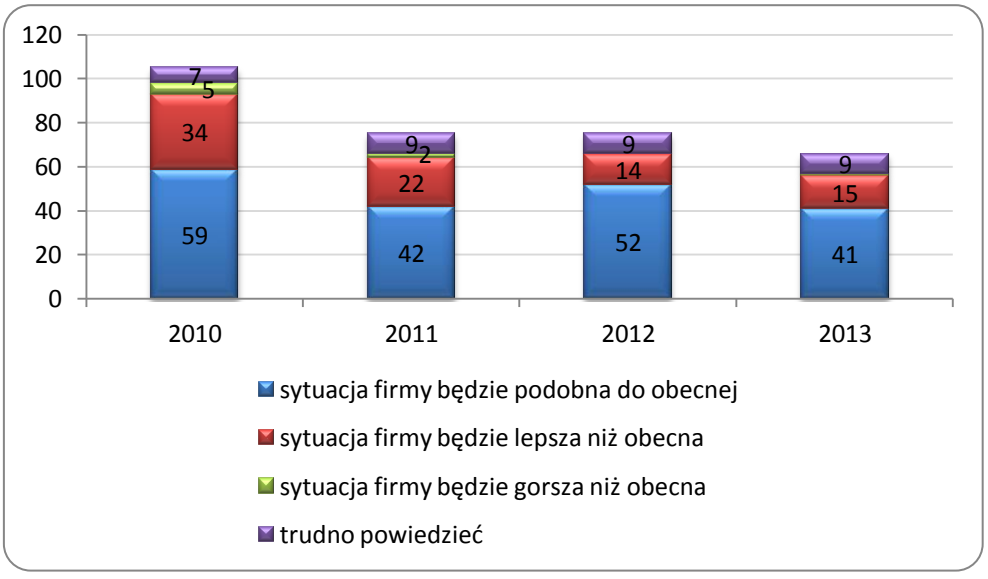
Wykres 2.13. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „jest raczej zła" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 2.14. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[18]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim wyniosła 3 500 PLN i była niższa o 475 PLN względem wartości dla całej Polski w tej samej grupie zawodów. Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3 182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Poziom wynagrodzeń był bardzo silnie zróżnicowany ze względu na zawód. Biorąc pod uwagę najlepiej oraz najgorzej opłacany zawód dla Polski, rozpiętość mediany wynagrodzenia była blisko 5-krotna.

Tabela 2.10. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[19] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie sprzedaż, marketing, public relations (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**14 294**	**2500**	**3975**	**6300**
woj. kujawsko-pomorskie	**576**	**2323**	**3500**	**5000**
Najlepiej opłacane zawody				
brand manager/opiekun marki	176	5500	8775	12500
kierownik regionu sprzedaży	481	5500	8000	11650
product manager	511	4800	7300	11600
kierownik ds. zakupów	231	5200	7200	12000
kierownik ds. eksportu/importu	127	4500	7000	9500
Najgorzej opłacane zawody				
przedstawiciel handlowy				
Polska	1678	2700	3797	5350
woj. kujawsko-pomorskie	74	2700	3750	5400

[18] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"
[19] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
	...			
specjalista ds. sprzedaży				
Polska	1577	2500	3500	4800
woj. kujawsko-pomorskie	64	2180	3000	3950
	...			
asystent ds. sprzedaży	299	2064	2700	3500
kasjer	189	1697	2000	2500
pracownik punktu/oddziału	135	1620	2000	2900
telemarketer	53	1600	1800	2250
sprzedawca/kasjer				
Polska	1656	1500	1800	2200
woj. kujawsko-pomorskie	74	1500	1800	2200

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano 5 najlepiej opłacanych oraz 5 najgorzej opłacanych zawodów, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.*

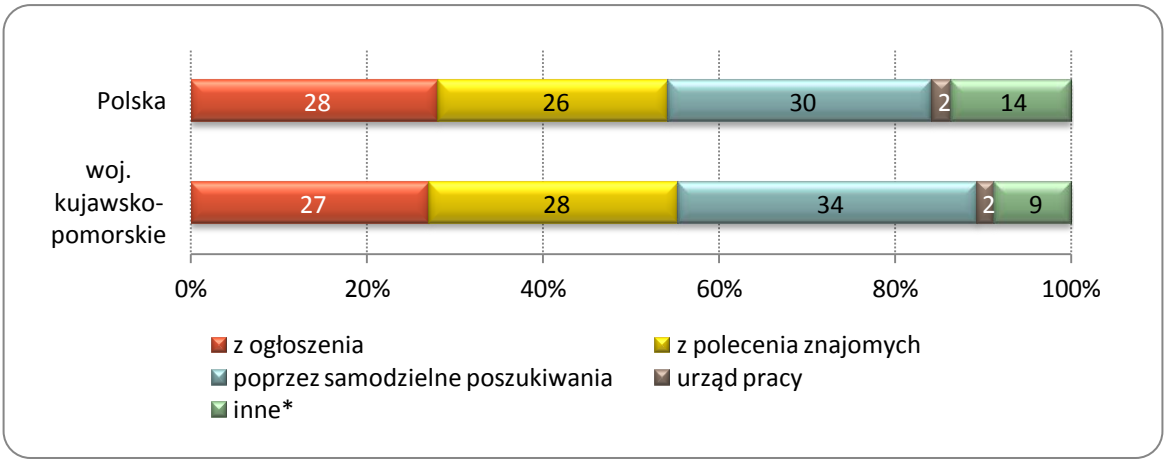
Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów najczęstszym sposobem znalezienia pracy w woj. kujawsko-pomorskim w 2012 roku było poprzez samodzielne poszukiwania (34%). Również w Polsce najczęściej wskazywano na samodzielne poszukiwania, choć nieco rzadziej (30%). Na drugim miejscu pod względem częstości odpowiedzi w woj. kujawsko-pomorskim padała odpowiedź „z polecenia znajomych". Stosunkowo dużo badanych znalazło pracę z ogłoszenia (28% w Polsce i 27% w woj. kujawsko-pomorskim).

Wykres 2.15. Sposoby znalezienia pracy w grupie sprzedaż, marketing, public relations (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 14 106, woj. kujawsko-pomorskie N=571.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów był praktycznie taki sam dla woj. kujawsko-pomorskiego (9,7 roku) i dla Polski (9,8 lat). Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było dość duże – odchylenie standardowe[20] wynosiło 6,8 lat, tyle samo dla woj. kujawsko-pomorskiego i dla Polski. Na tle innych grup zawodów, przeciętny staż pracy w grupie sprzedaż, marketing, public relations należał do jednych z krótszych. W tabeli 2.11 podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

Tabela 2.11. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie sprzedaż, marketing, public relations

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**14 294**	**9,8**	**6,8**
woj. kujawsko-pomorskie	**576**	**9,7**	**6,8**

[20] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Zawody o najdłuższym średnim stażu pracy			
kierownik regionu sprzedaży	481	13,1	5,5
kierownik ds. sprzedaży	873	12,6	6,4
kierownik ds. obsługi klienta	361	12,6	7,3
kierownik biura handlowego	244	12,5	7,4
kierownik ds. eksportu/importu	127	12,4	6,7
…			
przedstawiciel handlowy			
Polska	1678	10,3	6,7
woj. kujawsko-pomorskie	74	11,1	7,1
…			
sprzedawca/kasjer			
Polska	1656	9,2	7,8
woj. kujawsko-pomorskie	74	8,7	7,5
…			
specjalista ds. sprzedaży			
Polska	1577	8,5	6,5
woj. kujawsko-pomorskie	64	9,5	7,0
Zawody o najkrótszym średnim stażu pracy			
specjalista ds. marketingu	786	7,2	5,5
asystent ds. sprzedaży	299	7,2	6,1
specjalista ds. PR	79	7,0	5,2
telemarketer	53	5,6	6,0
asystent w dziale marketingu	140	4,1	4,6

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano po 5 zawodów charakteryzujących się najdłuższym oraz najkrótszym średnim stażem, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50.*
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z sprzedażą, marketingiem, public relations potencjalnie mogło szukać pracy 1544 absolwentów „zarządzania i marketingu”[21], którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom, stanowili oni blisko 7%. W roku akademickim 2012/2013 omawiany kierunek studiowały 6083 osoby, czyli 8% studentów w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 2.12. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów sprzedaż, marketing, public relations – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	**Studenci 2012/2013**	**Absolwenci 2011/2012**
Zarządzanie i marketing • specjalista ds. kadr • specjalista ds.rekrutacji pracowników	6083 (8,0%)	1544 (6,7%)
Ogółem	**6083** **(8,0%)**	**1544** **(6,7%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[22]

W zawodach, związanych z opisywaną kategorią, w roczniku 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych uczyło się 3725 osób, co stanowiło 3,3% wszystkich uczniów tego rodzaju szkół w woj. kujawsko-pomorskim. 1305 absolwentów ukończyło kształcenie w 2011/2012 roku, co stanowiło 4,1% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

[21] Osoby po kierunku „zarządzanie i marketing” mogą również podejmować pracę w rachunkowości, księgowości, bankowości, ubezpieczeniach i analizach inwestycyjnych. Dlatego zostały one również uwzględnione w podrozdziale dotyczącym tej grupy zawodowej.

[22] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik”.

Tabela 2.13. Zawody w grupie sprzedaż, marketing, public relations – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie uczniów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych				
Zawód	**Szkoły policealne**	**Technika**	**Zasadnicze szkoły**	**Ogółem**
sprzedawca			1742	1742
			(11,8%)	1,6%)
technik handlowiec		1417		1417
		(4,2%)		(1,3%)
technik organizacji reklamy	184	382		566
	(1,0%)	(1,1%)		(0,5%)
Ogółem	**184**	**1799**	**1742**	**3725**
	(1,0%)	**(5,3%)**	**(11,8%)**	**(3,3%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Tabela 2.14. Zawody w grupie sprzedaż, marketing, public relations – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie absolwentów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych				
Zawód	**Szkoły policealne**	**Technika**	**Zasadnicze szkoły**	**Ogółem**
sprzedawca			964	964
			(17,8%)	(3,0%)
technik handlowiec		290		290
		(3,9%)		(0,9%)
technik organizacji reklamy	51			51
	(1,1%)			(0,2%)
Ogółem	**51**	**290**	**964**	**1305**
	(1,1%)	**(3,9%)**	**(17,8%)**	**(4,1%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Podsumowanie

W analizowanej kategorii zawodów występuje znaczny niedobór wolnych miejsc w stosunku do liczby bezrobotnych. Grupa sprzedaż, marketing, public relations jest licznie reprezentowana wśród bezrobotnych z województwa kujawsko-pomorskiego - bezrobotni z tej grupy zawodów stanowili w każdym z badanych lat ponad 10% wszystkich bezrobotnych. Najbardziej nadwyżkowym zawodem okazał się sprzedawca, w latach 2011-2012 odnotowano w tym zawodzie o ok. 12 000 osób bezrobotnych więcej niż wolnych miejsc. Warto zauważyć, że 51% wolnych miejsc dostępnych dla tej kategorii, stanowiły miejsca subsydiowane.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w analizowanych latach pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane ze sprzedażą, marketingiem i public relations byli absolwentami szkół średnich ogólnokształcących. W 2013 roku od kandydatów do pracy na stanowiskach związanych z omawianą grupą zawodów oczekiwano przede wszystkim znajomości języka angielskiego. W latach 2010-2013 najczęściej wskazywano na konieczność ukończenia kursów obsługi kasy fiskalnej. W 2013 roku, na niewielu stanowiskach oczekiwano ukończenia kursu zarządzania zasobami ludzkimi, księgowości, technologii produkcji i BHP.

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w woj. kujawsko-pomorskim było wyraźnie niższe niż dla całej Polski. Pomiędzy zawodami występowało znaczne zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń Mieszkańcy województwa najczęściej pracę znajdowali poprzez samodzielne poszukiwania, podobnie jak w całej Polsce. Charakteryzowali się również praktycznie takim samym średnim stażem pracy. Dla tej grupy zawodów staż pracy jest nieco krótszy, niż w przypadku innych grup zawodów.

Od kandydatów na stanowiska związane z omawianą grupą zawodów, pracodawcy wymagali zarówno wykształcenia wyższego, jak i ponadgimnazjalnego. 8% studentów rocznika 2012/2013 w woj. kujawsko-pomorskim studiowało kierunki związane z tą grupą zawodów, a w roczniku 2011/2012 blisko 7% je ukończyło. Odsetki uczniów i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w ogólnej liczbie osób uczęszczających do tych szkół były niższe (3,3% i 4,1%).

Rozdział III. Grupa zawodowa: informatyka i wykorzystanie komputerów

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

grafik komputerowy DTP | grafik komputerowy multimediów | projektant / architekt systemów teleinformatycznych | architekt stron internetowych | projektant stron internetowych (webmaster) | programista aplikacji | specjalista zastosowań informatyki | tester oprogramowania komputerowego | administrator baz danych | inżynier systemów i sieci komputerowych | technik informatyk

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem wystąpił ok. 7% wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Większość z tych bezrobotnych stanowili mężczyźni. Udział bezrobotnych z tej kategorii w ogóle bezrobotnych był nieznaczny i wynosił w każdym z analizowanych okresów ok. 0,6%.

Tabela 3.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		839	1199	1296	665
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		0,8%	0,7%	0,7%	0,7%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	240	240	252	240
	ogółem	758	768	828	807
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		0,5%	0,6%	0,6%	0,6%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano 128 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, możemy założyć, że w całym 2010 roku zgłoszono podobną liczbę wolnych miejsc, jak w latach 2011-2012. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono z kolei 271 wolnych miejsc. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc będzie dwukrotnie wyższa w porównaniu z latami ubiegłymi.

W I półroczu 2013 roku 25% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tej grupie stanowiły miejsca subsydiowane (o 35 pkt. proc. mniej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosił jednak tylko 0,3% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 3.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	128	199	223	271
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	0,5%	0,4%	0,4%	0,8%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	67
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	25%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	0,3%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

Omawiana kategoria zawodów ma charakter nadwyżkowy, jednak w pierwszym półroczu 2013 roku nadwyżka rejestrujących się bezrobotnych była mniejsza niż w latach 2010-2012. Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[23] wyniósł wówczas 0,41, podczas gdy w latach 2010-2012 kształtował się na poziomie 0,15-0,17. Jak pokazuje wskaźnik nadwyżki/deficytu[24] podaży siły roboczej, na tle średniej wojewódzkiej w latach 2010-2012 grupa ta charakteryzowała się mniejszym wskaźnikiem intensywności nadwyżki, podczas gdy w pierwszym półroczu 2013 roku wskaźnik ten był większy niż średnia dla województwa.

Tabela 3.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37

[23] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[24] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,15	0,17	0,17	0,41
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	711	1000	1073	394

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 nie było żadnego zawodu, który byłby deficytowy we wszystkich analizowanych okresach.

Zawody, które w latach 2010-2013 w każdym roku były nadwyżkowe to: technik informatyk, specjalista zastosowań informatyki oraz inżynier systemów i sieci komputerowych.

Tabela 3.4. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Technik informatyk	491	703	799	310
Specjalista zastosowań informatyki	116	120	110	33
Inżynier systemów i sieci komputerowych	58	83	54	27

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

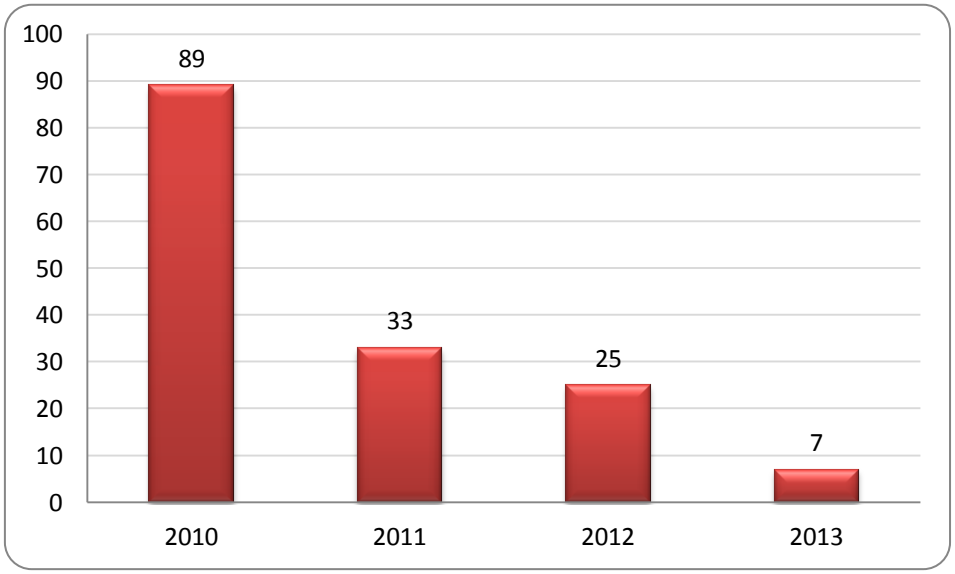
**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[25]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów informatyka i wykorzystanie komputerów w latach 2010-2013 w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów były niskie. Średnie planowanej liczby zatrudnienia[26] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie 89 pracowników, rok później 33, w 2012 roku 25, zaś w 2013 roku 7. W 2013 roku w stosunku do poprzedniego roku plany zatrudnieniowe spadły o 72%.

Wykres 3.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów informatyka i wykorzystanie komputerów

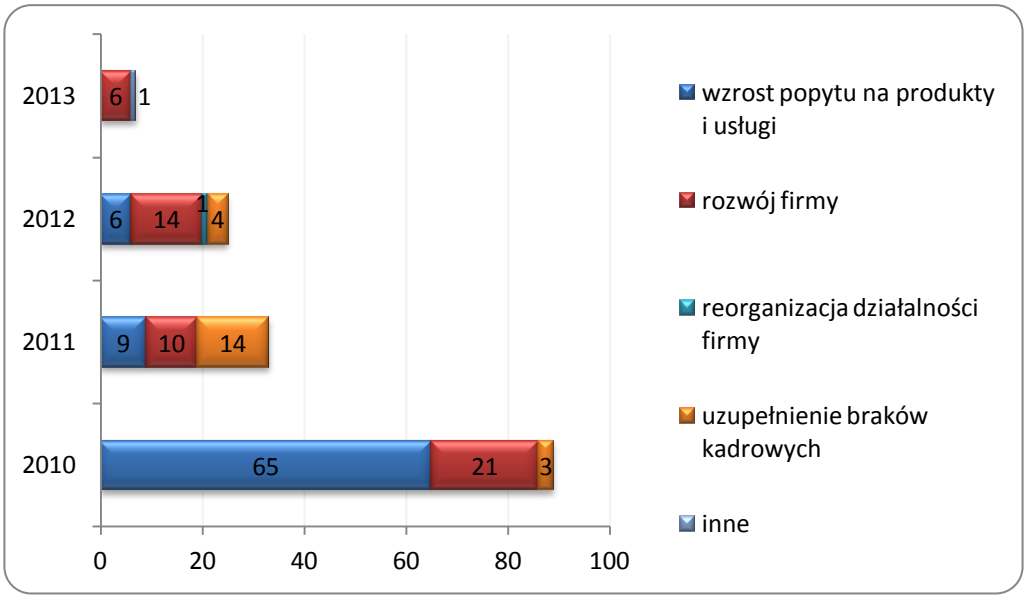

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej wskazywaną przyczyną zatrudnienia nowych pracowników był rozwój firmy. W poprzednich latach wskazywano również, że w wyniku wzrostu popytu na produkty i usługi zwiększono zatrudnienie.

[25] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[26] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

Wykres 3.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010-2013.

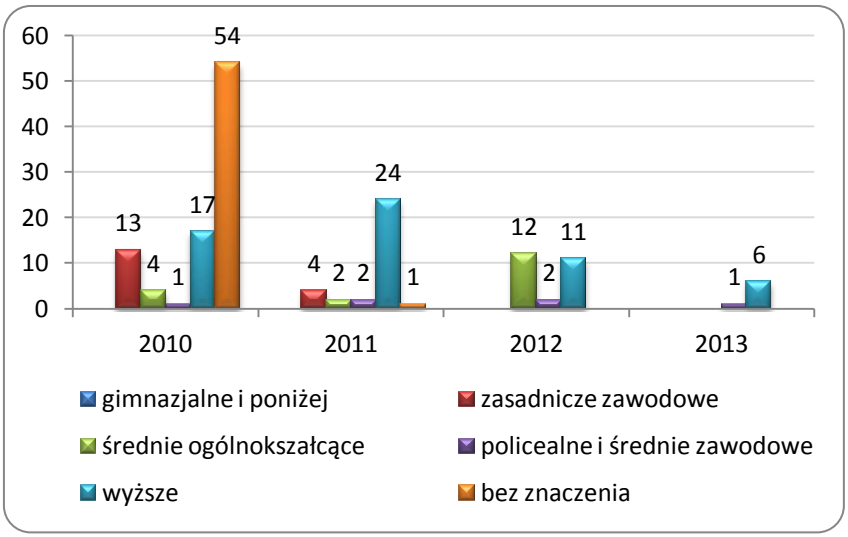
Plany zmniejszenia zatrudnienia

Jak pokazują dane uzyskane w badaniu ankietowym, pracodawcy nie planowali zwalniać pracowników z grupy zawodowej informatyka i wykorzystanie komputerów.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2011 i 2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z informatyką i wykorzystaniem komputerów byli absolwentami uczelni wyższych. W 2012 równie często pracodawcom wystarczało wykształcenie średnie ogólnokształcące. Co ciekawe, w 2010 roku aż na 54 stanowiskach nie zgłoszono zapotrzebowania na pracowników o określonym poziomie wykształcenia – pracodawcy zaznaczyli odpowiedź „bez znaczenia". Choć może to dziwić, wydaje się, że uzasadnienie tego stanu rzeczy jest dość jasne. Pracodawcom, którzy zatrudniają informatyków przede wszystkim zależy, aby pracownicy posiadali odpowiednie kompetencje informatyczne, poziom formalnego wykształcenia schodzi na drugi plan.

Wykres 3.3. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

We wszystkich badanych latach najczęściej wymagano znajomości systemów baz danych. W 2013 roku na 100% stanowisk niezbędna była umiejętność obsługiwania baz danych, zaś na 57% stanowisk oczekiwano umiejętności obsługi aplikacji do projektowania stron WWW. Pracodawcy zatrudniający na stanowiska informatyczne oczekiwali również znajomości oprogramowania do projektowania (AutoCAD). Szczegóły prezentuje tabela 3.5.

Tabela 3.5. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości obsługi trzech najpopularniejszych programów komputerowych w latach 2010-2013

Wymagane programy	2010	2011	2012	2013
systemy baz danych	20%	52%	40%	100%
aplikacje do projektowania WWW	9%	27%	16%	57%
oprogramowanie do projektowania (autoCAD)	3%	18%	40%	14%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej oczekiwanym przez pracodawców językiem był angielski. Na 86% stanowisk wymagano znajomości języka angielskiego. Rzadziej zgłaszano zapotrzebowanie na umiejętność posługiwania się językiem rosyjskim (43%). W latach 2010-2012 oczekiwano również znajomości języka niemieckiego. Szczegóły prezentuje tabela 3.6.

Tabela 3.6. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości języków obcych w latach 2010-2013

Wymagany język obcy	2010	2011	2012	2013
angielski	24%	94%	92%	86%
rosyjski	0%	0%	4%	43%
niemiecki	2%	9%	4%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku na wszystkich stanowiskach wymagano zarówno ogólnego doświadczenia zawodowego, jak i doświadczenia na podobnym stanowisku. Szczegóły prezentuje wykres 3.4 i 3.5.

Wykres 3.4. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego i doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku*

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**Dane zaprezentowano dla ogólnego doświadczenia i doświadczenia na podobnym stanowisku łącznie, gdyż rozkład odpowiedzi dla tych dwóch pytań był identyczny.*

Doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku w omawianej grupie zawodowej było bardzo istotne. W 2013 roku – aż na 100% stanowisk wymagano minimum rocznego doświadczenia na podobnym stanowisku. W kolejnych latach doświadczenie miało również duże znaczenie (83% w 2010, 81% w 2011, 83% w 2012).

Tabela 3.5. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

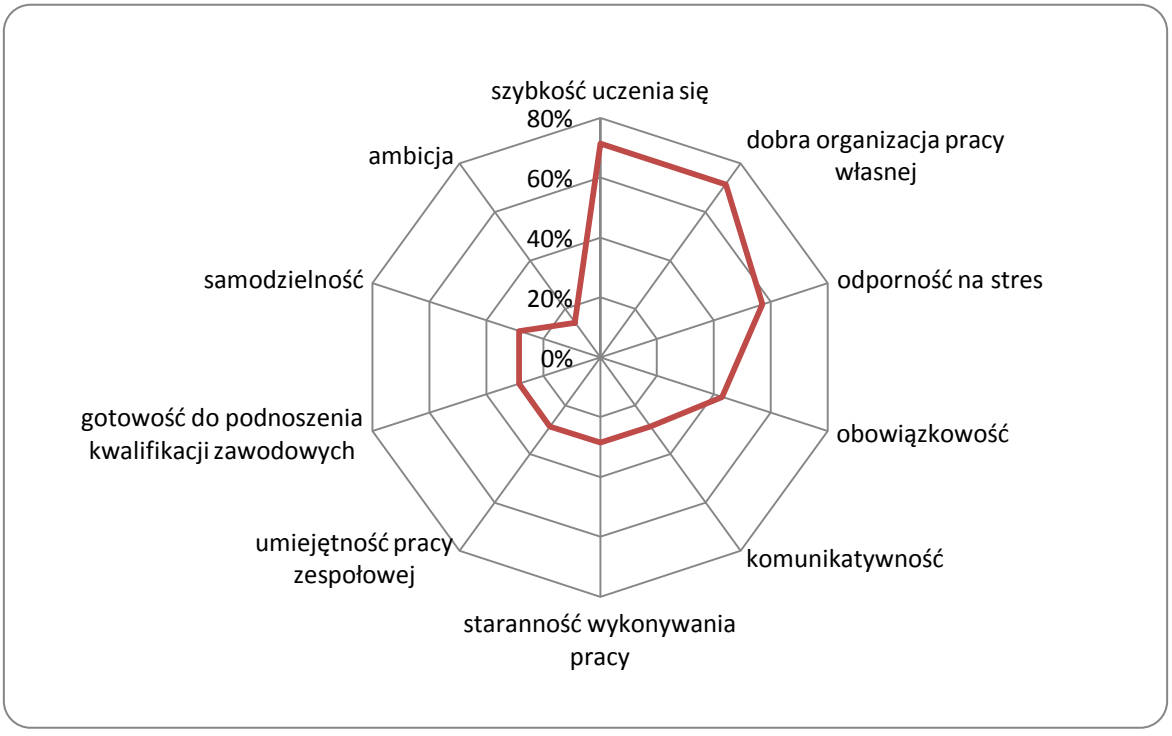
Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	17	5	2	1
dwa lata	4	9	8	3
więcej niż dwa lata	51	11	10	3
nie wymagana	15	6	4	0
ogółem*	87	31	24	7

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: szybkość uczenia się, dobra organizacja pracy własnej, odporność na stres. Rzadziej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: ambicja, samodzielność, gotowość do podnoszenia kwalifikacji, umiejętność pracy zespołowej, staranność wykonywania pracy.

Wykres 3.6. Wymagania kompetencyjne - odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2013 zmniejszyło się znaczenie takich cech, jak: obowiązkowość, staranność wykonywania pracy, gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Natomiast na znaczeniu zyskały: odporność na stres i umiejętność pracy zespołowej.

Tabela 3.6. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

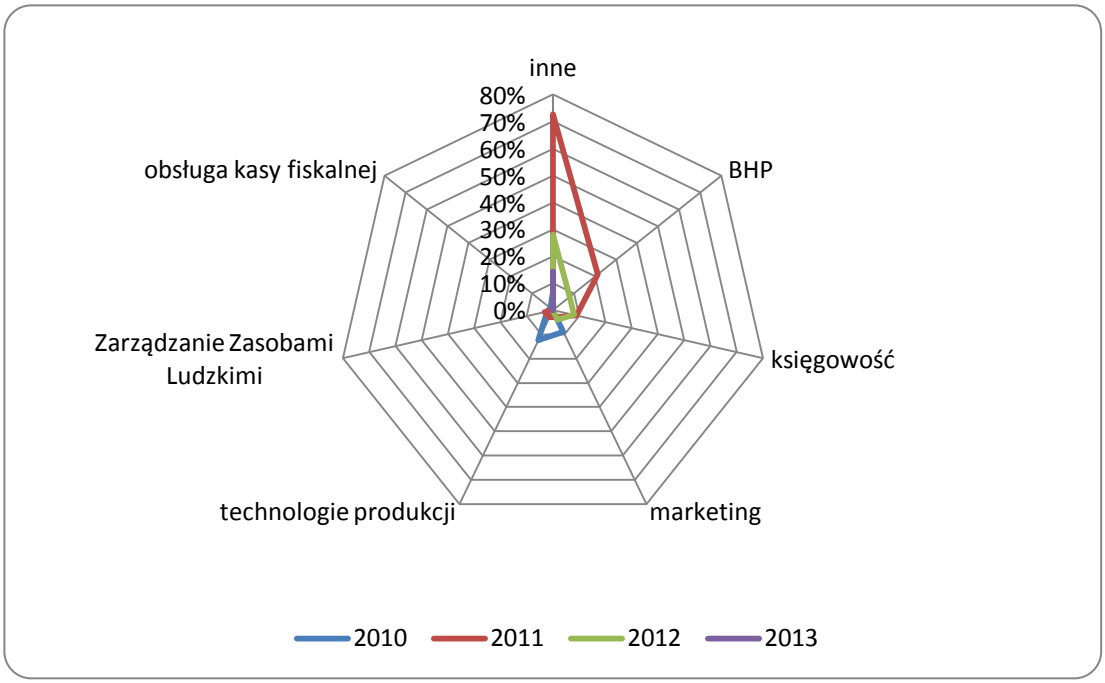
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
szybkość uczenia się	94%	73%	48%	71%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	52%	71%
odporność na stres	27%	67%	44%	57%
obowiązkowość	84%	76%	48%	43%
komunikatywność*	0%	0%	96%	29%
staranność wykonywania pracy	83%	88%	96%	29%
umiejętność pracy zespołowej	18%	82%	80%	29%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	90%	73%	48%	29%
samodzielność	22%	85%	96%	29%
ambicja	14%	27%	36%	14%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

W omawianej grupie pracodawcy oczekiwali w poszczególnych latach nieco innych kursów. W każdej fali badania dominowała kategoria „inne” (w 2013 roku 14% - było to ponadto jedyne wskazanie). Jednakże ze względu na braki danych w pytaniu otwartym nie jest możliwe określenie, jakie dokładnie kursy mieli na myśli pracodawcy. Pracodawcy podawali w 2012 roku BHP (8%), księgowość (8%), marketing (4%). W 2011 wymieniali ponadto obsługę kasy fiskalnej (10%) oraz zarządzanie zasobami ludzkimi (3%).

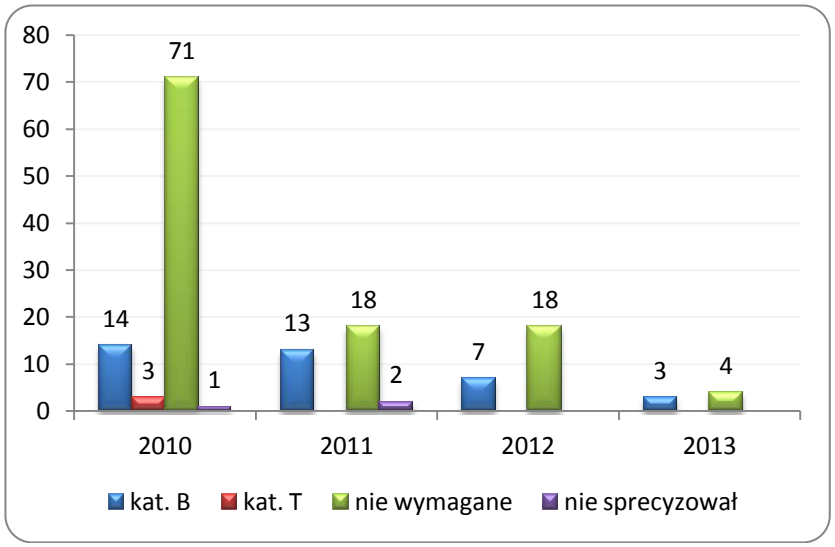
Wykres 3.7. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku na 3 stanowiskach, spośród tych, na które zgłoszono zapotrzebowanie, wymagano prawa jazdy kat. B, zaś na 4 nie wymagano. Podobnie w 2012 roku pracodawcy częściej nie zgłaszali zapotrzebowania na prawo jazdy kat. B, niż je zgłaszali (odpowiednio 28% i 72%). 2012 roku zapotrzebowanie na prawo jazdy kategorii B było wyższe (na 39% wolnych miejsc pracy). Ponadto w 2 innych przypadkach również potrzebowano prawa jazdy, jednak nie sprecyzowano, jakiej kategorii. 2010 rok pod tym względem odznaczał się mniejszym odsetkiem odpowiedzi dotyczących kat. B (16%). Trzy wskazania dotyczyły kat. T. Szczegóły prezentuje wykres 3.8.

Wykres 3.8. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

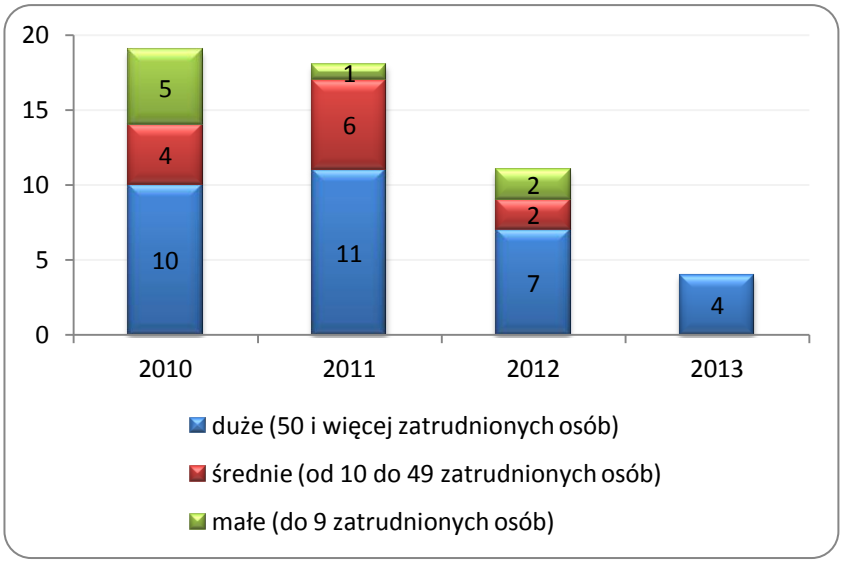
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw, które planowały zatrudnienie w omawianej grupie w latach 2010-2013 dominowały duże, zatrudniające 50 pracowników i więcej. Szczegóły prezentuje 3.9.

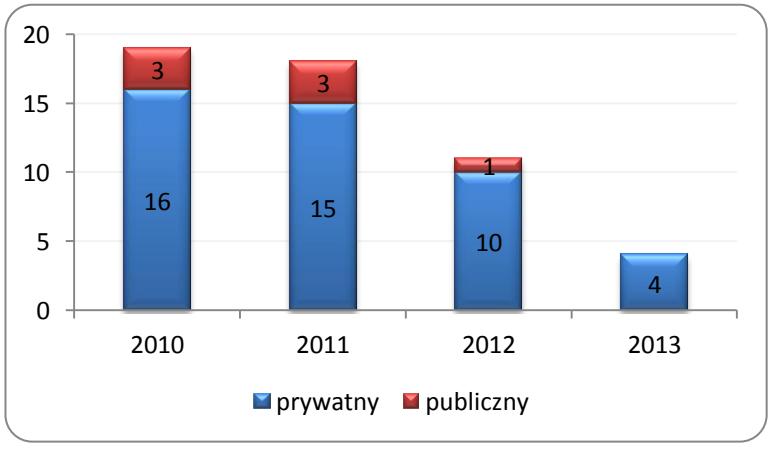
Wykres 3.9. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie w omawianej grupie zawodowej działały głównie w sektorze prywatnym.

Wykres 3.10. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów informatyka i wykorzystanie komputerów według sektora własności

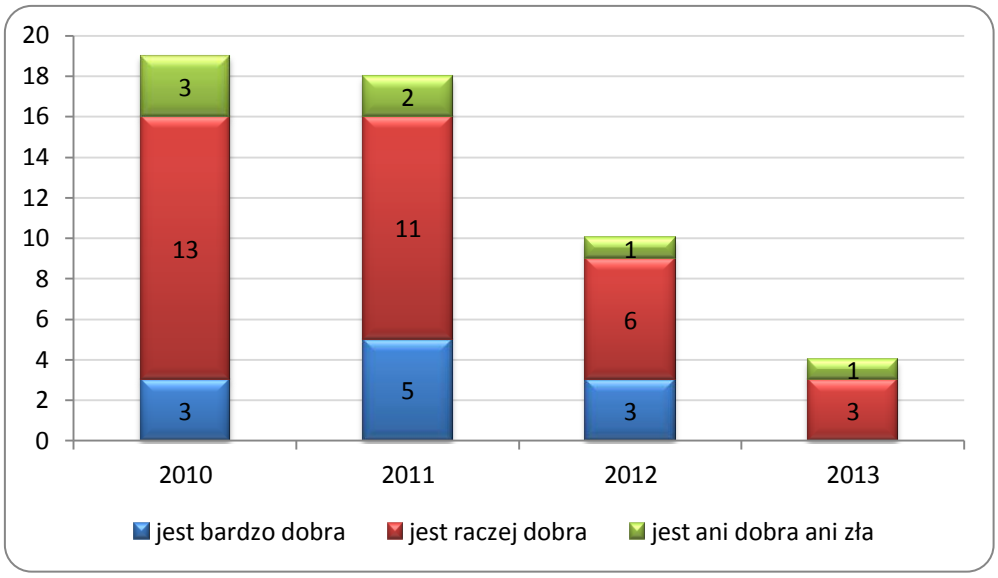

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie.

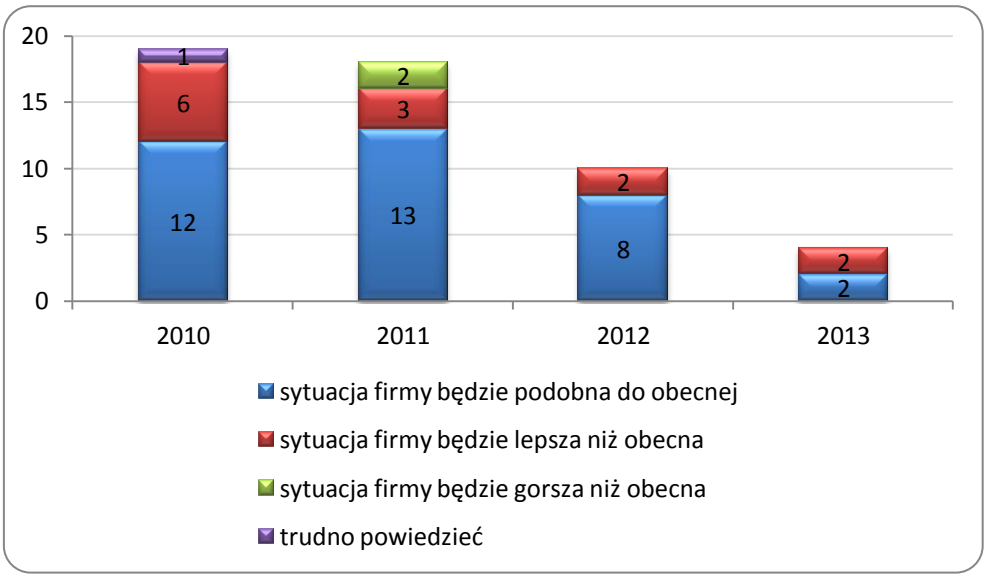
Wykres 3.11. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „jest raczej zła" i „ jest bardzo zła" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 3.12. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[27]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim wyniosła 4500 PLN i była niższa o 5500 PLN względem wartości dla całej Polski w tej samej grupie zawodów. Jest to bardzo duża różnica, którą tłumaczyć można zarówno specyfiką branży, jak i doborem osób badanych do próby. Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Poziom wynagrodzeń był znacznie zróżnicowany ze względu na zawód. Biorąc pod uwagę najlepiej oraz najgorzej opłacany zawód dla Polski, rozpiętość mediany wynagrodzenia była 4,7-krotna.

Tabela 3.8. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[28] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie informatyka i wykorzystanie komputerów (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**8317**	**6595**	**10 000**	**14 800**
woj. kujawsko-pomorskie	**257**	**3015**	**4500**	**6700**
Najlepiej opłacane zawody				
specjalista zastosowań	69	8023	22 762	38 400
specjalista ds. bezpieczeństwa	80	9600	21 400	35 260
kierownik działu IT	427	14 100	18 189	23 500
architekt - projektant systemów IT	372	12 100	16 100	24 800
kierownik techniczny IT	54	10 300	15 480	23 310
Najgorzej opłacane zawody				
webdeveloper	83	4800	6500	8250
informatyk (stanowisko ogólne)	662	4800	6250	8300
grafik komputerowy	452	4550	5900	8800

[27] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"
[28] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
specjalista wsparcia IT (helpdesk)	135	5100	5900	8000
serwisant sprzętu komputerowego	104	3700	4800	6875

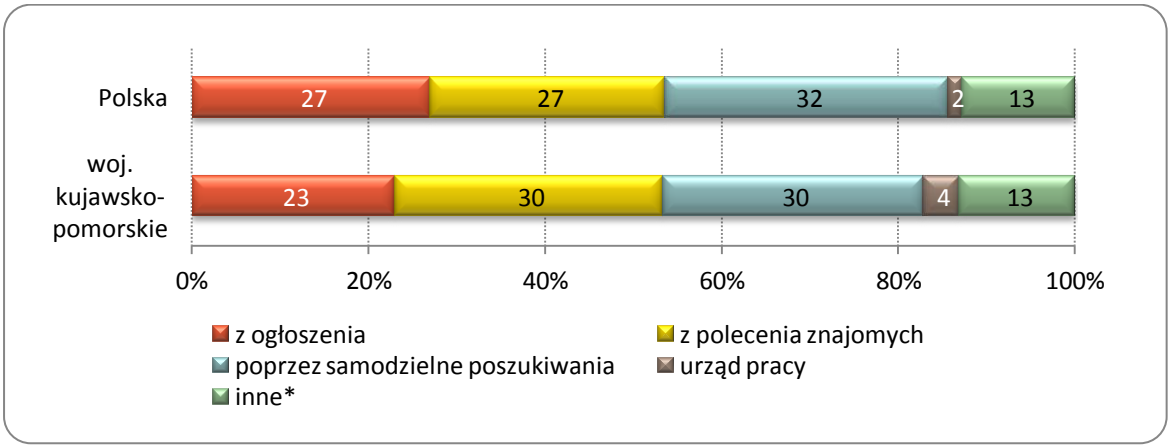
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.
** Pokazano 5 najlepiej opłacanych oraz 5 najgorzej opłacanych zawodów,*
w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50.
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.
Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem
zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów najczęstszym sposobem znalezienia pracy w woj. kujawsko-pomorskim w 2012 roku było przez polecenie znajomych oraz poprzez samodzielne poszukiwania (po 30%). W Polsce najczęściej padała odpowiedź poprzez samodzielne poszukiwania (32%). Wyraźnie częściej niż w woj. kujawsko-pomorskim, w całej Polsce pracę znajdowano z ogłoszenia (23% vs. 27%).

Wykres 3.13. Sposoby znalezienia pracy w grupie informatyka i wykorzystanie komputerów (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.
**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*
Polska N= 7825, woj. kujawsko-pomorskie N=244.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów dla Polski (7,6 lat) był nieco krótszy niż dla woj. kujawsko-pomorskiego (8,4 lat). Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było duże – odchylenie standardowe[29] wynosiło 6,0 i 6,8 lat, odpowiednio dla Polski i dla woj. kujawsko-pomorskiego. Na tle innych grup zawodów, staż pracy w grupie informatyka i wykorzystanie komputerów należy do najkrótszych (najniższa długość w Polsce i 3 najkrótsza w województwie). W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

Tabela 3.9. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie informatyka i wykorzystanie komputerów

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	8 060	7,6	6,0
woj. kujawsko-pomorskie	257	8,4	6,8
Zawody o najdłuższym średnim stażu pracy			
kierownik techniczny IT	52	12,1	7,1
specjalista zastosowań	67	11,7	8,1
kierownik działu IT	414	11,7	5,9
projektant/architekt baz danych	90	10,7	7,5
administrator sieci informatycznej	239	10,0	7,3
Zawody o najkrótszym średnim stażu pracy			
programista .NET	436	5,1	3,6
programista PHP	305	5,0	3,6
tester oprogramowania	345	4,8	4,0
programista Java	554	4,7	3,6
webdeveloper	80	4,4	3,6

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano po 5 zawodów charakteryzujących się najdłuższym oraz najkrótszym średnim stażem, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50.*
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.

[29] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z informatyką i wykorzystaniem komputerów potencjalnie mogło szukać pracy 157 absolwentów informatyki, którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom w tym województwie, stanowili oni niecały 1%. W roku akademickim 2012/2013 omawiany kierunek studiowało 1448 osób, czyli blisko 2% studentów w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 3.10. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów informatyka i wykorzystanie komputerów – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	**Studenci 2012/2013**	**Absolwenci 2011/2012**
Informatyka • projektant / architekt systemów teleinformatycznych • architekt stron internetowych • programista aplikacji • specjalista zastosowań informatyki • tester oprogramowania komputerowego • administrator baz danych • inżynier systemów i sieci komputerowych	1448 (1,9%)	157 (0,7%)
Ogółem	**1448** **(1,9%)**	**157** **(0,7%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[30]

Tylko jeden zawód – technik informatyk – wiązał się z opisywaną kategorią zawodów. W roczniku 2011/2012 tę specjalizację w szkołach ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim skończyło ogółem 1013 osób (3,2% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych). Z tego 230 osób uczęszczało do szkół policealnych i 783 do techników. W roczniku 2012/2013 tego zawodu uczyły się 5024 osoby (4,5% wszystkich uczniów szkół ponadgimnazjalnych), w tym 1172 osób w szkołach policealnych i 3852 w technikach.

[30] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Podsumowanie

Omawiana kategoria zawodów jest kategorią nadwyżkową, we wszystkich badanych latach więcej pracowników posiadających zawód z tej kategorii zgłaszało się jako bezrobotni niż było wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji. Jednak grupa ta stanowi poniżej 1% zarejestrowanych. Większość bezrobotnych w tej grupie stanowią mężczyźni, a zawodem najbardziej nadwyżkowym jest technik informatyk.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w latach 2011 i 2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z informatyką i wykorzystaniem komputerów byli absolwentami uczelni wyższych. W 2012 roku pracodawcom, na blisko połowie stanowisk, wystarczało wykształcenie średnie ogólnokształcące, zaś w 2010 roku na większości stanowisk poziom wykształcenia nie miał znaczenia. W 2013 roku na większości stanowisk oczekiwano od kandydatów znajomości języka angielskiego. W blisko połowie przypadków pracodawcy wymieniali również jęz. rosyjski, aczkolwiek w innych latach nie był on popularny. W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: szybkość uczenia się, dobra organizacja pracy własnej, odporność na stres. We wszystkich badanych latach najczęściej wymagano znajomości systemów baz danych.

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w woj. kujawsko-pomorskim było ponad dwukrotnie niższe niż dla całej Polski. Pomiędzy zawodami występowało znaczne zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń. Mieszkańcy województwa najczęściej pracę znajdowali poprzez polecenie znajomych oraz samodzielne poszukiwania. Podobnie było w całej Polsce, z tą różnicą, że dla respondentów w całym kraju istotnym kanałem znajdywania pracy było również ogłoszenie. Średni staż pracy był w województwie nieco dłuższy, niż w Polsce. Informatyka i wykorzystanie komputerów to jedna z grup zawodów charakteryzujących się najniższym stażem pracy.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała głównie w szkołach ponadgimnazjalnych. Wprawdzie tylko jeden kierunek (technik informatyk) wiązał się z omawianą kategoria zawodów, ale liczba uczniów i absolwentów była znacząca (4,5% wszystkich uczniów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim w roczniku 2012/2013).

Rozdział IV. Grupa zawodowa: opieka społeczna i zdrowie

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

opiekunka dziecięca | opiekun osoby starszej | opiekun w domu pomocy społecznej | opiekunka środowiskowa | asystent osoby niepełnosprawnej | pielęgniarka | ratownik medyczny | fizjoterapeuta

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2010-2013 przejawiała umiarkowaną tendencję wzrostową. Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem wystąpił ok. 8% wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Warto zauważyć, że zdecydowaną większość z tych bezrobotnych stanowiły kobiety. Udział bezrobotnych z tej kategorii w ogóle bezrobotnych wynosił w każdym z analizowanych okresów ok. 0,5%.

Tabela 4.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		575	825	901	517
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		0,5%	0,5%	0,5%	0,6%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	634	663	671	683
	ogółem	688	719	723	735
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano 542 wolne miejsc pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, można przyjąć założenie, że w całym 2010 roku zgłoszono większą liczbę wolnych miejsc, niż w latach 2011-2012. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono z kolei 596 wolnych miejsc. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc pracy będzie nieco wyższa w porównaniu z latami 2011-2012.

W I półroczu 2013 roku 85% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tej grupie stanowiły miejsca subsydiowane (o 25 pkt. proc. więcej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosiły 2,5% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 4.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	542	783	972	596
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	2,0%	1,7%	1,9%	1,8%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	504
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	85%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	2,5%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

W latach 2010-2012 wystąpiła równowaga pomiędzy liczbą wolnych miejsc a rejestrującymi się bezrobotnymi - wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[31] kształtował się w granicach 0,9-1,1. Natomiast w pierwszym półroczu 2013 roku wystąpił nieznaczny deficyt, wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu wyniósł 1,15. W latach 2010-2011 wskaźniki nadwyżki/deficytu[32] podaży siły roboczej były dodatnie, natomiast w latach 2012-2013 ujemne. Na tle średniej wojewódzkiej, grupa ta charakteryzowała się stosunkowo wysokim wskaźnikiem intensywności nadwyżki/deficytu. Oznacza to, że osobom wykonującym zawody ujęte w tej grupie łatwiej było znaleźć zatrudnienie, niż osobom znajdującym się w innych grupach. Przy czym należy pamiętać, że zgłaszane zapotrzebowanie na pracowników z tej grupy związane było głównie z aktywizacją osób bezrobotnych mającą na celu łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia i ułatwienie osobom bezrobotnym powrotu na rynek pracy.

[31] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[32] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Tabela 4.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,94	0,95	1,08	1,15
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	33	42	-71	-79

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 zawodami deficytowymi w kolejnych latach były: opiekun osoby starszej i opiekunka dziecięca.

Tabela 4.4. Wskaźniki deficytu podaży siły roboczej dla zawodów, dla których w latach 2010*-2013 występował ciągły deficyt podaży siły roboczej**

Zawody deficytowe	2010*	2011	2012	2013**
Opiekun osoby starszej	-9	-240	-116	-106
Opiekunka dziecięca	-129	-3	-241	-123

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody, które w latach 2010-2013 w każdym roku były nadwyżkowe to: fizjoterapeuta, pielęgniarka, ratownik medyczny oraz asystent osoby niepełnosprawnej.

Tabela 4.5. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Fizjoterapeuta	43	75	105	56
Pielęgniarka	119	75	196	106
Ratownik medyczny	46	70	77	30
Asystent osoby niepełnosprawnej	13	3	12	3

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

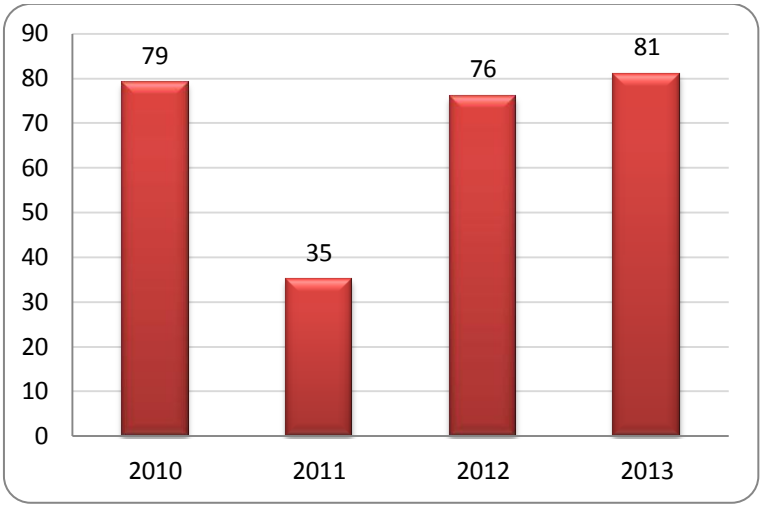
Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[33]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów opieka społeczna i zdrowie w latach 2010-2013 w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów były niższe w latach 2010-2012. W 2013 roku były wyższe. Średnie planowanej liczby zatrudnienia[34] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy objęci badaniem WUP planowali zatrudnienie 79 pracowników, rok później 35, w 2012 roku 76, zaś w 2013 roku 81. W 2013 roku w stosunku do poprzedniego roku plany zatrudnieniowe wzrosły o 7%.

[33] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[34] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

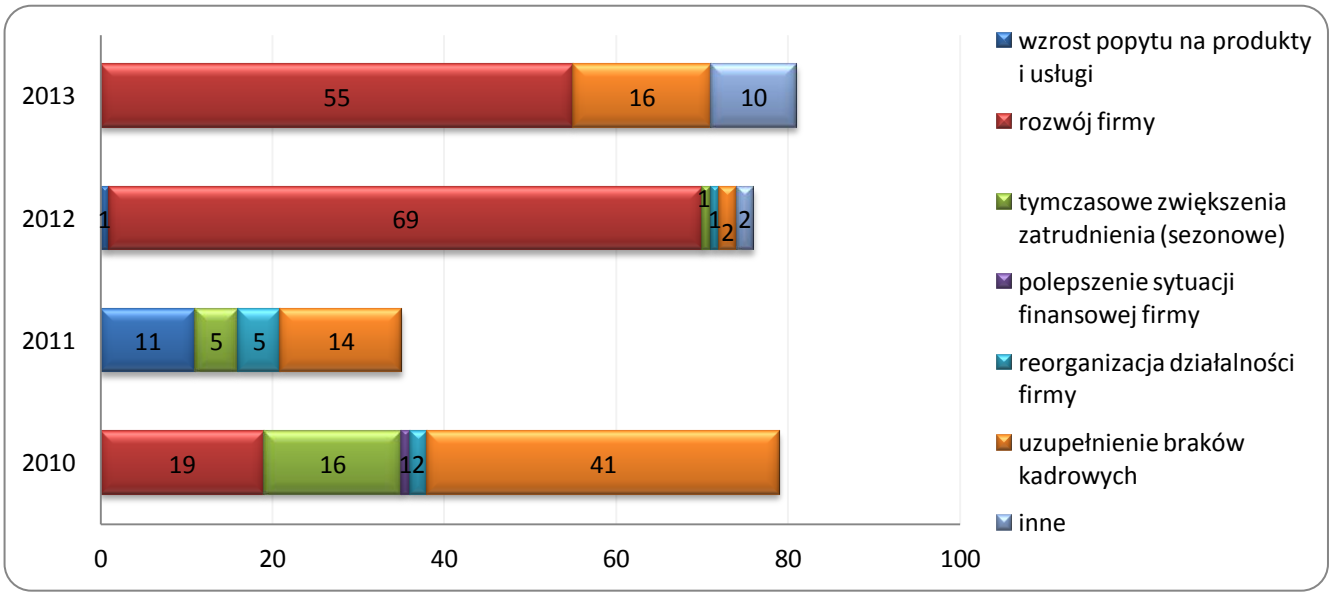
Wykres 4.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów opieka społeczna i zdrowie

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2012 i 2013 roku najczęściej wskazywaną przyczyną zatrudnienia nowych pracowników był rozwój firmy. Kolejne powód to uzupełnienie braków kadrowych. W latach 2010-2011 dodatkowo wskazywano na takie przyczyny, jak: wzrost popytu na produkty i usługi oraz tymczasowe zwiększenie zatrudnienia.

Wykres 4.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

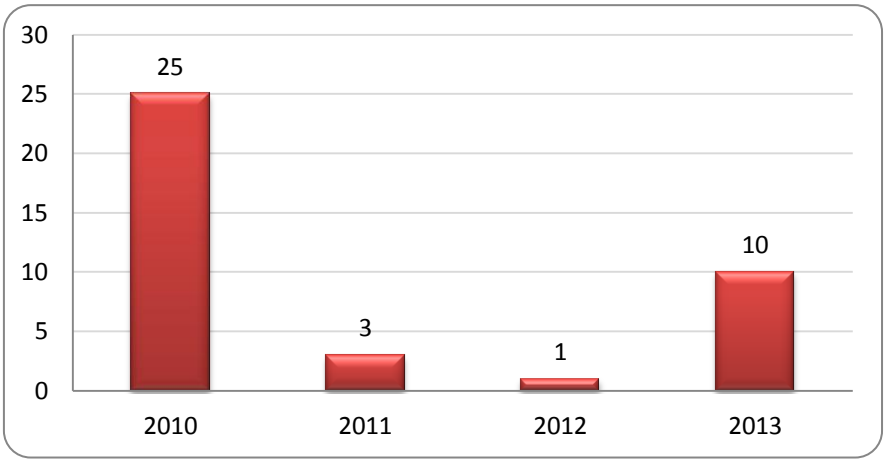

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010-2013.

Plany zmniejszenia zatrudnienia

W badanych latach odnotowano najpierw spadek (lata 2010-2012), a następnie wzrost liczby planowanych zwolnień. W 2010 roku planowano zwolnienie 25 osób, zaś w 2013 roku 10 osób.

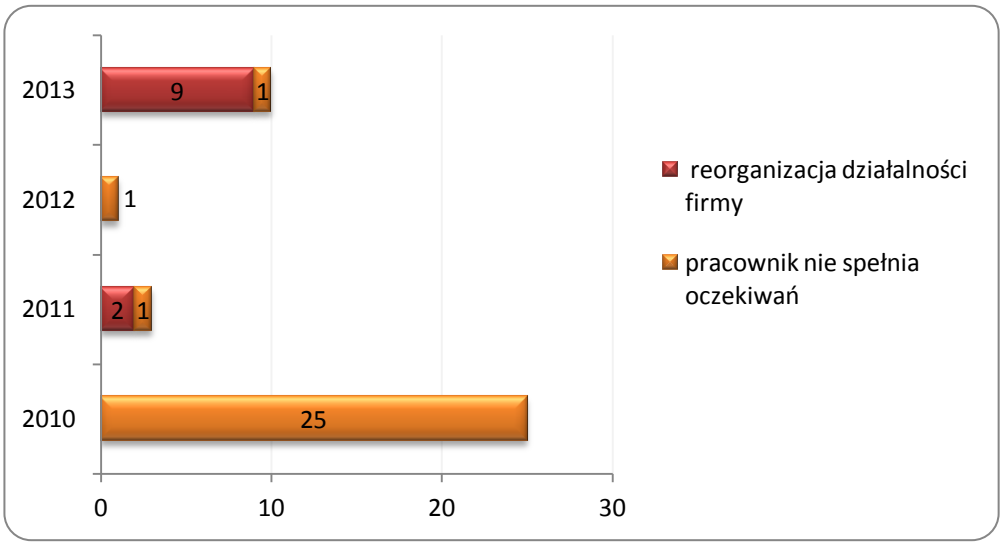
Wykres 4.3. Planowana liczba zwolnień w latach 2010-2013 w grupie zawodów informatyka i wykorzystanie komputerów

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Główny powód zwolnień pracowników w roku 2013 to reorganizacja działalności firmy (9 wskazań) i niespełnienie oczekiwań przez pracownika (1 wskazanie). W pozostałych latach podawane powody były podobne. W 2010 roku powodem zwolnienia wszystkich pracowników było niespełnienie oczekiwań.

Wykres 4.4. Główny powód zwolnienia pracowników w latach 2010-2013

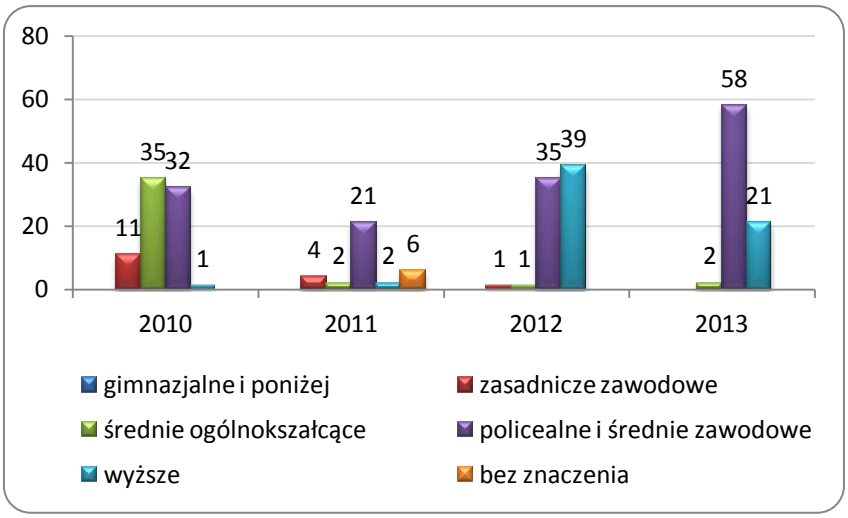

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2011 i 2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane ze zdrowiem i opieką społeczną byli absolwentami szkół policealnych i średnich zawodowych. W 2010 i 2012 roku ponadto oczekiwano wykształcenia średniego ogólnokształcącego oraz wyższego. Rzadko oczekiwano od kandydatów wykształcenia zasadniczego zawodowego.

Wykres 4.5. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010, 2011 i 2013 wymagano znajomości programów biurowych i baz danych. W 2013 roku na 17% stanowisk niezbędna była umiejętność obsługiwania aplikacji biurowych, zaś na 6% z nich oczekiwano biegłej obsługi baz danych. W 2012 roku pracodawcy objęci badaniem WUP nie wskazali żadnych wymaganych programów. Szczegóły prezentuje tabela 4.6.

Tabela 4.6. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości obsługi trzech najpopularniejszych programów komputerowych w latach 2010-2013*

Wymagane programy	2010	2011	2013
aplikacje biurowe	13%	6%	17%
systemy baz danych	14%	6%	6%
aplikacje graficzne	4%	0%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
** W roku 2012 brak było wskazań wymaganych programów komputerowych.*

W 2013 roku najczęściej oczekiwanym przez pracodawców językiem był angielski. Na 22% stanowisk wymagano znajomości języka angielskiego. Rzadziej zgłaszano zapotrzebowanie na umiejętność posługiwania się językiem rosyjskim (4% wskazań). Szczegóły prezentuje tabela 4.7.

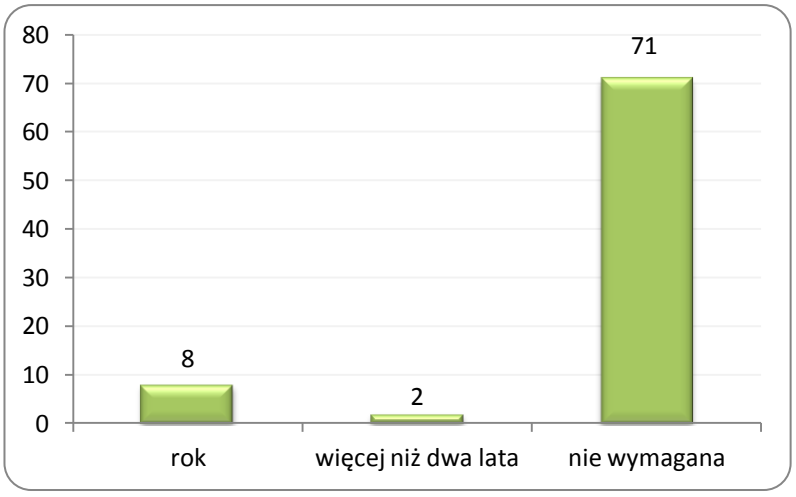
Tabela 4.7. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości języków obcych w latach 2010-2013

Wymagany język obcy	2010	2011	2012	2013
angielski	10%	3%	11%	22%
rosyjski	0%	0%	0%	4%
niemiecki	0%	0%	11%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku, spośród stanowisk, na które planowano zatrudnienie na 71 nie wymagano wcześniejszego doświadczenia zawodowego. W większym stopniu oczekiwano doświadczenia na podobnym stanowisku – na 40 stanowiskach sformułowano oczekiwania minimum rocznego doświadczenia zawodowego w pracy poświęconej zdrowiu i opiece społecznej. Szczegóły prezentuje wykres 4.6 i 4.7.

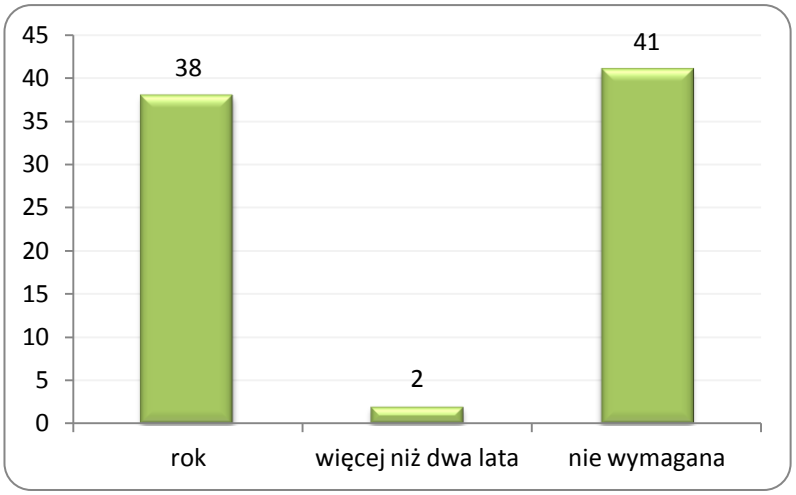
Wykres 4.6. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „dwa lata" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 4.7. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „dwa lata" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku szczególnie ważne było w 2010 roku – aż na 77% stanowisk wymagano minimum rocznego doświadczenia na podobnym stanowisku. W kolejnych latach doświadczenie miało mniejsze znaczenie (70% w 2011, 17% w 2012, 50% w 2013). Zmniejszające się oczekiwania względem doświadczenia zawodowego mogą wynikać z szeregu czynników, np. z zatrudniania na stanowiska, gdzie wcześniejsze doświadczenia nie są niezbędne do wykonywania obowiązków.

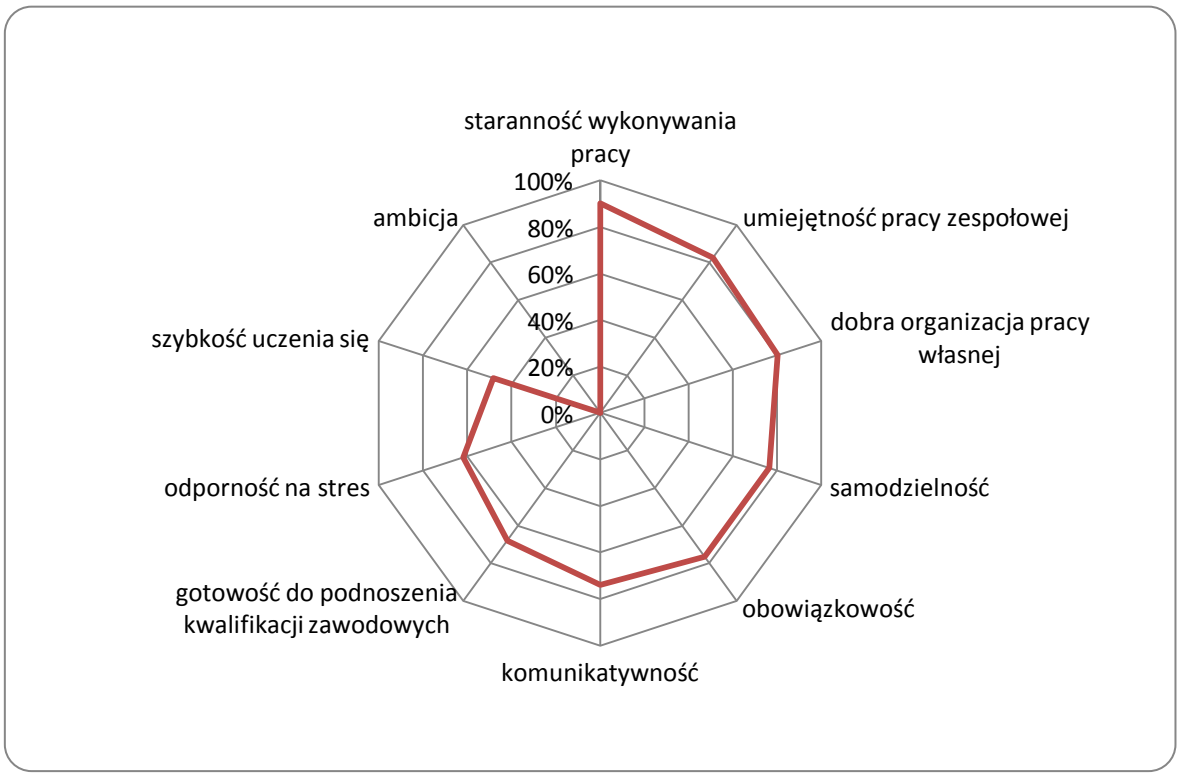
Tabela 4.8. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	43	19	5	38
dwa lata	9	2	0	0
więcej niż dwa lata	4	0	8	2
nie wymagana	17	9	63	41
ogółem*	73	30	76	81

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: staranność wykonywania pracy, umiejętność pracy zespołowej, dobra organizacja pracy własnej. Rzadziej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: szybkość uczenia się, odporność na stres.

Wykres 4.8. Wymagania kompetencyjne - odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku względem lat ubiegłych zmniejszyło się znaczenie obowiązkowości. Natomiast na znaczeniu zyskały: umiejętność pracy zespołowej, gotowość do podnoszenia kwalifikacji.

Tabela 4.9. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
staranność wykonywania pracy	91%	66%	97%	90%
umiejętność pracy zespołowej	43%	77%	71%	83%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	68%	80%

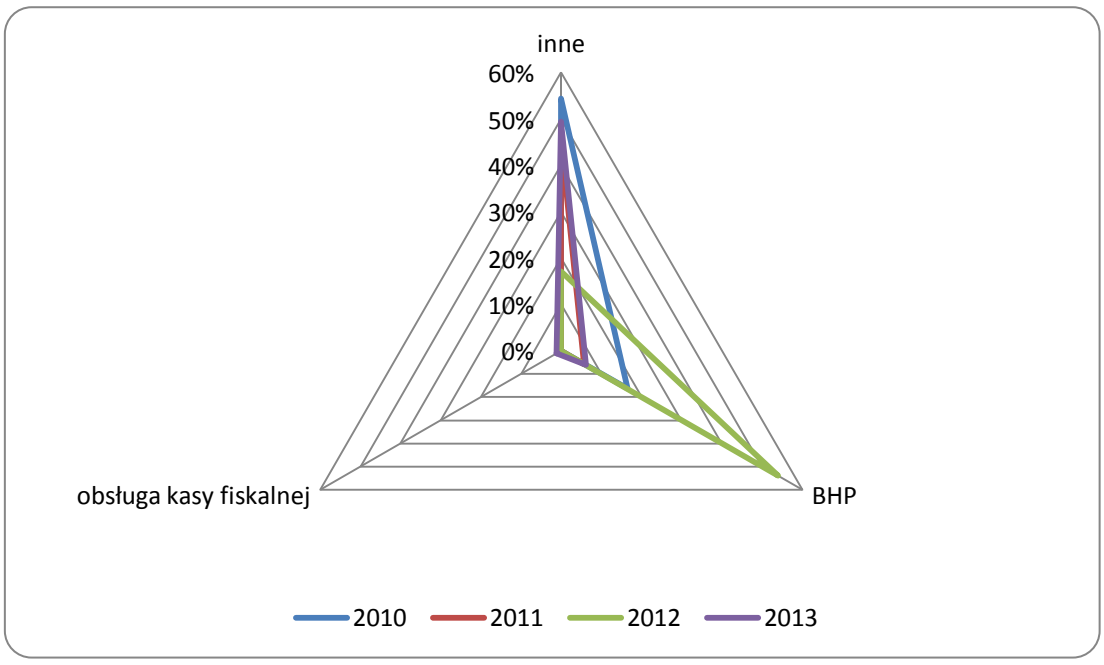
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
samodzielność	70%	54%	95%	77%
obowiązkowość	80%	94%	97%	77%
komunikatywność*	0%	0%	100%	74%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	52%	40%	67%	68%
odporność na stres	80%	80%	68%	62%
szybkość uczenia się	37%	40%	63%	48%
ambicja	9%	20%	55%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

W latach 2010-2013 najczęściej wskazywano na konieczność ukończenia innych kursów niż wymienione w ankiecie (17% - 54% w poszczególnych latach). Nie podano jednak, o jakie kursy chodziło. Ważna dla pracodawców była również znajomość przepisów BHP (w kolejnych latach 2010 - 2013: 16%, 6%, 54% i 6%).

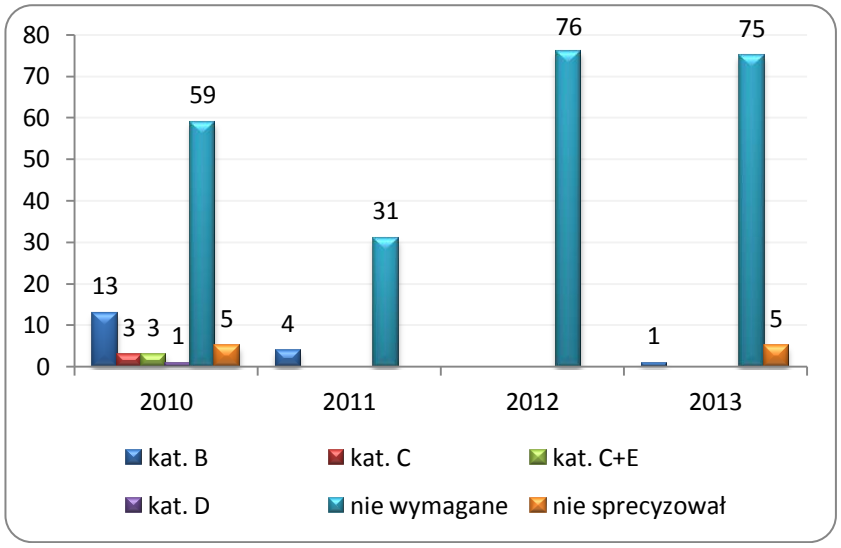
Wykres 4.9. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku na 93% stanowisk, na które zgłoszono zapotrzebowanie, nie wymagano prawa jazdy (75 z 81 przypadków). Na jednym stanowisku wymagano kat. B, zaś w przypadku 5 nie sprecyzowano, o jaką kategorię prawa jazdy chodzi. Podobnie sytuacja przedstawia się w latach wczesniejszych. W 2010 i 2011 odpowiednio na 15% i 11% stanowisk oczekiwano prawa jazdy kategorii B. W 2010 roku pracodawcy wymagali również prawa jazdy kat. C (3 wskazania), prawa jazdy kat. C+E (3 wskazania) oraz prawa jazdy kat. D (1 wskazanie). Szczegóły prezentuje wykres 4.10.

Wykres 4.10. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

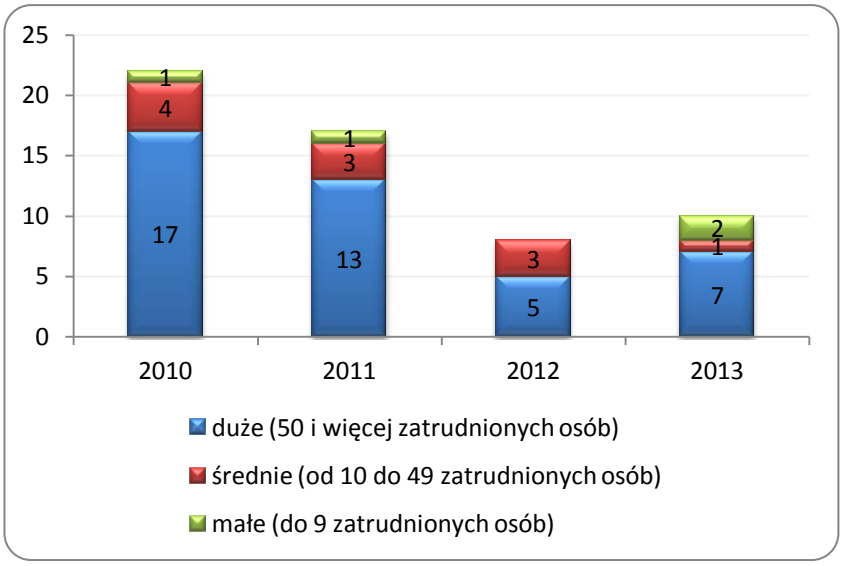
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw, które planowały zatrudnienie w omawianej grupie w latach 2010-2013 dominowały duże, zatrudniające 50 pracowników i więcej. Szczegóły prezentuje wykres 4.11.

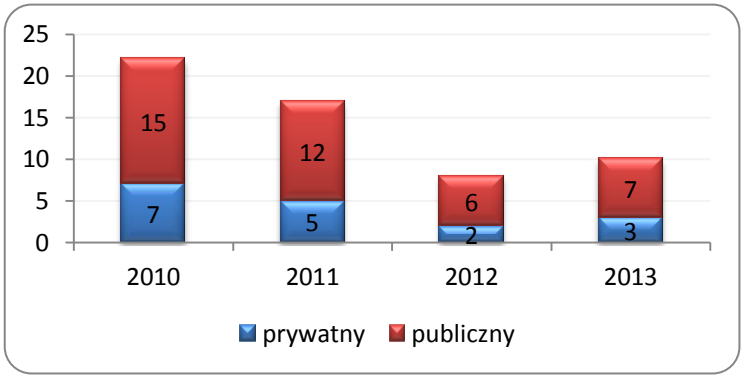
Wykres 4.11. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa, które planowały zatrudnienie w omawianej grupie zawodowej działały głównie w sektorze publicznym.

Wykres 4.12. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów opieka społeczna i zdrowie według sektora własności

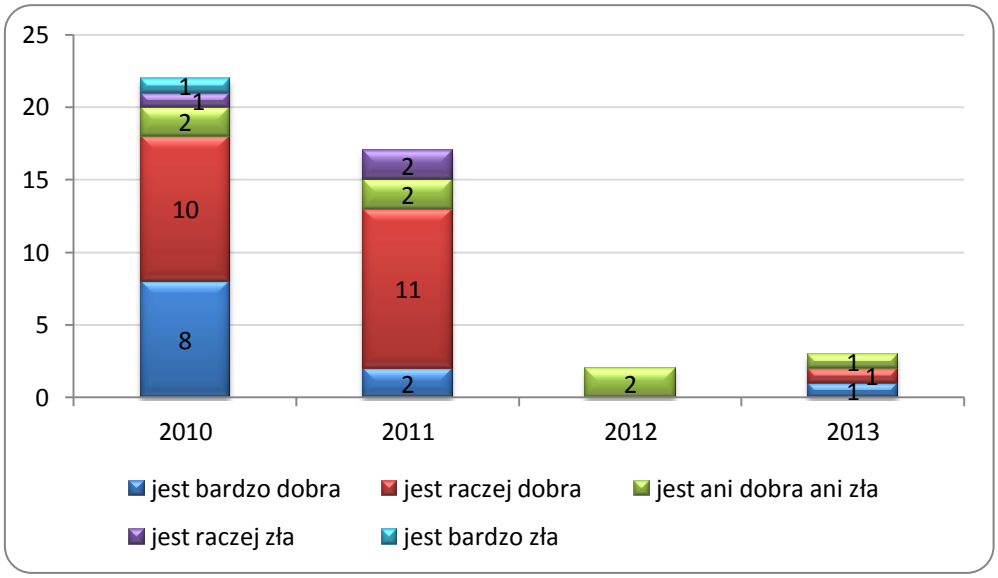

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

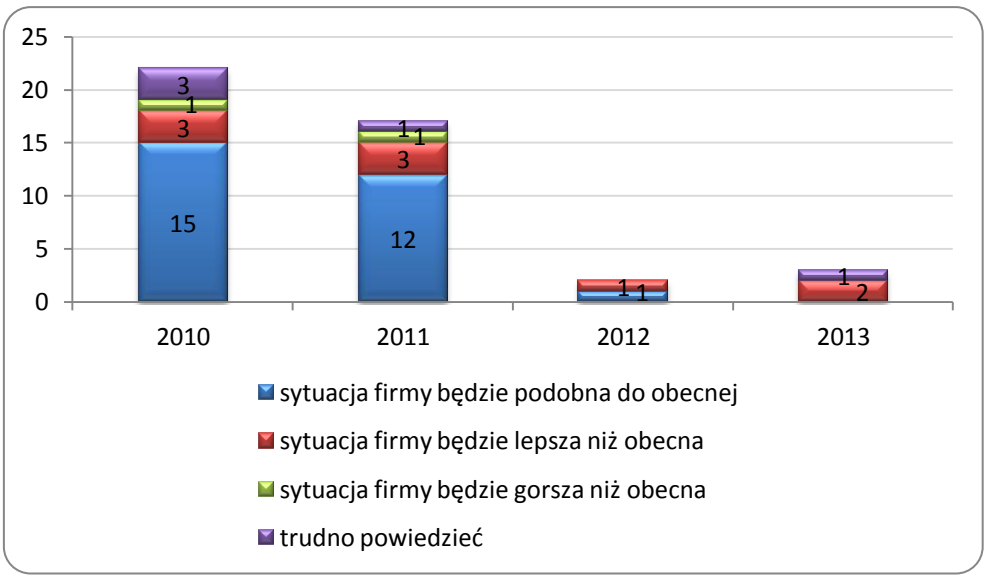
Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze. W latach 2010-2012 przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie. W 2013 roku przewidywali, że kondycja firmy będzie lepsza niż obecnie.

Wykres 4.13. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wykres 4.14. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[35]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim wyniosła 2350 PLN i była porównywalna z wartością dla całej Polski w tej samej grupie zawodów. Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Dla Polski wśród zawodów, które zostały wyszczególnione w zestawieniu (pokazano zawody o liczności ≥ 50) poziom wynagrodzeń był dość znacznie zróżnicowany. Biorąc pod uwagę najlepiej oraz najgorzej opłacany zawód, rozpiętość mediany wynagrodzenia była 1,5-krotna.

Tabela 4.10. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[36] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie opieka społeczna i zdrowie (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**1314**	**1900**	**2350**	**3000**
woj. kujawsko-pomorskie	**60**	**1930**	**2305**	**3100**
Wybrane zawody				
ratownik medyczny	88	2200	2800	3790
starsza pielęgniarka	283	2200	2650	3370
położna	64	2100	2620	3200
pielęgniarka	294	1973	2400	3000
pracownik socjalny	144	1950	2250	2844
fizjoterapeuta	228	1755	2100	2668

[35] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"
[36] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
instruktor terapii zajęciowej	55	1800	2030	2610
opiekun osób starszych	52	1613	1900	2221

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Ze względu na występowanie w próbie jedynie 8 zawodów, dla których N ≥ 50, pokazano je wszystkie bez wprowadzania podziału na najlepiej i najgorzej opłacane. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.*

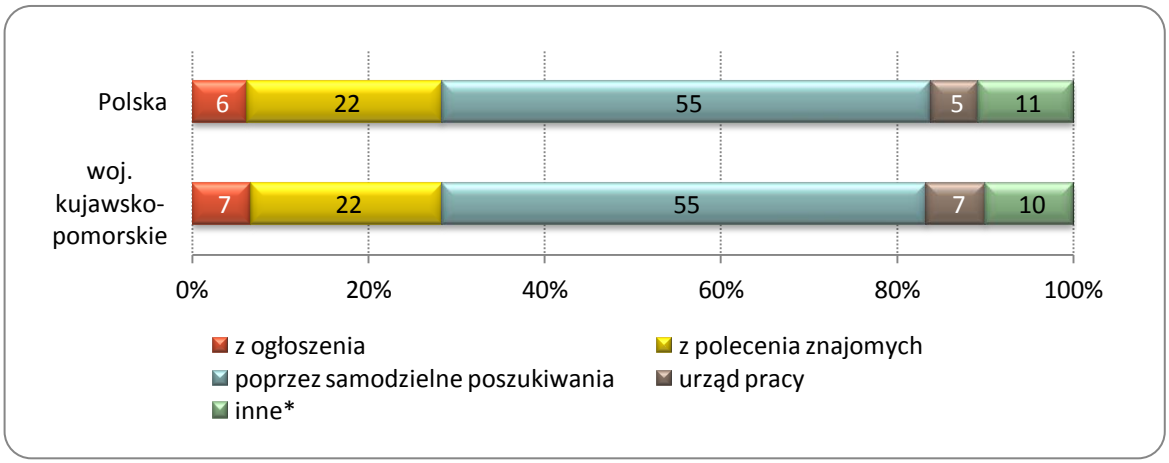
Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów w 2012 roku zarówno w przypadku woj. kujawsko-pomorskiego jak i Polski ogółem, ponad połowa ankietowanych znalazła pracę poprzez samodzielne poszukiwania. Co 5 respondent skorzystał z polecenia znajomych. Zaledwie 6% w przypadku Polski i 7% w województwie pozyskało pracę przez ogłoszenie. Nieco częściej niż w całej Polsce, w woj. kujawsko-pomorskim pracę znajdywano przez urzędy pracy.

Wykres 4.15. Sposoby znalezienia pracy w grupie opieka społeczna i zdrowie (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 1297, woj. kujawsko-pomorskie N= 60.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów był praktycznie taki sam dla woj. kujawsko-pomorskiego (14,8 roku) i dla Polski (14,6 lat). Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było duże – odchylenie standardowe[37] wynosiło 10,1 i 10,5 lat, odpowiednio dla woj. kujawsko-pomorskiego i dla Polski. Na tle innych grup zawodów, staż pracy w grupie opieka społeczna i zdrowie był średnio jednym z najdłuższych. W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

Tabela 4.11. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie opieka społeczna i zdrowie

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**1314**	**14,6**	**10,5**
woj. kujawsko-pomorskie	**60**	**14,8**	**10,1**
Wybrane zawody			
starsza pielęgniarka	283	21,6	9,3
pielęgniarka	294	16,5	10,4
położna	64	15,8	10,4
opiekun osób starszych	52	15,1	11,2
instruktor terapii zajęciowej / terapeuta zajęciowy	55	11,2	9,1
pracownik socjalny	144	11,1	9,1
ratownik medyczny	88	9,8	9,4
fizjoterapeuta	228	8,3	8,0

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Ze względu na występowanie w próbie jedynie 8 zawodów, dla których N ≥ 50, pokazano je wszystkie bez wprowadzania podziału ze względu na długość stażu. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.*

[37] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z opieką społeczną i zdrowiem potencjalnie mogło szukać pracy 1278 absolwentów fizjoterapii oraz pielęgniarstwa, którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom w tym województwie, stanowili oni 5,5%. W roku akademickim 2012/2013 omawiane kierunki studiowały 2672 osoby, czyli 3,5% studentów w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 4.12. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów opieka społeczna i zdrowie – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	**Studenci 2012/2013**	**Absolwenci 2011/2012**
Fizjoterapia	1364	487
• fizjoterapeuta	(1,8%)	(2,1%)
Pielęgniarstwo	1308	791
• pielęgniarka	(1,7%)	(3,4%)
Ogółem	**2672**	**1278**
	(3,5%)	**(5,5%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[38]

W zawodach, związanych z opisywaną kategorią, w roczniku 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych uczyły się 1654 osoby, co stanowiło 1,5% wszystkich uczniów tego rodzaju szkół w woj. kujawsko-pomorskim. 415 absolwentów ukończyło kształcenie w 2011/2012 roku, co stanowiło 1,3% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim.

[38] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Tabela 4.13. Zawody w grupie opieka społeczna i zdrowie – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie uczniów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Szkoły policealne	Ogółem
asystent osoby niepełnosprawnej	74	74
	(0,4%)	(0,1%)
opiekun osoby starszej	104	104
	(0,6%)	(0,1%)
opiekun w domu pomocy społecznej	427	427
	(2,4%)	(0,4%)
opiekunka dziecięca	352	352
	(1,9%)	(0,3%)
opiekunka środowiskowa	184	184
	(1,0%)	(0,2%)
ratownik medyczny	513	513
	(2,8%)	(0,5%)
Ogółem	**1654**	**1654**
	(9,2%)	**(1,5%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

** Brak było osób kształcących się w technikach i zasadniczych szkołach zawodowych.*

Tabela 4.14. Zawody w grupie opieka społeczna i zdrowie – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie absolwentów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Szkoły policealne	Ogółem
asystent osoby niepełnosprawnej	77 (1,6%)	77 (0,2%)
opiekun w domu pomocy społecznej	44 (0,9%)	44 (0,1%)
opiekunka dziecięca	64 (1,4%)	64 (0,2%)
opiekunka środowiskowa	84 (1,8%)	84 (0,3%)
ratownik medyczny	146 (3,1%)	146 (0,5%)
Ogółem	**415** **(8,8%)**	**415** **(1,3%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

** Brak było osób kształcących się w technikach i zasadniczych szkołach zawodowych.*

Podsumowanie

Kategoria zawodów opieka społeczna i zdrowie jest kategorią zrównoważoną. Występuje równowaga pomiędzy liczbą bezrobotnych a wolnymi miejscami pracy. W latach 2010 - 2012 wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu kształtował się w granicach 0,9-1,1. W pierwszym półroczu 2013 roku zaobserwowano dla tej kategorii nieznaczny deficyt - wskaźnik intensywności deficytu wyniósł 1,15, przy czym w grupie tej zgłaszano przede wszystkim miejsca subsydiowane (85%). Zawodami deficytowymi w każdym z badanych lat były opiekun osoby starszej oraz opiekunka dziecięca. Natomiast najbardziej nadwyżkowym zawodem była pielęgniarka.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w latach 2011 i 2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane ze zdrowiem i opieką społeczną byli absolwentami szkół policealnych i średnich zawodowych. W 2013 roku najczęściej oczekiwanym przez pracodawców językiem był angielski. Na 22% stanowisk wymagano znajomości języka angielskiego. Rzadziej zgłaszano zapotrzebowanie na umiejętność posługiwania się językiem rosyjskim. W 2013 roku pracodawcy najczęściej wymagali takich kompetencji jak: staranność wykonywania pracy, umiejętność pracy zespołowej oraz dobra organizacja pracy własnej.

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w woj. kujawsko-pomorskim było porównywalne z poziomem w całej Polsce. Występowało wyraźne zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń. Mieszkańcy województwa, podobnie jak w przypadku ogółu Polaków, pracę częściej znajdowali przez samodzielne poszukiwania. Charakteryzowali się również porównywalnym średnim stażem pracy. Dla tej grupy zawodów staż pracy jest jednym z czterech najdłuższych wśród pozostałych grup zawodów w woj. kujawsko-pomorskim.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała głównie na uczelniach wyższych. Na dwóch kierunkach (pielęgniarstwo i fizjoterapia) w roku akademickim 2012/2013 studiowało 3,5% wszystkich studentów w woj. kujawsko-pomorskim. W 2012 roku kierunki te ukończyło 5,5% absolwentów.

Rozdział V. Grupa zawodowa: prace sekretarskie i biurowe

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

technik prac biurowych | pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center) | fakturzystka | magazynier | technik archiwista

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem wystąpił ok. 1% spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Udział bezrobotnych z tej kategorii w ogóle bezrobotnych wynosił w każdym z analizowanych okresów ok. 1,6%.

Tabela 5.1 Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		1862	2840	3123	1572
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		1,7%	1,7%	1,7%	1,7%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	1495	1399	1407	1374
	ogółem	2396	2275	2375	2379
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		1,7%	1,6%	1,6%	1,6%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano 1781 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, można przyjąć założenie, że w całym 2010 roku zgłoszono większą liczbę wolnych miejsc niż w 2011 roku. Liczba ta była natomiast porównywalna z liczbą wolnych miejsc w 2012 roku. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono z kolei 2553 wolne miejsca. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc będzie większa w porównaniu z latami ubiegłymi.

W I półroczu 2013 roku 82% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tej grupie stanowiły miejsca subsydiowane (o 22 pkt. proc. wiecej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosiły 10,5% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 5.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	1781	2540	3755	2553
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	6,5%	5,4%	7,2%	7,7%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	2095
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	82%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	10,5%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

W pierwszym półroczu 2013 roku wystąpił znaczny deficyt - wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[39] wyniósł 1,62, przy czym wskaźnik nadwyżki/deficytu[40] podaży siły roboczej wyniósł -981. Również w roku 2012 kategoria ta była deficytowa. Natomiast w latach 2010-2011 była zrównoważona. Na tle średniej wojewódzkiej, grupa ta charakteryzowała się wysokim wskaźnikiem intensywności nadwyżki/deficytu. Oznacza to, że osobom z zawodami ujętymi w tej grupie łatwiej było znaleźć zatrudnienie niż osobom w innych grupach, a nawet na pewną część wolnych miejsc nie było kandydatów. Przy czym należy pamiętać, że zgłaszane zapotrzebowanie na pracowników z tej grupy związane było głównie z aktywizacją osób bezrobotnych.

[39] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[40] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Tabela 5.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,96	0,89	1,20	1,62
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	81	300	-632	-981

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 zawodami deficytowymi w kolejnych latach były: fakturzysta, pracownik centrum obsługi telefonicznej, technik archiwista, technik prac biurowych.

Tabela 5.4. Wskaźniki deficytu podaży siły roboczej dla zawodów, dla których w latach 2010*-2013 występował ciągły deficyt podaży siły roboczej**

Zawody deficytowe	2010*	2011	2012	2013**
Fakturzystka	-22	-33	-1	-23
Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	-47	-96	-118	-57
Technik archiwista	-6	-25	-44	-29
Technik prac biurowych	-117	-110	-921	-985

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Jedyny zawód, który w latach 2010-2013 w każdym roku był nadwyżkowy, to magazynier.

Tabela 5.5. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Magazynier	273	564	452	113

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

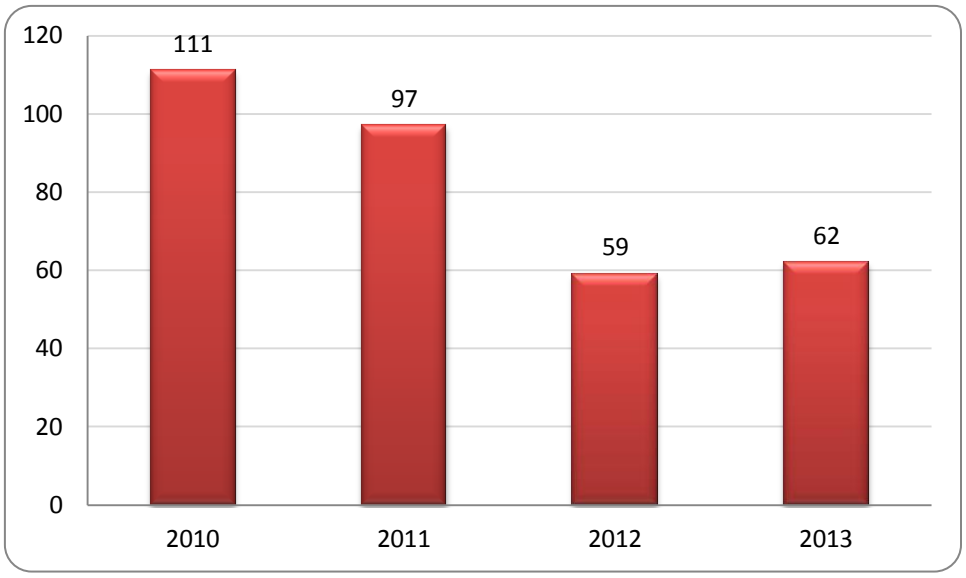
Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[41]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów prace sekretarskie i biurowe w latach 2010-2013 w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów były na podobnym poziomie. Średnie planowanej liczby zatrudnienia[42] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie 111 pracowników, rok później 97, w 2012 roku 59, zaś w 2013 roku 62. W 2013 roku w stosunku do poprzedniego roku plany zatrudnieniowe wzrosły o 5%.

[41] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[42] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

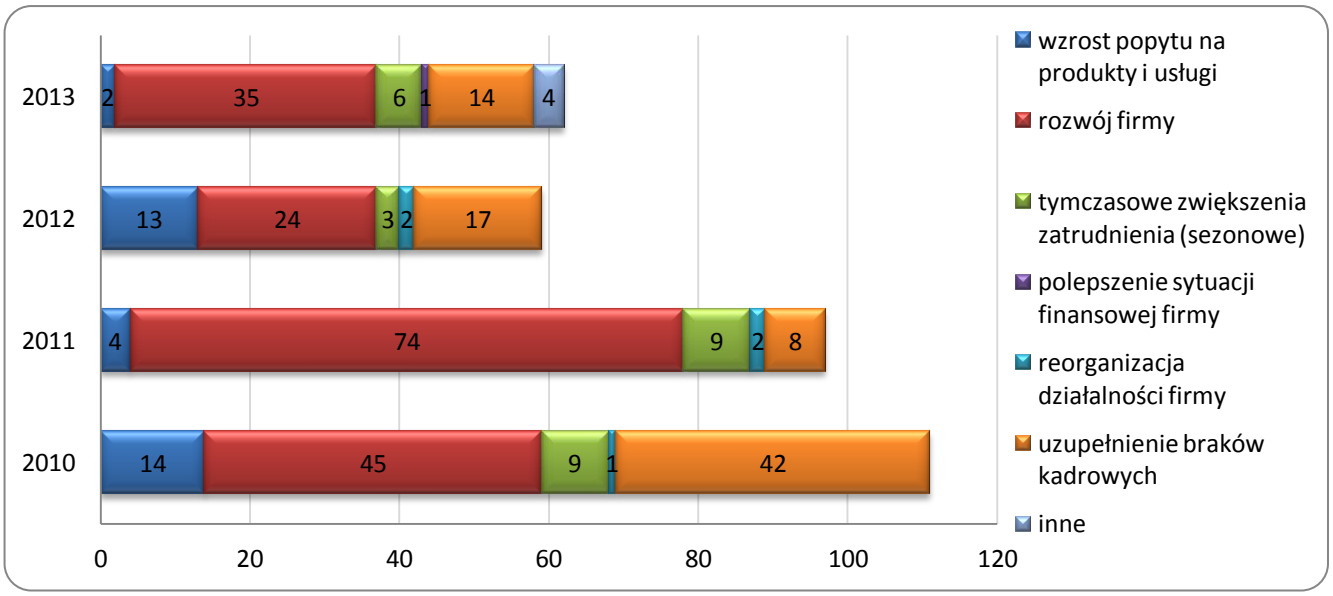
Wykres 5.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów prace sekretarskie i biurowe

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej wskazywaną przyczyną zatrudnienia nowych pracowników był rozwój firmy oraz uzupełnienie braków kadrowych. W poprzednich latach podawane powody były zbliżone. Podawano również takie przyczyny jak wzrost popytu na produkty i usługi oraz tymczasowe zwiększenie zatrudnienia.

Wykres 5.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

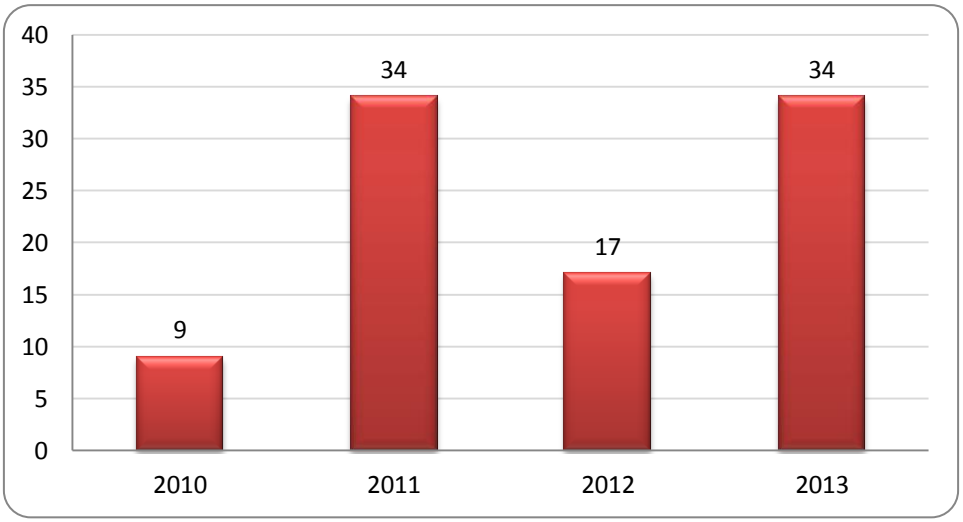

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010–2013.

Plany zmniejszenia zatrudnienia

Między 2010 a 2013 rokiem wzrosła liczba stanowisk, na których pracodawcy objęci badaniem WUP, planowali zwolnienia. W 2010 roku planowano zwolnienie 9 osób, zaś w 2013 roku już 34 osób.

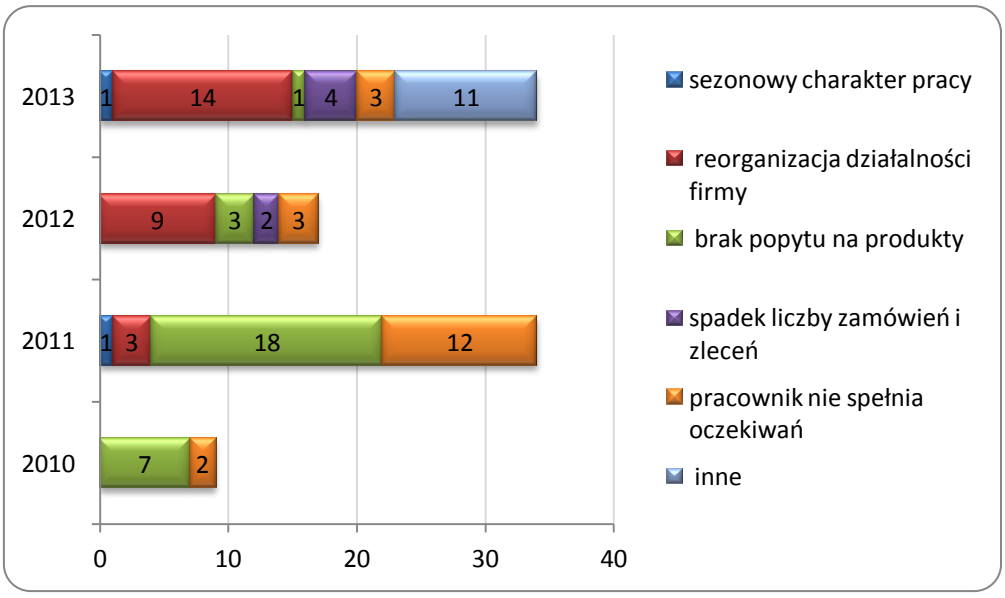
Wykres 5.3. Planowana liczba zwolnień w latach 2010-2013 w grupie zawodów prace sekretarskie i biurowe

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Główny powód zwolnień pracowników w roku 2013 to reorganizacja działalności firmy (14 wskazań). W pozostałych latach wskazywano również na takie przyczyny, jak: brak popytu na produkty, pracownik nie spełnia oczekiwań.

Wykres 5.4. Główny powód zwolnienia pracowników w latach 2010-2013

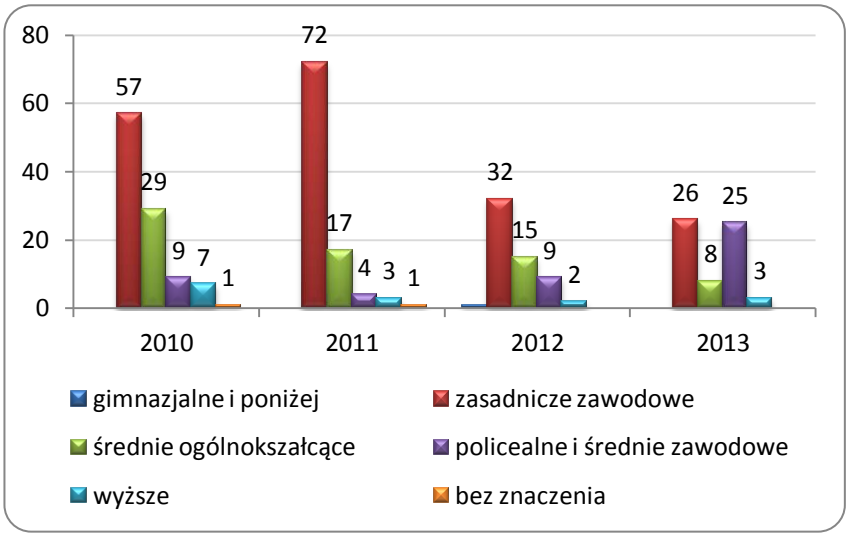

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010–2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z pracami sekretarskimi i biurowymi byli absolwentami szkół zasadniczych zawodowych. W 2013 roku oczekiwano również ukończenia szkoły policealnej i średniej zawodowej oraz średniej ogólnokształcącej. W badanych latach rzadko oczekiwano od kandydatów wykształcenia wyższego.

Wykres 5.5. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

We wszystkich badanych latach najczęściej wymagano znajomości programów biurowych. Zgłaszano również zapotrzebowanie na umiejętność obsługi baz danych oraz programów księgowych. W 2013 roku na 42% stanowisk niezbędna była umiejętność obsługiwania aplikacji biurowych, zaś na 15% z nich oczekiwano biegłej obsługi baz danych. Szczegóły prezentuje tabela 5.6.

Tabela 5.6. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości obsługi trzech najpopularniejszych programów komputerowych w latach 2010-2013

Wymagane programy	2010	2011	2012	2013
biurowe	29%	21%	49%	42%
bazy danych	5%	4%	19%	15%
księgowe	5%	2%	22%	5%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2013 pracodawcy rzadko formułowali oczekiwania odnośnie znajomości języków obcych. W 2013 roku jedynie na 5% stanowisk oczekiwano znajomości języka angielskiego, zaś na 2% - języka niemieckiego. Szczegóły prezentuje tabela 5.7.

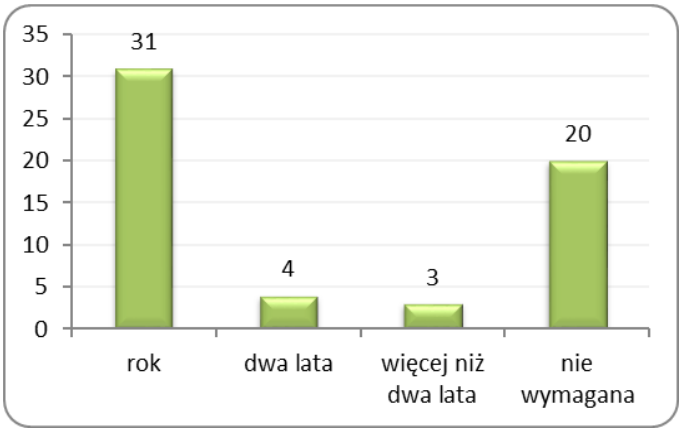
Tabela 5.7. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości języków obcych w latach 2010-2013

Wymagany język obcy	2010	2011	2012	2013
angielski	6%	1%	8%	5%
niemiecki	0%	0%	0%	2%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

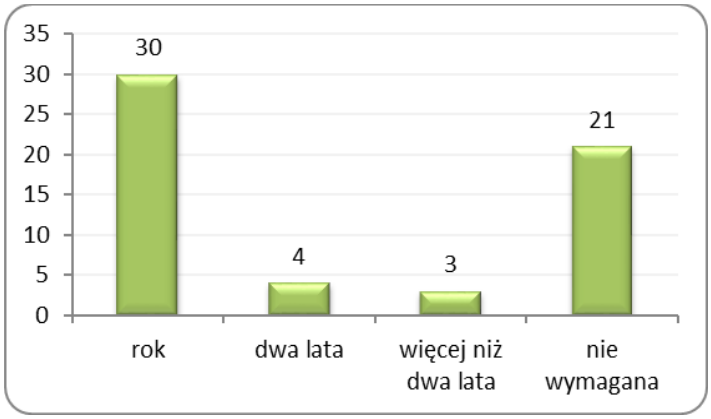
W 2013 roku, spośród stanowisk, na które planowano zatrudnienie na większości wymagano zarówno ogólnego doświadczenia zawodowego, jak i doświadczenia na podobnym stanowisku (odpowiednio na 38 i 37 stanowiskach).

Wykres 5.6. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wykres 5.7. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku szczególnie ważne było w 2010 roku – aż na 67% stanowisk wymagano minimum rocznego doświadczenia na podobnym stanowisku. W kolejnych latach doświadczenie miało mniejsze znaczenie (29% w 2011, 56% w 2012, 60% w 2013).

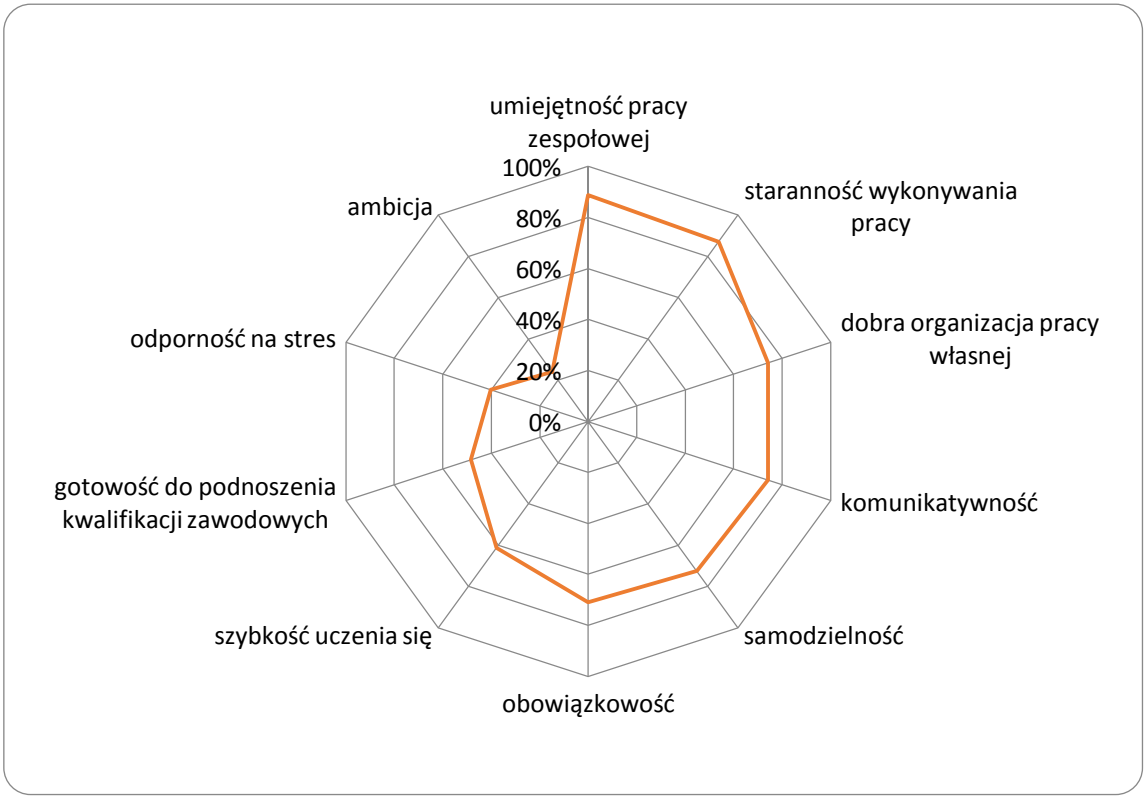
Tabela 5.8. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	34	22	24	30
dwa lata	38	3	4	4
więcej niż dwa lata	2	3	5	3
nie wymagana	35	68	25	21
ogółem*	111	97	59	62

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: umiejętność pracy zespołowej, staranność wykonywania pracy, dobra organizacja pracy własnej, komunikatywność, samodzielność. Rzadziej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: ambicja i odporność na stres.

Wykres 5.8. Wymagania kompetencyjne - odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2013 na znaczeniu zyskały: umiejętność pracy zespołowej, staranność wykonywania pracy dobra organizacja pracy własnej, komunikatywność, gotowość do podnoszenia kwalifikacji, odporność na stres. Natomiast w 2013 roku nieznacznie zmniejszyło się znaczenie obowiązkowości i szybkości uczenia się względem poprzednich lat.

Tabela 5.9. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

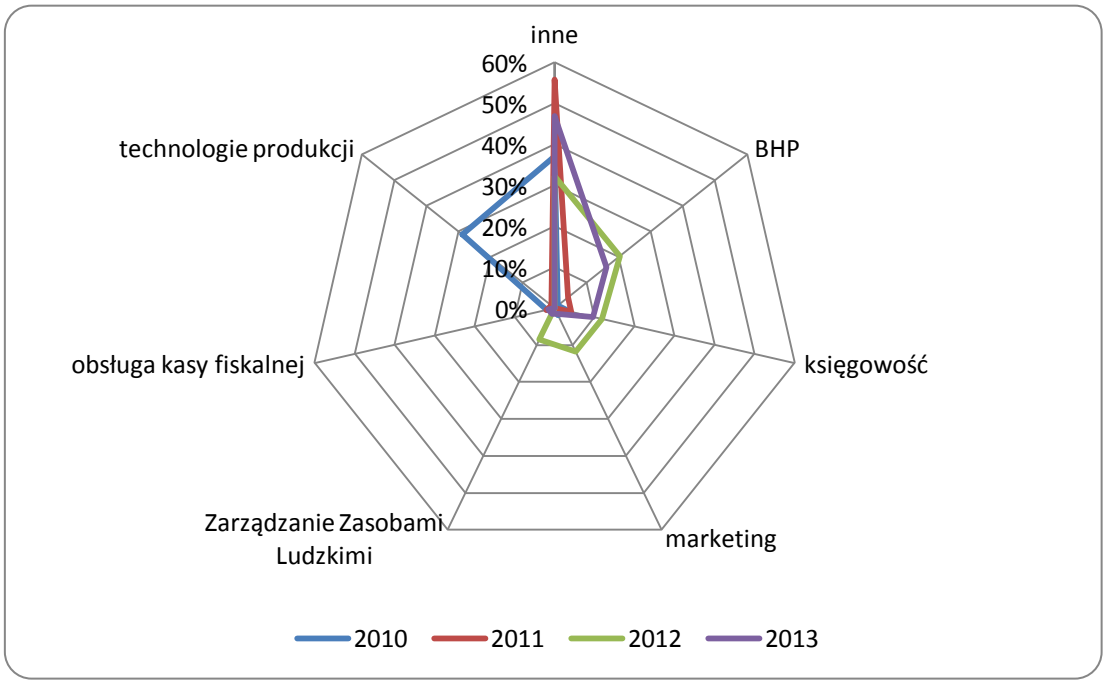
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
umiejętność pracy zespołowej	33%	37%	69%	89%
staranność wykonywania pracy	50%	81%	76%	87%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	61%	74%
komunikatywność*	0%	0%	69%	74%
samodzielność	66%	22%	54%	73%

Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
obowiązkowość	75%	31%	92%	71%
szybkość uczenia się	68%	72%	71%	61%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	11%	58%	41%	48%
odporność na stres	17%	13%	36%	40%
ambicja	6%	10%	22%	24%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

W latach 2010-2013 najczęściej wskazywano na konieczność ukończenia innych kursów niż wymienione w ankiecie (w zakresie 32% - 56%), jednakże nie podano o jakie kursy chodziło. Wskazywano również na konieczność ukończenia kursu BHP (w kolejnych latach odpowiednio: 1%, 4%, 20% i 16%) i kursu księgowości (od 4% do 12% wskazań w różnych latach). W 2010 roku wskazywano też na technologię produkcji (29%) i obsługę kasy fiskalnej (2%). Te 2 kategorie pojawiły się również w 2011 roku (odpowiednio 2% i 1%), a w 2013 jedna z nich – obsługa kasy fiskalnej (2%). Z kolei w roku 2012 i 2013 wymieniano zarządzanie zasobami ludzkimi i marketing (więcej wskazań w 2012 roku).

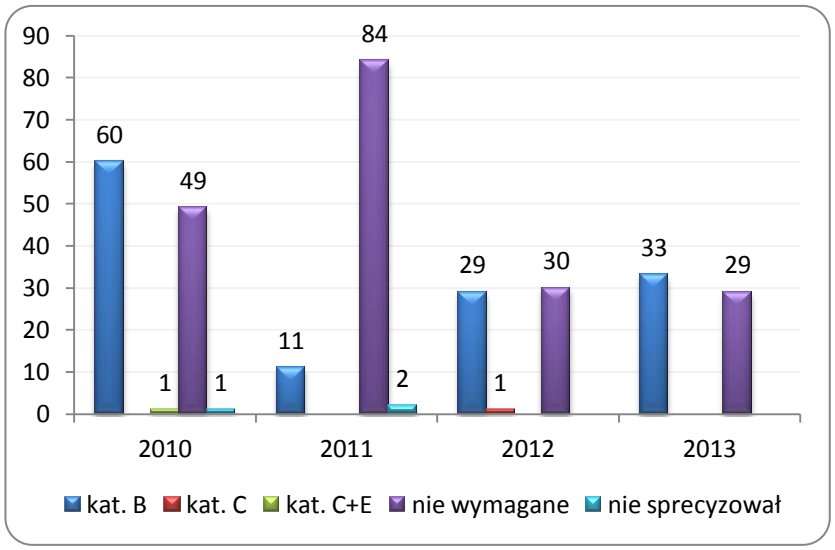
Wykres 5.9. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku na 47% stanowisk, na które zgłoszono zapotrzebowanie, nie wymagano prawa jazdy (29 przypadków z 62 stanowisk, na które planowano zatrudnienie). Na pozostałych 53% wolnych miejsc pracy oczekiwano prawa jazdy kategorii B. Podobnie sytuacja przedstawia się w latach 2010 i 2012 (odpowiednio 54% i 48% odpowiedzi „kat. B"). Ponadto w 2010 pojawiło się jedno wskazanie na kat. C+E. W 2011 tylko na 11% stanowisk było wymagane prawo jazdy (kat. B). Szczegóły prezentuje wykres 5.10.

Wykres 5.10. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

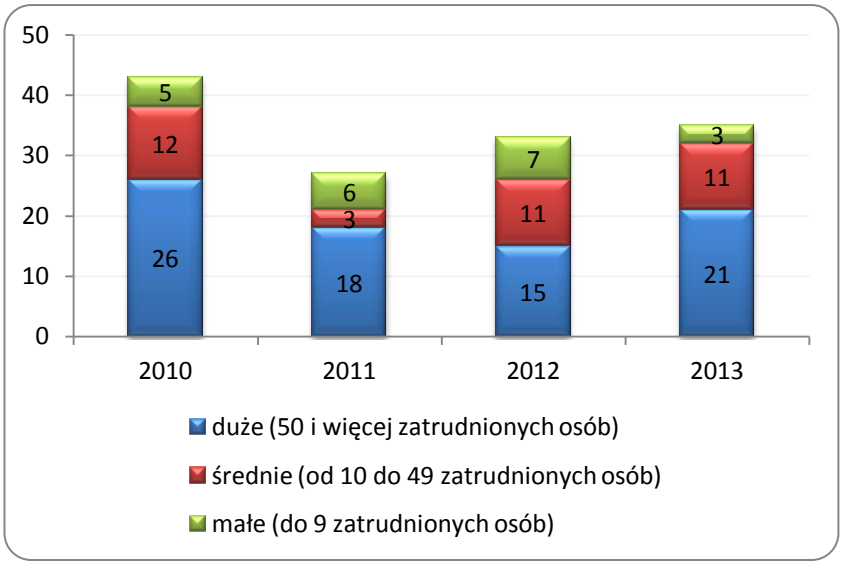
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw[43], które planowały zatrudnienie osób w omawianej grupie zawodów w latach 2010-2013, dominowały te największe, zatrudniające 50 pracowników i więcej. Szczegóły prezentuje wykres 5.11.

[43] Informacje o badaniu, a w szczególności o próbie, znajdują się w części „Słownik" w podpunkcie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego".

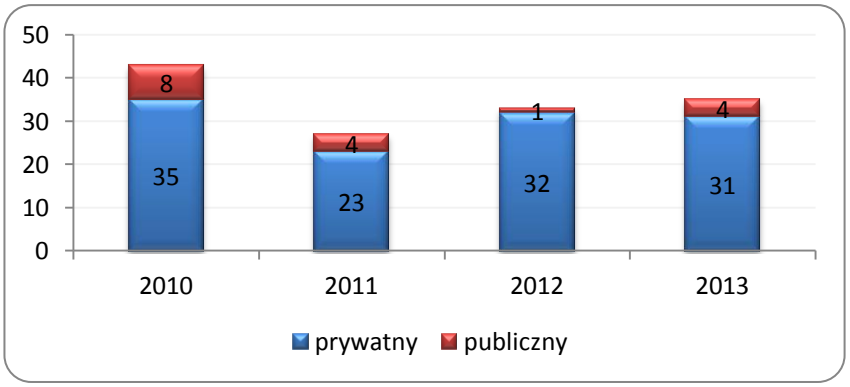
Wykres 5.11. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie w omawianej grupie zawodowej działały głównie w sektorze prywatnym. W badanej przez WUP w Toruniu próbie w 2013 roku 4 podmioty należały do sektora publicznego, podobnie jak w 2011 roku. W 2010 było 8 takich podmiotów, zaś w 2012 – tylko jeden.

Wykres 5.12. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów prace sekretarskie i biurowe według sektora własności

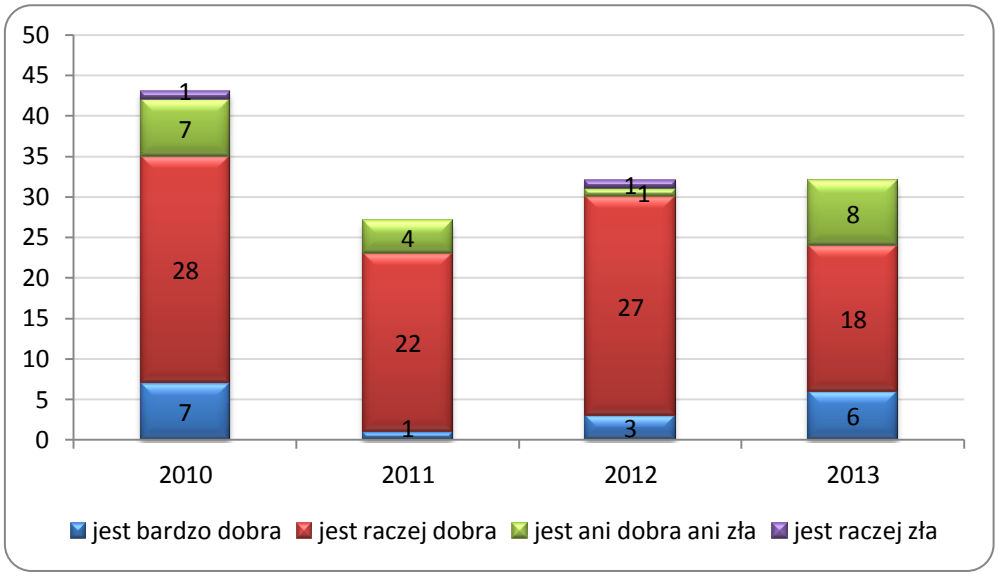

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

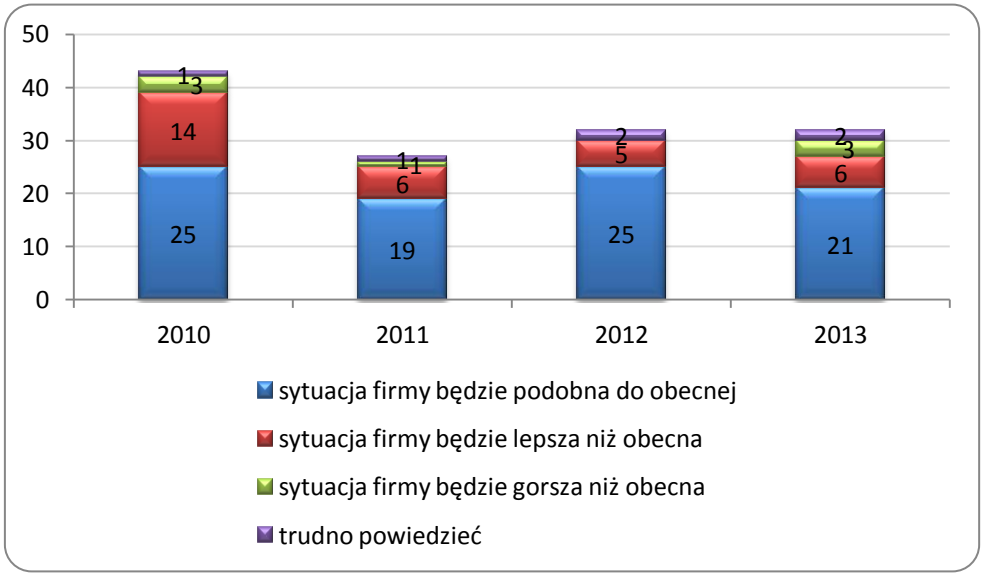
Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie.

Wykres 5.13. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**odpowiedzi „ jest bardzo zła" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 5.14. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[44]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim wyniosła 2530 PLN i była niższa o 227 PLN względem wartości dla całej Polski w tej samej grupie zawodów. Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Poziom wynagrodzeń był znacząco zróżnicowany ze względu na zawód. Biorąc pod uwagę najlepiej oraz najgorzej opłacany zawód dla Polski, rozpiętość mediany wynagrodzenia była ponad 2,3-krotna.

Tabela 5.10. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[45] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie prace sekretarskie i biurowe (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**9302**	**2100**	**2757**	**3900**
woj. kujawsko-pomorskie	**393**	**2000**	**2530**	**3500**
Najlepiej opłacane zawody				
kierownik biura (office manager)	618	3000	4375	6800
kierownik magazynu	312	3175	4200	6150
kierownik ds. administracyjnych	339	3000	4000	5900
asystent/ka dyrektora	177	2600	3500	4500
asystent/ka zarządu, prezesa	391	2530	3500	4784
Najgorzej opłacane zawody				
magazynier				
Polska	1124	1997	2400	3000
woj. kujawsko-pomorskie	54	1920	2400	2900

...

[44] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"
[45] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
pracownik administracyjny				
Polska	1381	1800	2350	3200
woj. kujawsko-pomorskie	52	1674	2250	2800
referent (urząd)				
Polska	1217	1920	2308	2900
woj. kujawsko-pomorskie	71	1950	2350	3180
archiwista	53	1950	2300	3472
sekretarka	418	1800	2240	3000
fakturzysta	108	1668	2100	2600
rejestratorka	73	1650	2000	2200
sekretarka medyczna	89	1670	1890	2380

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano 5 najlepiej opłacanych oraz 5 najgorzej opłacanych zawodów, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.*

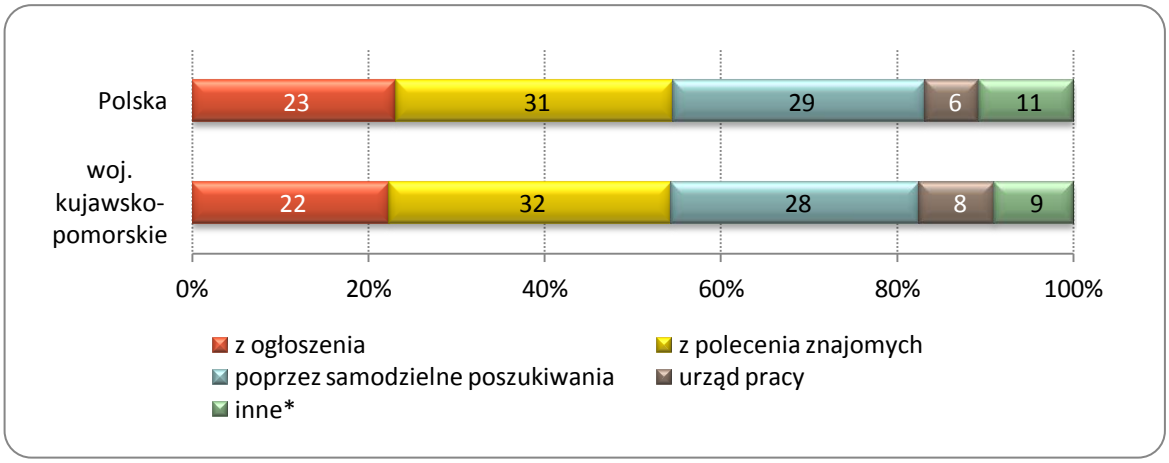
Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów najczęstszym sposobem znalezienia pracy w woj. kujawsko-pomorskim w 2012 roku było przez polecenie znajomych (32%), podobnie jak w Polsce (31%). Wysoki odsetek badanych znalazł pracę poprzez samodzielne poszukiwania (29% w Polsce i 28% w województwie). Nieco częściej niż w całej Polsce, w woj. kujawsko-pomorskim pracę pozyskiwano z pomocą urzędów pracy.

Wykres 14. Sposoby znalezienia pracy w grupie prace sekretarskie i biurowe (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 9189, woj. kujawsko-pomorskie N=390.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w kategorii zawodów prace sekretarskie i biurowe był zbliżony dla woj. kujawsko-pomorskiego (10,7 roku) i dla Polski (9,8 lat). Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było duże – odchylenie standardowe[46] wynosiło 9,2 i 8,5 lat, odpowiednio dla woj. kujawsko-pomorskiego i dla Polski. Na tle innych grup zawodów, staż pracy w grupie prace sekretarskie i biurowe należy do nieco krótszych niż średnio we wszystkich grupach. W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

Tabela 5. 11. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie prace sekretarskie i biurowe

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**9302**	**9,8**	**8,5**
woj. kujawsko-pomorskie	**393**	**10,7**	**9,2**

[46] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Zawody o najdłuższym średnim stażu pracy			
sekretarz szkoły	72	17,4	10,7
kierownik ds. administracyjnych	339	16,6	10,2
sekretarka medyczna	89	16,3	11,1
kierownik magazynu	312	15,2	8,9
specjalista ds. magazynowych	129	13,3	9,3
Zawody o najkrótszym średnim stażu pracy			
magazynier			
Polska	1124	10,9	9,1
woj. kujawsko-pomorskie	54	13,7	10,7
…			
referent (urząd)			
Polska	1217	8,4	8,3
woj. kujawsko-pomorskie	71	9,3	9,2
…			
podinspektor (urząd)	404	8,4	7,2
pracownik administracyjny			
Polska	1381	8,0	7,7
woj. kujawsko-pomorskie	52	8,8	8,2
asystent/ka zarządu, prezesa	391	7,9	5,8
asystent/ka dyrektora	177	7,6	6,5
konsultant telefoniczny w dziale	388	5,4	4,7

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano po 5 zawodów charakteryzujących się najdłuższym oraz najkrótszym średnim stażem, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50.*
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

Żaden z kierunków studiów nie wiązał się z kategorią zawodów związanych z pracami sekretarskimi i biurowymi.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[47]

W zawodach, związanych z opisywaną kategorią, w roczniku 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych uczyło się 289 osób, co stanowiło zaledwie 0,3% wszystkich uczniów tego rodzaju szkół w woj. kujawsko-pomorskim. 72 absolwentów ukończyło kształcenie w 2011/2012 roku, co stanowiło jedynie 0,2% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 5.12. Zawody w grupie prace sekretarskie i biurowe – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie uczniów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Szkoły policealne	Ogółem
technik archiwista	148	148
	(0,8%)	(0,1%)
technik prac biurowych	141	141
	(0,8%)	(0,1%)
Ogółem	**289**	**289**
	(1,6%)	**(0,3%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

** Brak było osób kształcących się w technikach i zasadniczych szkołach zawodowych.*

[47] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Tabela 5.13 Zawody w grupie prace sekretarskie i biurowe – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie absolwentów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Szkoły policealne	Ogółem
technik archiwista	7	7
	(0,1%)	(0,0%)
technik prac biurowych	65	65
	(1,4%)	(0,2%)
Ogółem	**72**	**72**
	(1,5%)	**(0,2%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

** Brak było osób kształcących się w technikach i zasadniczych szkołach zawodowych.*

Podsumowanie

Omawiana kategoria zawodów w latach 2010-2011 była zrównoważona, a w latach 2012-2013 deficytowa. Zatem w ostatnim czasie występowało w jej obrębie więcej wolnych miejsc niż zarejestrowanych bezrobotnych, przy czym w grupie tej zgłaszano przede wszystkim miejsca subsydiowane (82%). Na uwagę zasługuje szczególnie zawód technika prac biurowych, dla którego wskaźnik deficytu podaży siły roboczej wzrósł pomiędzy rokiem 2010 a 2013 prawie ośmiokrotnie.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, pracodawcy najczęściej oczekiwali w tym okresie, aby kandydaci na stanowiska związane z pracami sekretarskimi i biurowymi byli absolwentami szkół zasadniczych zawodowych. Znajomość języków obcych nie była kluczowa w tej grupie zawodów. Na niewielkim odsetku stanowisk oczekiwano jęz. angielskiego (1%-8% w latach 2010-2013) i na zaledwie 2% jęz. niemieckiego (tylko w 2013 roku). We wszystkich badanych latach najczęściej wymagano znajomości programów biurowych. Zgłaszano również zapotrzebowanie na umiejętność obsługi baz danych oraz programów księgowych. W 2013 roku pracodawcy oczekiwali od kandydatów do pracy następujących kompetencji: umiejętność pracy zespołowej, staranność wykonywania pracy, dobra organizacja pracy własnej oraz komunikatywność.

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w woj. kujawsko-pomorskim było porównywalne z medianą wynagrodzenia dla całej Polski, choć nieco niższe. Występowało wyraźne zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń. Mieszkańcy województwa, podobnie jak w przypadku ogółu Polaków, pracę najczęściej znajdowali z polecenia znajomych. Zarówno w województwie, jak i w Polsce, ważne były również samodzielne poszukiwania. Respondenci pochodzący z woj. kujawsko-pomorskiego charakteryzowali się również średnim stażem pracy dłuższym o około rok od ogółu Polaków. Dla omawianej grupy zawodów staż pracy jest nieco krótszy, niż w przypadku innych grup zawodów.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała w szkołach ponadgimnazjalnych. Nie było kierunków studiów związanych z pracami sekretarskimi i biurowymi. Bardzo mały odsetek uczniów i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w województwie – poniżej 0,5% - wiązał się z opisywaną grupą zawodów.

Rozdział VI. Grupa zawodowa: gastronomia, hotelarstwo i turystyka

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych | technik obsługi turystycznej | technik hotelarstwa | technik żywienia i gospodarstwa domowego | kucharz | kucharz małej gastronomii | kelner | barista | barman | pracownik przygotowujący posiłki typu fast food

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem wystąpił prawie 5% wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Większość z tych bezrobotnych stanowiły kobiety. Udział bezrobotnych z tej kategorii w ogóle bezrobotnych wynosił w każdym z analizowanych okresów ok. 5%.

Tabela 6.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		5338	8155	8242	4087
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		4,8%	4,8%	4,6%	4,5%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	5266	5701	5903	5603
	ogółem	6646	7078	7420	6974
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		4,8%	5,1%	5,0%	4,8%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano 637 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, można założyć, że w całym 2010 roku zgłoszono większą liczbę wolnych miejsc niż w roku 2011, ale mniejszą niż w 2012 roku. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono z kolei 1025 wolnych miejsc. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc będzie zdecydowanie większa w porównaniu z latami ubiegłymi.

W I półroczu 2013 roku 58% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tej grupie stanowiły miejsca subsydiowane (o 2 pkt. proc. mniej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosiły 3% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 6.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	637	926	1476	1025
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	2,3%	2,0%	2,8%	3,1%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	596
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	58%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	3,0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

W omawianej grupie w każdym z analizowanych okresów występowała silna nadwyżka rejestrujących się bezrobotnych nad wolnymi miejscami. Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[48] oscylował w granicach 0,12-0,25, przy czym wskaźnik nadwyżki/deficytu[49] podaży siły roboczej w latach 2011-2012 wyniósł ok. 7000.

[48] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[49] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Tabela 6.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,12	0,11	0,18	0,25
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	4701	7229	6766	3062

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 wystąpił tylko jeden zawód, który deficytowy był we wszystkich analizowanych latach, to pracownik przygotowujący posiłki typu fast food.

Tabela 6.4. Wskaźniki deficytu podaży siły roboczej dla zawodów, dla których w latach 2010*-2013 występował ciągły deficyt podaży siły roboczej**

Zawód deficytowy	2010*	2011	2012	2013**
Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	-2	-33	-183	-164

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Większość zawodów z omawianej kategorii w latach 2010-2013 w każdym roku była nadwyżkowa. Zawody te, to: barman, kelner, kucharz małej gastronomi, kucharz, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, technik hotelarstwa, technik obsługi turystycznej, technik żywienia i gospodarstwa domowego.

Tabela 6.5. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Barman	111	220	207	53
Kelner	489	821	756	272
Kucharz małej gastronomii	1142	1756	1790	901
Kucharz	1443	2312	2058	966
Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych hotelarskich i turystycznych	370	509	531	279
Technik hotelarstwa	327	521	513	245
Technik obsługi turystycznej	48	94	89	21
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	768	1023	1007	493

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

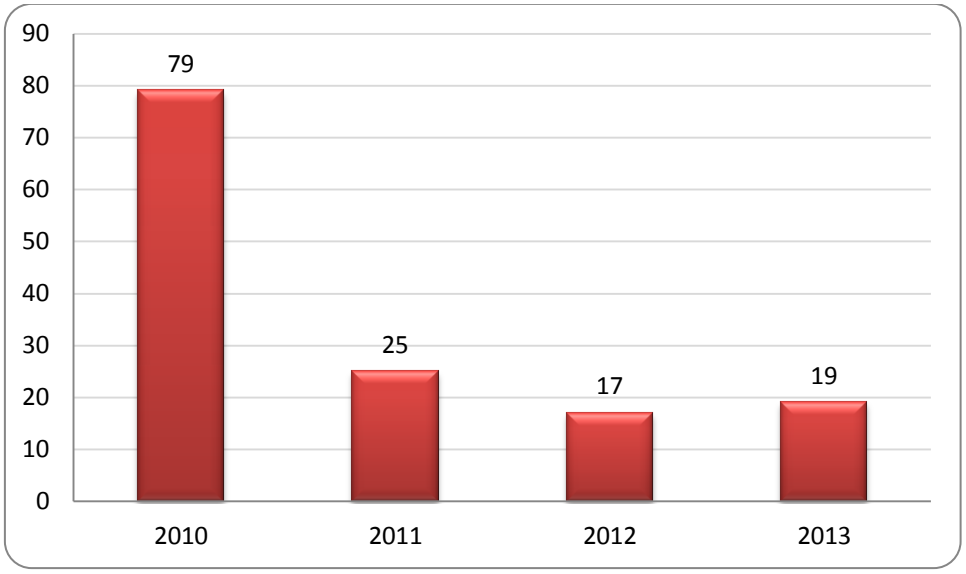
Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[50]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów gastronomia, hotelarstwo i turystyka w latach 2010-2013 w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów były dość niskie. Średnie planowanej liczby zatrudnienia[51] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie 79 pracowników, rok później 25, w 2012 roku 17, zaś w 2013 roku 19. W 2013 roku w stosunku do poprzedniego roku plany zatrudnieniowe spadły o 12%.

[50] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[51] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

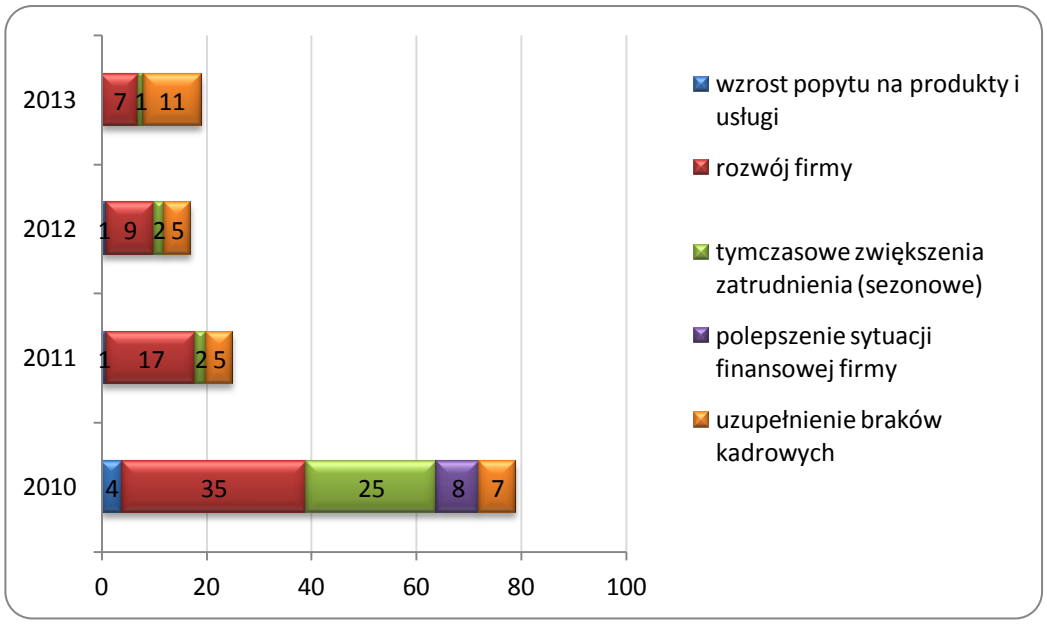
Wykres 6.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów gastronomia, hotelarstwo i turystyka

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej wskazywaną przyczyną zatrudnienia nowych pracowników było uzupełnienie braków kadrowych oraz rozwój firmy. W 2010 roku wskazywano również na tymczasowe zwiększenie zatrudnienia.

Wykres 6.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

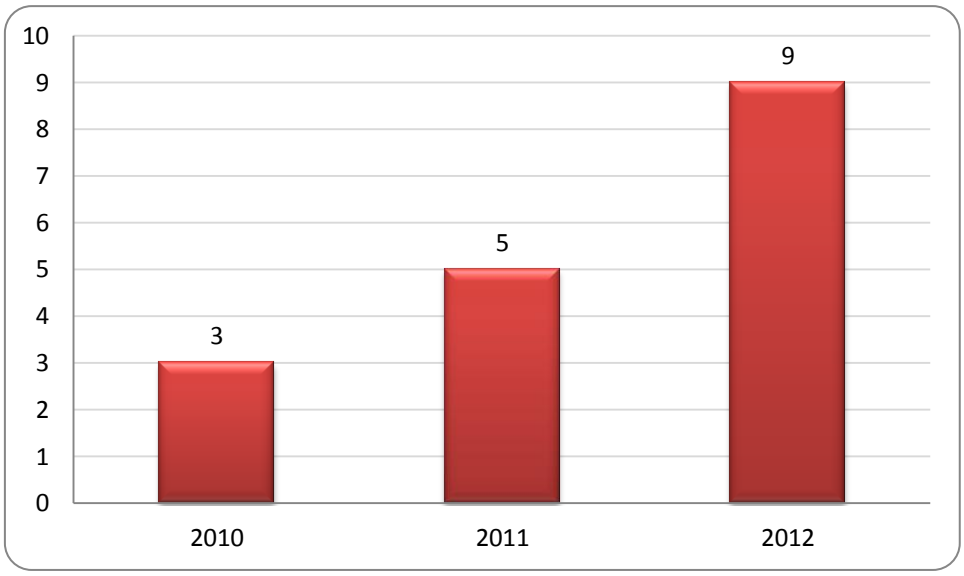

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010–2013.

Plany zmniejszenia zatrudnienia

W badanych latach odnotowano najpierw wzrost, a następnie gwałtowny spadek liczby planowanych zwolnień deklarowanych przez przedsiębiorstwa objęte badaniem. W 2010 roku planowano zwolnienie 3 osób, zaś w 2013 nie planowano zwolnienia nikogo.

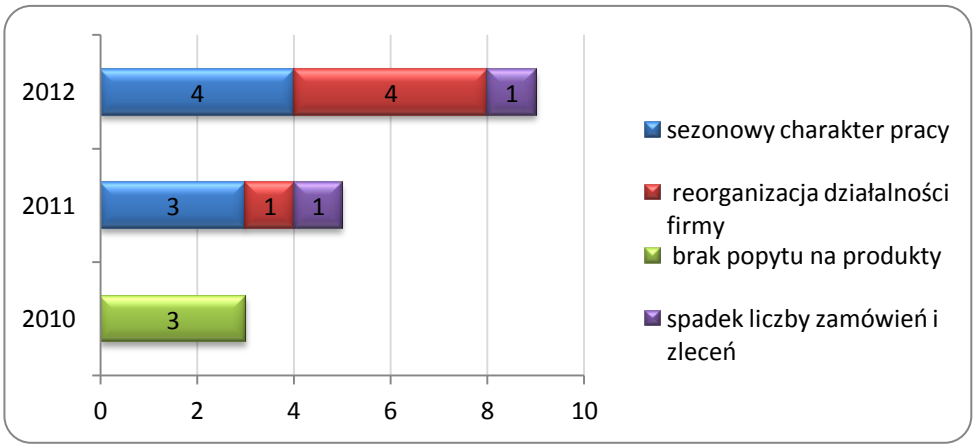
Wykres 6.3. Planowana liczba zwolnień w latach 2010-2013 w grupie zawodów gastronomia, hotelarstwo i turystyka

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Główny powód zwolnień pracowników w latach 2010-2012 to reorganizacja działalności firmy, sezonowy charakter pracy oraz brak popytu na produkty.

Wykres 6.4. Główny powód zwolnienia pracowników w latach 2010-2013

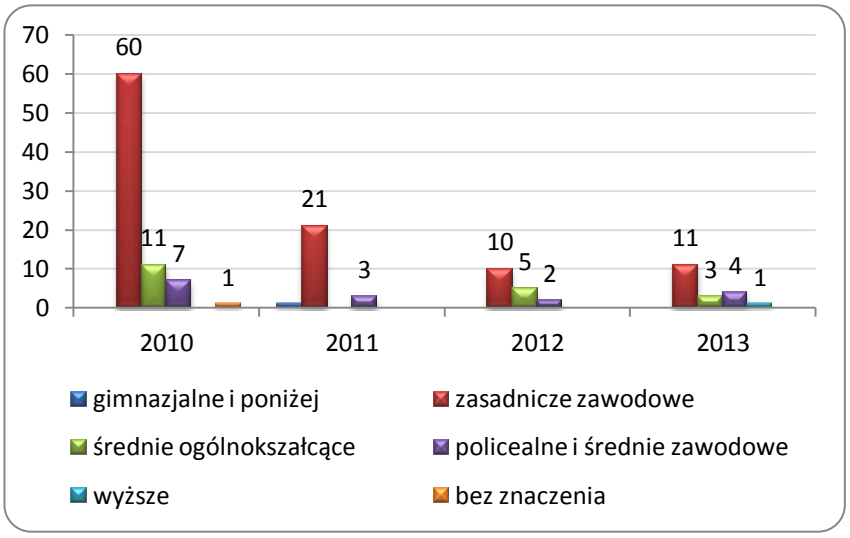

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010-2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z gastronomią, hotelarstwem i turystyką byli absolwentami zasadniczych szkół zawodowych. Rzadko oczekiwano wykształcenia wyższego, policealnego i średniego zawodowego.

Wykres 6.5. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W omawianej grupie zawodowej pracodawcy raczej nie oczekiwali znajomości dodatkowych programów komputerowych. W 2013 roku w przypadku 5% stanowisk określono oczekiwania względem znajomości programów biurowych. W 2011 i 2012 roku zgłoszono natomiast zapotrzebowanie na umiejętność obsługi baz danych.

Tabela 6.6. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości obsługi trzech najpopularniejszych programów komputerowych w latach 2010-2013

Wymagane programy	2010	2011	2012	2013
biurowe	0%	0%	0%	5%
bazy danych	0%	4%	12%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2013 najczęściej oczekiwanym przez pracodawców językiem był angielski. W 2013 roku na 37% stanowisk wymagano znajomości języka angielskiego. W poprzednich latach było to odpowiednio: 19% w 2010, 20% w 2011, 24% w 2012. W 2010 dodatkowo oczekiwano znajomości języka niemieckiego (na 14% stanowisk). Szczegóły prezentuje tabela 6.7.

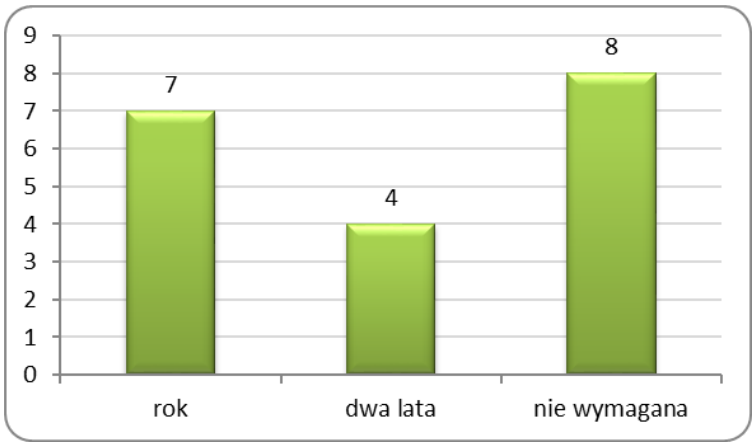
Tabela 6.7. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości języków obcych w latach 2010-2013

Wymagany język obcy	2010	2011	2012	2013
angielski	19%	20%	24%	37%
niemiecki	14%	0%	0%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

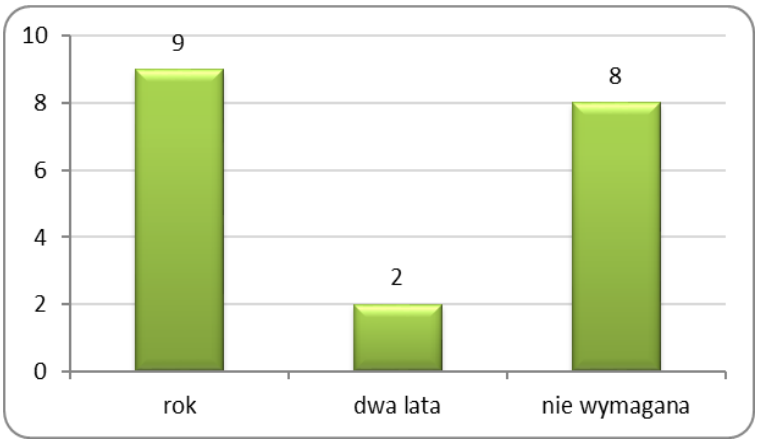
W 2013 roku na stanowiska, na które planowano zatrudnienie raczej oczekiwano doświadczenia zawodowego (ogólnego i na podobnym stanowisku). Szczegóły prezentuje wykres 6.6 i 6.7.

Wykres 6.6. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wykres 6.7. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku szczególnie ważne było w 2012 roku – aż na 93% stanowisk wymagano minimum rocznego doświadczenia na podobnym stanowisku. W kolejnych latach doświadczenie miało mniejsze znaczenie (50% w 2010, 90% w 2011, 58% w 2013).

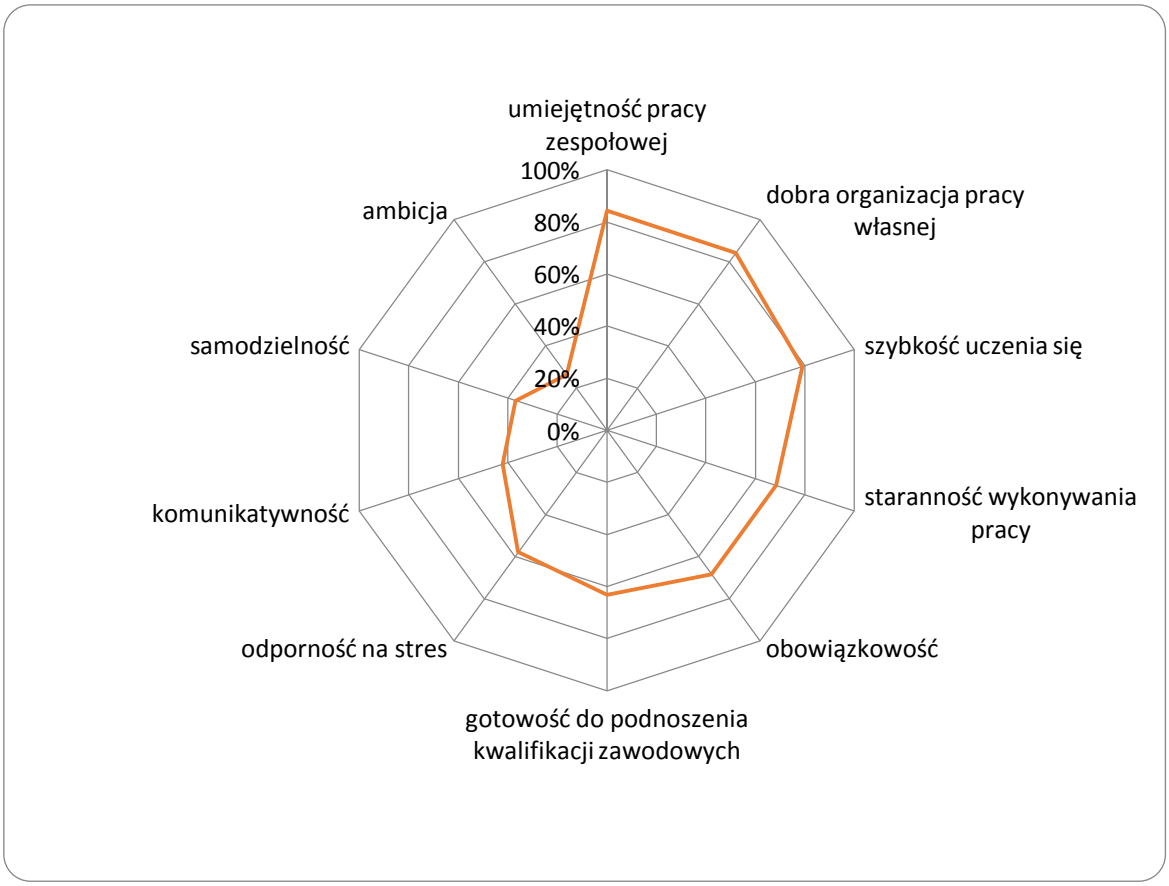
Tabela 6.8. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	19	5	8	9
dwa lata	7	11	6	2
więcej niż dwa lata	12	3	0	0
nie wymagana	39	2	1	8
ogółem*	77	21	15	19

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: umiejętność pracy zespołowej, dobra organizacja pracy własnej, szybkość uczenia się. Rzadziej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: ambicja, samodzielność, komunikatywność.

Wykres 6.8. Wymagania kompetencyjne - odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2013 na znaczeniu zyskały: umiejętność pracy zespołowej, dobra organizacja pracy własnej, szybkości uczenia się, gotowość do podnoszenia kwalifikacji, komunikatywność. Natomiast zmniejszyło się znaczenie staranności wykonywania pracy, obowiązkowości, samodzielności i ambicji.

Tabela 6.9. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
umiejętność pracy zespołowej	60%	32%	77%	84%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	71%	84%
szybkość uczenia się	48%	40%	47%	79%

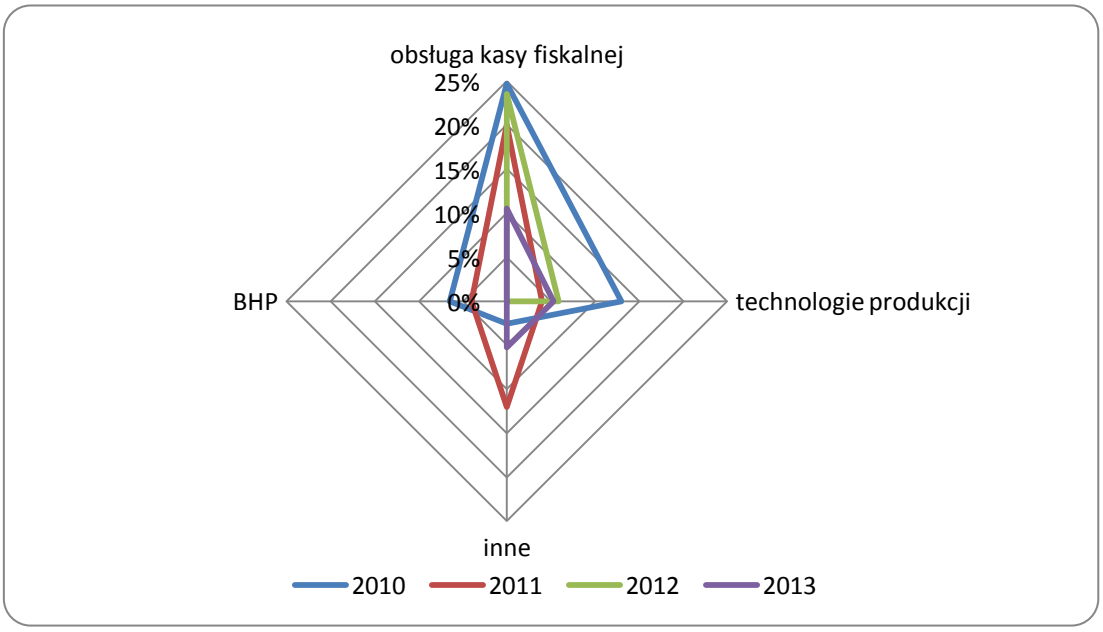
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
staranność wykonywania pracy	85%	88%	88%	68%
obowiązkowość	76%	44%	35%	68%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	54%	20%	24%	63%
odporność na stres	56%	60%	82%	58%
komunikatywność*	0%	0%	41%	42%
samodzielność	53%	32%	71%	37%
ambicja	35%	20%	29%	26%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

W latach 2010-2013 najczęściej wskazywano na konieczność ukończenia kursu obsługi kasy fiskalnej oraz technologii produkcji. Oczekiwania względem obsługi kasy fiskalnej malały z czasem (w 2010 wymagano tej umiejętności na 1/4 stanowisk, zaś w 2013 już tylko na 11% nowych miejsc pracy). W przypadku technologii produkcji, w kolejnych latach 2010-2013 oczekiwano tego kursu na 13%, 4%, 6% i 5% miejsc. Oczekiwania względem BHP pojawiły się jedynie w 2010 i 2011 roku (odpowiednio 6% i 4%).

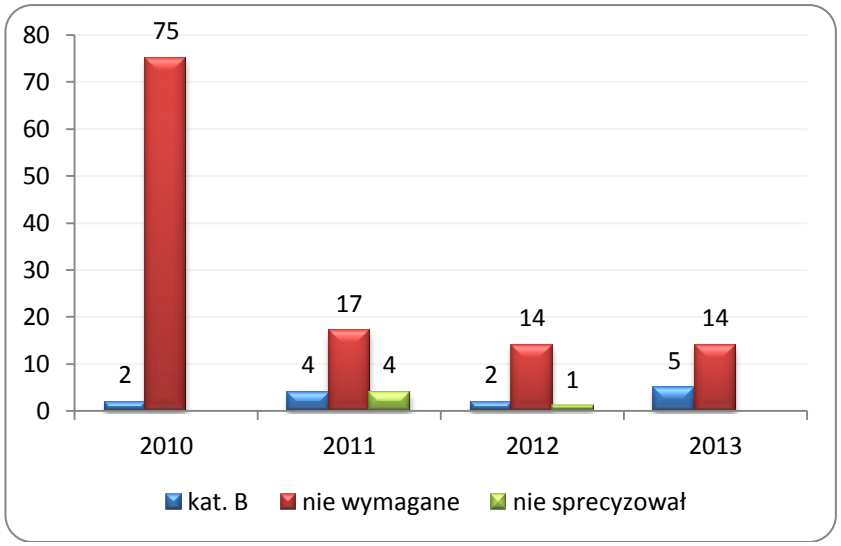
Wykres 6.9. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku na 74% stanowisk (na 14 z 19), na które zgłoszono zapotrzebowanie, nie wymagano prawa jazdy. W pozostałych 26% wolnych miejsc pracy oczekiwano prawa jazdy kategorii B. Podobnie sytuacja przedstawiała się w poprzednich latach (kolejno w latach 2010 – 2012 nie wymagano prawa jazdy na 97%, 68% i 82%). Prawo jazdy innej kategorii niż B nie było wymagane w żadnym z badanych lat, lub oczekiwanie, co do kategorii nie zostało sprecyzowane (w 2011 roku cztery wskazania, w 2012 - jedno). Szczegóły prezentuje wykres 6.10.

Wykres 6.10. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

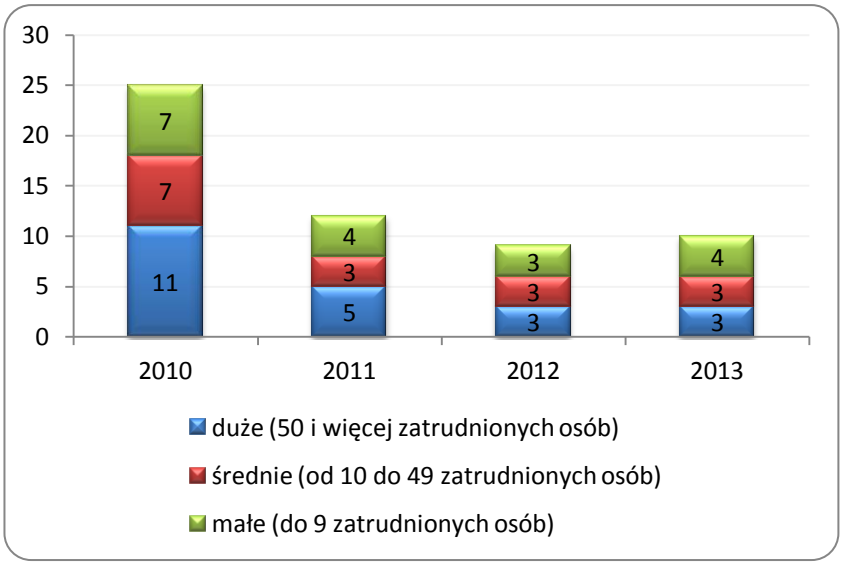
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw[52], które planowały zatrudnienie osób w omawianej grupie zawodów w latach 2010-2013, mniej więcej w równym stopniu reprezentowane były podmioty małe, średnie i duże. Jedynie w 2010 roku dominowały duże przedsiębiorstwa, zatrudniające 50 pracowników i więcej. Szczegóły prezentuje wykres 6.11.

[52] Informacje o badaniu, a w szczególności o próbie, znajdują się w części „Słownik" w podpunkcie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego".

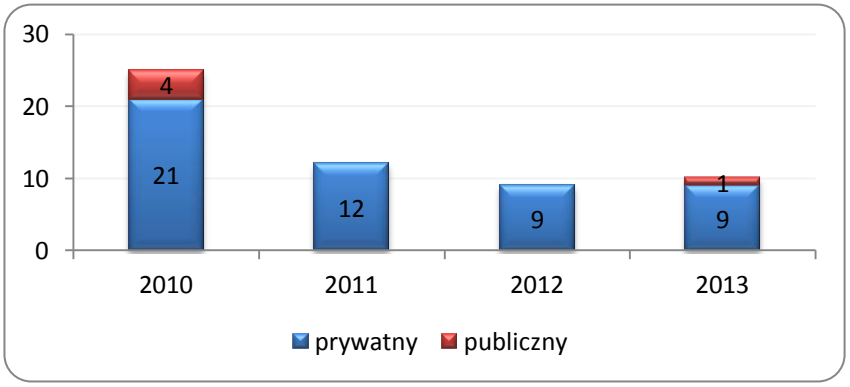
Wykres 6.11. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie w omawianej grupie zawodowej działały głównie w sektorze prywatnym.

Wykres 6.12. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów gastronomia, hotelarstwo i turystyka według sektora własności

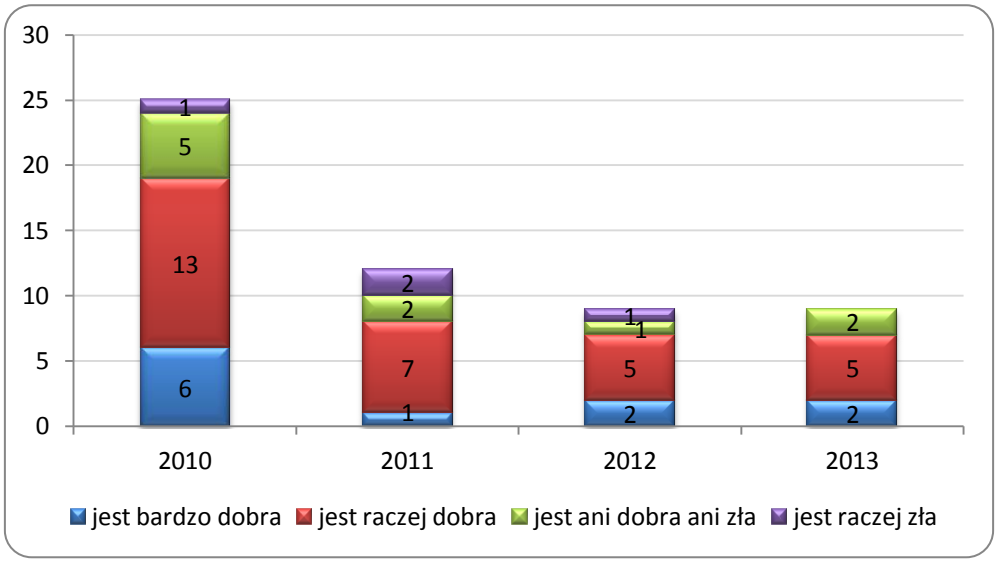

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

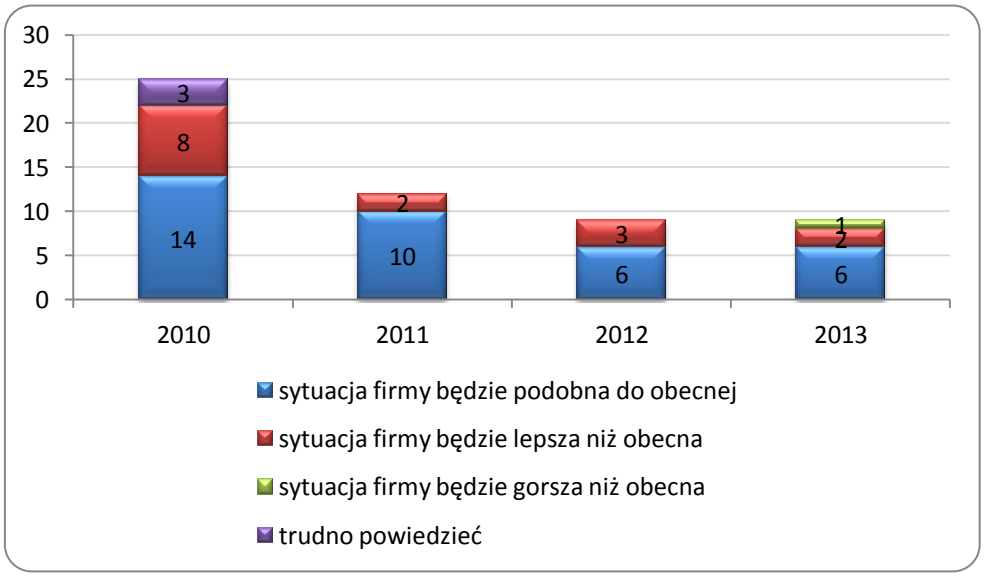
Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie.

Wykres 6.13. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**odpowiedzi „ jest bardzo zła" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 6.14. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[53]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w Polsce wyniosła 2200 PLN Wartość dla woj. kujawsko-pomorskiego w tej samej grupie zawodów wynosiła 1830 PLN (370 PLN mniej). Jest to jednak wartość poglądowa, gdyż ilość przypadków w województwie (34) nie pozwala na wnioskowanie. Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Dla Polski wśród zawodów, które zostały wyszczególnione w zestawieniu (pokazano zawody o liczności ≥ 50) poziom wynagrodzeń był dość znacznie zróżnicowany. Biorąc pod uwagę najlepiej oraz najgorzej opłacany zawód, rozpiętość mediany wynagrodzenia była ponad 2-krotna.

Tabela 6.10. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[54] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie gastronomia, hotelarstwo i turystyka (PLN)

Zawód	Liczba	Kwartyl 1	Kwartyl 2	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**952**	**1600**	**2200**	**3100**
woj. kujawsko-pomorskie	**34****	**1500**	**1830**	**2500**
Wybrane zawody				
kierownik / menedżer restauracji	170	2500	3550	5000
szef kuchni	85	2500	3400	5000
kucharz	146	1700	2058	2900
recepcjonista	317	1600	2000	2500
kelner	109	1500	1652	2200

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.
** Ze względu na występowanie w próbie jedynie 5 zawodów, dla których N ≥ 50, pokazano je wszystkie bez wprowadzania podziału na najlepiej i najgorzej opłacane.*
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.
*** Uwaga: mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.*
Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

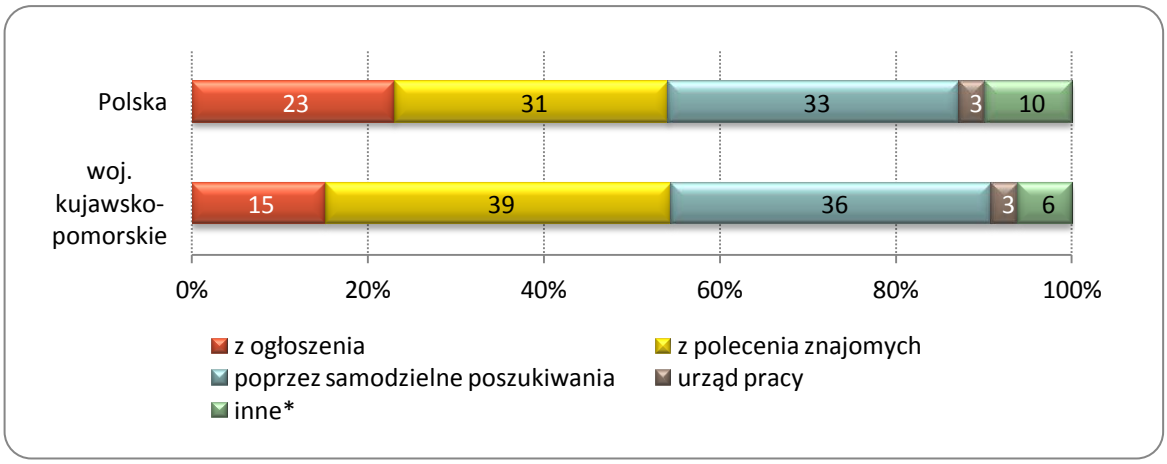
[53] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"
[54] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej grupie zawodów najczęstszym sposobem znalezienia pracy w woj. kujawsko-pomorskim w 2012 roku było przez polecenie znajomych (39%), wyraźnie częściej niż w Polsce ogółem (31%). W Polsce co trzeci badany znalazł pracę poprzez samodzielne poszukiwania (w woj. kujawsko-pomorskim jeszcze częściej – 36% ankietowanych). Duża różnica ujawniła się w przypadku kategorii „z ogłoszenia". W przypadku Polski wskazało ją 23% respondentów, a w przypadku województwa jedynie 15%.

Wykres 6.15. Sposoby znalezienia pracy w grupie gastronomia, hotelarstwo i turystyka (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 934, woj. kujawsko-pomorskie N=33.
Uwaga: mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów był zbliżony dla woj. kujawsko-pomorskiego (7,9 roku) i dla Polski (8,9 lat). Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było dość duże – odchylenie standardowe[55] wynosiło praktycznie tyle samo dla woj. kujawsko-pomorskiego i dla Polski (odpowiednio 7,6 i 7,7 lat). Na tle innych grup zawodów, staż pracy

[55] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

w grupie gastronomia, hotelarstwo i turystyka mieści się wśród 3 grup zawodów o najkrótszym stażu w Polsce (w województwie jest w zestawieniu na jeszcze niższej pozycji pod względem długości stażu - na 2 miejscu). W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

Tabela 6.11. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie gastronomia, hotelarstwo i turystyka

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**952**	**8,9**	**7,7**
woj. kujawsko-pomorskie	**34**	**7,9**	**7,6**
Wybrane zawody			
szef kuchni	85	15,6	8,4
kucharz	146	10,5	8,2
kierownik / menedżer restauracji	170	9,8	5,8
recepcjonista	317	6,8	6,5
kelner	109	5,7	5,6

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Ze względu na występowanie w próbie jedynie 5 zawodów, dla których N ≥ 50, pokazano je wszystkie bez wprowadzania podziału ze względu na długość stażu. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.*

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z gastronomią, hotelarstwem i turystyką potencjalnie mogło szukać pracy 844 absolwentów „turystyki i rekreacji", którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom w tym województwie, stanowili oni 3,7%. W roku akademickim 2012/2013 omawiane kierunki studiowały 2071 osób, czyli 2,7% studentów w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 6.12. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów gastronomia, hotelarstwo i turystyka – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	**Studenci 2012/2013**	**Absolwenci 2011/2012**
Turystyka i rekreacja	2071	844
• specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	(2,7%)	(3,7%)
Ogółem	**2071 (2,7%)**	**844 (3,7%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[56]

W zawodach, związanych z opisywaną kategorią, w roczniku 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych uczyło się 7257 osób, co stanowiło 6,5% wszystkich uczniów tego rodzaju szkół w woj. kujawsko-pomorskim. 2427 absolwentów ukończyło kształcenie w 2011/2012 roku, co stanowiło 7,6% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 6.13. Zawody w grupie gastronomia, hotelarstwo i turystyka – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie uczniów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych			
	Szkoły policealne	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
kelner		294		294
		(0,9%)		(0,3%)
kucharz małej gastronomii			1112	1112
			(7,5%)	(1,0%)
kucharz	18	1253	961	2232
	(0,1%)	(3,7%)	(6,5%)	(2,0%)
technik hotelarstwa	56	1528		1584
	(0,3%)	(4,5%)		(1,4%)
technik obsługi turystycznej	45	517		562
	(0,2%)	(1,5%)		(0,5%)
technik żywienia i gospodarstwa domowego		1473		1473
		(4,4%)		(1,3%)
Ogółem	**119**	**5065**	**2073**	**7257**
	(0,7%)	**(15,0%)**	**(14,0%)**	**(6,5%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

[56] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Tabela 6.14. Zawody w grupie gastronomia, hotelarstwo i turystyka – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie absolwentów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych			
	Szkoły policealne	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
kelner		78		78
		(1,0%)		(0,2%)
kucharz małej gastronomii			1000	1000
			(18,5%)	(3,2%)
kucharz		341	13	354
		(4,5%)	(0,2%)	(1,1%)
technik hotelarstwa	29	427		456
	(0,6%)	(5,7%)		(1,4%)
technik obsługi turystycznej	60	40		100
	(1,3%)	(0,5%)		(0,3%)
technik żywienia i gospodarstwa domowego		439		439
		(5,9%)		(1,4%)
Ogółem	**89**	**1325**	**1013**	**2427**
	(1,9%)	**(17,7%)**	**(18,7%)**	**(7,6%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Podsumowanie

Omawiana kategoria jest silnie nadwyżkowa. Wskaźnik intensywności nadwyżki w każdym z badanych lat był bardzo niski (poniżej średniej wojewódzkiej). W omawianej grupie zawodów występuje zdecydowanie więcej bezrobotnych niż wolnych miejsc. Najbardziej nadwyżkowymi są zawody kucharza oraz kucharza małej gastronomi. Natomiast jedynym zawodem, który był deficytowy w latach 2010-2013 był pracownik przygotowujący posiłki typu fast food.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w grupie zawodów związanych z gastronomią, hotelarstwem i turystyką, pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci byli absolwentami zasadniczych szkół zawodowych. Oczekiwania wykształcenia wyższego, policealnego i średniego zawodowego w omawianych latach były zdecydowanie rzadsze. Pracodawcy wymagali znajomości języków obcych w mniej niż połowie przypadków, chociaż z każdym rokiem odsetek stanowisk, na które wymagano jęz. obcego, zwiększał się. W latach 2010-2013 na 19%-37% stanowisk oczekiwano jęz. angielskiego (najwięcej w 2013 roku). Język niemiecki wskazywany był tylko w 2010 roku (na 14% stanowisk). W omawianej grupie zawodowej pracodawcy raczej nie oczekiwali znajomości dodatkowych programów komputerowych. W latach 2010-2013 najczęściej wskazywano na konieczność ukończenia kursu obsługi kasy fiskalnej oraz technologii produkcji. W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: umiejętność pracy zespołowej, dobra organizacja pracy własnej, szybkość uczenia się.

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w woj. kujawsko-pomorskim było istotnie niższe niż dla całej Polski. Zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń było wyraźne. Mieszkańcy województwa pracę najczęściej znajdowali z polecenia znajomych lub przez samodzielne poszukiwania – podobnie jak w przypadku ogółu Polaków. Natomiast rzadziej w porównaniu do nich korzystali z ogłoszeń. Średni staż pracy był przeciętnie o 1 rok krótszy w województwie niż w ogóle Polski. Dla tej grupy zawodów staż pracy jest jednym z najkrótszych w porównaniu do pozostałych grup zawodów.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała zarówno na uczelniach wyższych, jak i w szkołach ponadgimnazjalnych, przy czym w przypadku tych drugich w większym stopniu. 6,5% uczniów szkół ponadgimnazjalnych rocznika 2012/2013 w woj. kujawsko-pomorskim kształciło się na kierunkach związanych z tą grupą zawodów, a w 2012 roku 7,6% je ukończyło. Odsetki studentów i absolwentów szkół wyższych w ogólnej liczbie osób uczęszczających do tych szkół były niższe (2,7% i 3,7%).

Rozdział VII. Grupa zawodowa: usługi transportowe

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

logistyk | technik logistyk | technik spedytor | instruktor nauki jazdy | kierowca samochodu dostawczego | kierowca autobusu | motorniczy tramwaju | kierowca samochodu ciężarowego | kierowca operator wózków jezdniowych

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem wystąpił prawie 19% wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych, przy czym udział tej kategorii w ogóle bezrobotnych wzrósł o 0,1 pkt. proc. Warto zauważyć, że zdecydowaną większość z tych bezrobotnych stanowili mężczyźni.

Tabela 7.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		966	1685	1881	1016
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		0,9%	1,0%	1,1%	1,1%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	47	55	77	66
	ogółem	1076	1093	1336	1278
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		0,8%	0,8%	0,9%	0,9%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano 613 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, można przyjąć założenie, że w całym 2010 roku zgłoszono podobną liczbę wolnych miejsc, jak w latach 2011 - 2012. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono 609 wolnych miejsc. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc będzie nieco większa w porównaniu z latami ubiegłymi. Możemy założyć, że w latach 2010-2013 liczba zgłaszanych wolnych miejsc utrzymywała się na porównywalnym poziomie.

W I półroczu 2013 roku 15% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tej grupie stanowiły miejsca subsydiowane (o 45 pkt. proc. mniej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosiły jednak tylko 0,5% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 7.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	613	1346	1127	609
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	2,2%	2,9%	2,2%	1,8%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	90
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	15%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	0,5%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

W latach 2010-2013 w omawianej kategorii występowała nadwyżka rejestrujących się bezrobotnych w stosunku do wolnych miejsc. Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[57] wyniósł 0,6 w latach 2010, 2012, 2013 oraz 0,8 w 2011 roku. Wskaźniki nadwyżki/deficytu[58] podaży siły roboczej w każdym z analizowanych okresów były dodatnie, od 353 w drugim półroczu 2010 do 754 w 2012 roku. Na tle średniej wojewódzkiej, grupa ta charakteryzowała się stosunkowo wysokim wskaźnikiem intensywności nadwyżki. Oznacza to, że osobom z zawodami ujętymi w tej grupie łatwiej było znaleźć zatrudnienie niż osobom w innych grupach nadwyżkowych.

[57] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[58] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Tabela 7.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,63	0,80	0,60	0,60
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	353	339	754	407

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 żaden z zawodów z omawianej kategorii nie był deficytowy we wszystkich kolejnych latach.

Zawody, które w latach 2010-2013 w każdym roku były nadwyżkowe to: logistyk, motorniczy tramwaju, technik logistyk, technik spedytor, kierowca operator wózków jezdniowych, kierowca samochodu ciężarowego, instruktor nauki jazdy. Należy jednak zauważyć, że wskaźnik nadwyżki podaży siły roboczej w grupie usługi transportowe, w tym kurs prawa jazdy był znacznie niższy niż w pozostałych grupach.

Tabela 7.4. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Logistyk	22	26	53	33
Motorniczy tramwaju	14	29	23	10
Technik logistyk	24	99	140	76
Technik spedytor	36	37	35	17
Kierowca operator wózków jezdniowych	20	117	113	77
Kierowca samochodu ciężarowego	215	78	296	134
Instruktor nauki jazdy	8	8	4	14

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

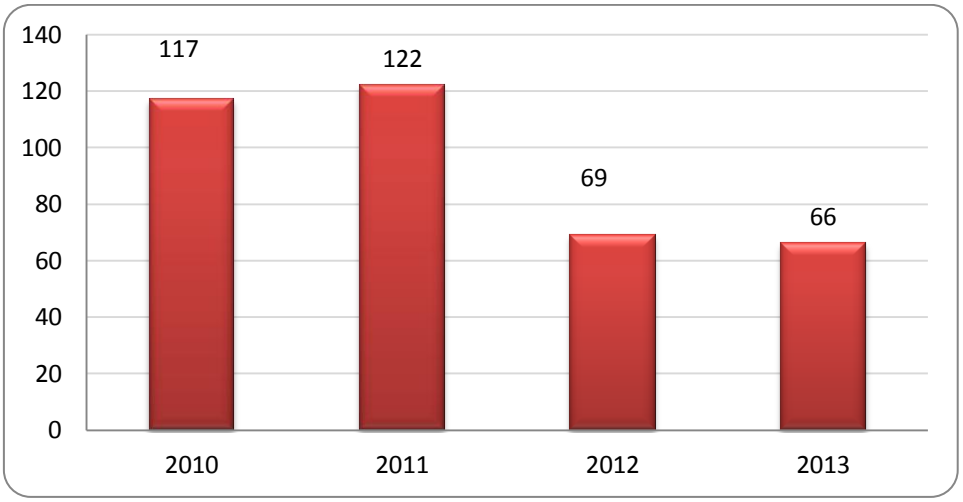
**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[59]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów usługi transportowe, w tym kurs prawa jazdy, w latach 2010-2013 w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów były przeciętne. Średnie planowanej liczby zatrudnienia[60] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie 117 pracowników, rok później 122, w 2012 roku 69, zaś w 2013 roku 66. W 2013 roku w stosunku do poprzedniego roku plany zatrudnieniowe utrzymały się na tym samym poziomie.

Wykres 7.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów usługi transportowe, w tym kurs prawa jazdy

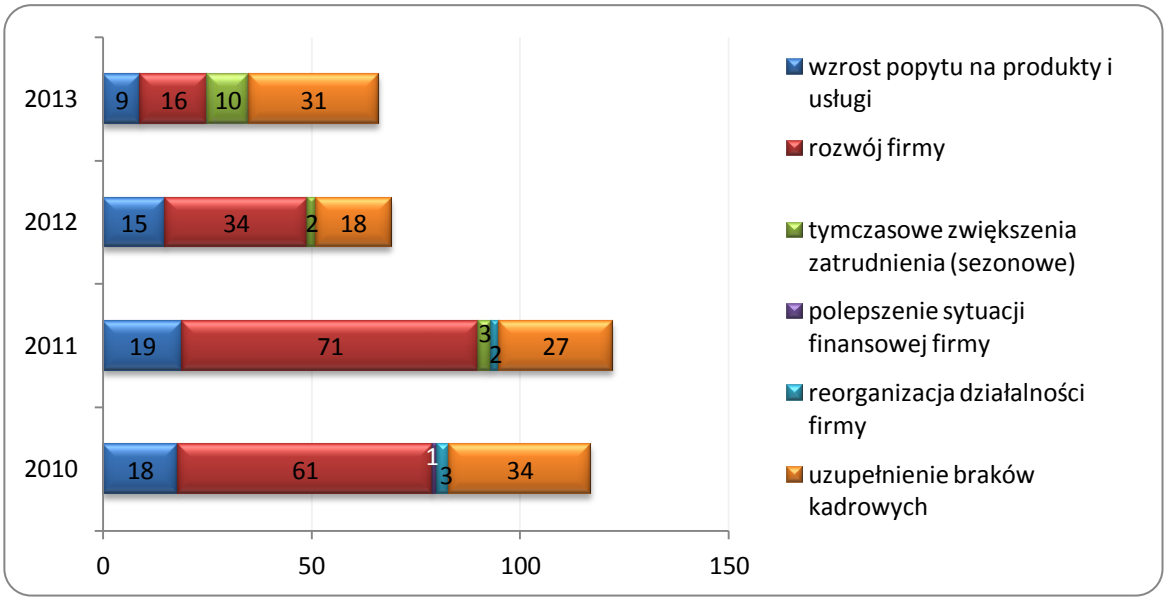

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej wskazywaną przyczyną zatrudnienia nowych pracowników było uzupełnienie braków kadrowych. Kolejne powody to rozwój firmy oraz, w mniejszym stopniu, sezonowe zwiększenie zatrudnienia. W 2012 roku pracodawcy najczęściej zatrudniali nowe osoby ze względu na rozwój firmy. Podobnie w latach 2010 i 2011 głównym powodem zatrudnienia nowych pracowników był rozwój firmy, zaś uzupełnienie braków kadrowych wymieniane było na drugiej pozycji.

[59] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[60] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

Wykres 7.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

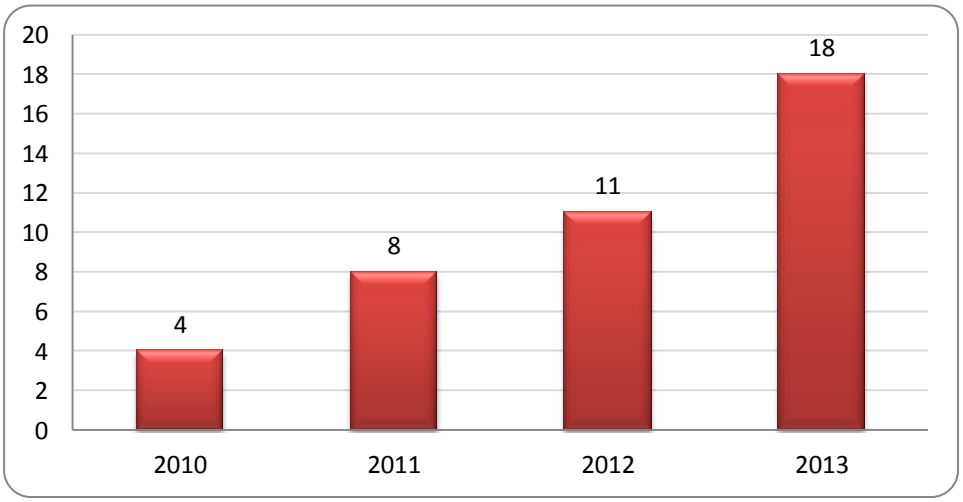

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010–2013.

Plany zmniejszenia zatrudnienia

W badanych latach odnotowano wzrost liczby planowanych zwolnień. W 2010 roku planowano zwolnienie 4 osób, zaś w 2013 roku już 18 osób.

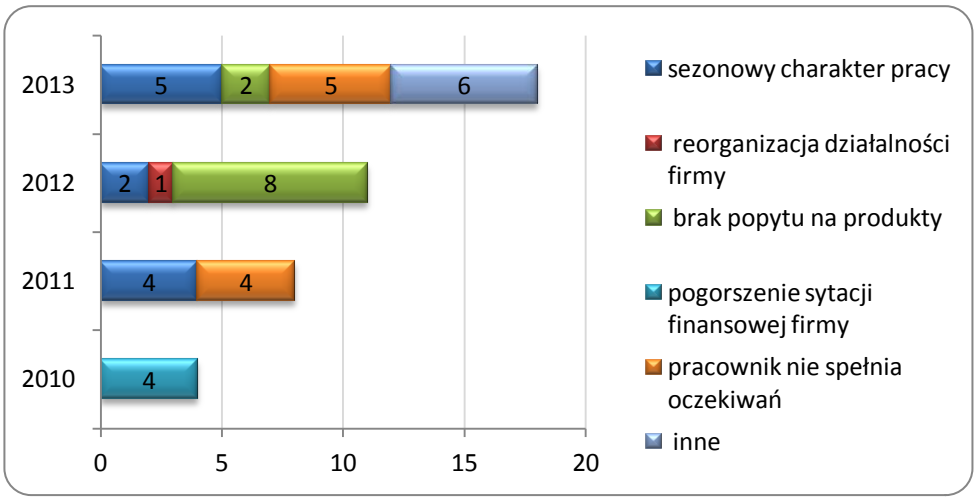
Wykres 7.3. Planowana liczba zwolnień w latach 2010-2013 w grupie zawodów usługi transportowe, w tym kurs prawa jazdy

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Główny powód zwolnień pracowników w roku 2013 to sezonowość pracy oraz niespełnienie oczekiwań przez pracownika (po 5 wskazań). Duża część odpowiedzi (6) należała do kategorii „inne" (niewyszczególnione). W pozostałych latach podawane powody były nieco inne. W 2012 roku na pierwszy plan wysunął się brak popytu na produkty. W 2010 zwolnienia wiązały się z pogorszeniem sytuacji finansowej firmy.

Wykres 7.4. Główny powód zwolnienia pracowników w latach 2010-2013

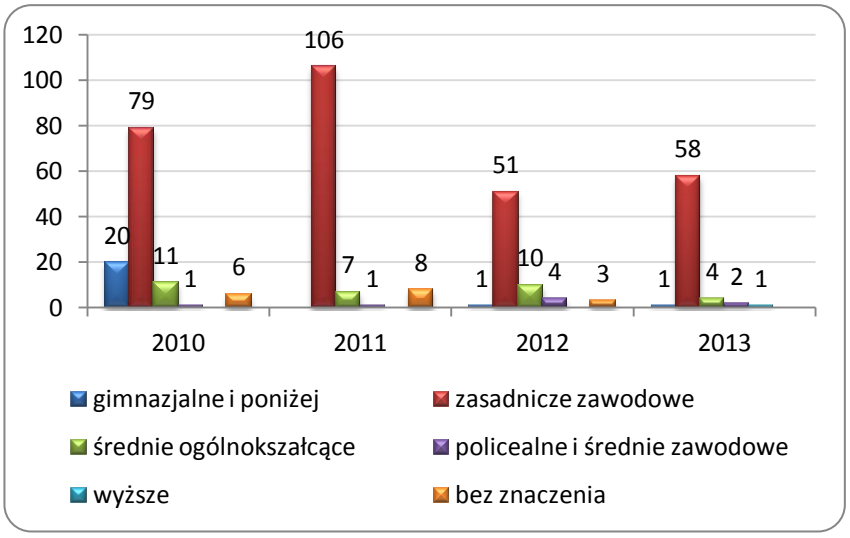
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010-2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z usługami transportowymi, w tym kursem prawa jazdy, posiadali wykształcenie zasadnicze zawodowe – w 2013 roku aż na 58 stanowisk, na które zgłoszono nabór, oczekiwano takiego wykształcenia. W latach wcześniejszych było to odpowiednio 79, 106 i 51. W 2013 roku na 4 wolnych miejscach pracy respektowano wykształcenie średnie ogólnokształcące, a na 2 ukończenie szkoły policealnej lub średniej zawodowej. Rzadko oczekiwano od kandydatów wykształcenia gimnazjalnego lub niższego (1 wskazanie) oraz wyższego (1 wskazanie).

W 2012 roku zauważyć można niewielki wzrost oczekiwań związanych z wykształceniem. Pracodawcy oczekiwali od kandydatów na stanowiska nieco częściej wykształcenia średniego ogólnokształcącego niż w pozostałych latach. Ogólnie jednak w tej grupie zawodów przeważają propozycje skierowane do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Wykres 7.5. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Zapotrzebowanie na umiejętność obsługi programów komputerowych było w tej kategorii zawodów bardzo małe. Jedynym rodzajem aplikacji wymaganych przez pracodawców było oprogramowanie biurowe. Jednak nawet w tym wypadku odsetek zgłaszanych stanowisk z takim wymaganiem był bardzo niski (1% w 2010, 0% w 2011, 3% w 2012 i 2% w 2013).

W 2013 roku najczęściej oczekiwanym przez pracodawców językiem był angielski - na blisko co 5 stanowisku. W 2013 roku 5% ogłoszeń związanych było z językiem rosyjskim, jednak w pozostałych latach nie był on tak popularny. W latach 2011 i 2012 duży odsetek odpowiedzi związany był również z jez. niemieckim, a w 2012 roku był on nawet na pierwszym miejscu. Szczegóły prezentuje tabela 7.5.

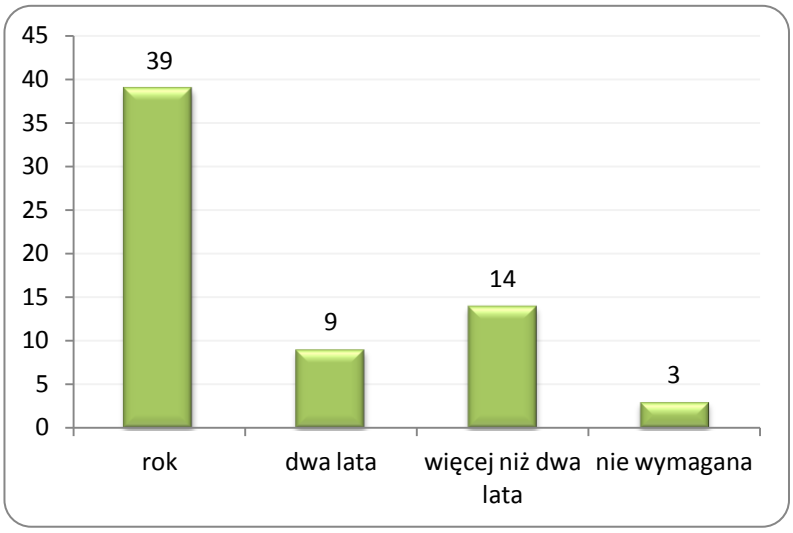
Tabela 7.5. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości języków obcych w latach 2010-2013

Wymagany język obcy	2010	2011	2012	2013
angielski	10%	48%	16%	17%
rosyjski	0%	1%	0%	5%
niemiecki	6%	47%	19%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

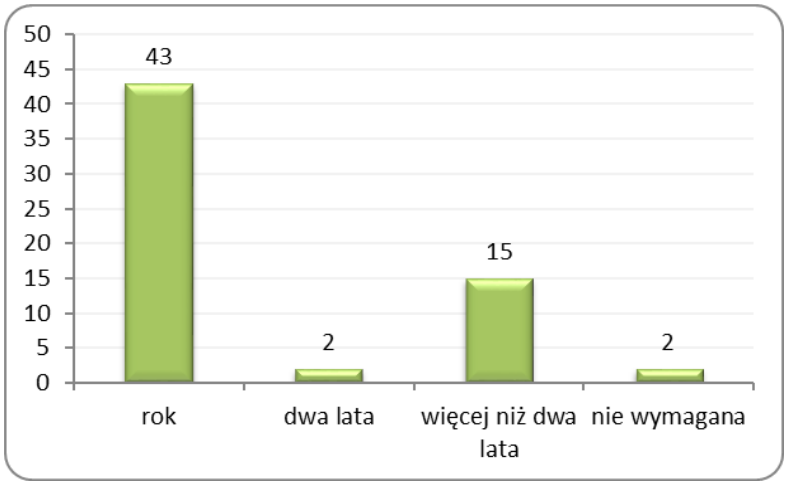
W 2013 roku, spośród 66 stanowisk, na które planowano zatrudnienie, na 39 wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego przez 1 rok. Na 3 stanowiskach nie sformułowano żadnych wymagań związanych z ogólnym doświadczeniem zawodowym. Z kolei roczne doświadczenie na podobnym stanowisku wymagane było w 43 przypadkach. Szczegóły prezentuje wykres 7.6 i 7.7.

Wykres 7.6. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wykres 7.7. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W branży transportowej doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku ma duże znaczenie. Szczególnie ważne było w latach 2011 i 2013 – aż na ponad 90% stanowisk

wymagano minimum rocznego doświadczenia na podobnym stanowisku. Mniejsze, ale również wysokie znaczenie miało doświadczenie w 2010 roku (70%) i 2012 roku (78%).

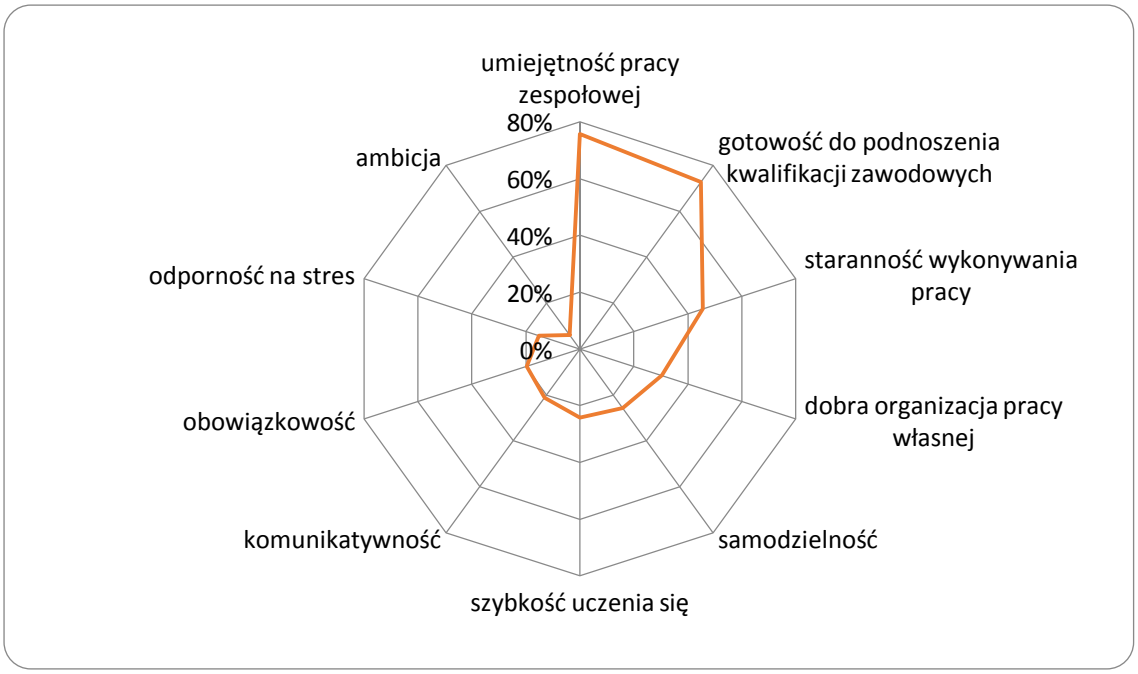
Tabela 7.6. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	56	13	15	43
dwa lata	9	57	17	2
więcej niż dwa lata	15	38	11	15
nie wymagana	35	9	12	2
ogółem*	115	117	55	62

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: umiejętność pracy zespołowej (76%), gotowość do podnoszenia kwalifikacji (73%) i staranność wykonywania pracy (45%). Rzadziej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: ambicja (6%) i odporność na stres (15%).

Wykres 7.8. Wymagania kompetencyjne - odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2012 duże znaczenie miały takie cechy, jak: obowiązkowość, odporność na stres i staranność wykonywania pracy. W roku 2013 wymagania kompetencyjne nieco się zmieniły - zyskała na znaczeniu umiejętność pracy zespołowej, zaś zmalało wymaganie wobec odporności na stres.

Tabela 7.7. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

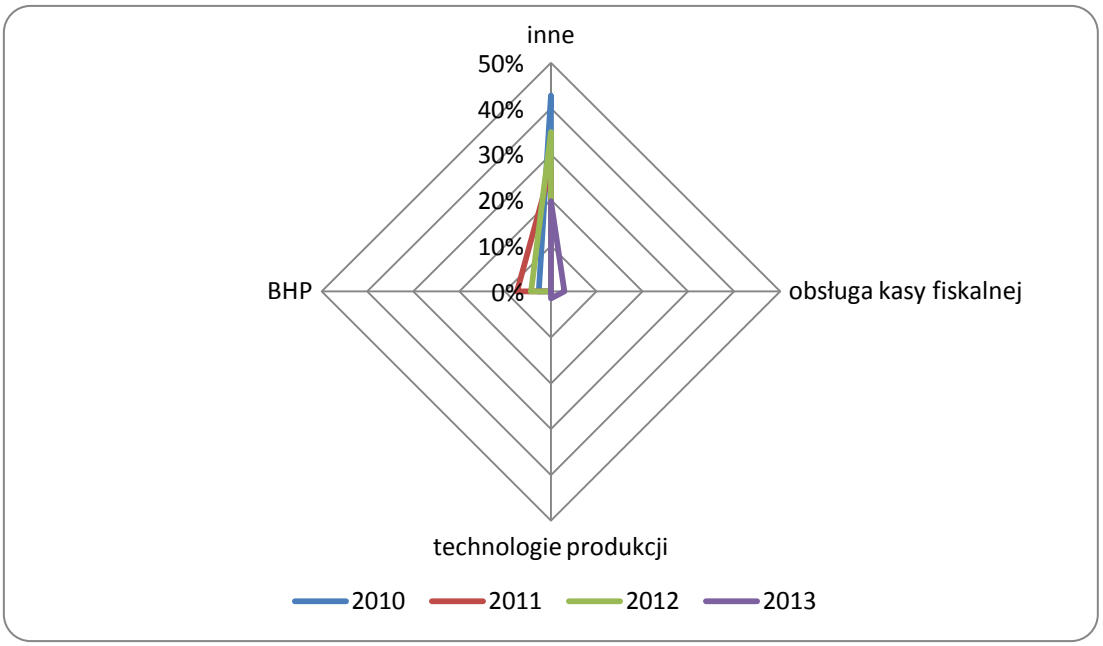
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
umiejętność pracy zespołowej	20%	57%	46%	76%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	12%	18%	26%	73%
staranność wykonywania pracy	62%	89%	71%	46%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	57%	30%
samodzielność	20%	82%	65%	26%
szybkość uczenia się	20%	20%	30%	24%
komunikatywność*	0%	0%	45%	21%
obowiązkowość	75%	91%	75%	20%
odporność na stres	33%	79%	73%	15%
ambicja	2%	9%	15%	6%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

Zapotrzebowanie na dodatkowe kursy w omawianej kategorii zawodów było umiarkowane. W 2013 roku 20% wskazań dotyczyło kategorii „inne". W latach 2010-2012 również była to najczęstsza kategoria (27% - 43%). Z kolei obsługa kasy fiskalnej i technologie produkcji pojawiły się tylko w 2013 roku i miały odpowiednio 3% i 2% wskazań. W przypadku BHP, kategoria ta wymieniana była w latach 2010- 2012 (odpowiednio 3%, 7% i 4% wskazań). Wśród wymagań wyszczególnionych w kategorii „inne" wymieniano uprawnienia ADR, świadectwo kwalifikacji na przewóz rzeczy, kurs kierowców, kurs na operatora wózka widłowego oraz badanie psychotechniczne.

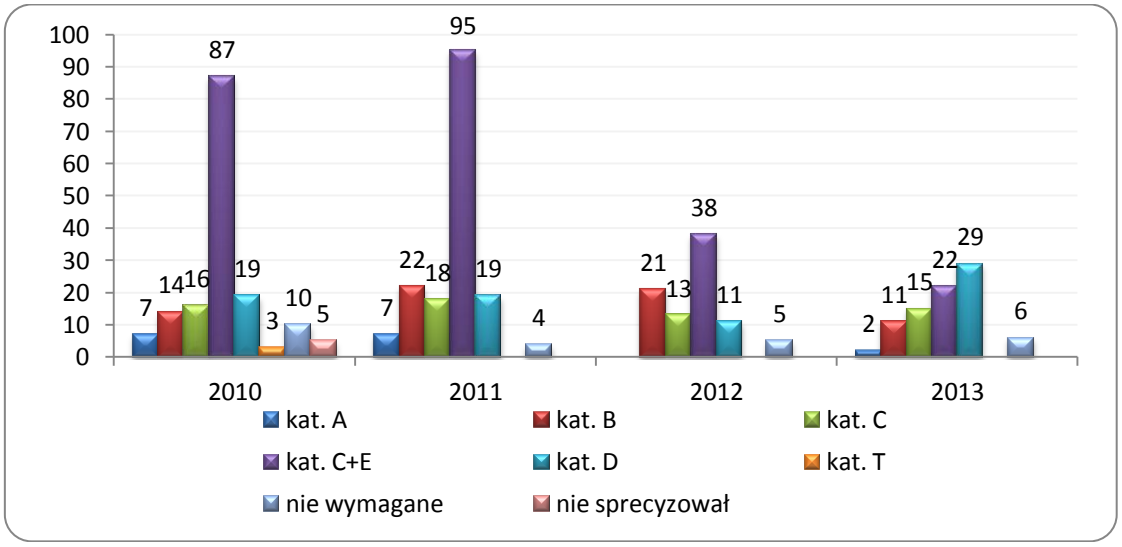
Wykres 7.9. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2013 roku na niemal wszystkich stanowiskach wymagano prawa jazdy. W 2013 roku na 2 stanowiskach wymagano kategorii A, na 11 - kategorii B, na 15 - kategorii C, na 22 – kategorii C+E, na 29 – kategorii D. W poprzednich latach większe zapotrzebowanie zgłaszane było przez pracodawców na kategorie C+E, a mniejsze na kategorię D. Szczegóły prezentuje wykres 7.10.

Wykres 7.10. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

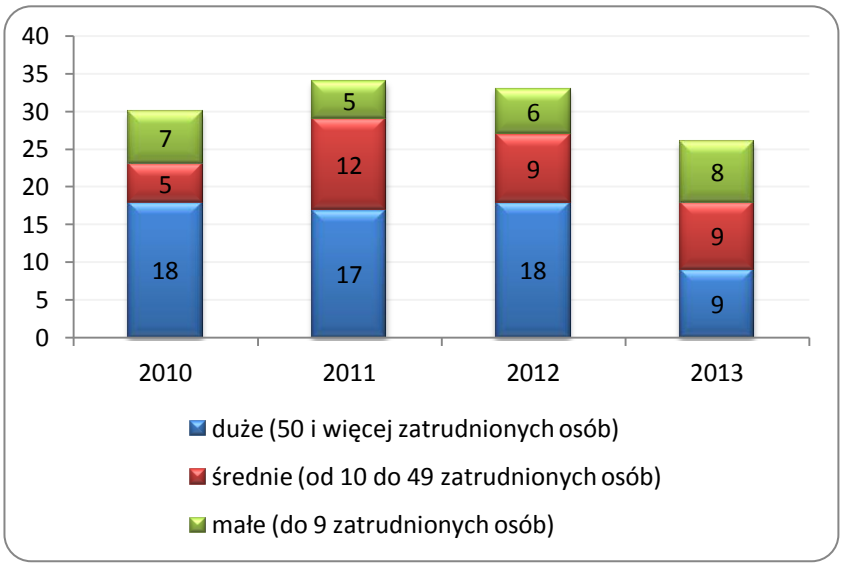
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw[61], które planowały zatrudnienie osób w omawianej grupie zawodów w latach 2010-2013, dominowały duże, zatrudniające 50 pracowników i więcej. W 2013 roku porównywalny udział miały również przedsiębiorstwa średnie. Szczegóły prezentuje wykres 7.11.

Wykres 7.11. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

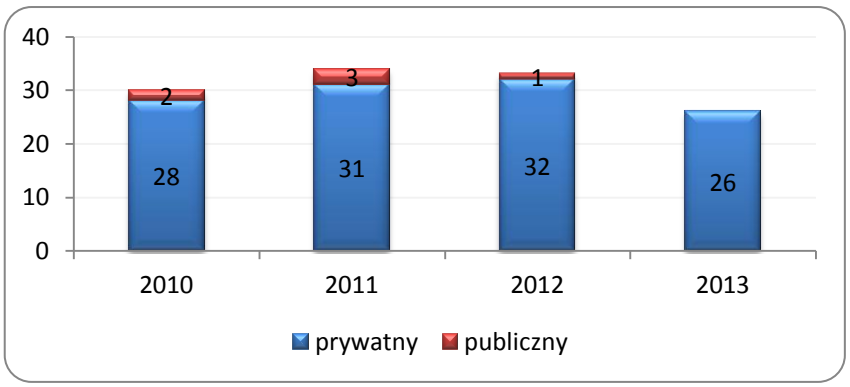

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie w omawianej grupie zawodowej działały głównie w sektorze prywatnym. W 2013 roku nie było ani jednego z sektora publicznego.

[61] Informacje o badaniu, a w szczególności o próbie, znajdują się w części „Słownik" w podpunkcie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego".

Wykres 7.12. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów usługi transportowe według sektora własności

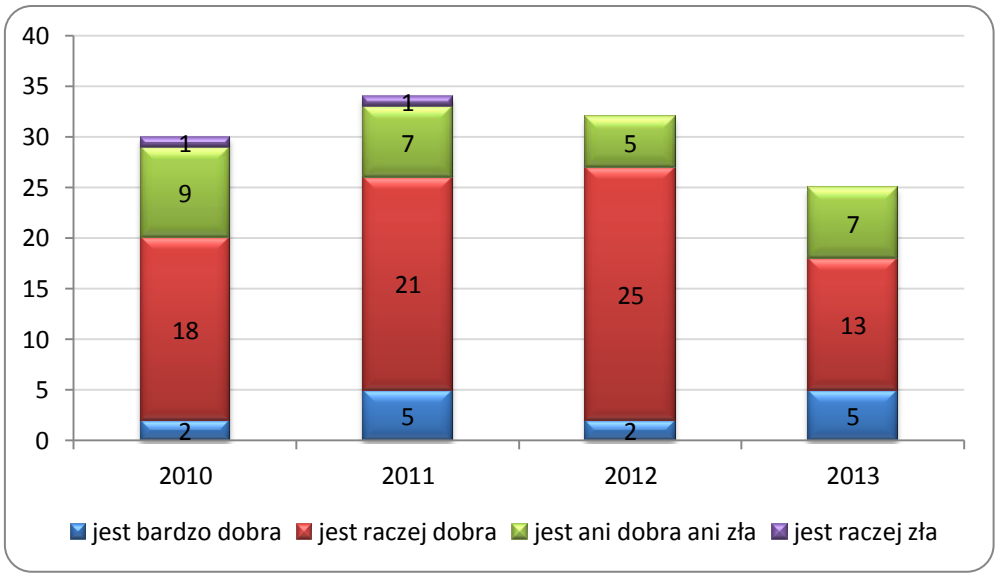

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie.

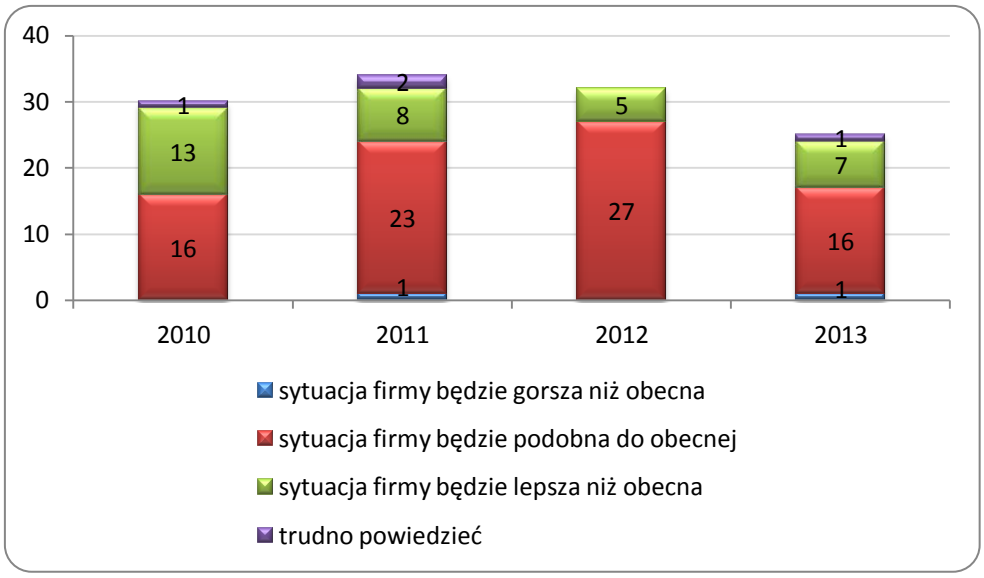
Wykres 7.13. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „ jest bardzo zła" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 7.14. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[62]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim wyniosła 3000 PLN i była niższa o 300 PLN względem wartości dla całej Polski w tej samej grupie zawodów. Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Poziom wynagrodzeń był znacznie zróżnicowany ze względu na zawód. Biorąc pod uwagę najlepiej oraz najgorzej opłacany zawód dla Polski, rozpiętość mediany wynagrodzenia była 2,7-krotna.

[62] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"

Tabela 7.8. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[63] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie usługi transportowe, w tym kurs prawa jazdy (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**3388**	**2300**	**3300**	**4878**
woj. kujawsko-pomorskie	**115**	**2200**	**3000**	**3900**
Najlepiej opłacane zawody				
kierownik ds. logistyki	449	4200	6000	8500
specjalista ds. logistyki	655	3000	3900	5000
specjalista ds. floty samochodowej	52	2850	3658	4817
pracownik utrzymania ruchu	68	2768	3588	4425
dyspozytor	156	2600	3500	4610
Najgorzej opłacane zawody				
pracownik szeregowy w dziale	101	2060	2700	3400
kierowca - dostawca (vanseller)	198	1800	2500	3400
kierowca samochodu	614	1600	2500	3800
operator wózka widłowego	166	2000	2400	3200
kierowca kat. B	209	1780	2200	3000

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano 5 najlepiej opłacanych oraz 5 najgorzej opłacanych zawodów, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.*

Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

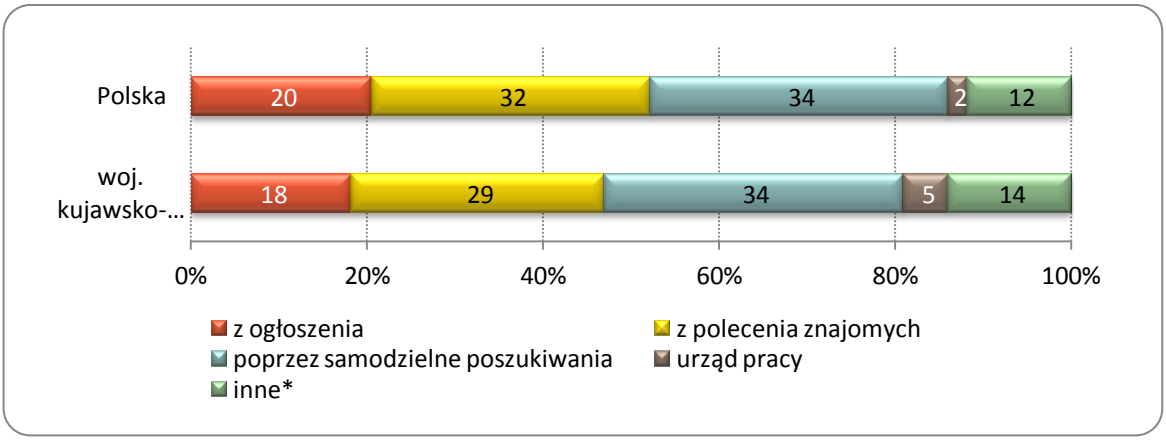
[63] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów najczęstszym sposobem znalezienia pracy zarówno w woj. kujawsko-pomorskim, jak i w Polsce, w 2012 roku było przez samodzielnie poszukiwania (po 24%). Na drugim miejscu znalazła się odpowiedź „z polecenia znajomych" – 32% w Polsce i 3 p.p. mniej w województwie. Stosunkowo dużo badanych znalazło pracę przez odpowiedź na ogłoszenie (co 5 badany w Polsce, 18% ankietowanych w woj. kujawsko-pomorskim). Częściej niż w całej Polsce, w woj. kujawsko-pomorskim pracę pozyskiwano z pomocą urzędów pracy (2% vs. 5%).

Wykres 7.15. Sposoby znalezienia pracy w grupie usługi transportowe, w tym kurs prawa jazdy (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*
Polska N= 3347, woj. kujawsko-pomorskie N=115.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów był wyższy dla woj. kujawsko-pomorskiego (14 lat) niż dla Polski (12,8 lat). Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było duże – odchylenie standardowe[64] wynosiło 9,9 i 9,6 lat, odpowiednio dla woj. kujawsko-pomorskiego i dla Polski. Na tle innych grup zawodów, staż pracy w grupie usługi

[64] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

transportowe, w tym kurs prawa jazdy należał do nieco dłuższych niż średnio we wszystkich grupach. W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

Tabela 7.9. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie usługi transportowe, w tym kurs prawa jazdy

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**3388**	**12,8**	**9,6**
woj. kujawsko-pomorskie	**115**	**14,0**	**9,9**
Zawody o najdłuższym średnim stażu pracy			
kierowca autobusu	145	20,4	11,7
operator maszyn dźwigowo-transportowych	83	19,3	12,6
dyspozytor	156	15,3	11,4
kierowca samochodu	614	14,8	9,8
pracownik utrzymania ruchu	68	13,5	10,7
Zawody o najkrótszym średnim stażu pracy			
brygadzista w dziale logistyki	80	11,7	7,3
specjalista ds. floty samochodowej	52	11,2	8,7
pracownik szeregowy w dziale	101	9,4	8,6
specjalista ds. logistyki	655	9,2	7,3
spedytor	244	8,4	6,1

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano po 5 zawodów charakteryzujących się najdłuższym oraz najkrótszym średnim stażem, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50.*
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z usługami transportowymi, potencjalnie mogło szukać pracy 353 absolwentów logistyki, którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom w tym województwie, stanowili oni 1,5%. W roku akademickim 2012/2013 omawiane kierunki studiowało 1135 osób, czyli 1,5% studentów w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 7.10. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów usługi transportowe, w tym kurs prawa jazdy – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	Studenci 2012/2013	Absolwenci 2011/2012
Logistyka	1135	353
• logistyk	(1,5%)	(1,5%)
Ogółem	**1135 (1,5%)**	**353 (1,5%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[65]

W zawodach, związanych z opisywaną kategorią, w roczniku 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych uczyło się 2020 osób, co stanowiło 1,8% wszystkich uczniów tego rodzaju szkół w woj. kujawsko-pomorskim. 432 absolwentów ukończyło kształcenie w 2011/2012 roku, co stanowiło 1,4% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim.

[65] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Tabela 7.11. Zawody w grupie usługi transportowe, w tym kurs prawa jazdy – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie uczniów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych			
	Szkoły policealne	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
technik logistyk	269	1524		1793
	(1,5%)	(4,5%)		(1,6%)
technik spedytor		227		227
		(0,7%)		(0,2%)
Ogółem	**269**	**1751**		**2020**
	(1,5%)	**(5,2%)**		**(1,8%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Tabela 7.12. Zawody w grupie usługi transportowe, w tym kurs prawa jazdy – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie absolwentów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych			
	Szkoły policealne	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
technik logistyk	159	197		356
	(3,4%)	(2,6%)		(1,1%)
technik spedytor	7	69		76
	(0,1%)	(0,9%)		(0,2%)
Ogółem	**166**	**266**		**432**
	(3,5%)	**(3,5%)**		**(1,4%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Podsumowanie

Omawiana grupa zawodów jest nadwyżkowa, jednak wskaźnik intensywności nadwyżki jest stosunkowo wysoki. Warto zwrócić uwagę na stabilność wartości wskaźnika pomiędzy kolejnymi analizowanymi okresami. Dla trzech analizowanych interwałów czasowych był on niemal identyczny.

Na uwagę zasługuje także fakt, iż żaden z zawodów z tej kategorii nie był deficytowy we wszystkich badanych okresach. Należy jednak zauważyć, że wskaźnik nadwyżki podaży siły roboczej w grupie usługi transportowe, w tym kurs prawa jazdy był znacznie niższy niż w pozostałych grupach.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w omawianej grupie zawodowej pracodawcy oczekiwali głównie wykształcenia zasadniczego zawodowego. Wymagania wobec znajomości języków obcych była zróżnicowana w poszczególnych latach, jednak ogólnie rzecz biorąc umiarkowana. Najczęściej oczekiwano jęz. angielskiego, rzadziej jęz. rosyjskiego i niemieckiego. W 2013 roku najbardziej pożądaną cechą indywidualną była umiejętność pracy zespołowej. Wśród oczekiwanych przez pracodawców kursów w latach 2010 – 2013 dominowały kursy specjalistyczne (kwalifikacje na przewóz rzeczy, kurs kierowców, kurs na operatora wózka widłowego).

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w woj. kujawsko-pomorskim było nieco niższe niż dla całej Polski. Występowało znaczne zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń na różnych stanowiskach. Mieszkańcy województwa pracę najczęściej znajdowali poprzez samodzielne poszukiwania lub z polecenia znajomych – podobnie jak w przypadku ogółu Polaków. Charakteryzowali się również nieco dłuższym średnim stażem pracy. Dla tej grupy zawodów staż pracy jest nieco dłuższy, niż w przypadku innych grup zawodów.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała zarówno na uczelniach wyższych, jak i w szkołach ponadgimnazjalnych. W roku 2012 niecałe 2% zarówno studentów jak i uczniów szkół ponadgimnazjalnych ukończyło kierunki związane z tą grupą zawodów.

Rozdział VIII. Grupa zawodowa: elektryka i elektronika

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

inżynier elektryk | technik elektryk | technik elektryk samochodowy | elektryk | inżynier elektronik | technik elektronik | monter-elektronik | elektromechanik | elektromechanik pojazdów samochodowych

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w latach 2010-2013 przejawiała tendencję wzrostową. Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem wystąpił ok. 23% wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Większość z tych bezrobotnych stanowili mężczyźni. Pomimo znacznego wzrostu liczby zarejestrowanych, udział bezrobotnych z tej kategorii w ogóle bezrobotnych wzrósł jedynie o 0,1 pkt. proc.

Tabela 8.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		979	1664	1818	990
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		0,9%	1,0%	1,0%	1,1%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	41	47	53	48
	ogółem	938	1014	1118	1152
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		0,7%	0,7%	0,8%	0,8%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano 203 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, możemy pokusić się o założenie, że w całym 2010 roku zgłoszono podobną liczbę wolnych miejsc, jak w latach 2011-2012. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono z kolei 331 wolnych miejsc. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc będzie nieznacznie większa w porównaniu z latami ubiegłymi.

W I półroczu 2013 roku 16% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tej grupie stanowiły miejsca subsydiowane (o 44 pkt. proc. mniej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosiły jednak tylko 0,3% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku

Tabela 8.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	203	486	529	331
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	0,7%	1,0%	1,0%	1,0%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	53
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	16%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	0,3%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

W latach 2010-2013 występowała nadwyżka rejestrujących się bezrobotnych nad wolnymi miejscami. Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[66] w każdym z analizowanych okresów był bardzo niski i kształtował się na poziomie 0,2-0,3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu[67] podaży siły roboczej przyjmował wartości dodatnie od 659 w pierwszym półroczu 2013 roku do 1289 w roku 2012. Grupa ta charakteryzowała się zbliżonym do średniej wojewódzkiej wskaźnikiem intensywności nadwyżki.

Tabela 8.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,21	0,29	0,29	0,33

[66] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[67] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	776	1178	1289	659

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 zawodami deficytowymi w kolejnych latach były: elektryk, technik elektryk samochodowy.

Tabela 8.4. Wskaźniki deficytu podaży siły roboczej dla zawodów, dla których w latach 2010*-2013 występował ciągły deficyt podaży siły roboczej**

Zawody deficytowe	2010*	2011	2012	2013**
Elektryk	-18	-44	-29	-22
Technik elektryk samochodowy	-6	-2	-1	-2

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W omawianej grupie wystąpiło siedem zawodów, które w latach 2010-2013 w każdym roku były nadwyżkowe. Zawody te, to: elektromechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik, inżynier elektronik, inżynier elektryk, monter-elektronik, technik elektronik, technik elektryk.

Tabela 8.5. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Elektromechanik pojazdów samochodowych	242	447	501	235
Elektromechanik	23	55	113	38
Inżynier elektronik	28	28	29	18

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Inżynier elektryk	17	27	31	6
Monter-elektronik	4	25	27	12
Technik elektronik	247	270	296	179
Technik elektryk	239	372	322	195

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.
**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

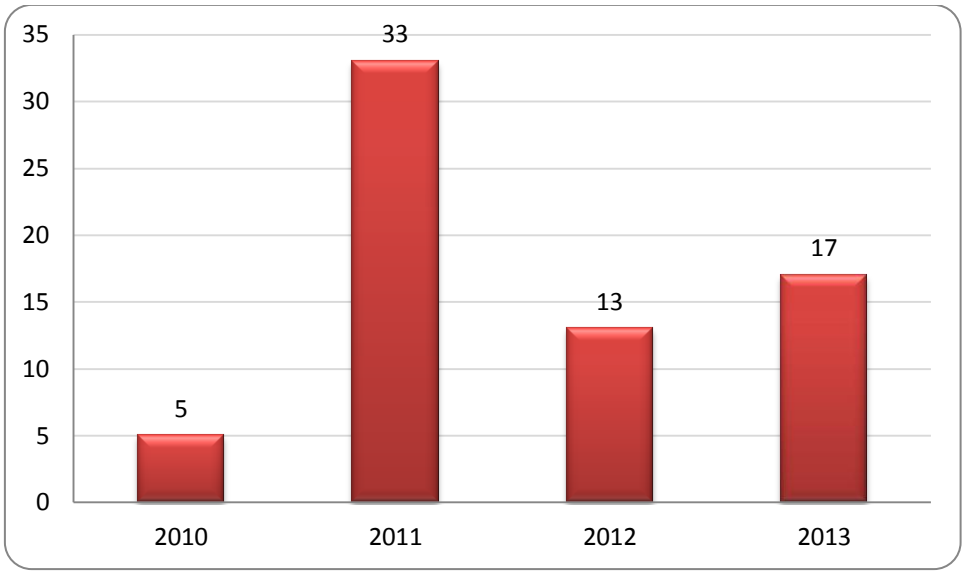
Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[68]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów elektryka i elektronika, w latach 2010-2013 w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów były niskie. Średnie planowanej liczby zatrudnienia[69] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie zaledwie 5 pracowników, rok później 33, w 2012 roku 13, zaś w 2013 roku 17. W 2013 roku w stosunku do poprzedniego roku plany zatrudnieniowe nieco wzrosły.

[68] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[69] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

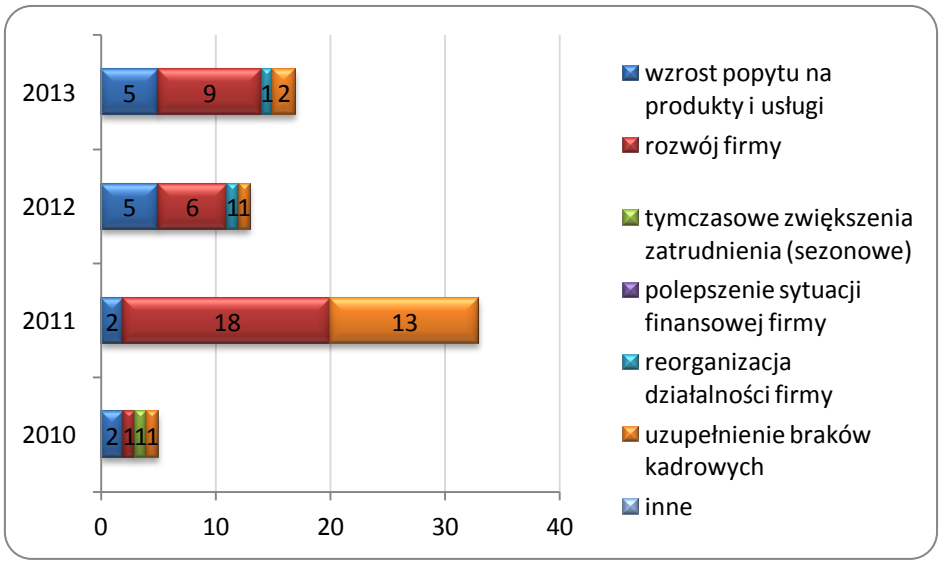
Wykres 8.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów elektryka i elektronika

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej wskazywaną przyczyną zatrudnienia nowych pracowników był rozwój firmy. Kolejne powody to wzrost popytu na produkty i usługi oraz, w niewielkim stopniu, uzupełnienie braków kadrowych. W 2012 roku pracodawcy najczęściej zatrudniali nowe osoby ze względu na rozwój firmy. Podobnie w latach 2010 i 2011 głównym powodem zatrudnienia nowych pracowników był rozwój firmy. W 2011 roku uzupełnienie braków kadrowych wymieniane było na drugiej pozycji.

Wykres 8.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

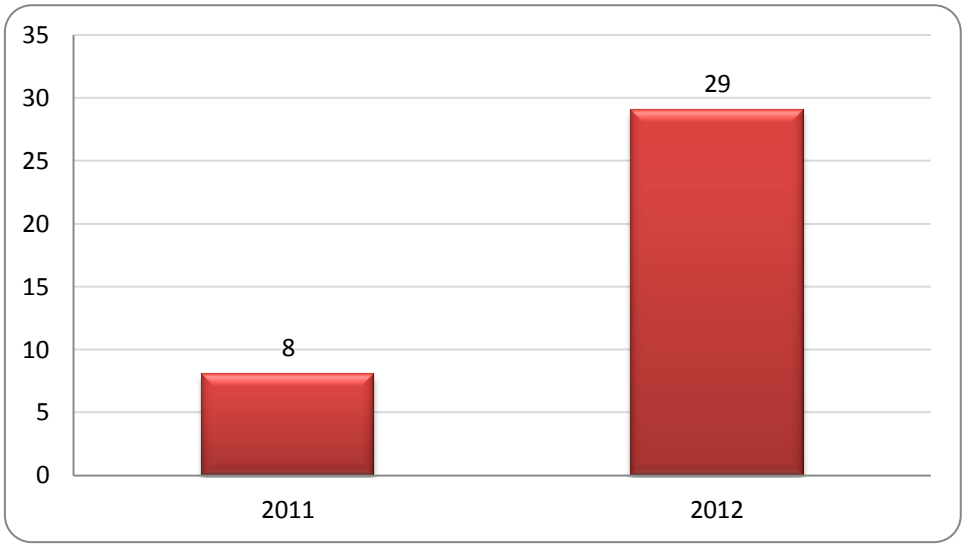

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010–2013.

Plany zmniejszenia zatrudnienia

W badanych latach odnotowano wzrost liczby planowanych zwolnień do 2012 roku. W 2013 roku nie planowano zwolnienie żadnej osoby.

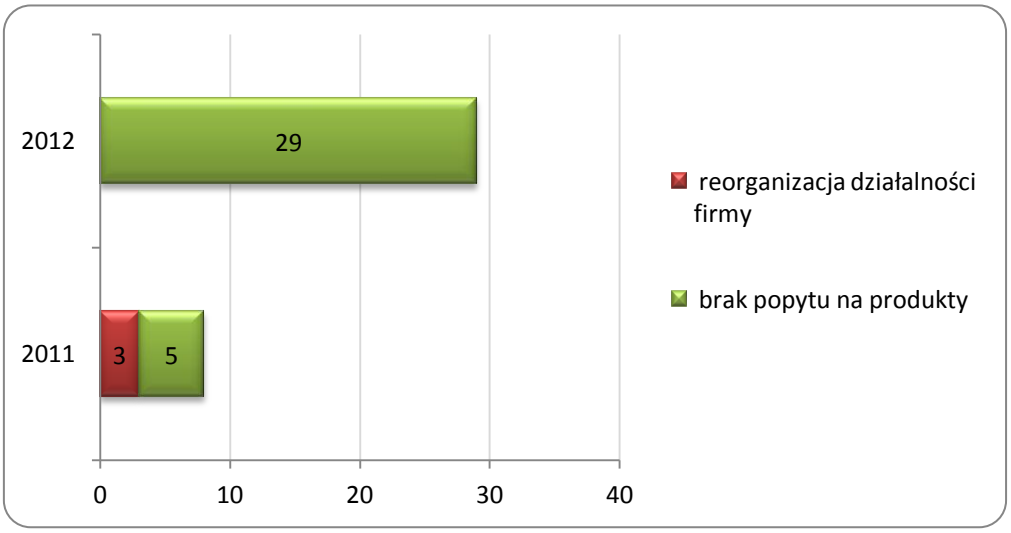
Wykres 8.3. Planowana liczba zwolnień w latach 2010-2013 w grupie zawodów elektryka i elektronika

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Główny powód zwolnień pracowników w roku 2012 to brak popytu na produkty (29 wskazań). W 2011 roku pojawiła się ponadto reorganizacja działalności firmy. W pozostałych latach nie planowano zwolnień pracowników.

Wykres 8.4. Główny powód zwolnienia pracowników w latach 2010-2013

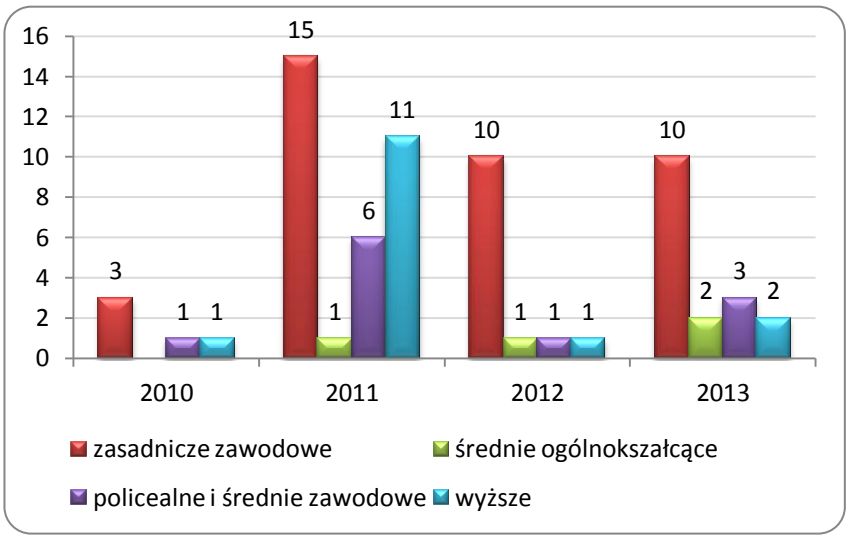
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010–2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z elektryką i elektroniką posiadali wykształcenie zasadnicze zawodowe – w 2013 roku na 10 z 17 stanowisk, na które zgłoszono nabór, oczekiwano takiego wykształcenia. W latach wcześniejszych było to odpowiednio 10, 15 i 3. W 2013 roku na 3 wolnych miejscach pracy respektowano wykształcenie policealne i średnie zawodowe, a na 2 średnie ogólnokształcące lub wyższe.

W 2011 roku zauważyć można wzrost oczekiwań związanych z wykształceniem. Pracodawcy oczekiwali od kandydatów na stanowiska nieco częściej wykształcenia wyższego niż w pozostałych latach. Ogólnie jednak w tej grupie zawodów w ponad połowie przypadków były propozycje skierowane do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Wykres 8.5. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Poza rokiem 2010, we wszystkich badanych latach najczęściej wymagano znajomości programów biurowych. Jednak sam odsetek miejsc pracy, na których wymagane jest to doświadczenie, nie jest duży. Oscylował w granicach 12% - 23% w latach 2011 - 2013. W ostatnich dwóch latach badania pracodawcy deklarowali potrzebę znajomości oprogramowania wspierającego projektowanie (8% w 2012 i 12% w 2013). W ostatnim roku badania pojawiło się ponadto zapotrzebowanie na umiejętność obsługi baz danych (12%).

Tabela 8.6. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości obsługi trzech najpopularniejszych programów komputerowych w latach 2010-2013

Wymagane programy	2010	2011	2012	2013
aplikacje biurowe	0%	12%	23%	18%
oprogramowanie do projektowania (autoCAD)	0%	0%	8%	12%
systemy baz danych	0%	0%	0%	12%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej oczekiwanym przez pracodawców językiem był jęz. angielski - na blisko co 5 stanowisku. W 2011 roku 5% ogłoszeń związanych było z jęz. rosyjskim, jednak w pozostałych latach nie był on wymieniany. W 2010 roku pracodawcy nie zgłaszali zapotrzebowania na języki obce. Szczegóły prezentuje tabela 8. 8.7.

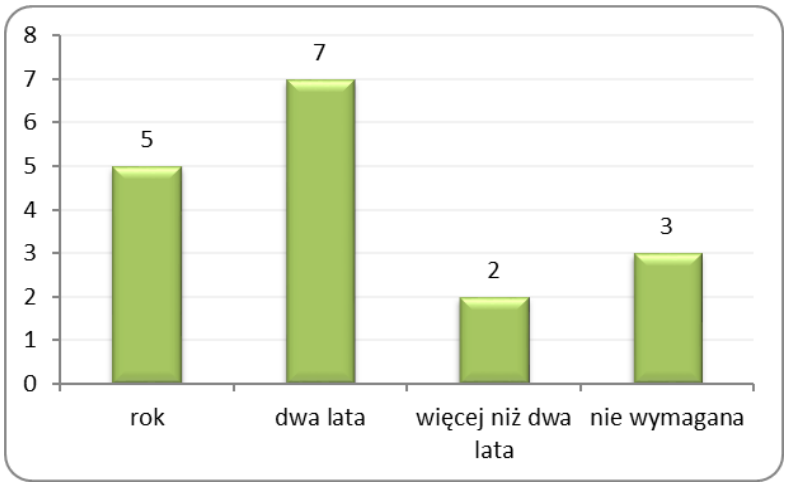
Tabela 8.7. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości języków obcych w latach 2010-2013

Wymagany język obcy	2010	2011	2012	2013
angielski	0%	36%	15%	18%
rosyjski	0%	6%	0%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

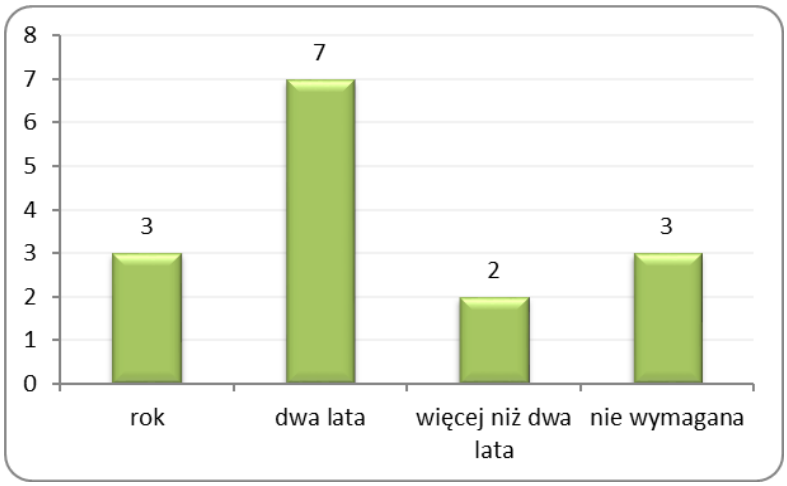
W 2013 roku, spośród 17 stanowisk, na które planowano zatrudnienie, na 14 wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego przez minimum 1 rok. Na 3 stanowiskach nie sformułowano żadnych wymagań związanych z ogólnym doświadczeniem zawodowym. Z kolei roczne lub dłuższe doświadczenie na podobnym stanowisku wymagane było w 12 przypadkach. Szczegóły prezentuje Wykres 8. 6 i 8.7.

Wykres 8.6. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wykres 8.7. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku miało duże znaczenie dla pracodawców planujących zatrudnienie osób z zawodami w grupie związanej z elektryką i elektroniką. W roku 2010 wymagane było na wszystkich stanowiskach. W latach 2011 i 2012 rzadziej, choć dalej często (na 77% stanowisk). Podobnie w roku 2013 – na 80% stanowisk.

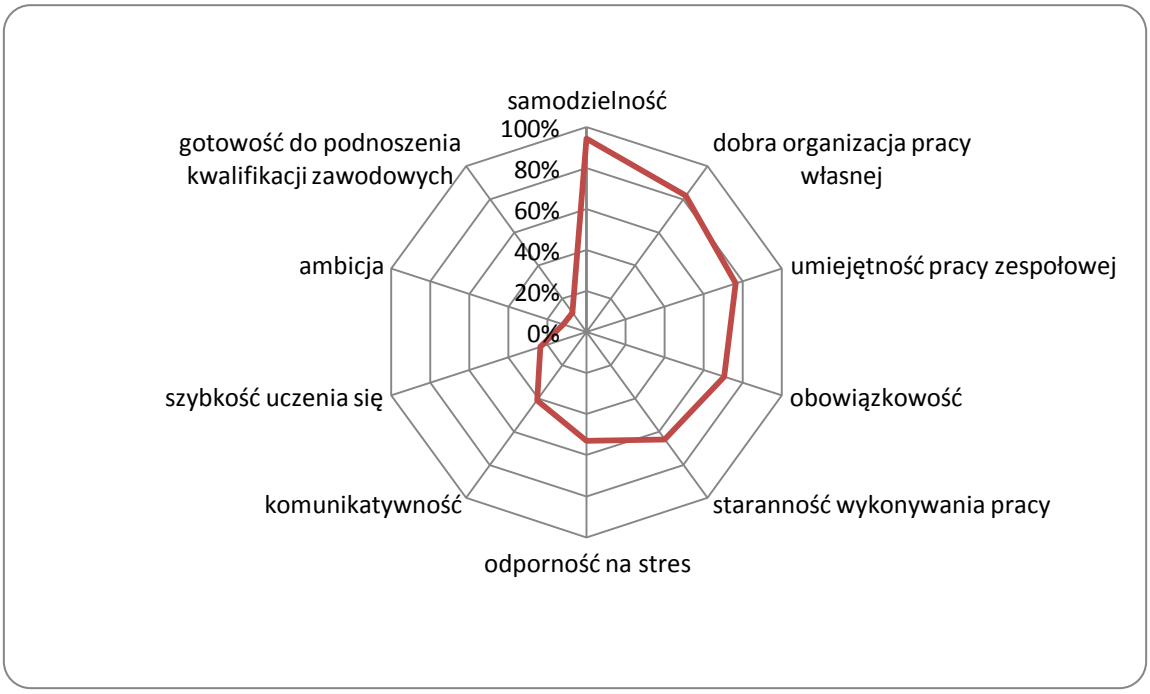
Tabela 8.8. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	2	15	2	3
dwa lata	2	5	6	7
więcej niż dwa lata	1	3	2	2
nie wymagana	0	7	3	3
ogółem*	5	30	13	15

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
** W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: samodzielność (94%), dobra organizacja pracy własnej (82%) i umiejętność pracy zespołowej (76%). Rzadziej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: ambicja (12%) i gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych (12%).

Wykres 8.8. Wymagania kompetencyjne - odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2012 duże znaczenie miały takie cechy, jak: staranność wykonywania pracy, obowiązkowość oraz szybkość uczenia się. W roku 2013 wymagania kompetencyjne nieco się zmieniły. Samodzielność i dobra organizacja pracy własnej zyskały na znaczeniu, zaś staranność wykonywania pracy i szybkość uczenia się stały się mniej ważne.

Tabela 8.9. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

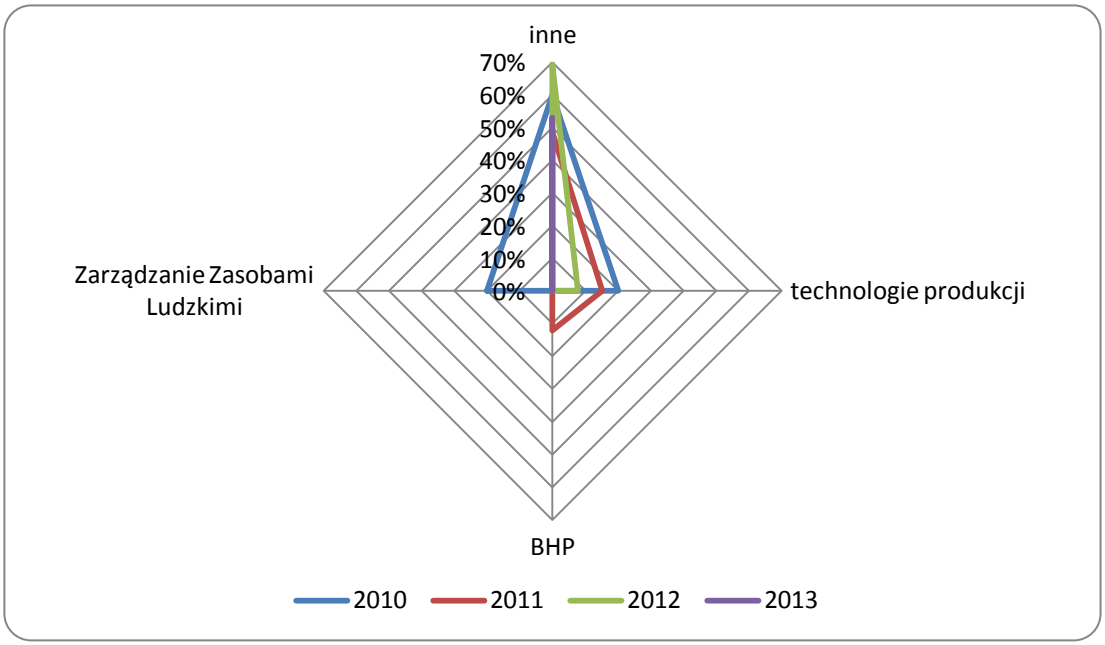
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
samodzielność	60%	67%	54%	94%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	54%	82%
umiejętność pracy zespołowej	100%	82%	77%	76%
obowiązkowość	80%	94%	85%	71%
staranność wykonywania pracy	100%	97%	100%	65%
odporność na stres	60%	30%	0%	53%
komunikatywność*	0%	0%	54%	41%
szybkość uczenia się	100%	88%	77%	24%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	80%	82%	46%	12%
ambicja	40%	9%	15%	12%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

Najczęściej wskazywana kategorią szkoleń i kursów były „inne". W 2013 była to jedyna wyszczególniona przez pracodawców kategoria (53% odpowiedzi). Wśród odpowiedzi „inne" wymieniano uprawnienia elektryczne, takie jak SEP do 1 KV, uprawnienia typu E oraz wskazywano na wiedzę z zakresu elektryki. W latach 2010-2012 wskazywano na konieczność ukończenia kursów związanych z technologią produkcji (20% wskazań w 2010 roku, 15% w 2011, 8% w 2012). W 2012 roku oczekiwano ukończenia kursu BHP (12%), a w 2010 z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi (20%).

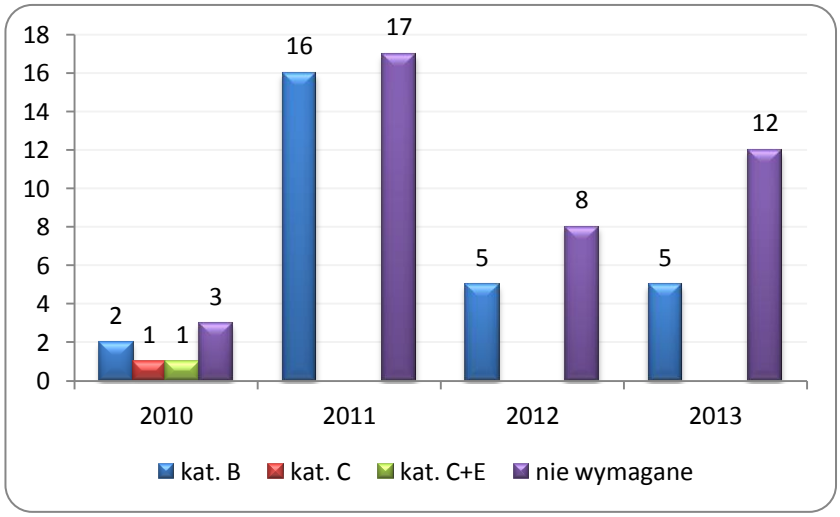
Wykres 8.9. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku na 71% stanowisk, na które zgłoszono zapotrzebowanie, nie wymagano prawa jazdy. W pozostałych 29% wolnych miejsc pracy oczekiwano prawa jazdy kategorii B. Podobnie sytuacja przedstawia się w roku 2010. W latach 2011 i 2012 pracodawcy oczekiwali prawa jazdy kat. B nieco częściej (odpowiednio 48% i 38%). Ponadto w 2010 roku w jednym zgłoszeniu oczekiwano kat. C, a w drugim kat. C+E. Szczegóły prezentuje Wykres 8.10.

Wykres 8.10. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

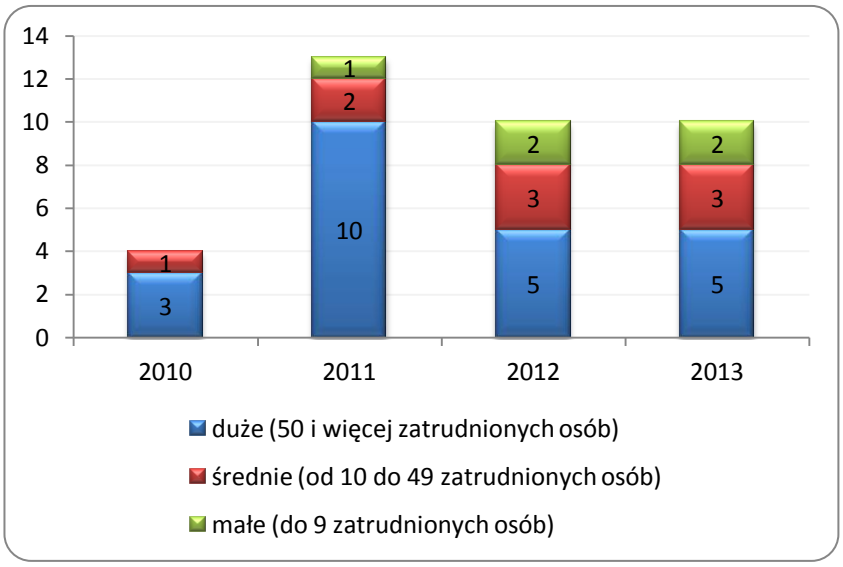
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw[70], które planowały zatrudnienie osób w omawianej grupie zawodów w latach 2010-2013, dominowały duże, zatrudniające 50 pracowników i więcej. W 2012 i 2013 roku udział średnich i małych przedsiębiorstw był porównywalny z liczbą dużych przedsiębiorstw. Szczegóły prezentuje Wykres 8. 11.

Wykres 8.11. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

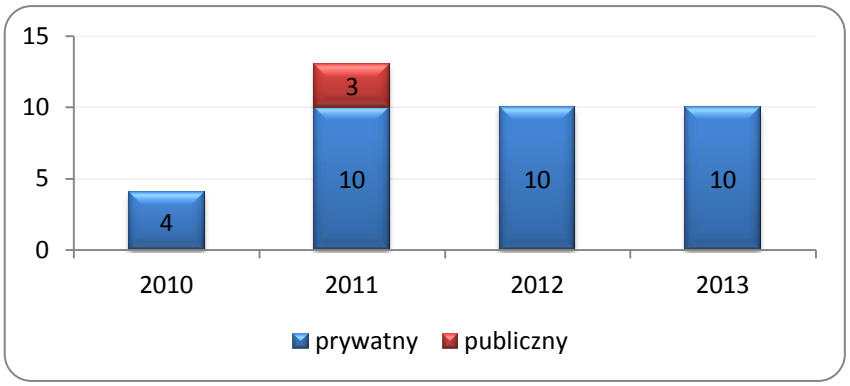

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie w omawianej grupie zawodowej działały głównie w sektorze prywatnym. Jedynym wyjątkiem był rok 2011, kiedy 3 podmioty publiczne planowały zatrudnienie osób w grupie zawodów związanych z elektryką i elektroniką.

[70] Informacje o badaniu, a w szczególności o próbie, znajdują się w części „Słownik" w podpunkcie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego".

Wykres 8.12. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów elektryka i elektronika według sektora własności

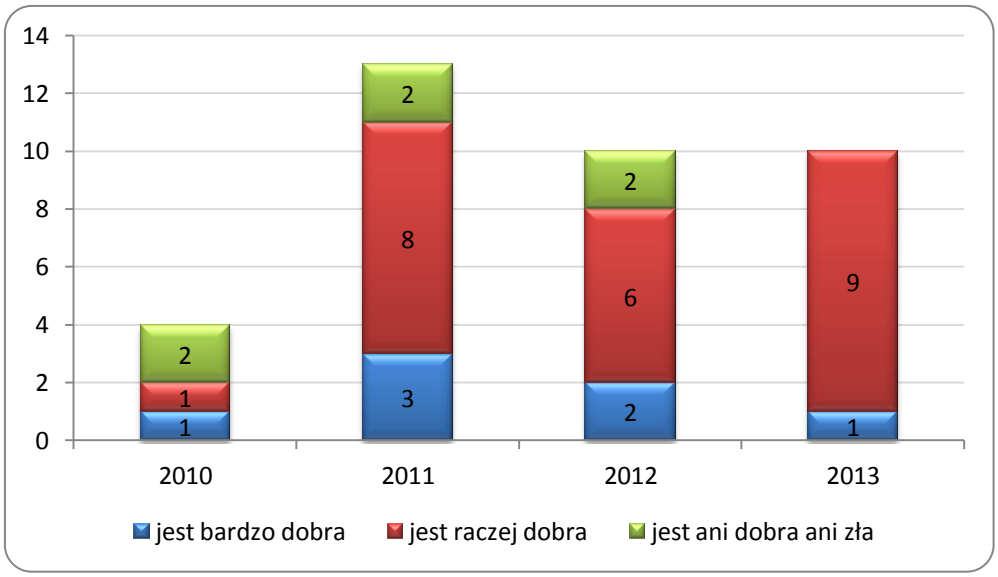

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze, z wyjątkiem roku 2010, kiedy więcej było wskazań „ani dobra, ani zła". Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie. Większość pracodawców w kolejnych latach nie potrafiła dokładnie określić kondycji swojego przedsiębiorstwa w kolejnym roku.

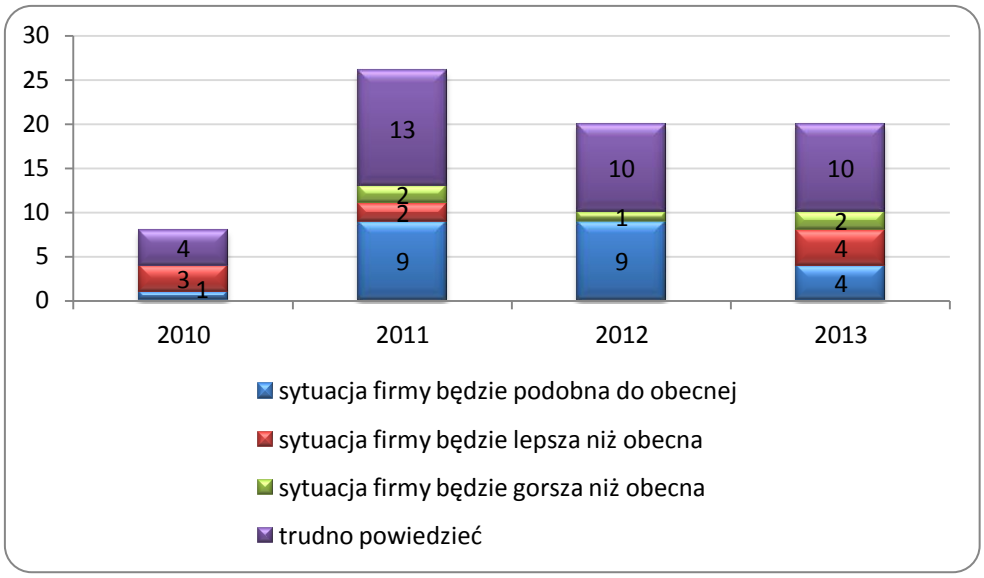
Wykres 8.13. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „jest raczej zła" i „ jest bardzo zła" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 8.14. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[71]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w Polsce wyniosła 3200 PLN Wartość dla woj. kujawsko-pomorskiego w tej samej grupie zawodów wynosiła 3375 PLN (175 PLN więcej). Jest to jednak wartość poglądowa, gdyż liczba przypadków w województwie (20) nie pozwala na wnioskowanie. Biorąc pod uwagę pierwszy i trzeci kwartyl wartości wynagrodzenia dla Polski, rozstęp mediany wynagrodzenia wynosił 2100 PLN.

Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

[71] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"

Tabela 8.10. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[72] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie elektryka i elektronika (PLN)*

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**548**	**2400**	**3200**	**4500**
woj. kujawsko-pomorskie	**20****	**2600**	**3375**	**4375**
Wybrane zawody				
elektronik	182	2900	3968	5300
elektromonter	337	2110	2950	3870

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Ze względu na występowanie w próbie jedynie 2 zawody, dla których N ≥ 50, pokazano je wszystkie bez wprowadzania podziału na najlepiej i najgorzej opłacane. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.*

*** Uwaga: mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.*

Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

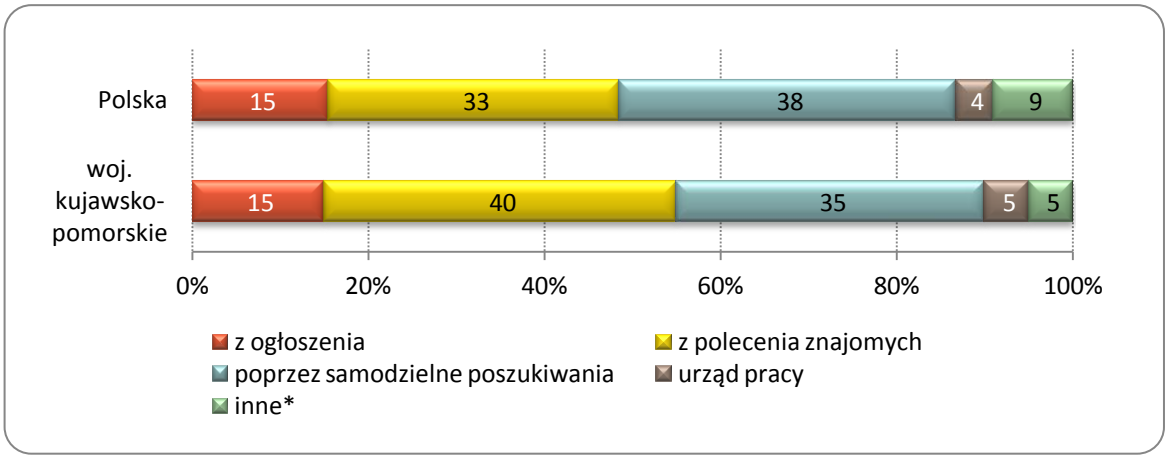
Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów w 2012 roku najczęstszym sposobem znalezienia pracy w Polsce było poprzez samodzielne poszukiwania. Co trzecia osoba znalazła pracę z polecenia znajomych, a 15% z ogłoszenia. W przypadku woj. kujawsko-pomorskiego niewielka liczba respondentów (zaledwie 20 osób) nie pozwala na wyciąganie wniosków.

[72] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Wykres 8.15. Sposoby znalezienia pracy w grupie elektryka i elektronika (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 542, woj. kujawsko-pomorskie N= 20.
Uwaga: mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego,
dane mają charakter poglądowy.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów był zbliżony dla woj. kujawsko-pomorskiego (14,8 roku) i dla Polski (15 lat). Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było duże – odchylenie standardowe[73] wynosiło 10,9 i 11,5 lat, odpowiednio dla woj. kujawsko-pomorskiego i dla Polski. Ze względu na małą liczebność próby dla województwa, powyższe zestawienie należy traktować poglądowo. Na tle innych grup zawodów, staż pracy w grupie elektryka i elektronika należy do jednych z najdłuższych (drugi najdłuższy staż dla Polski – dłuższy jest jedynie w kategorii naprawa maszyn i urządzeń). W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

[73] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

Tabela 8.11. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie elektryka i elektronika

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**548**	**15,0**	**11,5**
woj. kujawsko-pomorskie	**20****	**14,8**	**10,9**
Wybrane zawody			
elektromonter	337	16,4	11,7
elektronik	182	12,6	11,0

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Ze względu na występowanie w próbie jedynie 2 zawody, dla których N ≥ 50, pokazano je wszystkie bez wprowadzania podziału ze względu na długość stażu. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.*

*** Uwaga: Mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.*

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z elektryką i elektroniką potencjalnie mogło szukać pracy 239 absolwentów „elektroniki i telekomunikacji" oraz elektrotechniki, którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom w tym województwie, stanowili oni 1%. W roku akademickim 2012/2013 omawiane kierunki studiowały 952 osoby, czyli 1,3% studentów w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 8.12. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów elektryka i elektronika – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	**Studenci 2012/2013**	**Absolwenci 2011/2012**
Elektronika i telekomunikacja	482	182
• inżynier elektronik	(0,6%)	(0,8%)
Elektrotechnika	470	57
• inżynier elektryk	(0,6%)	(0,2%)
Ogółem	**952**	**239**
	(1,3%)	**(1,0%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[74]

W zawodach, związanych z opisywaną kategorią, w roczniku 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych uczyło się 2748 osób, co stanowiło 2,5% wszystkich uczniów tego rodzaju szkół w woj. kujawsko-pomorskim. 759 absolwentów ukończyło kształcenie w 2011/2012 roku, co stanowiło 2,4% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim.

[74] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Tabela 8.13. Zawody w grupie elektryka i elektronika – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie uczniów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych			
	Szkoły policealne	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
elektromechanik pojazdów samochodowych			541 (3,7%)	541 (0,5%)
elektromechanik			117 (0,8%)	117 (0,1%)
elektryk			370 (2,5%)	370 (0,3%)
monter-elektronik			158 (1,1%)	158 (0,1%)
technik elektronik	9 (< 0,1%)	819 (2,4%)		828 (0,7%)
technik elektryk	28 (0,2%)	706 (2,1%)		734 (0,7%)
Ogółem	**37** **(0,2%)**	**1525** **(4,5%)**	**1186** **(8,0%)**	**2748** **(2,5%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Tabela 8.14. Zawody w grupie elektryka i elektronika – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie absolwentów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych			
	Szkoły policealne	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
elektromechanik pojazdów samochodowych			130	130
			(2,4%)	(0,4%)
elektromechanik			48	48
			(0,9%)	(0,2%)
elektryk			140	140
			(2,6%)	(0,4%)
monter-elektronik			48	48
			(0,9%)	(0,2%)
technik elektronik		244		244
		(3,3%)		(0,8%)
technik elektryk	16	133		149
	(0,3%)	(1,8%)		(0,5%)
Ogółem	**16**	**377**	**366**	**759**
	(0,3%)	**(5,0%)**	**(6,8%)**	**(2,4%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Podsumowanie

Grupa elektryka i elektronika jest nadwyżkowa. W omawianej grupie zawodów występuje więcej bezrobotnych niż wolnych miejsc. Wskaźnik intensywności nadwyżki jest niski, ale porównywalny ze średnią wojewódzką (badanych latach kształtował się na poziomie 0,2-0,3). Jedynie dwa zawody: elektryk i technik elektryk samochodowy były deficytowe w każdym z analizowanych okresów. Deficyt ten jednak nie był wysoki, najwyższy dla elektryka w 2011 roku wyniósł -44. Warto także zauważyć, że większość bezrobotnych z tej kategorii stanowią mężczyźni.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w omawianej grupie zawodowej pracodawcy oczekiwali głównie wykształcenia zasadniczego zawodowego. Wymagania wobec znajomości języków obcych była zróżnicowana w poszczególnych latach, zasadniczo jednak umiarkowana. Najczęściej oczekiwano jęz. angielskiego, rzadziej jęz. rosyjskiego (tylko w roku 2011). Najbardziej pożądaną cechą indywidualną w 2013 roku była samodzielność oraz dobra organizacja pracy własnej. Wśród oczekiwanych przez pracodawców kursów w latach 2010 – 2013 dominowały kursy specjalistyczne (uprawnienia elektryczne, takie jak SEP do 1 KV, uprawnienia typu E).

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w woj. kujawsko-pomorskim było nieco wyższe niż dla całej Polski. Do danych należy podchodzić jednak z ostrożnością, gdyż nie są one reprezentatywne dla województwa (mała liczba przypadków). Zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń wydaje się znaczne (biorąc pod uwagę rozstęp mediany wynosiło dla Polski ponad 2000 PLN). W omawianej grupie zawodów pracę najczęściej znajdowano poprzez samodzielne poszukiwania lub z polecenia znajomych. Średni staż pracy dla osób zatrudnionych na terenie województwa i dla ogółu Polski wydawał się praktycznie taki sam. Dla tej grupy zawodów staż pracy jest drugim najdłuższym w porównaniu do innych grup zawodów.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała zarówno na uczelniach wyższych, jak i w szkołach ponadgimnazjalnych. W 2012 roku 1,0% studentów oraz 2,4% uczniów szkół ponadgimnazjalnych ukończyło kierunki związane z tą grupą zawodów.

Rozdział IX. Grupa zawodowa: budownictwo i architektura

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

kierownik budowy | inżynier budownictwa – budownictwo ogólne | architekt | inspektor nadzoru budowlanego | inspektor budowlany | kosztorysant budowlany | technik budownictwa | technik urządzeń sanitarnych | monter instalacji i urządzeń sanitarnych | monter konstrukcji budowlanych | renowator zabytków architektury | murarz | kamieniarz | betoniarz-zbrojarz | cieśla | dekarz | glazurnik | posadzkarz | monter izolacji budowlanych | monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych | technolog robót wykończeniowych w budownictwie | malarz-tapeciarz | stolarz | robotnik budowlany

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem wystąpił ok. 1% wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Można zatem stwierdzić, że liczba bezrobotnych w analizowanych latach utrzymywała się na zbliżonym poziomie. Bezrobotni z tej grupy stanowili w każdym z badanych lat ok. 6% ogółu zarejestrowanych w danym okresie bezrobotnych. Zdecydowaną większość bezrobotnych stanowili mężczyźni.

Tabela 9.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		6670	10 820	12 066	5951
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		6,0%	6,3%	6,8%	6,6%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	381	361	382	391
	ogółem	8547	8121	9519	9045
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		6,1%	5,8%	6,4%	6,2%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano ponad 1720 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, można przyjąć założenie, że w całym 2010 roku zgłoszono mniejszą liczbę wolnych miejsc, niż w roku 2011 i podobną jak w 2012 roku. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono z kolei 1514 wolnych miejsc. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc będzie nieco mniejsza w porównaniu z latami ubiegłymi.

W I półroczu 2013 roku 42% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tej grupie stanowiły miejsca subsydiowane (o 18 pkt. proc. mniej od średniej dla wszystkich zawodów) . Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosiły 3,2% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 9.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	1725	3957	3128	1514
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	6,3%	8,5%	6,0%	4,6%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	630
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	42%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	3,2%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

Omawiana kategoria zawodów w latach 2010-2013 była silnie nadwyżkowa. Więcej bezrobotnych rejestrowało się niż było dostępnych wolnych miejsc. W omawianym okresie wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[75] kształtował się na poziomie 0,2-0,4. Przy czym wskaźnik nadwyżki/deficytu[76] podaży siły roboczej osiągał dość znaczne wartości, w 2011 roku wyniósł 6863, a w 2012 roku 8938. Zatem duża liczba bezrobotnych posiadających zawód z analizowanej grupy nie mogła liczyć na zatrudnienie. W zakresie wskaźnika intensywności nadwyżki grupa ta nie odbiega od średniej wojewódzkiej.

[75] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[76] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Tabela 9.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,26	0,37	0,26	0,25
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	4945	6863	8938	4437

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 wystąpiły dwa zawody deficytowe w kolejnych latach: glazurnik oraz kosztorysant budowlany.

Tabela 9.4. Wskaźniki deficytu podaży siły roboczej dla zawodów, dla których w latach 2010*-2013 występował ciągły deficyt podaży siły roboczej**

Zawody deficytowe	2010*	2011	2012	2013**
Glazurnik	-17	-77	-53	-21
Kosztorysant budowlany	-11	-25	-21	-6

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Niemal wszystkie zawody tworzące omawianą kategorię, w latach 2010-2013 w każdym roku były nadwyżkowe. Lista zawodów nadwyżkowych przedstawia się następująco: architekt, betoniarz-zbrojarz, dekarz, inżynier budownictwa – budownictwo ogólne, kamieniarz, malarz-tapeciarz, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, monter izolacji budowlanych, monter konstrukcji budowlanych, murarz, posadzkarz, renowator zabytków architektury, robotnik budowlany, stolarz, technik budownictwa, technik urządzeń sanitarnych, technolog robót wykończeniowych w budownictwie.

Tabela 9.5. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Architekt	31	34	55	28
Betoniarz-zbrojarz	113	123	239	119
Dekarz	81	86	171	107
Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	31	37	74	56
Kamieniarz	61	91	98	31
Malarz-tapeciarz	405	599	682	325
Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	61	80	171	113
Monter izolacji budowlanych	38	38	53	34
Monter konstrukcji budowlanych	23	16	31	12
Murarz	1534	2152	2711	1314
Posadzkarz	103	188	163	69
Renowator zabytków architektury	12	20	24	12
Robotnik budowlany	1050	1384	1876	956
Stolarz	993	1613	1824	804
Technik budownictwa	383	612	654	363
Technik urządzeń sanitarnych	12	24	19	8
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	57	104	146	70

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

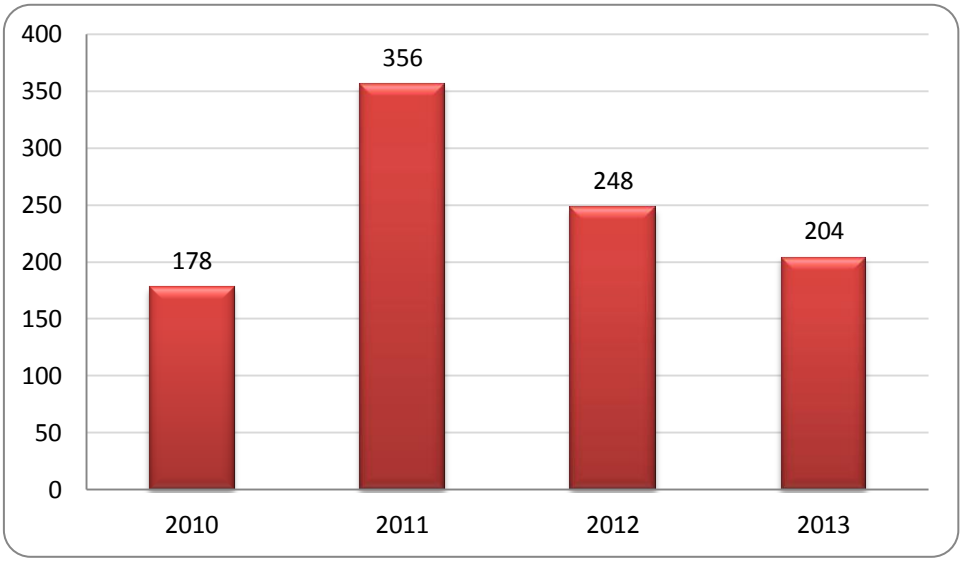
**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[77]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów budownictwo i architektura, w latach 2010-2013 w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów były wysokie. Średnie planowanej liczby zatrudnienia[78] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie 178 pracowników, rok później 356, w 2012 roku 248, zaś w 2013 roku 204. Od 2011 roku plany zatrudnieniowe systematycznie malały.

Wykres 9.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów budownictwo i architektura

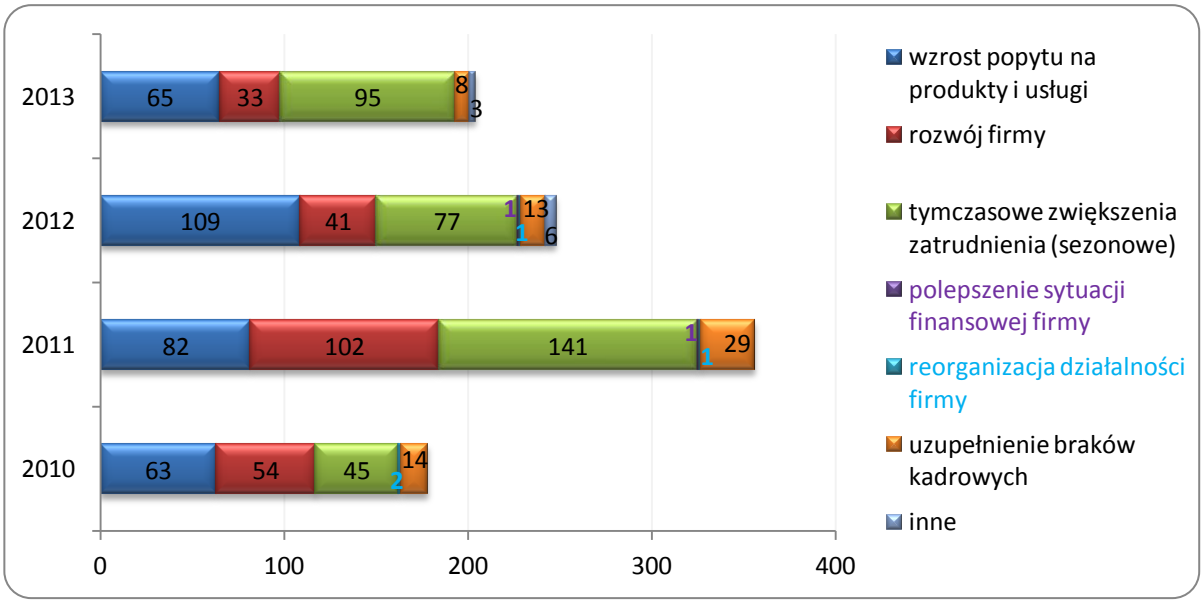

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej wskazywaną przyczyną zatrudnienia nowych pracowników było tymczasowe zwiększanie zatrudnienia. Kolejne powody to wzrost popytu na produkty i usługi oraz, w mniejszym stopniu, rozwój firmy. W 2012 roku pracodawcy najczęściej zatrudniali nowe osoby ze względu na wzrost popytu na produkty i usługi. Podobnie w latach 2010 i 2011 głównym powodem zatrudnienia nowych pracowników był sezonowy popyta na pracę.

[77] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[78] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

Wykres 9.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

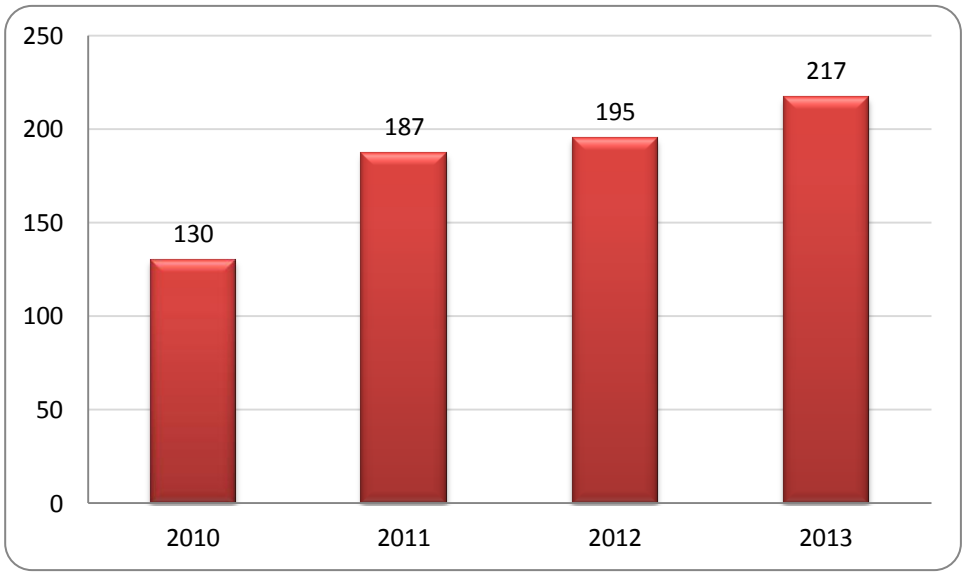

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010–2013.

Plany zmniejszenia zatrudnienia

W badanych latach odnotowano wzrost liczby planowanych zwolnień. W 2010 roku planowano zwolnienie 130 osób, zaś w 2013 roku aż 217 osób.

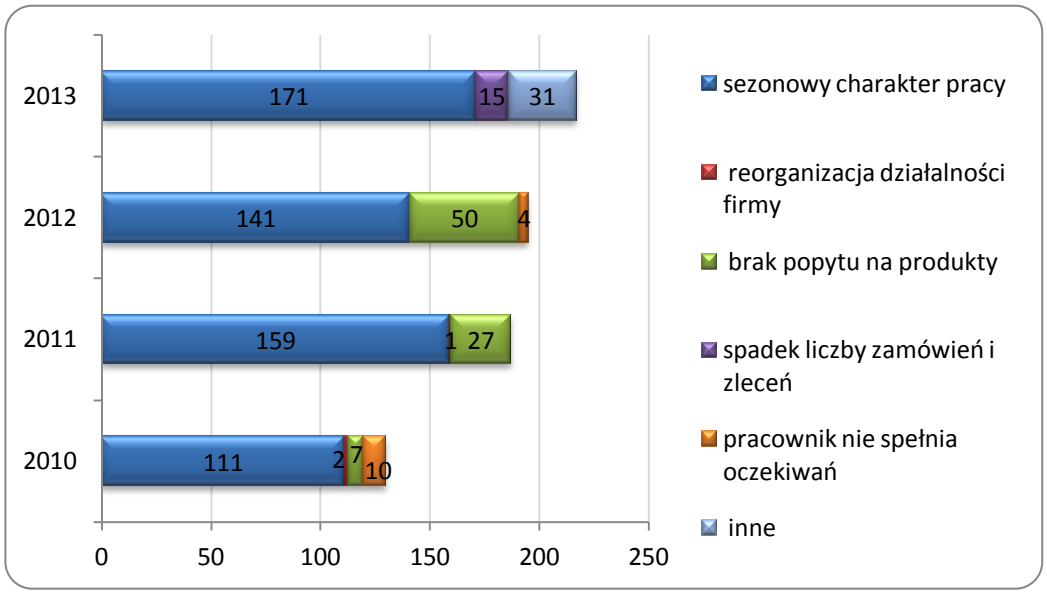
Wykres 9.3. Planowana liczba zwolnień w latach 2010-2013 w grupie zawodów budownictwo i architektura

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Główny powód zwolnień pracowników w roku 2013 to sezonowy charakter pracy (171 wskazań) oraz kategoria „inne” (31 wskazań). W pozostałych latach głównym powodem również był tymczasowy charakter pracy. W 2011 i 2012 roku wymieniano również brak popytu na produkty.

Wykres 9.4. Główny powód zwolnienia pracowników w latach 2010-2013

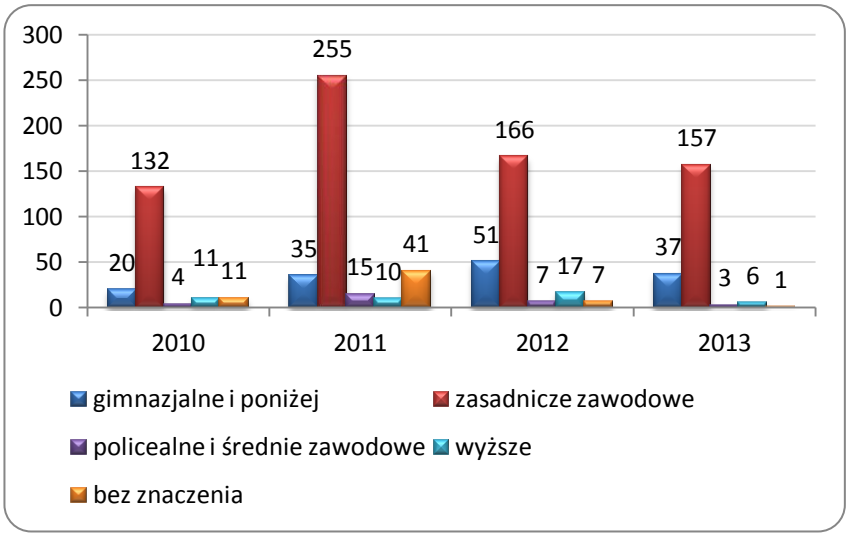
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010–2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z budownictwem i architekturą posiadali wykształcenie zasadnicze zawodowe – w 2013 roku na 157 stanowisk, na które zgłoszono nabór, oczekiwano takiego wykształcenia. W latach wcześniejszych było to odpowiednio 166, 255 i 132.

Stosunkowo często oczekiwano również wykształcenia gimnazjalnego i niższego, a w latach 2010 – 2012 występowały również przypadki, kiedy poziom ukończonej edukacji nie miał znaczenia. Wykształcenie wyższe bądź policealne i średnie zawodowe pojawiało się rzadko. Ogólnie jednak w tej grupie zawodów w ponad połowie przypadków propozycje skierowane do osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Wykres 9.5. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

We wszystkich badanych latach najczęściej wymagano znajomości programów biurowych oraz oprogramowanie wspomagające projektowanie. Jednak sam odsetek miejsc pracy, na których wymagane było takie doświadczenie, był bardzo mały (1% - 5%). Systemy baz danych potrzebne były na 1% stanowisk w 2012 roku.

Tabela 9.6. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości obsługi trzech najpopularniejszych programów komputerowych w latach 2010-2013

Wymagane programy	2010	2011	2012	2013
aplikacje biurowe	1%	3%	5%	1%
oprogramowanie do projektowania (autoCAD)	5%	3%	4%	1%
systemy baz danych	0%	0%	1%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Języki obce są w bardzo małym stopniu potrzebne w omawianej kategorii zawodów. W 2013 roku na 1% stanowisk oczekiwano języka angielskiego. W pozostałych latach odsetek ten był nieco wyższy. W 2012 roku w 2% stanowisk oczekiwano niemieckiego. Szczegóły prezentuje Tabela 9. 7.

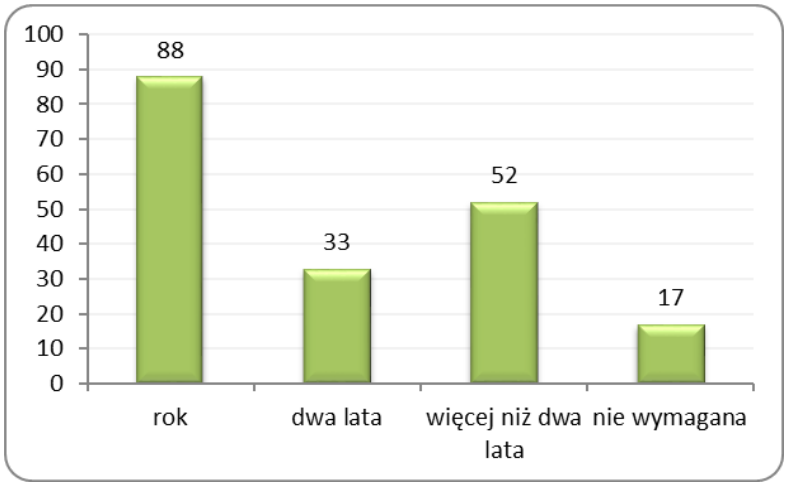
Tabela 9.7. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości języków obcych w latach 2010-2013

Wymagany język obcy	2010	2011	2012	2013
angielski	2%	3%	4%	1%
niemiecki	0%	0%	2%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

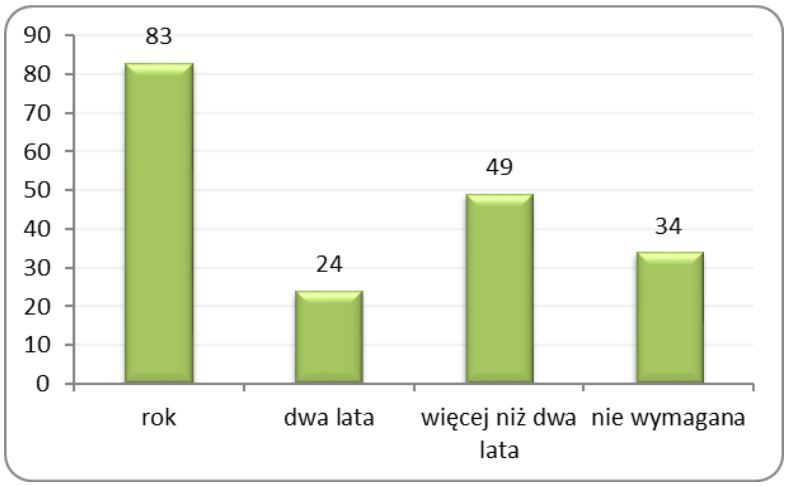
W 2013 roku, spośród 217 stanowisk, na które planowano zatrudnienie, na 173 wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego przez minimum 1 rok. Na 17 stanowiskach nie sformułowano żadnych wymagań związanych z ogólnym doświadczeniem zawodowym. Z kolei roczne lub dłuższe doświadczenie na podobnym stanowisku wymagane było w 156 przypadkach. Szczegóły prezentuje wykres 9.6 i 9.7.

Wykres 9.6. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wykres 9.7. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W branży związanej z budownictwem i architekturą, doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku ma duże znaczenie. W roku 2010 wymagane było na 67% stanowisk. W latach 2011 i 2012 odpowiednio 91% i 79%, a w 2013 roku – na 82% stanowisk.

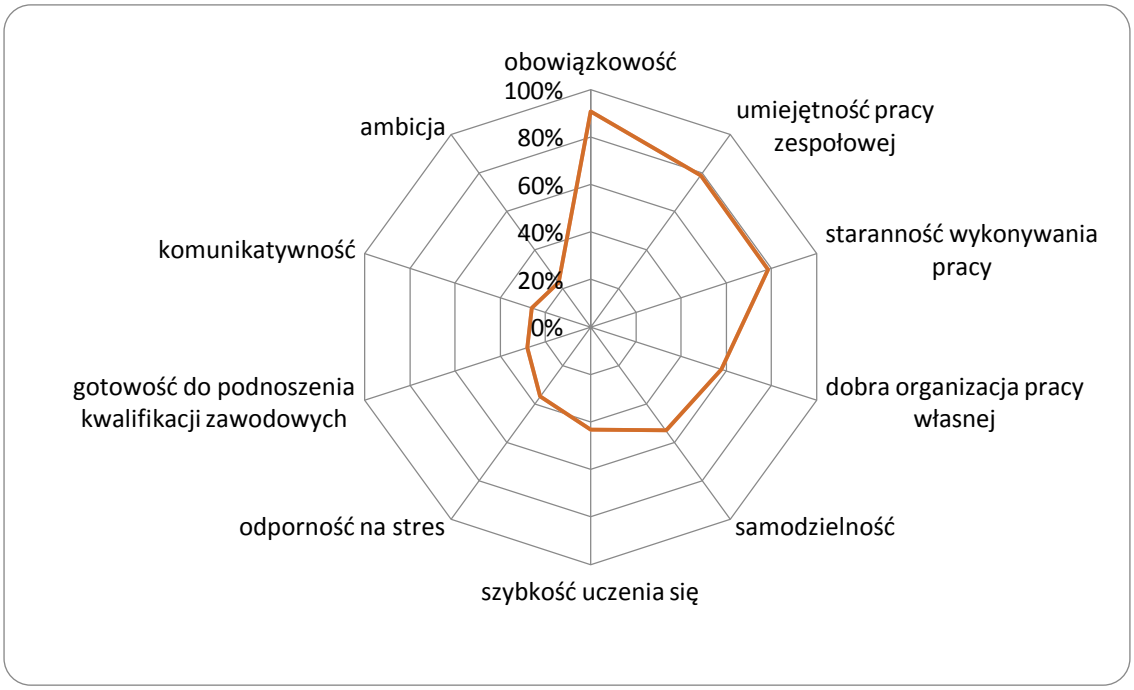
Tabela 9.8. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	53	213	100	83
dwa lata	33	44	37	24
więcej niż dwa lata	28	35	49	49
nie wymagana	56	30	48	34
ogółem*	170	322	234	190

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
** W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: obowiązkowość (91%), umiejętność pracy zespołowej (79%) i staranność wykonywania pracy (78%). Rzadziej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: ambicja (23%) i komunikatywność (26%).

Wykres 9.8. Wymagania kompetencyjne - odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2012 duże znaczenie miały takie cechy, jak: staranność wykonywania pracy, umiejętność pracy zespołowej oraz obowiązkowość.

Tabela 9.9. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
obowiązkowość	83%	67%	69%	91%
umiejętność pracy zespołowej	65%	69%	69%	79%
staranność wykonywania pracy	85%	90%	81%	78%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	47%	58%
samodzielność	61%	33%	50%	54%
szybkość uczenia się	42%	45%	54%	43%
odporność na stres	11%	38%	22%	36%

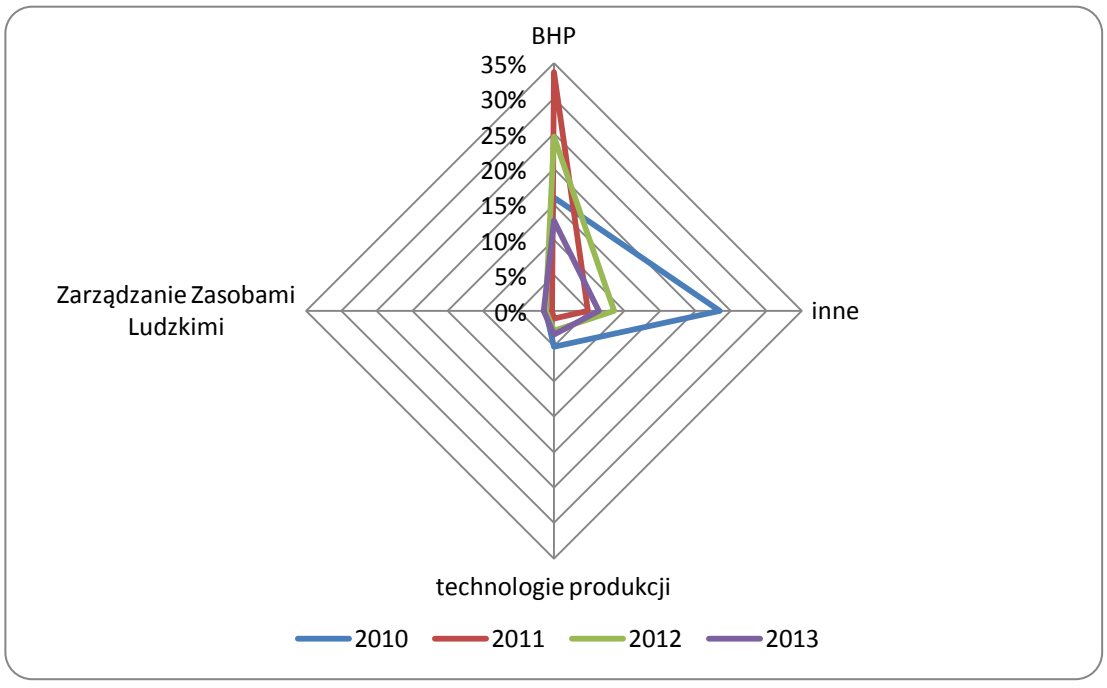
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	20%	17%	33%	28%
komunikatywność*	0%	0%	35%	26%
ambicja	19%	13%	17%	23%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

Najczęściej wskazywana kategorią szkoleń i kursów było BHP w latach 2011 – 2013 (odpowiednio 16%, 34%, 25% i 13% wskazań). W 2010 ważniejsze okazały się kursy z kategorii „inne" (23%). W kategorii tej mieściły się takie odpowiedzi jak: uprawnienia w zakresie sieci instalacji, uprawnienia do obsługi wózków widłowych i podnośnikowych, umiejętność obsługi wyspecjalizowanych maszyn drogowych, umiejętność czytania projektów, umiejętności hydrauliczne i elektryczne, uprawnienia spawalnicze, obsługa maszyn budowlanych (koparek itp) i umiejętności z zakresu kosztorysowania. Respondenci wymieniali również technologie produkcji (odpowiednio w poszczególnych latach 5%, 1%, 3% i 3% wskazań) i ZZL (po 1% w roku 2010, 2012 i 2013).

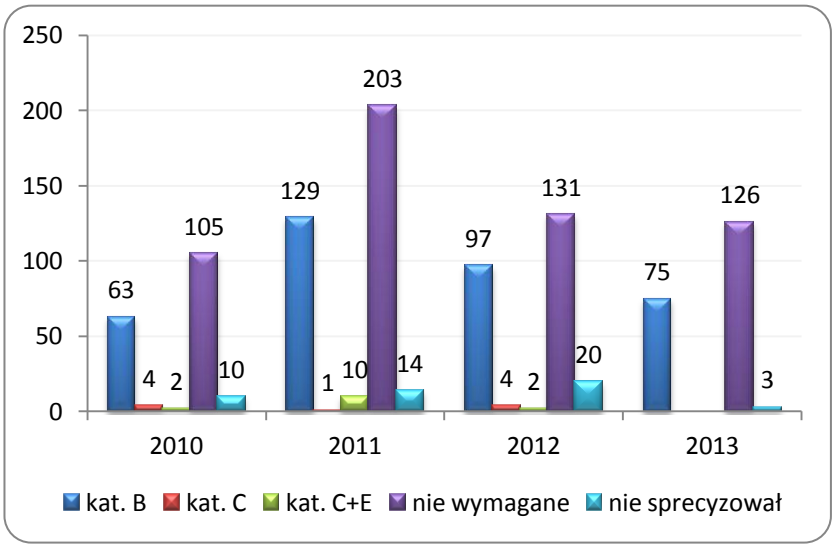
Wykres 9.8. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

We wszystkich latach rozkład odpowiedzi na temat zapotrzebowania na prawo jazdy był bardzo zbliżony. W 34% - 38% wymagano prawa jazdy kategorii B. Ponadto w latach 2010 były potrzebne również inne uprawnienia do kierowania pojazdami. W 2010 na 4 miejscach wymagano kat. C, na 2 kat. C+E, na 10 inną kategorię (respondent nie sprecyzował, o jaką kategorię chodzi). W 2011 roku raz wystąpiła kat. C i dziesięć razy kat. C+E. W 2012 roku 4 odpowiedzi wskazywały kat. C a 2 lat C+E. Szczegóły prezentuje Wykres 9.9.

Wykres 9.9. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

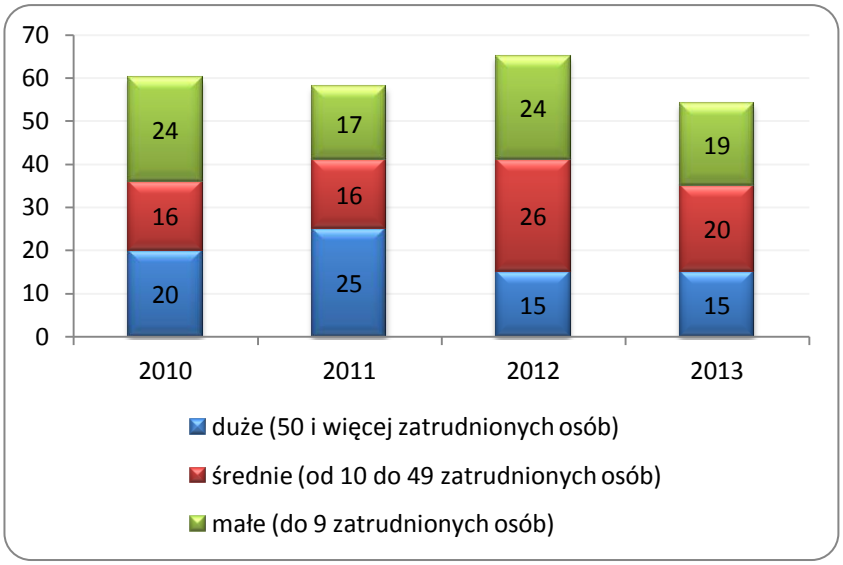
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw[79], które planowały zatrudnienie osób w omawianej grupie zawodów w latach 2010-2013, w porównywalnym stopniu występowały małe i średnie przedsiębiorstwa. Z wyjątkiem 2011 roku, podmiotów dużych, zatrudniających 50 i więcej pracowników, było nieco mniej. Szczegóły prezentuje Wykres 9. 10.

[79] Informacje o badaniu, a w szczególności o próbie, znajdują się w części „Słownik" w podpunkcie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego".

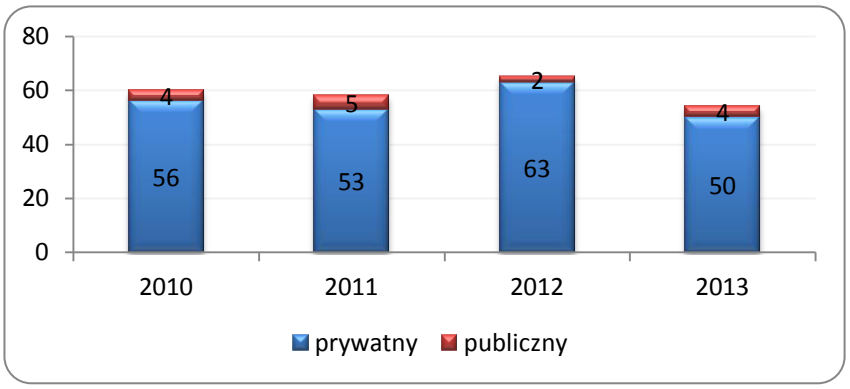
Wykres 9.10. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie osób z zawodami z omawianej grupy (budownictwo i architektura) działały głównie w sektorze prywatnym. Liczba podmiotów publicznych mieściła się w przedziale 2 - 5.

Wykres 9.11. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów budownictwo i architektura według sektora własności

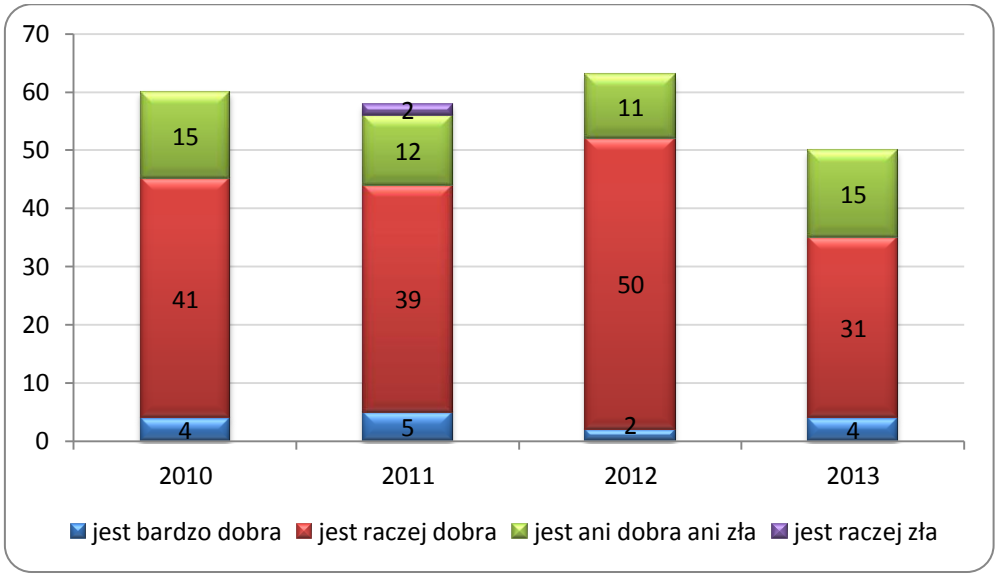

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

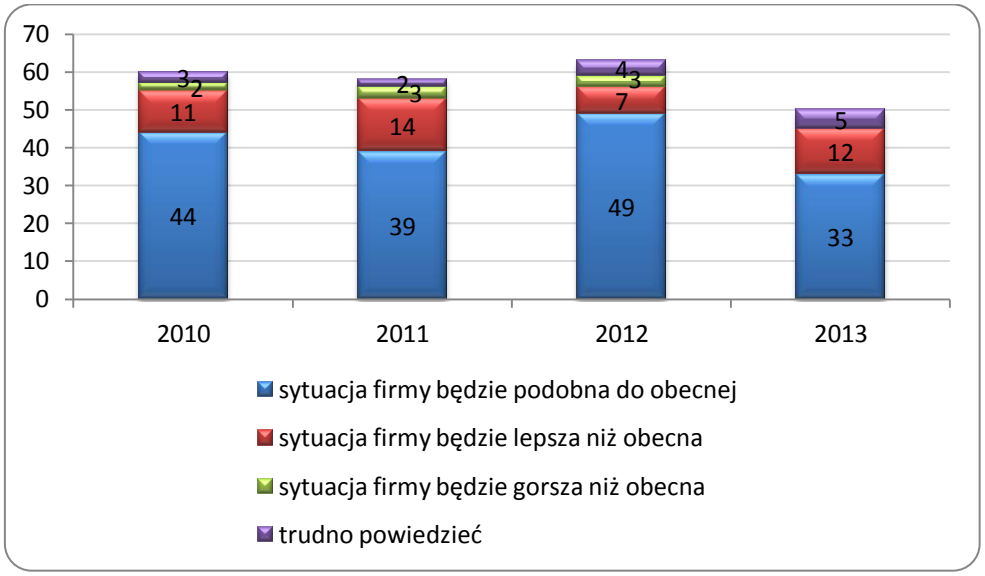
Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie większej zmianie.

Wykres 9.12. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wykres 9.13. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[80]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim wyniosła 3380 PLN i była niższa o 120 PLN względem wartości dla całej Polski w tej samej grupie zawodów. Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Poziom wynagrodzeń był znacznie zróżnicowany ze względu na zawód. Biorąc pod uwagę najlepiej oraz najgorzej opłacany zawód dla Polski, rozpiętość mediany wynagrodzenia była ponad 3-krotna.

Tabela 9.10. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[81] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie budownictwo i architektura (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**3844**	**2500**	**3500**	**5265**
woj. kujawsko-pomorskie	**135**	**2300**	**3380**	**5000**
Najlepiej opłacane zawody				
kierownik budowy	528	4500	6000	8485
kierownik robót	225	4500	5770	7100
architekt	213	3000	4500	6000
inspektor nadzoru (budownictwo)	220	3253	4385	7000
inżynier budowy	604	3000	3900	5000
Najgorzej opłacane zawody				
monter	109	1850	2500	4100
murarz	87	1700	2200	2800

[80] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"
[81] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
stolarz	142	1680	2125	2800
pracownik budowlany	239	1600	2100	3000
malarz	57	1600	2000	2700

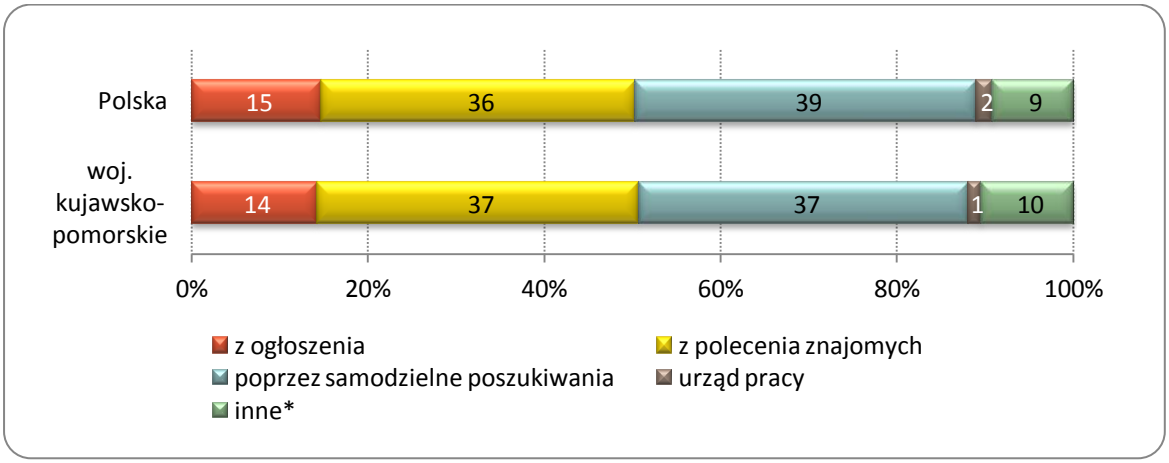
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.
** Pokazano 5 najlepiej opłacanych oraz 5 najgorzej opłacanych zawodów, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50.*
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.
Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów w województwie kujawsko-pomorskim w 2012 roku dwie kategorie miały po 37% wskazań. Były to: samodzielne poszukiwania (39% wskazań w przypadku Polski) i „z polecenia znajomych" (36% w Polsce). Kategoria „z ogłoszenia" uzyskała 15% i 14% (odpowiednio w Polsce i w woj. kujawsko-pomorskim).

Wykres 9.14. Sposoby znalezienia pracy w grupie budownictwo i architektura (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.
**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 3796, woj. kujawsko-pomorskie N=134.

Grupa zawodowa: budownictwo i architektura

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów był wyraźnie wyższy dla woj. kujawsko-pomorskiego (12,7 roku) niż dla Polski (10,5 lat). Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było duże – odchylenie standardowe[82] wynosiło 10,6 i 9,9 lat, odpowiednio dla woj. kujawsko-pomorskiego i dla Polski. Na tle innych grup zawodów, staż pracy w grupie budownictwo i architektura należy do nieco dłuższych niż średnio we wszystkich grupach. W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

Tabela 9.11. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie budownictwo i architektura

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**3844**	**10,5**	**9,9**
woj. kujawsko-pomorskie	**135**	**12,7**	**10,6**
Zawody o najdłuższym średnim stażu pracy			
inspektor nadzoru (budownictwo)	220	21,7	12,3
stolarz	142	16,5	8,9
cieśla	53	16,5	9,9
murarz	87	16,1	11,0
operator maszyn budowlanych	79	15,4	11,5
Zawody o najkrótszym średnim stażu pracy			
asystent kierownika budowy	72	8,4	9,2
architekt	213	8,3	5,2
asystent projektanta (budownictwo)	636	5,5	5,6
asystent architekta	186	5,4	5,6
inżynier budowy	604	4,4	3,7

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano po 5 zawodów charakteryzujących się najdłuższym oraz najkrótszym średnim stażem, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50.*
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.

[82] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z budownictwem i architekturą potencjalnie mogło szukać pracy 352 absolwentów „architektury i urbanistyki" oraz „budownictwa"[83], którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom w tym województwie, stanowili oni 1,5%. W roku akademickim 2012/2013 omawiane kierunki studiowały 2420 osób, czyli 3,2% studentów w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 9.12. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów budownictwo i architektura – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	**Studenci 2012/2013**	**Absolwenci 2011/2012**
Architektura i urbanistyka	312	11
• architekt	(0,4%)	(0,0%)
Budownictwo	2 108	341
• inżynier budownictwa – budownictwo ogólne • inspektor nadzoru budowlanego	(2,8%)	(1,5%)
Ogółem	**2420**	**352**
	(3,2%)	**(1,5%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

[83] Osoby po kierunku „budownictwo" mogą również podejmować pracę w zawodach związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej oraz energią odnawialną. Dlatego zostały one również uwzględnione w podrozdziale dotyczącym tej grupy zawodowej.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[84]

W zawodach, związanych z opisywaną kategorią, w roczniku 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych uczyło się 3048 osób, co stanowiło 2,7% wszystkich uczniów tego rodzaju szkół w woj. kujawsko-pomorskim. 1087 absolwentów ukończyło kształcenie w 2011/2012 roku, co stanowiło 3,4% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 9.13. Zawody w grupie budownictwo i architektura – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie uczniów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych			
	Szkoły policealne	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
betoniarz-zbrojarz			105 (0,7%)	105 (0,1%)
cieśla			22 (0,1%)	22 (< 0,1%)
dekarz			19 (0,1%)	19 (< 0,1%)
kamieniarz			3 (< 0,1%)	3 (< 0,1%)
malarz-tapeciarz			125 (0,8%)	125 (0,1%)
monter instalacji i urządzeń sanitarnych			231 (1,6%)	231 (0,2%)
murarz			356 (2,4%)	356 (0,3%)

[84] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych				
Zawód	**Szkoły policealne**	**Technika**	**Zasadnicze szkoły zawodowe**	**Ogółem**
posadzkarz			1 (< 0,1%)	1 (< 0,1%)
stolarz			539 (3,7%)	539 (0,5%)
technik budownictwa	103 (0,6%)	1266 (3,7%)		1369 (1,2%)
technik urządzeń sanitarnych	10 (0,1%)			10 (< 0,1%)
technolog robót wykończeniowych w budownictwie			268 (1,8%)	268 (0,2%)
Ogółem	**113** **(0,6%)**	**1266** **(3,7%)**	**1669** **(11,3%)**	**3048** **(2,7%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Tabela 9.14. Zawody w grupie budownictwo i architektura – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie absolwentów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych				
Zawód	**Szkoły policealne**	**Technika**	**Zasadnicze szkoły zawodowe**	**Ogółem**
betoniarz-zbrojarz			49 (0,9%)	49 (0,2%)
cieśla			5 (0,1%)	5 (< 0,1%)

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych				
Zawód	**Szkoły policealne**	**Technika**	**Zasadnicze szkoły zawodowe**	**Ogółem**
dekarz			5 (0,1%)	5 (< 0,1%)
kamieniarz			4 (0,1%)	4 (< 0,1%)
malarz-tapeciarz			105 (1,9%)	105 (0,3%)
monter instalacji i urządzeń sanitarnych			90 (1,7%)	90 (0,3%)
monter izolacji budowlanych			2 (< 0,1%)	2 (< 0,1%)
murarz			205 (3,8%)	205 (0,6%)
posadzkarz			18 (0,3%)	18 (0,1%)
stolarz			190 (3,5%)	190 (0,6%)
technik budownictwa	23 (0,5%)	317 (4,2%)		340 (1,1%)
technik urządzeń sanitarnych	7 (0,1%)			7 (< 0,1%)
technolog robót wykończeniowych w budownictwie			67 (1,2%)	67 (0,2%)
Ogółem	**30** **(0,6%)**	**317** **(4,2%)**	**740** **(13,7%)**	**1087** **(3,4%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Podsumowanie

Omawiana kategoria zawodów w latach 2010-2013 była wysoce nadwyżkowa. W roku 2012 liczba rejestrujących się bezrobotnych przerosła liczbę wolnych miejsc o prawie 9000. Niemal wszystkie zawody z kategorii były nadwyżkowe, wyjątek stanowi tu zawód glazurnika i kosztorysanta budowlanego, które to profesje w każdym z analizowanych lat cechowały się deficytem.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w omawianej grupie zawodowej pracodawcy oczekiwali głównie wykształcenia zasadniczego zawodowego bądź gimnazjalnego i niższego. Wymagania wobec znajomości języków obcych były bardzo niskie. Najczęściej oczekiwano jęz. angielskiego (na 1% - 4% stanowisk w poszczególnych latach), rzadziej jęz. niemieckiego (tylko w roku 2012). W 2013 roku najbardziej pożądaną cechą indywidualną była obowiązkowość, umiejętność pracy zespołowej oraz staranność wykonywania pracy. Wśród oczekiwanych przez pracodawców kursów w latach 2010 – 2013 dominowały kursy BHP oraz specjalistyczne (uprawnienia w zakresie sieci instalacji, uprawnienia do obsługi wózków widłowych i podnośnikowych, obsługa wyspecjalizowanych maszyn drogowych i budowlanych, umiejętności hydrauliczne i elektryczne, uprawnienia spawalnicze i umiejętności z zakresu kosztorysowania).

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w woj. kujawsko-pomorskim było nieco niższe niż dla całej Polski. Występowało znaczne zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń. Mieszkańcy województwa, podobnie jak w przypadku ogółu Polaków, pracę najczęściej znajdowali poprzez samodzielne poszukiwania bądź z polecenia znajomych. Charakteryzowali się również dłuższym średnim stażem pracy. Dla tej grupy zawodów staż pracy jest porównywalny ze średnią dla innych grup zawodów.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała zarówno na uczelniach wyższych, jak i w szkołach ponadgimnazjalnych. 3,2% studentów roku akademickiego 2012/2013 oraz 1,5% absolwentów roku akademickiego 2011/2012 w woj. kujawsko-pomorskim ukończyło bądź studiowało kierunki związane z tą grupą zawodów. Podobne były odsetki osób uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych na specjalizacjach związanych z opisywaną grupą zawodów w ogólnej licznie uczniów i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w województwie (blisko 3% uczniów i ponad 3% absolwentów).

Rozdział X. Grupa zawodowa: naprawa maszyn i urządzeń

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe | technik mechanik | lakiernik samochodowy | blacharz samochodowy | mechanik pojazdów samochodowych | mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem wystąpił prawie 7% wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Większość bezrobotnych stanowili mężczyźni. Udział bezrobotnych z tej kategorii w ogóle bezrobotnych wynosił w każdym z analizowanych okresów ok. 2,4%.

Tabela 10.1 Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		3213	4847	5213	2699
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		2,9%	2,8%	2,9%	3,0%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	100	86	87	98
	ogółem	3379	3193	3631	3613
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		2,4%	2,3%	2,4%	2,5%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano 320 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, można przyjąć założenie, że w całym 2010 roku zgłoszono większą liczbę wolnych miejsc, niż w latach 2011-2012. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono z kolei 257 wolnych miejsc. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc będzie nieco większa w porównaniu z rokiem 2011 i zbliżona do liczby miejsc dla roku 2012.

W I półroczu 2013 roku 57% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tej grupie stanowiły miejsca subsydiowane (o 3 pkt. proc. mniej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosiły jednak tylko 0,7% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 10.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	320	433	496	257
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	1,2%	0,9%	0,9%	0,8%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	147
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	57%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	0,7%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

W omawianej grupie zawodów w każdym z badanych lat występowała bardzo duża nadwyżka bezrobotnych nad wolnymi miejscami pracy. Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[85] w latach 2010-2013 wynosił każdorazowo 0,1. Wskaźnik nadwyżki/deficytu[86] podaży siły roboczej osiągał bardzo wysokie wartości dodatnie maksymalnie 4771 w 2012 roku. Na tle średniej wojewódzkiej, grupa ta charakteryzowała się niskim wskaźnikiem intensywności nadwyżki. Oznacza to, że osobom z zawodami ujętymi w tej grupie trudniej było znaleźć zatrudnienie.

[85] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[86] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Tabela 10.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,10	0,09	0,10	0,10
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	2893	4414	4717	2442

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.
**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W omawianej grupie zawodów nie wystąpił żaden, który byłby deficytowy we wszystkich analizowanych okresach.
Natomiast wszystkie 6 zawodów tworzących tę kategorię, w latach 2010-2013 w każdym roku były nadwyżkowe: blacharz samochodowy, inżynier mechanik - maszyny i urządzenia przemysłowe, lakiernik samochodowy, mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych, mechanik pojazdów samochodowych, technik mechanik.

Tabela 10.5. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Blacharz samochodowy	283	444	427	211
Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe	44	52	46	21
Lakiernik samochodowy	200	411	369	170
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	133	208	200	124
Mechanik pojazdów samochodowych	920	1419	1841	939
Technik mechanik	1313	1880	1834	977

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

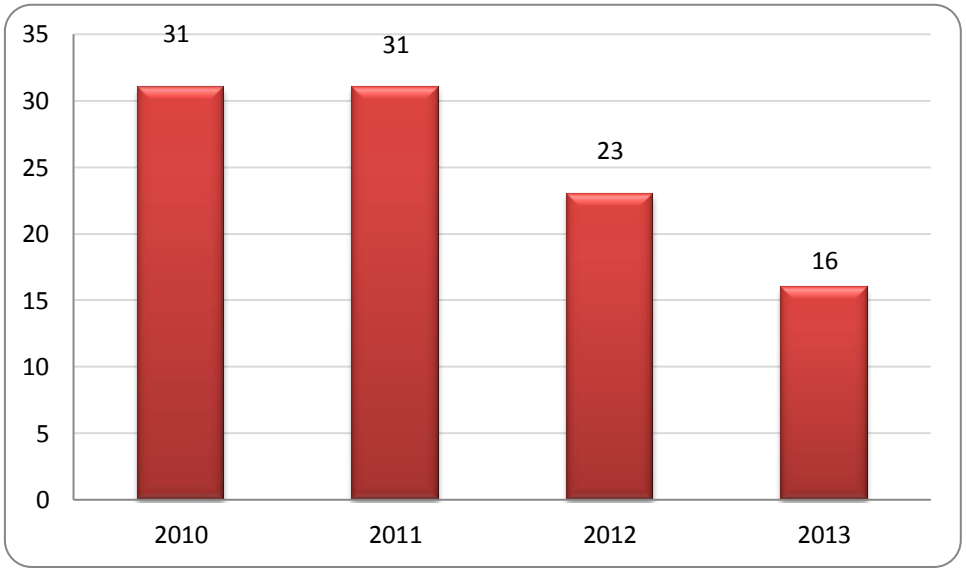
**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[87]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów naprawa maszyn i rządzeń, w latach 2010-2013 w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów były niskie. Średnie planowanej liczby zatrudnienia[88] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie 31 pracowników, tyle samo, co rok później, w 2012 roku 33, zaś w 2013 roku 16. A więc od 2011 roku plany zatrudnieniowe malały.

Wykres 10.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów naprawa maszyn i rządzeń

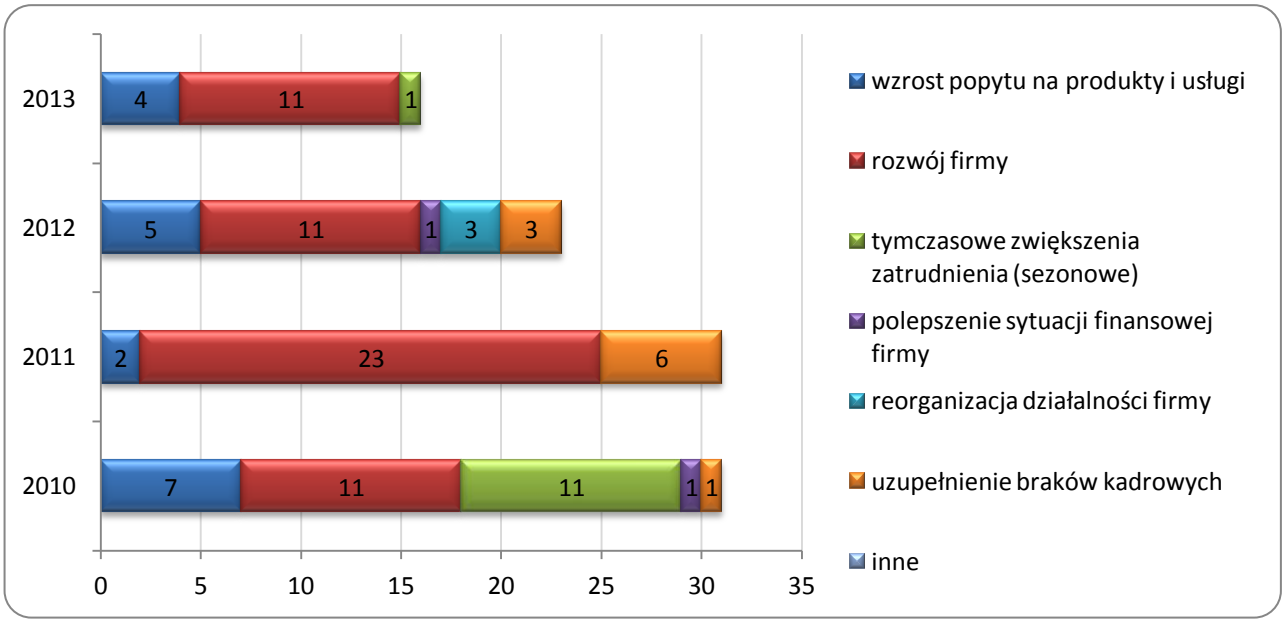

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej wskazywaną przyczyną zatrudnienia nowych pracowników był rozwój firmy. Kolejne powody to wzrost popytu na produkty i usługi oraz, w niewielkim stopniu, sezonowe zwiększenie zatrudnienia. W 2012 roku pracodawcy również najczęściej zatrudniali nowe osoby ze względu na rozwój firmy. Podobnie w roku 2011 głównym powodem zatrudnienia nowych pracowników był rozwój firmy. W 2010 roku tymczasowe zwiększenie zatrudnienia wymieniane było równie często, jak rozwój firmy.

[87] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[88] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

Wykres 10.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

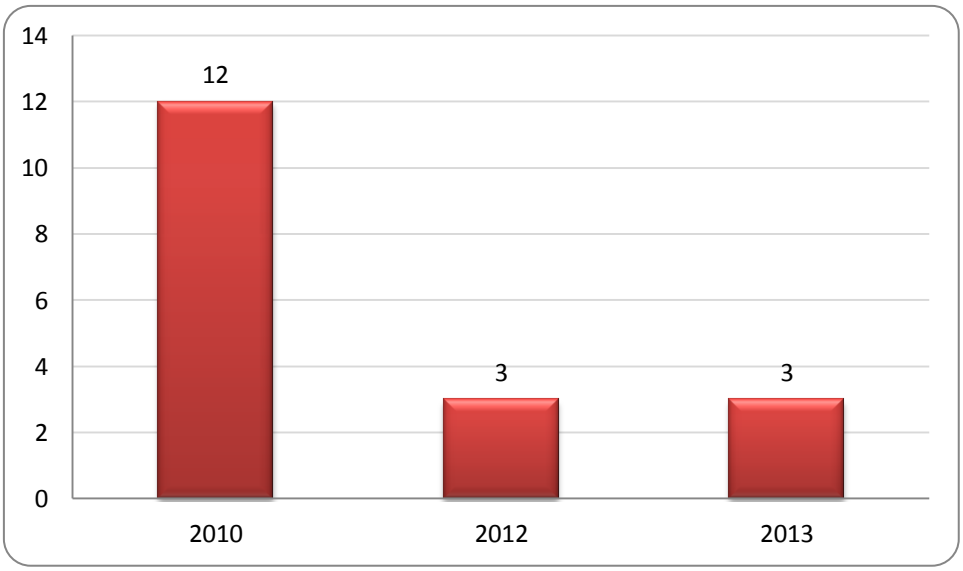

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010–2013.

Plany zmniejszenia zatrudnienia

Największa liczba planowanych zwolnień miała miejsce w 2010 roku. W 2011 roku nie planowano zwolnienie żadnej osoby, a w 2012 i 2013 po 3 osoby.

Wykres 10.3. Planowana liczba zwolnień w latach 2010-2013 w grupie zawodów naprawa maszyn i urządzeń

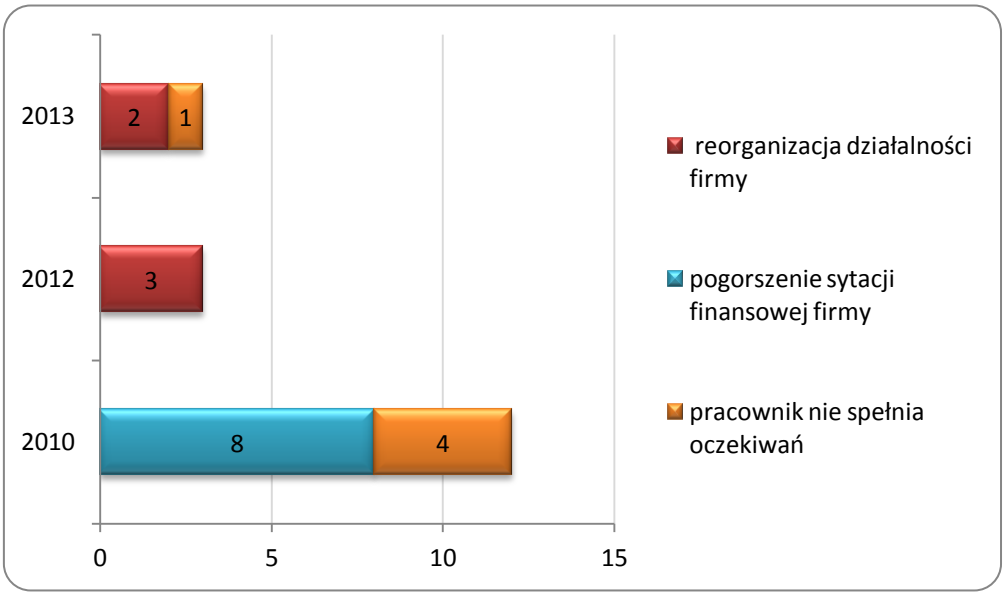

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Grupa zawodowa: naprawa maszyn i urządzeń

Główny powód zwolnień pracowników w latach 2012 i 2013 to reorganizacja działalności firmy. W 2010 roku wskazywano na pogorszenie sytuacji finansowej firmy, pojawiła się ponadto odpowiedź „pracownik nie spełnia oczekiwań". W 2010 wskazywano na pogorszenie się kondycji firmy oraz niespełnianie oczekiwań przez pracodawcę.

Wykres 10.4. Główny powód zwolnienia pracowników w latach 2010-2013

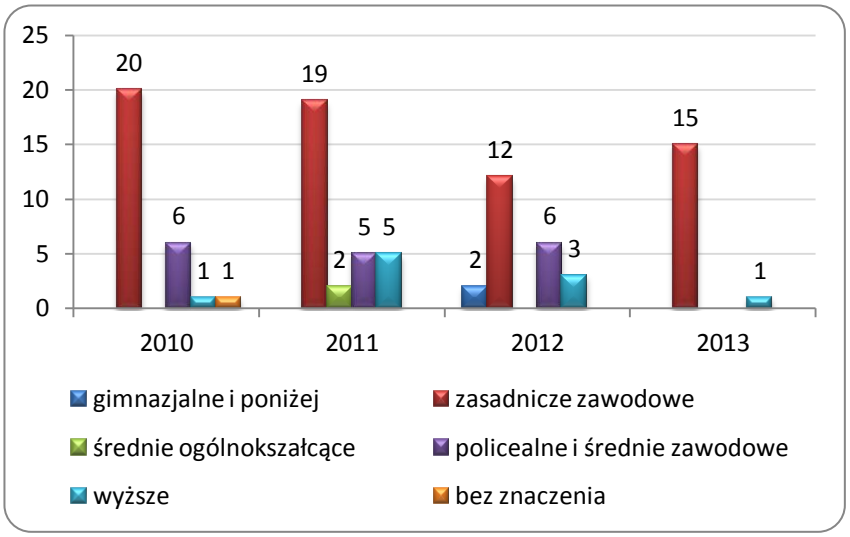
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

** W 2011 roku nie planowano zwolnienia żadnej osoby.*

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010–2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z naprawą maszyn i urządzeń posiadali wykształcenie zasadnicze zawodowe – w 2013 roku na 15 stanowisk, na które zgłoszono nabór, oczekiwano takiego wykształcenia. Jedno zgłoszenie dotyczyło wykształcenia wyższego. W latach wcześniejszych częściej wymagano wykształcenia policealnego i średniego zawodowego, średniego ogólnokształcącego oraz wyższego (w 2011 i 2012 rokiem).

Wykres 10.5. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku pracodawcy, wśród oczekiwań od kandydatów do pracy, nie wymienili żadnych programów komputerowych. Poza rokiem 2013, we wszystkich badanych latach najczęściej oczekiwano znajomości oprogramowania do projektowania. Odsetek miejsc pracy o takich oczekiwaniach oscylował w granicach 13% - 23% . Mniejsze odsetki dotyczyły znajomości baz danych oraz programów biurowych.

Tabela 10.6. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości obsługi trzech najpopularniejszych programów komputerowych w latach 2010-2013

Wymagane programy	2010	2011	2012	2013
oprogramowanie do projektowania (autoCAD)	23%	10%	13%	0%
bazy danych	16%	6%	4%	0%
biurowe	0%	16%	4%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej oczekiwanym przez pracodawców językiem był jęz. angielski (6%, tak samo jak w 2010 roku). W latach 2011 i 2012 wymagano go na jeszcze większej liczbie stanowisk. W latach 2010 i 2012 wymagano ponadto jęz. niemieckiego, zaś w 2011 roku jęz. rosyjskiego. Szczegóły prezentuje tabela 10.7.

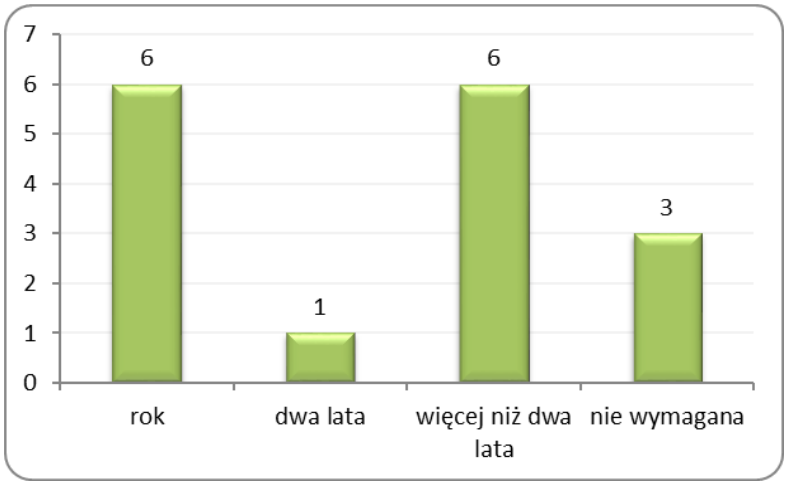
Tabela 10.7. Odsetek stanowisk, na których wymagano znajomości języków obcych w latach 2010-2013

Wymagany język obcy	2010	2011	2012	2013
angielski	6%	23%	13%	6%
niemiecki	3%	0%	4%	0%
rosyjski	0%	3%	0%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

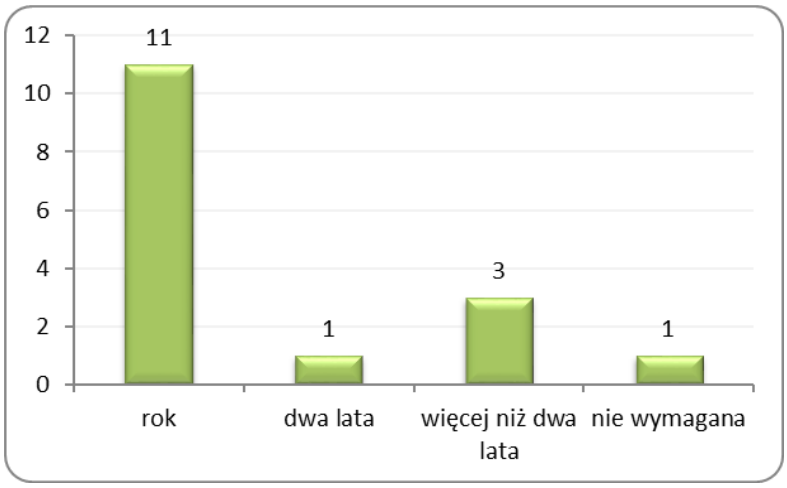
W 2013 roku, spośród 16 stanowisk, na które planowano zatrudnienie, na 13 wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego przez minimum 1 rok. Na 3 stanowiskach nie sformułowano żadnych wymagań związanych z ogólnym doświadczeniem zawodowym. Z kolei roczne lub dłuższe doświadczenie na podobnym stanowisku wymagane było w 15 przypadkach. Szczegóły prezentuje wykres 7.6 i 7.7.

Wykres 10.6. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wykres 10.7. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W branży związanej z naprawą maszyn i urządzeń, doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku ma duże znaczenie. W roku 2010, 2011 i 2013 wymagane było na minimum 90% stanowisk. Nieco niższe wymagania odnotowano jedynie w roku 2012 – na blisko 80% stanowisk.

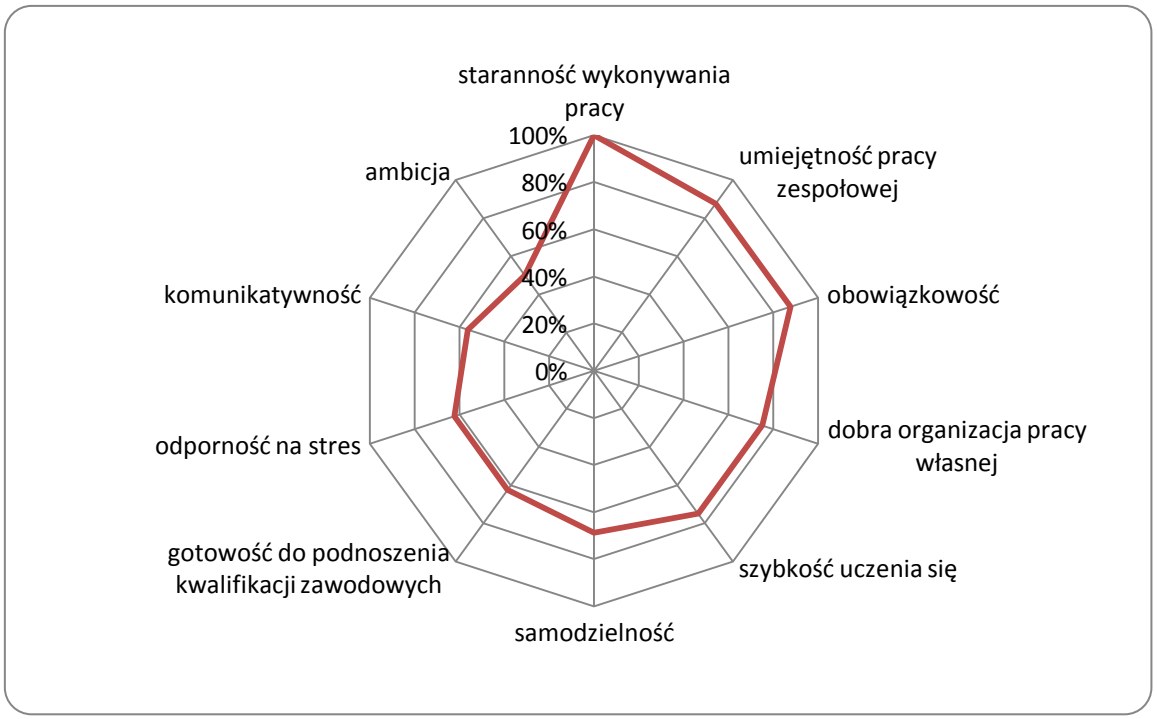
Tabela 10.8. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	6	14	14	11
dwa lata	3	4	4	1
więcej niż dwa lata	10	9	0	3
nie wymagana	2	2	5	1
ogółem*	21	29	23	16

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
** W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: staranność wykonywania pracy (na wszystkich stanowiskach), umiejętność pracy zespołowej i obowiązkowość (po 88%). Rzadziej, choć wciąż stosunkowo często, pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: ambicja (50%) i komunikatywność (56%).

Wykres 10.8. Wymagania kompetencyjne - odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2012 duże znaczenie miały takie cechy, jak: staranność wykonywania pracy, dobra organizacja pracy własnej oraz obowiązkowość. W roku 2013 wymagania kompetencyjne nieco się zmieniły. Umiejętność pracy zespołowej i szybkość uczenia się zyskały na znaczeniu.

Tabela 10.9. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
staranność wykonywania pracy	93%	77%	83%	100%
umiejętność pracy zespołowej	38%	81%	48%	88%
obowiązkowość	86%	74%	61%	88%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	83%	75%
szybkość uczenia się	48%	58%	22%	75%

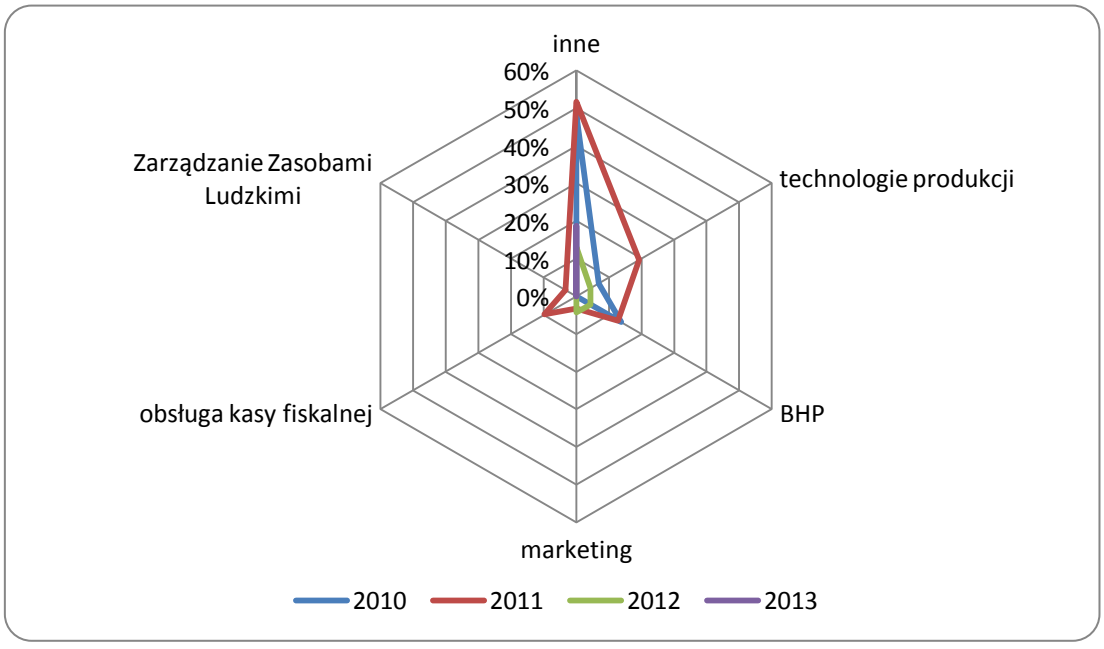
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
samodzielność	86%	84%	52%	69%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	24%	65%	52%	63%
odporność na stres	31%	48%	13%	63%
komunikatywność*	0%	0%	48%	56%
ambicja	31%	19%	9%	50%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

Najczęściej wskazywaną kategorią szkoleń i kursów były „inne". W 2013 była to jedyna wyszczególniona przez pracodawców kategoria (19% odpowiedzi). W latach 2010 – 2012 wskazywano ją w 48%, 52% i 13%. Poza kategorią „inne", w roku 2012 oczekiwano ukończenia takich kursów, jak: BHP, technologie produkcji, marketing (po 4%). W 2011 roku: obsługa kasy fiskalnej (10%), BHP (13%), technologie produkcji (19%), zarządzanie zasobami ludzkimi (3%) i marketing (3%). Z kolei w 2010 roku BHP (14%) oraz technologii produkcji (7%). W kategorii „inne" znalazły się takie odpowiedzi jak: uprawnienia elektryczne do 1 kV, naprawy mechaniczne, uprawnienia do obsługi wózków widłowych z wymianą butli oraz spawanie.

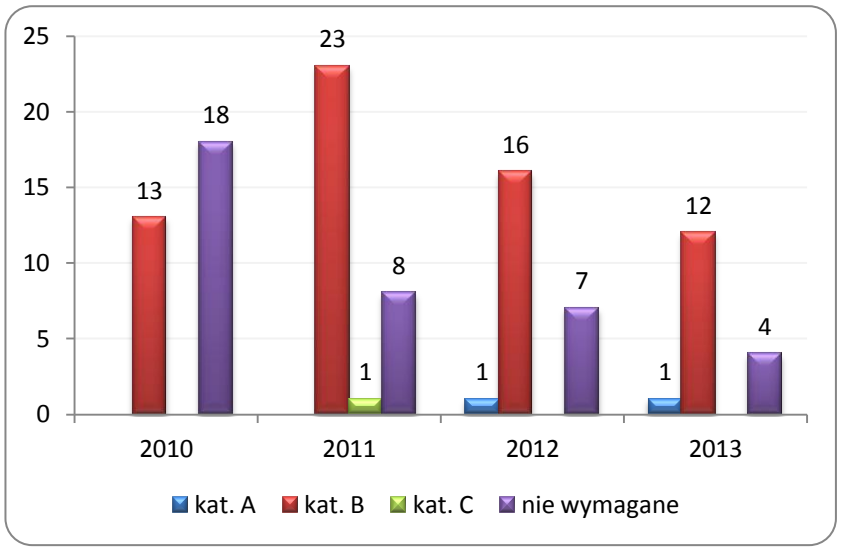
Wykres 10.9. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku na 71% stanowisk (na 12 z 17), na które zgłoszono zapotrzebowanie, wymagano prawa jazdy kategorii B. To bardzo dużo w porównaniu do innych grup zawodów. W pozostałych latach oczekiwania pod tym względem były bardzo zbliżone (67% w 2012 roku, 72% w 2012 roku). Wyjątkiem był rok 2010, kiedy to oczekiwano prawa jazdy w 42% stanowisk. W 2011 roku na jednym stanowisku oczekiwano ponadto kat. C. Szczegóły prezentuje wykres 8.9.

Wykres 10.10. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

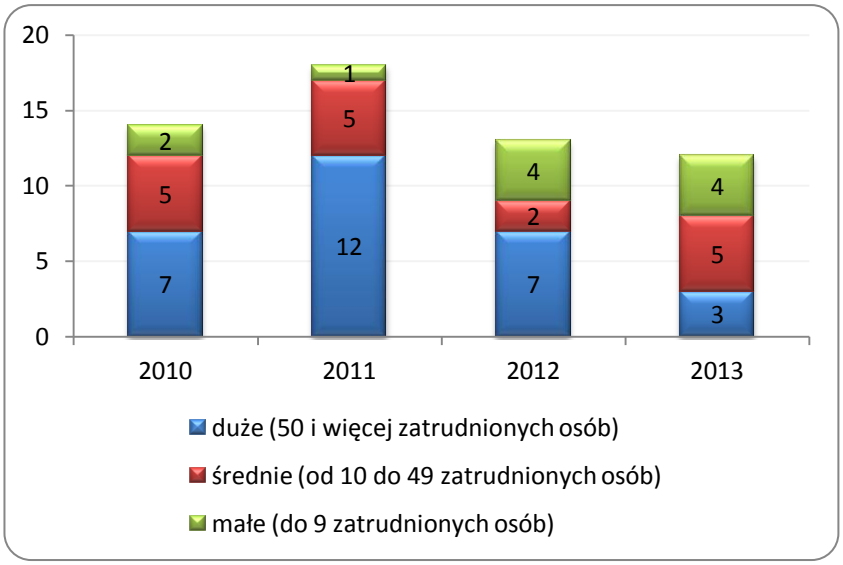
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw[89], które planowały zatrudnienie osób w omawianej grupie zawodów w latach 2010-2013, dominowały średnie i małe przedsiębiorstwa. Odmiennie było w latach 2010 – 2012, kiedy to duże przedsiębiorstwa, zatrudniające 50 i więcej osób, stanowiły przynajmniej połowę próby. Szczegóły prezentuje wykres 10.

[89] Informacje o badaniu, a w szczególności o próbie, znajdują się w części „Słownik" w podpunkcie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego".

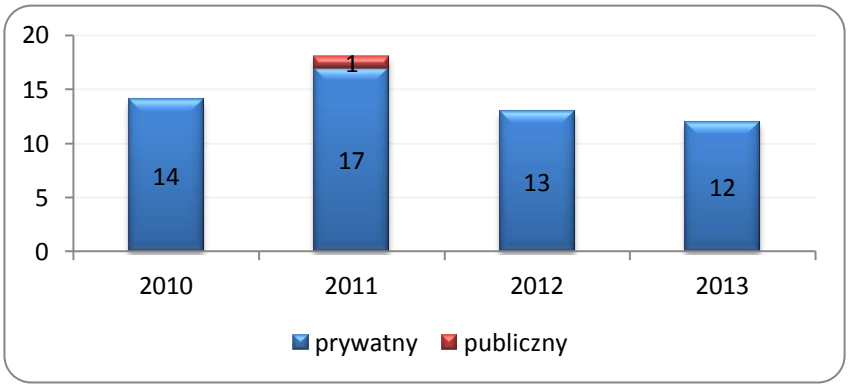
Wykres 10.11. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie w omawianej grupie zawodowej działały głównie w sektorze prywatnym. Jedynym wyjątkiem był rok 2011, kiedy w badaniu wziął udział 1 podmiot publiczny.

Wykres 10.12. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów naprawa maszyn i urządzeń według sektora własności

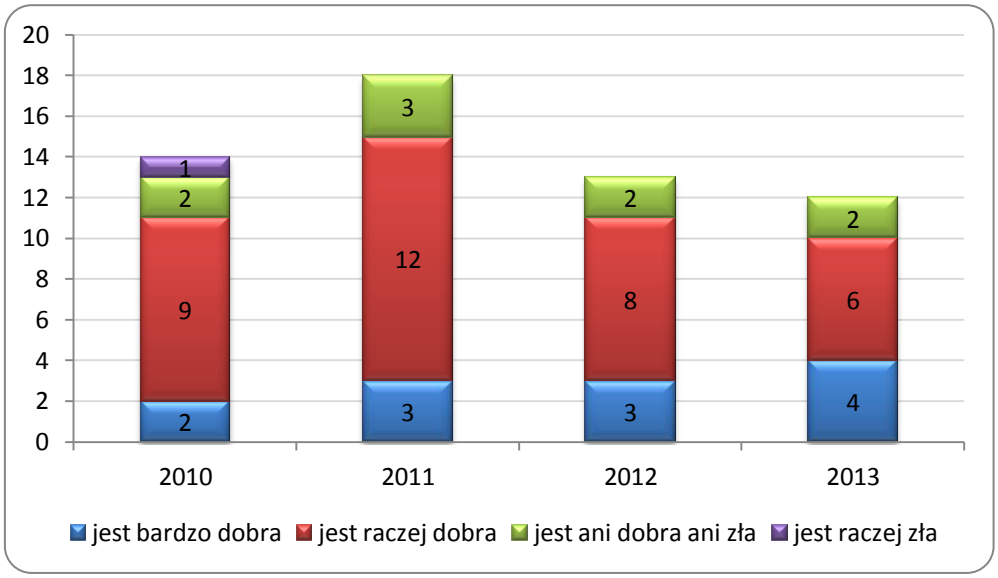

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze we wszystkich opisywanych latach. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie będzie podobna lub lepsza, niż obecna.

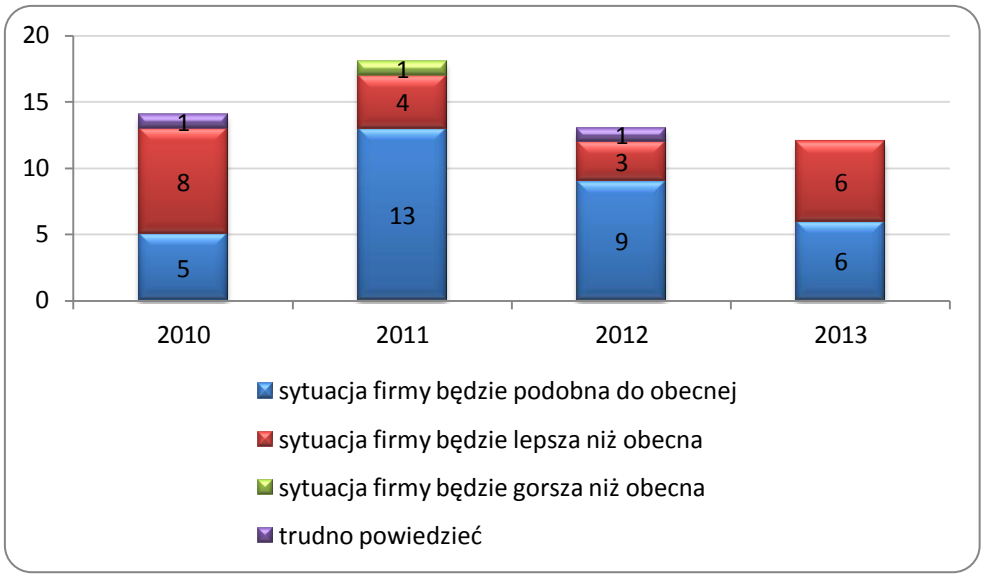
Wykres 10.13. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „jest raczej zła" i „ jest bardzo zła" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 10.14. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[90]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim wyniosła 3050 PLN i była niższa o 650 PLN względem wartości dla całej Polski w tej samej grupie zawodów. Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Poziom wynagrodzeń był istotnie zróżnicowany ze względu na zawód. Biorąc pod uwagę najlepiej oraz najgorzej opłacany zawód dla Polski, rozpiętość mediany wynagrodzenia była 2,3-krotna.

[90] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"

Tabela 10.15. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[91] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie naprawa maszyn i urządzeń (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**2156**	**2600**	**3700**	**5553**
woj. kujawsko-pomorskie	**72**	**2045**	**3050**	**4775**
Najlepiej opłacane zawody				
kierownik ds. technicznych i serwisu	308	3675	5619	8000
kierownik serwisu	126	3810	5260	7500
mistrz w dziale technicznym i serwisu	97	3400	4200	6100
specjalista ds. technicznych i serwisu	429	3000	4200	6076
serwisant maszyn/urządzeń	203	2650	3600	5000
Najgorzej opłacane zawody				
mechanik maszyn i urządzeń	192	2500	3200	4500
pracownik serwisu	218	2300	3170	4500
diagnosta samochodowy	76	2000	3000	3650
lakiernik	64	2000	2773	3700
mechanik pojazdów samochodowych	218	1800	2450	3360

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano 5 najlepiej opłacanych oraz 5 najgorzej opłacanych zawodów, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.*

Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

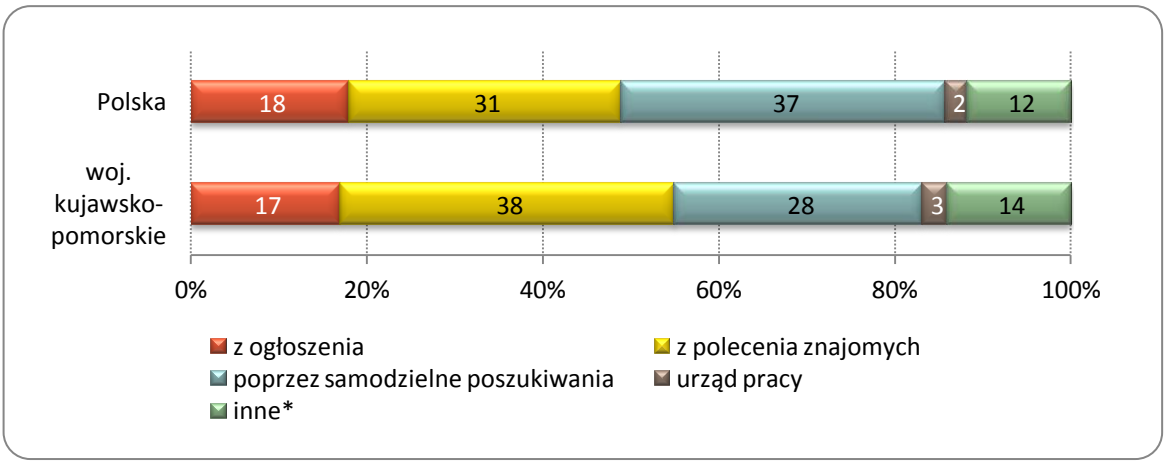
[91] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej grupie zawodów najczęstszym sposobem znalezienia pracy w woj. kujawsko-pomorskim w 2012 roku było przez polecenie znajomych (38%), wyraźnie częściej niż w Polsce ogółem (31%). Z kolei w Polsce najczęstszą odpowiedzią było poprzez samodzielne poszukiwania (37%, w woj. kujawsko-pomorskim 28%). Porównywalne odsetki odpowiedzi w województwie i Polsce przypadały na kategorię „z ogłoszenia".

Wykres 10.15. Sposoby znalezienia pracy w grupie naprawa maszyn i urządzeń (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 2125, woj. kujawsko-pomorskie N= 71.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów był niemal identyczny dla woj. kujawsko-pomorskiego (15,3 roku) i dla Polski (15,1 lat). Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było duże i również porównywalne – odchylenie standardowe[92] wynosiło 10,2 i 10,4 lat, odpowiednio dla woj. kujawsko-pomorskiego i dla Polski. Na tle innych grup zawodów, staż pracy w grupie naprawa maszyn i urządzeń należał do najdłuższych. Znajdował się na pierwszym miejscu pod względem długości w Polsce i na drugim w województwie. W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

[92] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

Tabela 10.11. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie naprawa maszyn i urządzeń

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**2156**	**15,3**	**10,4**
woj. kujawsko-pomorskie	**72**	**15,1**	**10,2**
Zawody o najdłuższym średnim stażu pracy			
diagnosta samochodowy	76	22,2	10,8
elektromechanik	127	18,7	10,6
kierownik ds. technicznych i serwisu	308	16,7	9,9
kierownik serwisu	126	14,3	7,5
lakiernik	64	13,6	8,6
Zawody o najkrótszym średnim stażu pracy			
mechanik pojazdów samochodowych	218	15,1	10,9
mistrz w dziale technicznym i serwisu	97	18,7	12,3
pracownik serwisu	218	12,2	9,8
serwisant maszyn/urządzeń	203	12,6	9,4
specjalista ds. technicznych i serwisu	429	13,7	10,5

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano po 5 zawodów charakteryzujących się najdłuższym oraz najkrótszym średnim stażem, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50.*
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z naprawą maszyn i urządzeń potencjalnie mogło szukać pracy 211 absolwentów „mechaniki i budowy maszyn” [93], którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom w tym województwie, stanowili blisko 1%. W roku akademickim 2012/2013 omawiane kierunki studiowały 993 osoby, czyli 1,3% studentów w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 10.12. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów naprawa maszyn i urządzeń – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	**Studenci 2012/2013**	**Absolwenci 2011/2012**
Mechanika i budowa maszyn	993	211
• inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe	(1,3%)	(0,9%)
Ogółem	**993**	**211**
	(1,3%)	**(0,9%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

[93] Osoby po kierunku „mechanika i budowa maszyn” mogą również podejmować pracę w przetwórstwie spożywczym i produkcji spożywczej oraz w zawodach związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej i energią odnawialną. Dlatego zostały one również uwzględnione w podrozdziale dotyczącym tej grupy zawodowej.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[94]

W zawodach, związanych z opisywaną kategorią, w roczniku 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych uczyło się 3779 osób, co stanowiło 3,4% wszystkich uczniów tego rodzaju szkół w woj. kujawsko-pomorskim. 1098 absolwentów ukończyło kształcenie w 2011/2012 roku, co stanowiło 3,5% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 10.13. Zawody w grupie naprawa maszyn i urządzeń – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie uczniów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych			
	Szkoły policealne	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
blacharz samochodowy			100	100
			(0,7%)	(0,1%)
mechanik pojazdów samochodowych			2213	2213
			(15,0%)	(2,0%)
technik mechanik	27	1439		1466
	(0,1%)	(4,3%)		(1,3%)
Ogółem	**27**	**1439**	**2313**	**3779**
	(0,1%)	**(4,3%)**	**(15,7%)**	**(3,4%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

[94] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Tabela 10.14. Zawody w grupie naprawa maszyn i urządzeń – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie absolwentów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych			
	Szkoły policealne	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
blacharz samochodowy			25	25
			(0,5%)	(0,1%)
mechanik pojazdów samochodowych			701	701
			(13,0%)	(2,2%)
technik mechanik	7	365		372
	(0,1%)	(4,9%)		(1,2%)
Ogółem	**7**	**365**	**726**	**1098**
	(0,1%)	**(4,9%)**	**(13,4%)**	**(3,5%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Podsumowanie

Omawiana kategoria zawodów w latach 2010-2013 była wysoce nadwyżkowa. Dowodzą tego bardzo niskie (0,1 w każdym roku) wartości przyjmowane przez wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu. Należy także zaznaczyć, iż żaden z zawodów ujętych w tej kategorii nie był deficytowy w każdym z analizowanych okresów, natomiast wszystkie zawody tworzące kategorię były nadwyżkowe. Na tle zawodów nadwyżkowych na szczególną uwagę zasługują dwa: technik mechanik oraz mechanik pojazdów samochodowych. To dla tych dwóch zawodów nadwyżka bezrobotnych nad wolnymi miejscami była najwyższa, osiągała 1880 dla technika mechanika w 2011 roku oraz 1841 dla mechanika pojazdów samochodowych w 2012 roku.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w grupie zawodowej naprawa maszyn i urządzeń, pracodawcy oczekiwali głównie wykształcenia zasadniczego zawodowego. Znajomość języków obcych wymagna była jedynie na niewielkim odsetku stanowisk. Najczęściej oczekiwano jęz. angielskiego (w 2010 i 2013 roku na 6% stanowisk, w 2011 roku na 23%, w 2012 na 13%), rzadziej jęz. niemieckiego (jedynie w 2010 i 2012 roku na 3% – 4% stanowisk). Najbardziej pożądaną cechą indywidualną w 2013 roku była staranność wykonywania pracy oraz umiejętność pracy zespołowej i obowiązkowość. Wśród oczekiwanych przez pracodawców kursów w latach 2010 – 2013 dominowały kursy specjalistyczne (uprawnienia w zakresie napraw mechanicznych, uprawnienia do obsługi wózków widłowych z wymianą butli, uprawnienia elektryczne do 1 kV oraz spawanie).

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w woj. kujawsko-pomorskim było istotnie mniejsze niż dla całej Polski. Występowało wyraźne zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń. Mieszkańcy województwa pracę najczęściej znajdowali z polecenia znajomych, a na drugim miejscu poprzez samodzielne poszukiwania. W przypadku ogółu Polaków, sytuacja kształtowała się odwrotnie – najskuteczniejszym sposobem były samodzielne poszukiwania, zaś „polecenie" było wymieniane rzadziej. Badani w woj. kujawsko-pomorskim charakteryzowali się praktycznie takim samym średnim stażem pracy, co ogół Polaków. Dla tej grupy zawodów staż pracy jest najdłuższym w Polsce, a drugim w kolejności w województwie.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała głównie w szkołach ponadgimnazjalnych. W roku szkolnym 2012/2013 na kierunkach związanych z ta grupą kształciło się 3,5% wszystkich uczniów tego typu szkół w woj. kujawsko-pomorskim. W 2012 roku kierunki te ukończyło 3,5% absolwentów.

Rozdział XI. Grupa zawodowa: przemysł

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

ślusarz | operator obrabiarek skrawających | spawacz metodą MAG | spawacz metodą MIG | spawacz metodą TIG | spawacz ręczny gazowy | spawacz ręczny łukiem elektrycznym

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem liczba zarejestrowanych bezrobotnych praktycznie nie zmieniła się. Bezrobotni z omawianej kategorii stanowili w każdym z analizowanych okresów ok. 3% wszystkich bezrobotnych. Większość bezrobotnych stanowili mężczyźni.

Tabela 11.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		3152	4812	5025	2495
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		2,9%	2,8%	2,8%	2,8%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	223	201	200	203
	ogółem	4131	3777	4077	4138
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		3,0%	2,7%	2,7%	2,8%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano 475 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, można założyć, że w całym 2010 roku zgłoszono mniejszą liczbę wolnych miejsc, niż w latach 2011-2012. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono z kolei 696 wolnych miejsc. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc pracy będzie nieco większa w porównaniu z latami ubiegłymi.

W I półroczu 2013 roku 17% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej stanowiły miejsca subsydiowane (o 43 pkt. proc. mniej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosiły jednak tylko 0,6% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 11.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	475	1251	1109	696
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	1,7%	2,7%	2,1%	2,1%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	118
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	17%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	0,6%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

Analizowana grupa zawodów w latach 2010-2013 miała charakter nadwyżkowy, wskazują na to wskaźniki intensywności nadwyżki/deficytu[95] przyjmujące bardzo niskie wartości (od 0,15 do 0,28). O nadwyżkowości omawianej kategorii świadczą ponadto wskaźniki nadwyżki/deficytu[96] podaży siły roboczej. W roku 2011 wskaźnik ten wyniósł 3561, a w roku 2012 przyjął wartość 3916.

[95] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[96] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Tabela 11.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,15	0,26	0,22	0,28
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	2677	3561	3916	1799

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 zawodami deficytowymi w kolejnych latach były: spawacz metodą MAG, spawacz metodą MIG, spawacz metodą TIG.

Tabela 11.4. Wskaźniki deficytu podaży siły roboczej dla zawodów, dla których w latach 2010*-2013 występował ciągły deficyt podaży siły roboczej**

Zawody deficytowe	2010*	2011	2012	2013**
Spawacz metodą MAG	-20	-275	-120	-199
Spawacz metodą MIG	-24	-92	-111	-97
Spawacz metodą TIG	-17	-71	-78	-63

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody, które w latach 2010-2013 w każdym roku były nadwyżkowe, to: operator obrabiarek skrawających, spawacz ręczny gazowy, spawacz ręczny łukiem elektrycznym, ślusarz.

Tabela 11.5. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Operator obrabiarek skrawających	32	61	77	25
Spawacz ręczny gazowy	75	120	134	74
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	61	106	101	46
Ślusarz	2570	3712	3913	2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

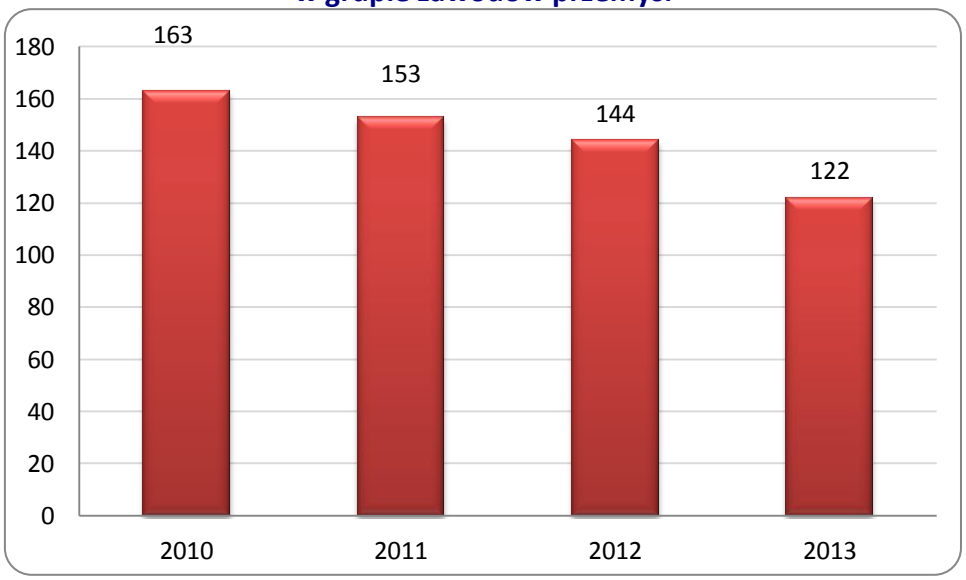
Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[97]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów związanych z przemysłem, w latach 2010-2013 w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów były wysokie. Średnie planowanej liczby zatrudnienia[98] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie 163 osoby, rok później 153, w 2012 roku 144, zaś w 2013 roku 122. Uwidacznia się więc delikatny trend spadkowy w liczbie zatrudnień.

[97] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[98] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

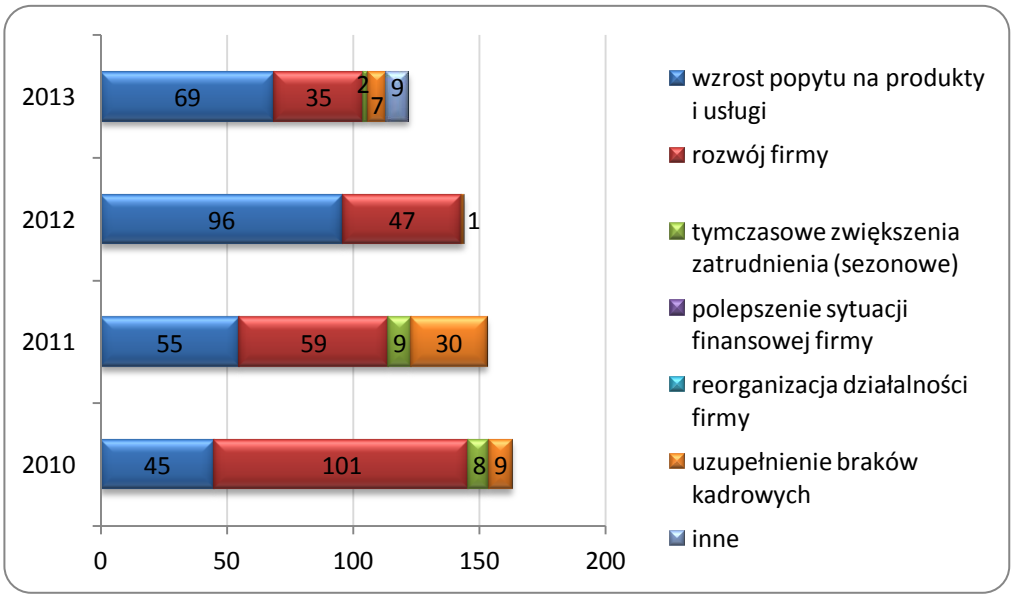
Wykres 11.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów przemysł

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku najczęściej wskazywaną przyczyną zatrudnienia nowych pracowników był wzrost popytu na produkty i usługi. Kolejne powody to przede wszystkim rozwój firmy oraz, w niewielkim stopniu, uzupełnienie braków kadrowych oraz „inne". W kolejnych latach powody były bardzo podobne.

Wykres 11.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

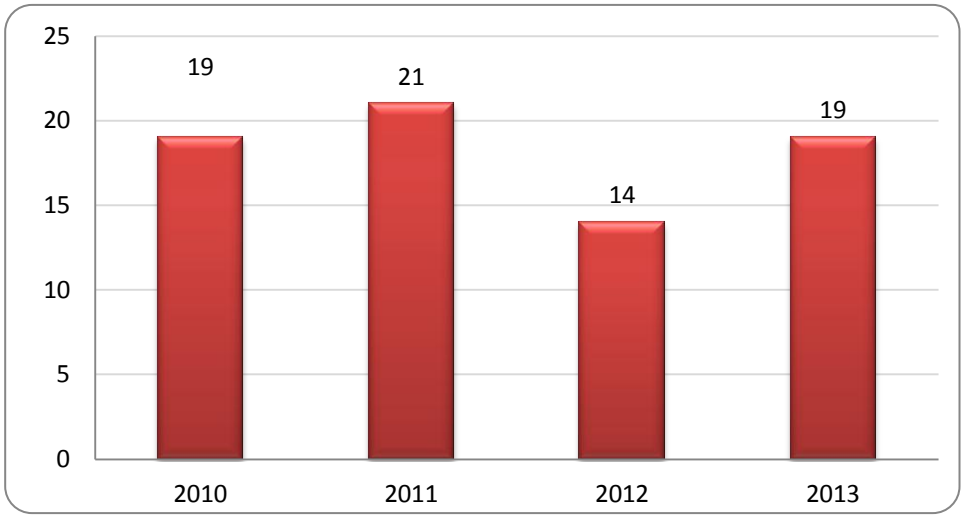

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010–2013.

Plany zmniejszenia zatrudnienia

W badanych latach liczba planowanych zwolnień utrzymywała się na dość podobnym poziomie. Najmniej planowano zwolnić w 2012 roku. W 2013 roku przewidywano zwolnienie 19 osób.

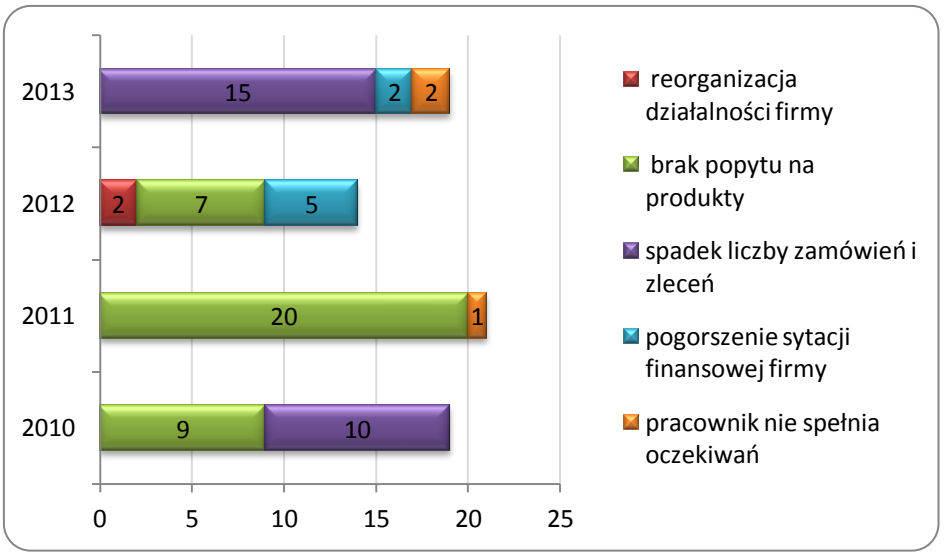
Wykres 11.3. Planowana liczba zwolnień w latach 2010-2013 w grupie zawodów przemysł

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Główny powód zwolnień pracowników w roku 2013 to spadek liczby zamówień i zleceń (15 wskazań). Po 2 wskazania przypadały na pogorszenie sytuacji ekonomicznej firmy oraz niespełnianie przez pracownika oczekiwań. W pozostałych latach, szczególnie 2010 – 2011 ważną przyczyna był brak popytu na produkty.

Wykres 11.4. Główny powód zwolnienia pracowników w latach 2010-2013

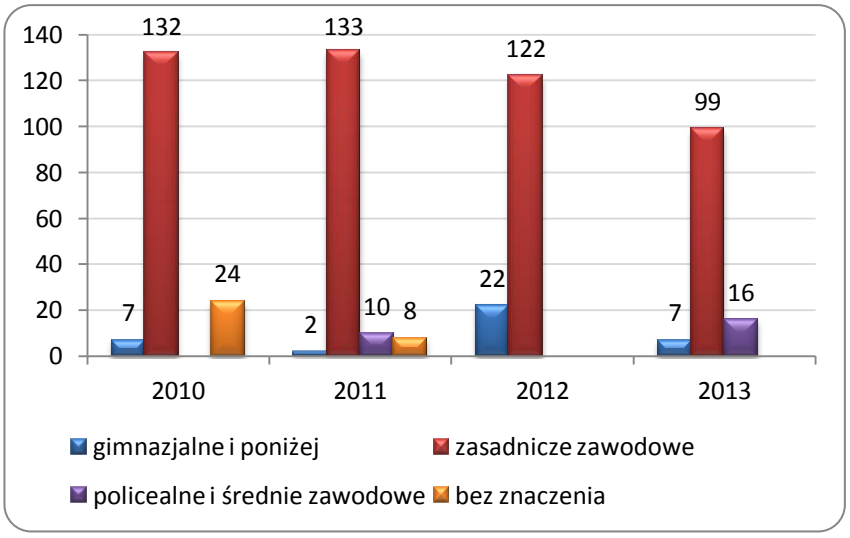

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010–2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z przemysłem posiadali wykształcenie zasadnicze zawodowe – w 2013 roku na 99 stanowiskach spośród tych, na które zgłoszono nabór. W 16 przypadkach oczekiwano wykształcenia policealnego i średniego zawodowego, a w 7 – gimnazjalnego i niższego. W latach wcześniejszych również najczęstszym wymaganiem było wykształcenie zasadnicze zawodowe (odpowiednio 132, 133 i 122 w kolejnych latach 2010 – 2012). W roku 2010, i w mniejszym stopniu w 2011, widoczna była grupa stanowisk, dla których wymagane wykształcenie nie miało znaczenia.

Wykres 11.5. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

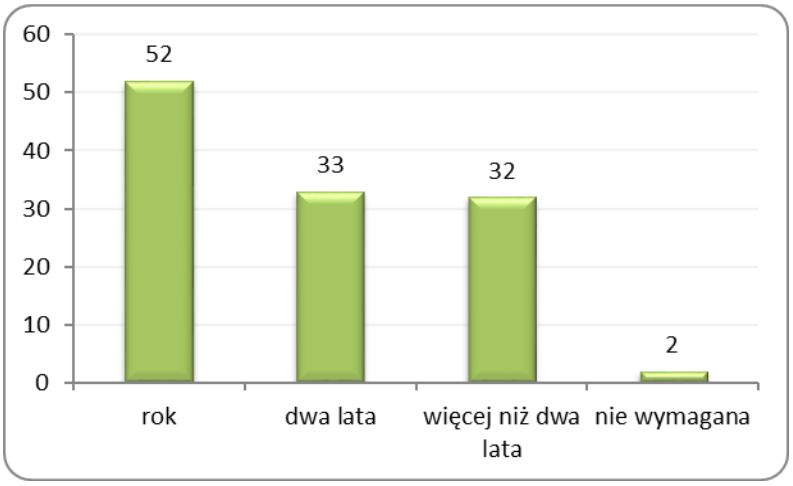
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Pracodawcy nie wymagali znajomości konkretnych aplikacji od kandydatów na stanowiska w przemyśle. Wyjątkiem był rok 2011, kiedy to na 2% stanowisk oczekiwane było oprogramowanie do projektowania typu AutoCAD.

Podobnie niskie były oczekiwania pod względem znajomości języków. W roku 2010 i 2013 na 7% stanowisk wymagano języka angielskiego. Poza tymi dwoma przypadkami, pracodawcy nie zgłaszali zapotrzebowania na znajomość języków obcych.

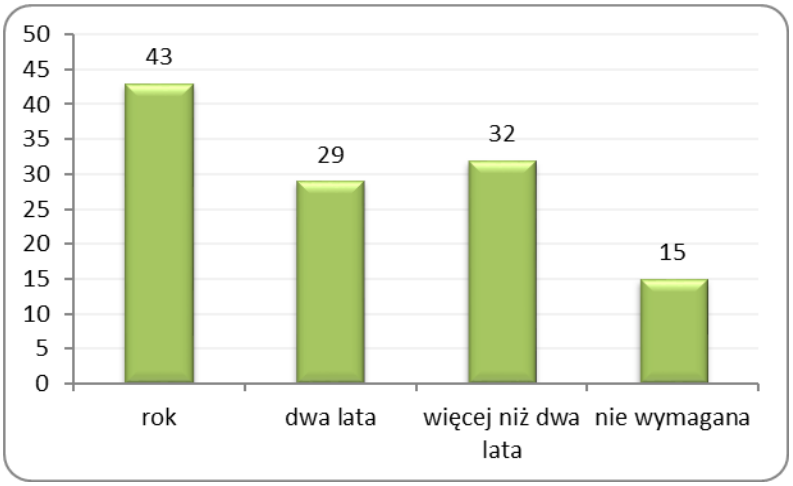
W 2013 roku, spośród 119 stanowisk, na które planowano zatrudnienie, na 117 wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego przez minimum 1 rok. Jedynie wobec 2 stanowisk nie sformułowano żadnych wymagań związanych z ogólnym doświadczeniem zawodowym. Z kolei roczne lub dłuższe doświadczenie na podobnym stanowisku wymagane było w 104 przypadkach. Szczegóły prezentuje Wykres 11.6. i 11.7.

Wykres 11.6. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wykres 11.7. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W branży związanej z przemysłem, doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku ma duże znaczenie. W roku 2010 i 2011 roku wymagane było na prawie wszystkich stanowiskach (odpowiednio 91% i 92%). W kolejnych dwóch latach nieco rzadziej, choć dalej często (na 72% i 87% stanowisk).

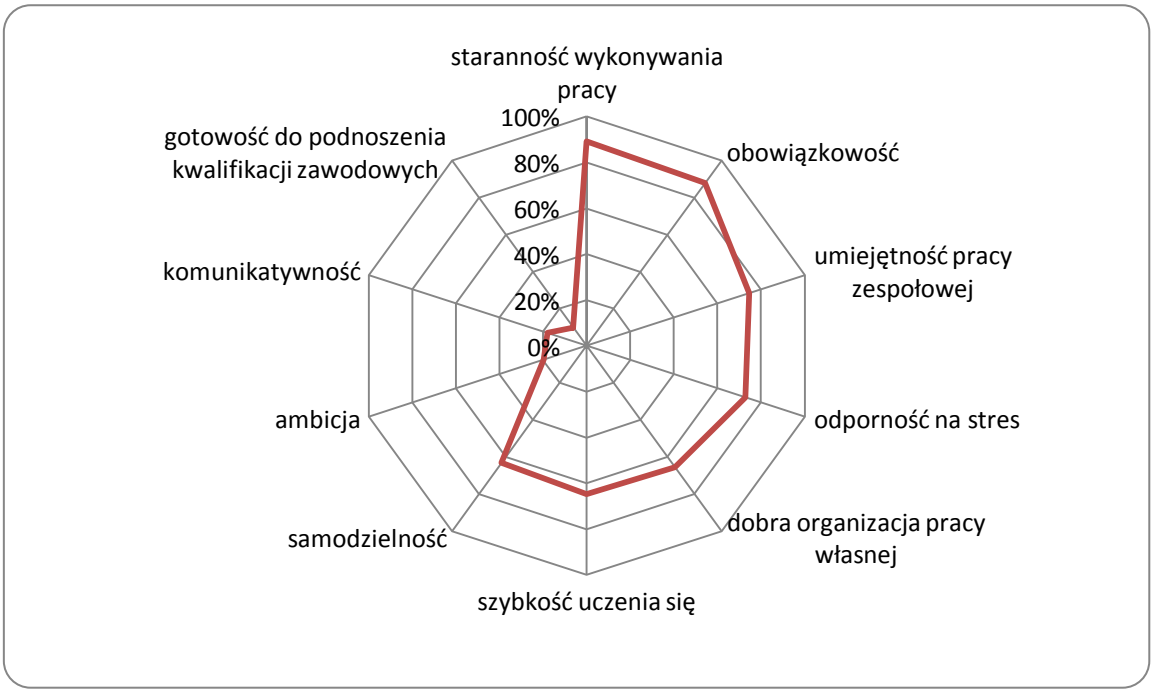
Tabela 11.6. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	28	19	49	43
dwa lata	12	78	22	29
więcej niż dwa lata	109	35	26	32
nie wymagana	14	11	38	15
ogółem*	163	143	135	119

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
** W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: staranność wykonywania pracy (89%), obowiązkowość (88%) i umiejętność pracy zespołowej (75%). Rzadziej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: ambicja (20%), komunikatywność (18%) i gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych (10%).

Wykres 11.8. Wymagania kompetencyjne - odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2012 duże znaczenie miały takie cechy, jak: staranność wykonywania pracy, umiejętność pracy zespołowej i obowiązkowość. W roku 2013 wymagania kompetencyjne nieco się zmieniły - odporność na stres bardzo zyskała na znaczeniu.

Tabela 11.7. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

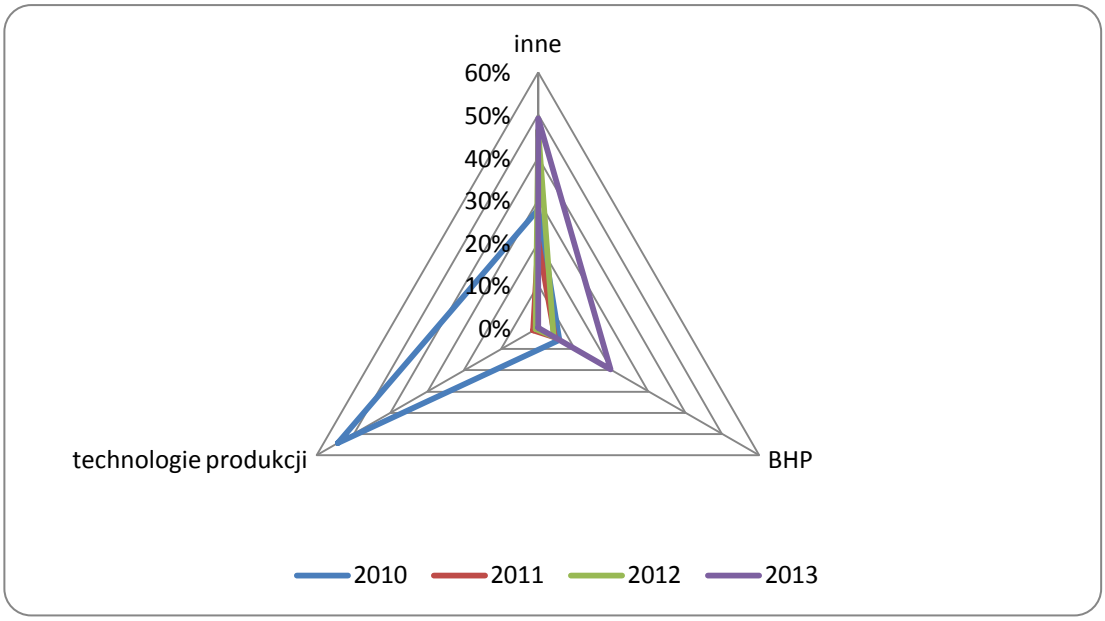
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
staranność wykonywania pracy	90%	87%	76%	89%
obowiązkowość	85%	59%	47%	88%
umiejętność pracy zespołowej	40%	93%	51%	75%
odporność na stres	52%	16%	7%	73%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	22%	66%
szybkość uczenia się	27%	32%	32%	65%
samodzielność	78%	54%	25%	63%
ambicja	4%	2%	0%	20%
komunikatywność*	0%	0%	21%	18%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	40%	30%	20%	10%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

Najczęściej wskazywana kategorią szkoleń i kursów w 2013 roku były „inne". W 2013 była to jedyna, obok BHP, wyszczególniona przez pracodawców kategoria (odpowiednio 49% odpowiedź „inne" i 20% BHP).W latach 2010 – 2012 odpowiedź „inne" uzyskała kolejno 28%, 20% i 47%. Z kolei w 2010 roku najczęściej pojawiała się kategoria „technologie produkcji" (54%; w latach 2011 i 2012 po 1%). Oprócz niej wymieniano BHP (6%; w latach 2011 i 2012 odpowiednio 5% i 4%). Wśród odpowiedzi „inne" dominowały uprawnienia spawalnicze (MIG i MAG 135, 111). Pojawiły się również odpowiedzi: uprawnienia spawacz gazowy, spawacz TIG, kurs spawania gazowego i elektrycznego rur dla stali KO oraz umiejętność czytania rysunku technicznego.

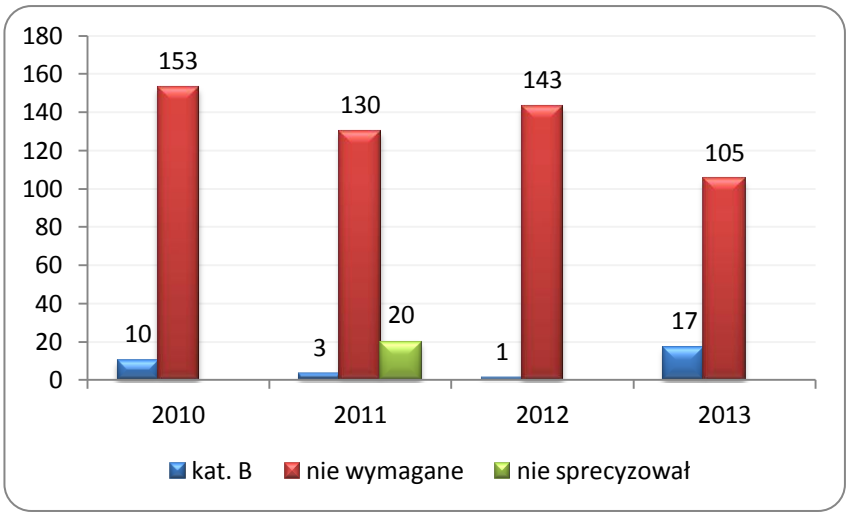
Wykres 11.9. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2013 roku na 86% stanowisk (105 z pośród 122), na które zgłoszono zapotrzebowanie, nie wymagano prawa jazdy. Na 14% stanowisk wymagano prawa jazdy kat. B. W pozostałych latach odsetki stanowisk, na które wymagano prawa jazdy były jeszcze mniejsze (6% w 2010 roku, 2% w 2011 roku i 1% w 2012 roku). Ponadto na 13% stanowisk w 2011 roku pracodawcy oczekiwali posiadania prawy jazdy, lecz nie sprecyzowali, jakiej kategorii. Szczegóły prezentuje Wykres 11.10.

Wykres 11.10. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

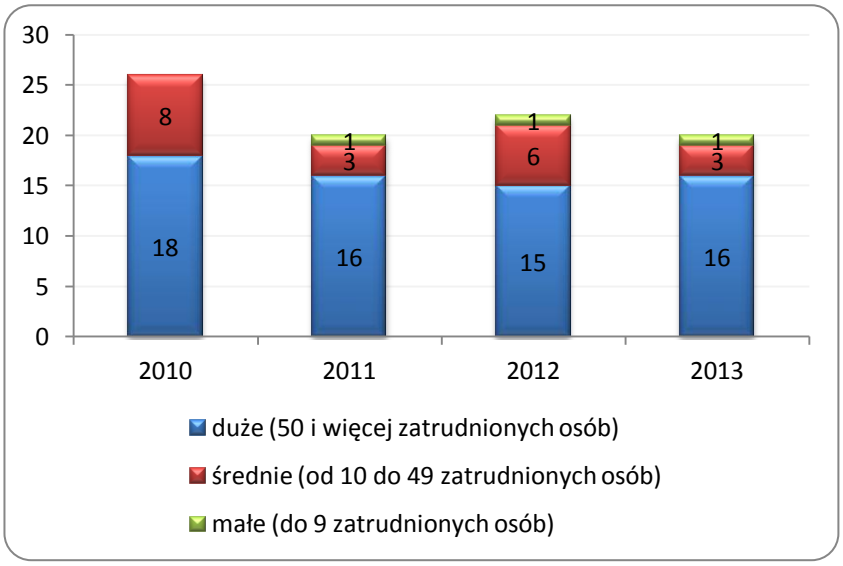
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw[99], które planowały zatrudnienie osób w omawianej grupie zawodów w latach 2010-2013, dominowały duże, zatrudniające 50 pracowników i więcej. Drugą, pod względem występowania, była kategoria przedsiębiorstw średniej wielkości. Wykres 11. 11. prezentuje liczbę przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim, w grupie zawodów przemysł, w latach 2010-2013 i według grupy wielkości.

Wykres 11.11. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

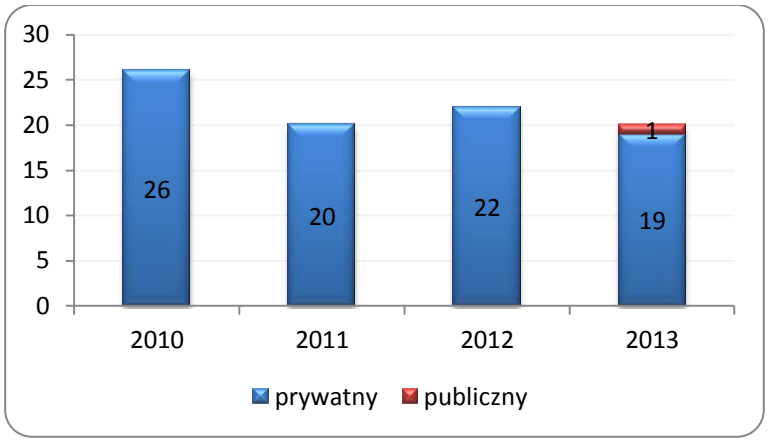

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie osób w grupie zawodów związanych z przemysłem, działały głównie w sektorze prywatnym. Jedynym wyjątkiem był rok 2013, kiedy w badaniu wziął udział 1 podmiot publiczny.

[99] Informacje o badaniu, a w szczególności o próbie, znajdują się w części „Słownik" w podpunkcie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego".

Wykres 11.12. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów przemysł według sektora własności

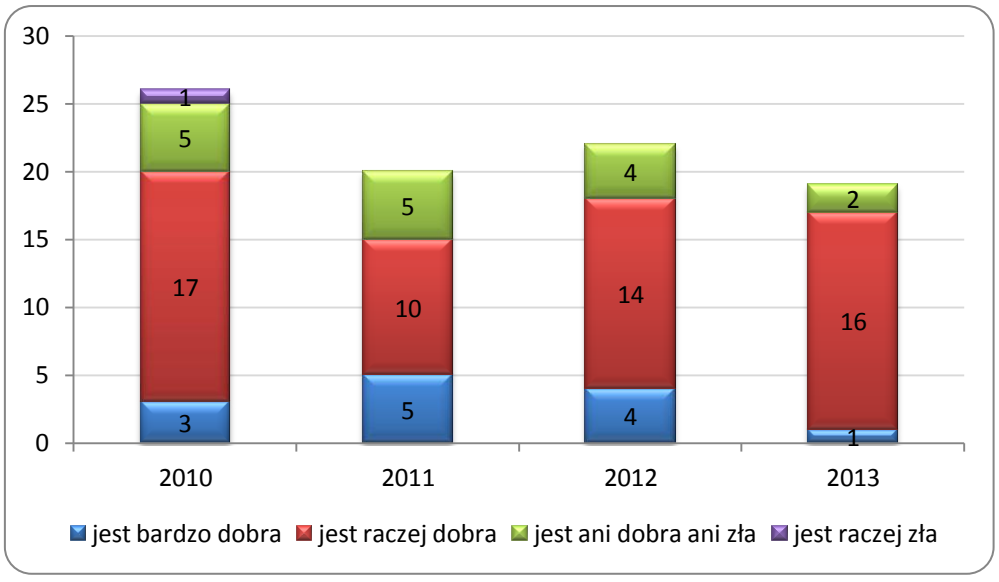

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie lub będzie lepsza niż obecnie.

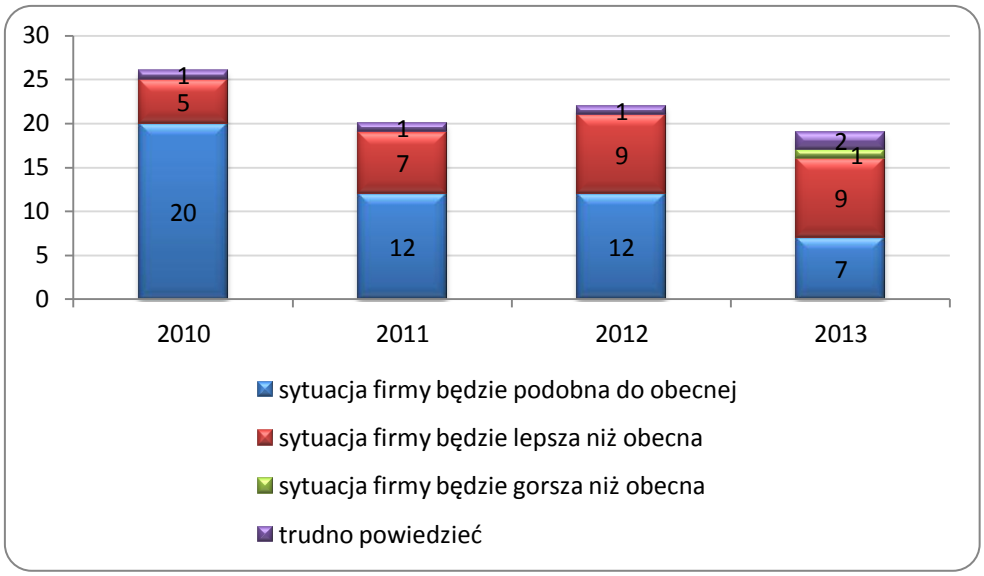
Wykres 11.13. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „jest bardzo zła" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 11.14. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[100]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim wyniosła 3000 PLN i była niższa o 200 PLN względem wartości dla całej Polski w tej samej grupie zawodów. Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Poziom wynagrodzeń był zdecydowanie zróżnicowany ze względu na zawód. Biorąc pod uwagę najlepiej oraz najgorzej opłacany zawód dla Polski, rozpiętość mediany wynagrodzenia była ponad 3-krotna.

[100] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"

Tabela 11.8. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[101] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie przemysł (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**5366**	**2400**	**3200**	**4700**
woj. kujawsko-pomorskie	**275**	**2100**	**3000**	**4700**
Najlepiej opłacane zawody				
kierownik wydziału produkcyjnego	117	4000	6231	9980
kierownik produkcji	447	4300	5800	8500
główny automatyk	99	4500	5745	8000
kierownik zakładu produkcyjnego	80	4370	5550	8000
mistrz/kierownik zmiany w dziale	564	3300	4220	5600
Najgorzej opłacane zawody				
operator maszyn i urządzeń	379	2190	2750	3800
operator linii produkcyjnej	340	2105	2700	3600
ślusarz	180	2025	2700	3450
laborant chemiczny (chemik)	208	2000	2535	3245
pracownik produkcji	321	1700	2200	3000

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano 5 najlepiej opłacanych oraz 5 najgorzej opłacanych zawodów, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50. Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.*

Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

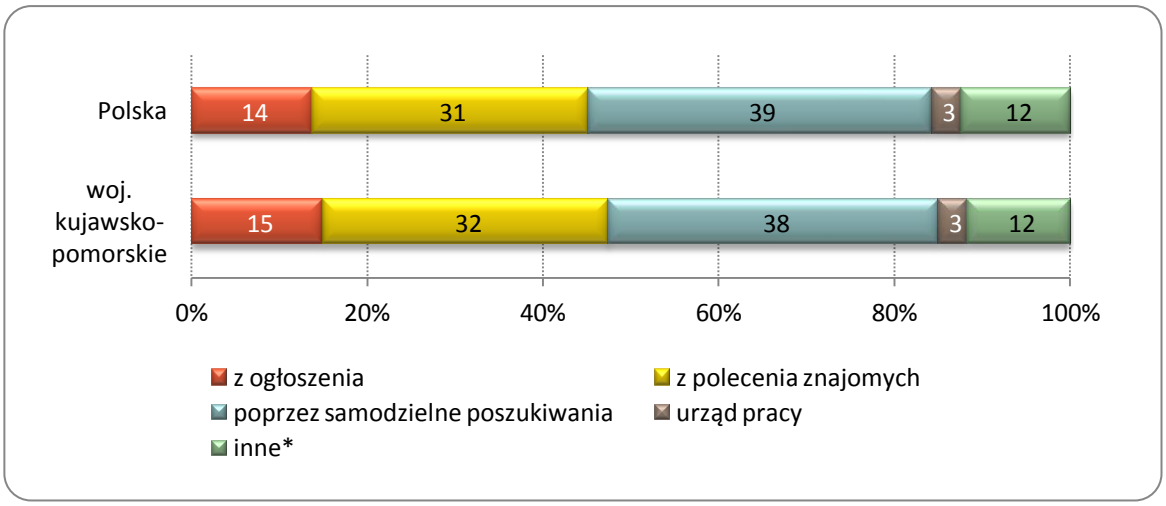
[101] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów najczęstszym sposobem znalezienia pracy w woj. kujawsko-pomorskim w 2012 roku było poprzez samodzielne poszukiwania (38%) – praktycznie tyle samo, co w wypadku Polski ogółem (39%). Na drugim miejscu pod względem częstości respondenci wymieniali „z polecenia znajomych" (odpowiednio 31% dla Polski i 32% dla województwa). Porównywalny odsetek ankietowanych znalazł pracę z ogłoszenia – 14% w Polsce i 15% w woj. kujawsko-pomorskim.

Wykres 11.15. Sposoby znalezienia pracy w grupie przemysł (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 5310, woj. kujawsko-pomorskie N= 274.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów był praktycznie taki sam dla woj. kujawsko-pomorskiego (13,4 roku) i dla Polski (13,5 lat). Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było duże i również podobne – odchylenie standardowe[102] wynosiło 10,7 i 10,2 lat, odpowiednio dla woj. kujawsko-pomorskiego i dla Polski. Na tle innych grup zawodów,

[102] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

staż pracy w grupie przemysł należy do nieco dłuższych niż średnio we wszystkich grupach. W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

Tabela 11.9. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie przemysł

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**5366**	**13,4**	**10,2**
woj. kujawsko-pomorskie	**275**	**13,5**	**10,7**
Zawody o najdłuższym średnim stażu pracy			
tokarz	70	24,0	13,8
ślusarz	180	17,4	11,6
kierownik wydziału produkcyjnego	117	16,6	10,1
kierownik zakładu produkcyjnego	80	15,8	9,9
brygadzista (produkcja)	381	15,5	9,7
Zawody o najkrótszym średnim stażu pracy			
operator linii produkcyjnej	340	11,6	8,8
automatyk (produkcja)	320	11,0	9,4
pracownik produkcji	321	10,1	9,3
diagnosta laboratoryjny	106	9,4	9,4
laborant chemiczny (chemik)	208	9,4	10,6

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Pokazano po 5 zawodów charakteryzujących się najdłuższym oraz najkrótszym średnim stażem, w tabeli uwzględniono zawody, dla których N ≥ 50.*
Jeżeli nie zaznaczono inaczej, dane dotyczą Polski.

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

Żaden z kierunków studiów nie wiązał się z kategorią zawodów związanych przemysłem.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[103]

W zawodach, związanych z opisywaną kategorią, w roczniku 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych uczyło się 929 osób, co stanowiło niecały 1% wszystkich uczniów tego rodzaju szkół w woj. kujawsko-pomorskim. 339 absolwentów ukończyło kształcenie w 2011/2012 roku, co stanowiło 1,1% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 11.10. Zawody w grupie przemysł – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie uczniów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych*	
	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
operator obrabiarek skrawających	262	262
	(1,8%)	(0,2%)
ślusarz	667	667
	(4,5%)	(0,6%)
Ogółem	**929**	**929**
	(6,3%)	**(0,8%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

** Brak było osób kształcących się w szkołach policealnych i technikach.*

[103] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Tabela 11.11. Zawody w grupie przemysł – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie absolwentów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych*		
	Szkoły policealne	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
operator obrabiarek skrawających	22	96	118
	(0,5%)	(1,8%)	(0,4%)
ślusarz		221	221
		(4,1%)	(0,7%)
Ogółem	**22**	**317**	**339**
	(0,5%)	**(5,9%)**	**(1,1%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

** Brak było osób kształcących się w technikach.*

Podsumowanie

Omawiana kategoria zawodów charakteryzuje się nadwyżką bezrobotnych w stosunku do wolnych miejsc pracy. Wskaźniki intensywności nadwyżki/deficytu w każdym z analizowanych okresów były niskie, wahały się od 0,15 w drugiej połowie roku 2012 do 0,28 w pierwszej połowie roku 2013. Wśród zawodów tworzących omawianą kategorię znalazły się zarówno deficytowe, jak i nadwyżkowe. Do tych pierwszych możemy zaliczyć zawód spawacza metodą MAG, MIG, TIG, do drugich zawody takie, jak operator obrabiarek skrawających, spawacz ręczny gazowy, spawacz łukiem elektrycznym, ślusarz. Szczególnie poszukiwanymi przez pracodawców (deficytowi) byli zatem spawacze posiadający umiejętność spawania metodą MAG, MIG, TIG, w przeciwieństwie do spawaczy gazowych i ręcznych elektrycznych. Warto zatem podjąć działania ukierunkowane na wspierania osób posiadających zawód spawacza gazowego i ręcznego elektrycznego w zdobywaniu kwalifikacji umożliwiających pracę z wykorzystaniem metody MIG, MAG, TIG.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w grupie zawodowej związanej z przemysłem, pracodawcy oczekiwali głównie wykształcenia zasadniczego zawodowego, rzadziej policealnego i średniego zawodowego. Znajomość języków obcych wymagna była jedynie na 7% stanowisk w 2010 i 2013 roku. Był to wyłącznie język angielski. Najbardziej pożądaną cechą indywidualną w 2013 roku była staranność wykonywania pracy, obowiązkowość i umiejętność pracy zespołowej. Wśród oczekiwanych przez pracodawców kursów w 2013 roku najczęściej wymienianie były kursy specjalistyczne (uprawnienia spawacza gazowego, spawacza TIG, kurs spawania gazowego i elektrycznego rur dla stali KO, umiejętność czytania rysunku technicznego) oraz BHP, zaś w 2010 roku ważne były kursy z zakresu technologie produkcji.

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w woj. kujawsko-pomorskim było nieco niższe niż dla całej Polski. Występowało znaczne zróżnicowanie poziomu wynagrodzeń. Mieszkańcy województwa, podobnie jak w przypadku ogółu Polaków, pracę najczęściej znajdowali poprzez samodzielne poszukiwania bądź z polecenia znajomych. Pod względem średniego stażu pracy, zarówno mieszkańcy województwa, jak i całej Polski, byli bardzo podobni. Dla tej grupy zawodów staż pracy jest nieco dłuższy w porównaniu do innych grup zawodów.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała wyłącznie w szkołach ponadgimnazjalnych. Na specjalizacjach związanych z opisywaną grupą zawodów w roku szkolnym 2012/2013 kształciło się 1,1% uczniów tego typu szkół. W 2012 roku absolwenci tych kierunków stanowili 0,8% osób kończących szkoły ponadgimnazjalne.

Rozdział XII. Grupa zawodowa: przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

rozbieracz – wykrawacz | rzeźnik - wędliniarz | cukiernik | piekarz | przetwórca owoców i warzyw | pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych | operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni | technik rolnik | mistrz produkcji w przemyśle spożywczym | kontroler jakości produktów spożywczych | technik technologii żywności | inżynier mechanizacji rolnictwa | inżynier rolnictwa | ogrodnik

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem wystąpił ok. 4% wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Bezrobotni z tej kategorii stanowili w każdym z analizowanych lat ok. 3,5% wszystkich bezrobotnych. Co ciekawe, w omawianej grupie zawodów, mężczyźni i kobiety reprezentowani byli przez podobnie liczne grupy.

Tabela 12.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		3878	6320	6204	2913
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		3,5%	3,7%	3,5%	3,2%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	2495	2597	2674	2569
	ogółem	4939	5003	5310	5117
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		3,5%	3,6%	3,6%	3,5%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano 459 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, możemy założyć, że w całym 2010 roku zgłoszono większą liczbę wolnych miejsc, niż w latach 2011-2012. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono 384 wolne miejsca. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc będzie porównywalna z latami ubiegłymi.

W I półroczu 2013 roku 42% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tej grupie stanowiły miejsca subsydiowane (o 18 pkt. proc. mniej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów wynosiły jednak tylko 0,8% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 12.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	459	792	626	384
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	1,7%	1,7%	1,2%	1,2%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	161
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	42%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	0,8%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

Analizowana kategoria zawodów w latach 2010-2013 była wysoce nadwyżkowa. Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[104] w każdym z badanych okresów wyniósł ok. 0,1. Wskaźnik nadwyżki/deficytu[105] podaży siły roboczej był wysoki i wyniósł 5528 w 2011 roku oraz 5578 w 2012 roku. Zatem liczba bezrobotnych przekroczyła liczbę wolnych miejsc o ponad 5000. Grupa ta na tle średniej wojewódzkiej charakteryzowała się niskim wskaźnikiem intensywności nadwyżki. Oznacza to, że osobom z zawodami ujętymi w tej grupie trudniej było znaleźć zatrudnienie niż osobom w innych grupach nadwyżkowych.

[104] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[105] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Tabela 12.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,12	0,13	0,10	0,13
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	3419	5528	5578	2529

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 żaden z zawodów tworzących omawianą kategorię nie był w kolejnych latach deficytowym.

Zawody, które w latach 2010 - 2013 w każdym roku były nadwyżkowe, to: cukiernik, inżynier mechanizacji rolnictwa, inżynier rolnictwa, ogrodnik, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni, piekarz, pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych, przetwórca owoców i warzyw, rzeźnik - wędliniarz, technik rolnik, technik technologii żywności.

Tabela 12.4. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Cukiernik	733	1238	1195	603
Inżynier mechanizacji rolnictwa	8	9	13	2
Inżynier rolnictwa	145	196	206	88
Ogrodnik	27	61	81	1
Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	281	487	457	210
Piekarz	884	1483	1549	723

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Pozostali robotnicy przetwórstwa surowców roślinnych	10	17	16	7
Przetwórca owoców i warzyw	9	62	36	10
Rzeźnik - wędliniarz	360	650	607	313
Technik rolnik	840	1231	1186	502
Technik technologii żywności	58	146	151	79

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

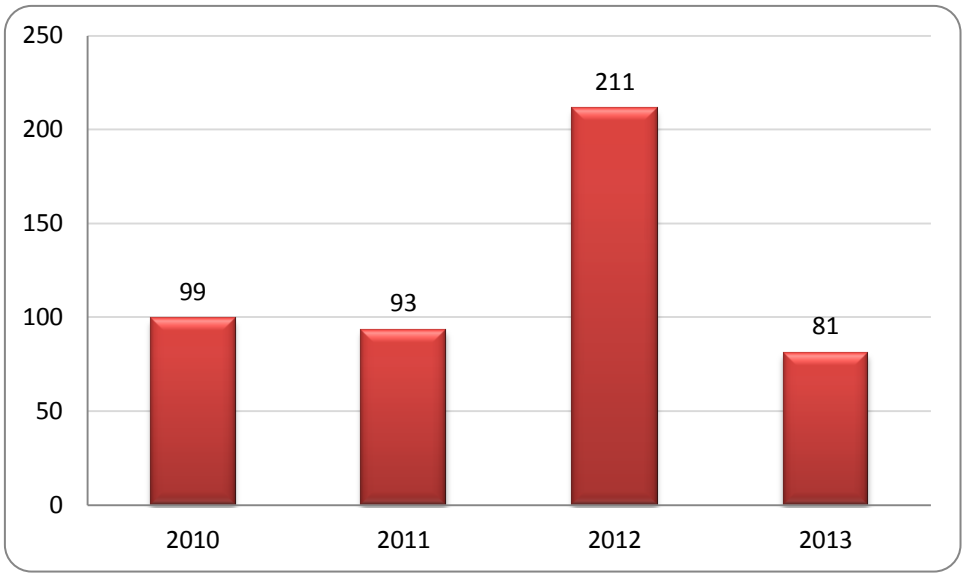
Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[106]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza w latach 2010-2013 w porównaniu do planów pracodawców łącznie we wszystkich analizowanych grupach zawodów były podobne. Wyjątek stanowił rok 2012, kiedy średnia planowanej liczby zatrudnienia dla omawianej grupy była blisko 2,5 razy wyższa niż średnia planów dla wszystkich pracodawców ujętych w badaniu. Średnie planów zatrudnienia we wszystkich grupach zawodów[107] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie 99 pracowników, rok później 93, w 2012 roku 211, zaś w 2013 roku 81. W 2013 roku w stosunku do poprzedniego roku plany zatrudnieniowe spadły o 62%.

[106] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[107] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

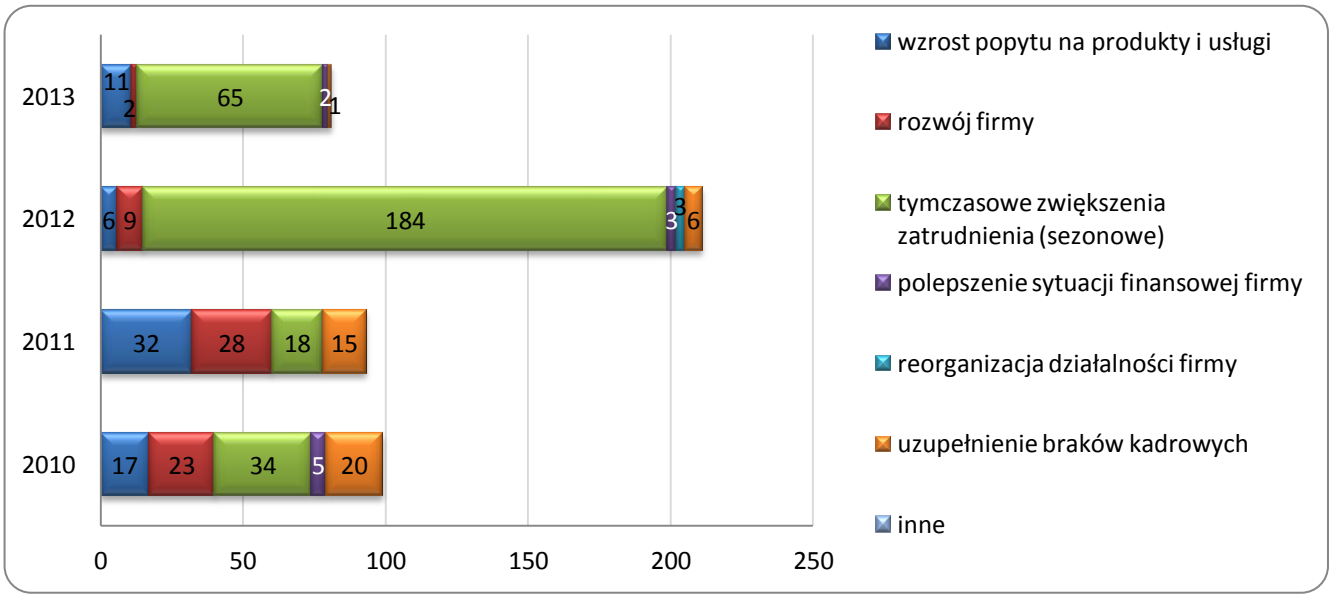
Wykres 12.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W 2012 i 2013 roku najczęściej wskazywaną przyczyną zatrudnienia nowych pracowników było tymczasowe zwiększenie zatrudnienia. W poprzednich latach wskazywano również na wzrost popytu na produkty oraz rozwój firmy.

Wykres 12.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

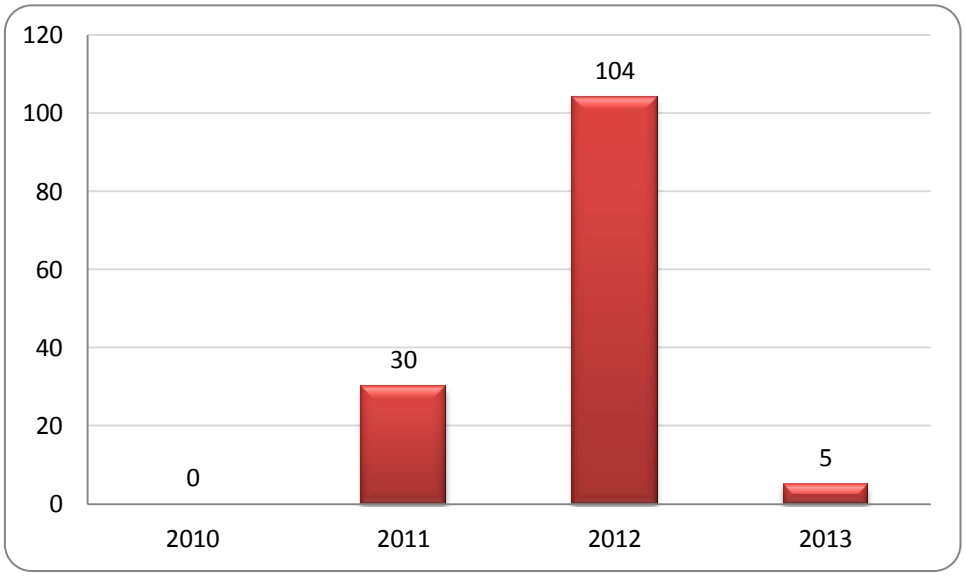

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010–2013.

Plany zmniejszenia zatrudnienia

W latach 2010-2012 nastąpił wzrost liczby planowanych zwolnień. W 2013 roku nastąpił gwałtowny spadek liczby zwolnień. Tak duża liczba zwolnień wynikać może z faktu, iż w roku 2012 planowano zatrudnienie aż 211 osób. Warto zauważyć, że 184 z nich zostało zatrudnionych w związku z tymczasowym zwiększeniem zatrudnienia. Dlatego też w perspektywie niedługiego czasu pracownicy Ci mieli zostać zwolnieni. Pokrywa się to z powodami zwolnienia, podawanymi przez pracodawców (porównaj wykres 12.4). 20 osób planowano zwolnić z powodów sezonowego charakteru pracy, zaś większość (75 osób) z powodów reorganizacji firmy. Wydaje się więc, iż tymczasowe zwiększenie zatrudnienia wynikało głównie z reorganizacji działalności firmy. Być może też pracodawca obawiał się zatrudnienia na stałe pracowników, stojąc w obliczu zdecydowanych zmian w funkcjonowaniu firmy.

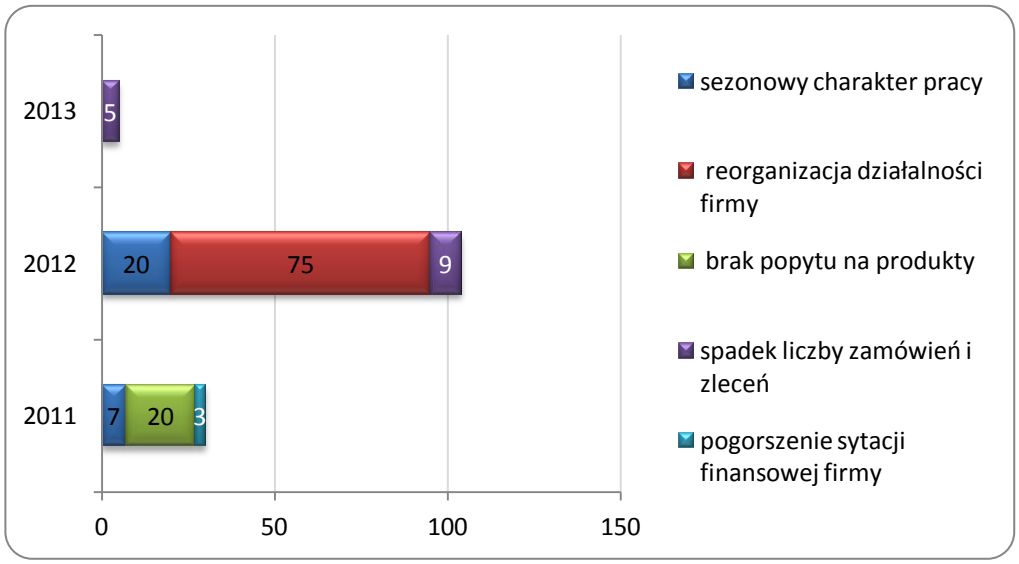
Wykres 12.3. Planowana liczba zwolnień w latach 2010-2013 w grupie zawodów przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Powodem zwolnień pracowników w roku 2013 był spadek liczby zamówień i zleceń. W 2012 aż 75 pracowników zwolniono ze względu na reorganizację działalności firmy.

Wykres 12.4. Główny powód zwolnienia pracowników w latach 2010-2013

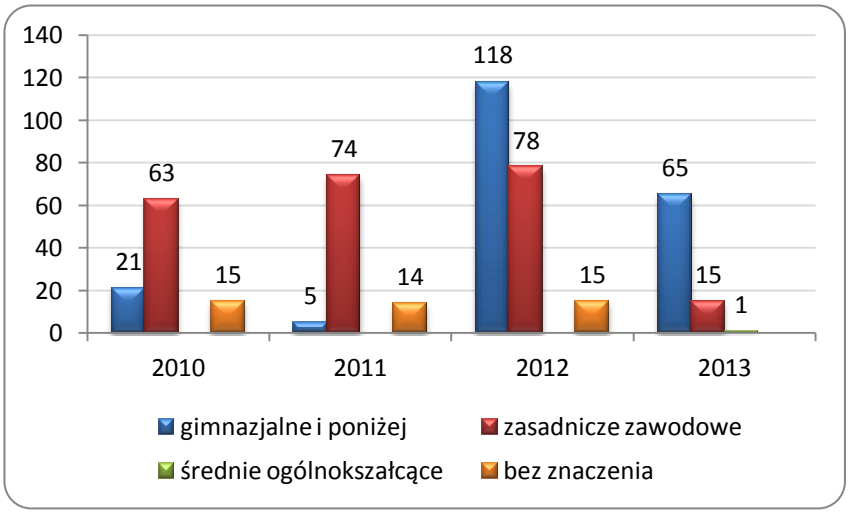

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010–2013.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010–2013 pracodawcy oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z przetwórstwem spożywczym i produkcją spożywczą, posiadali wykształcenie gimnazjalne oraz zasadnicze zawodowe. W 2013 można zauważyć, iż wykształcenie gimnazjalne jest niemal zupełnie wystarczające do podjęcia pracy w tej grupie zawodów.

Wykres 12.5. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

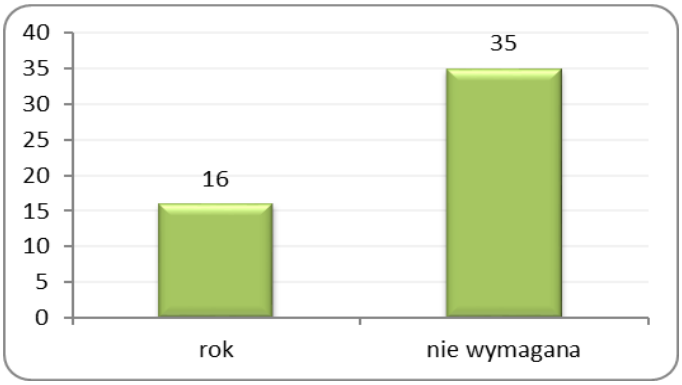

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W stosunku do stanowisk z omawianej grupy w latach 2010-2013 nie określono żadnych wymagań odnośnie umiejętności obsługi programów komputerowych i znajomości języków obcych.

W 2013 roku, spośród stanowisk, na które planowano zatrudnienie, na 16 wymagano zarówno ogólnego doświadczenia zawodowego, jak i doświadczenia na podobnym stanowisku, zaś na 35 stanowiskach nie sformułowano żadnych wymagań związanych z doświadczeniem zawodowym. Szczegóły prezentuje wykres 12.6.

Wykres 12.6. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego i doświadczenia na podobnym stanowisku w 2013 roku*

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**Dane zaprezentowano dla ogólnego doświadczenia i doświadczenia na podobnym stanowisku łącznie, gdyż rozkład odpowiedzi dla tych dwóch pytań był identyczny.*

Doświadczenie zawodowe na podobnym stanowisku szczególnie ważne było w 2011 roku – aż na 81% stanowisk wymagano minimum rocznego doświadczenia na podobnym stanowisku. W kolejnych latach doświadczenie miało mniejsze znaczenie (54% w 2010, 58% w 2012, 31% w 2013). W omawianej grupie zawodowej doświadczenie nie jest aż tak istotne, jak w przypadku innych grup zawodowych, np. wśród informatyków.

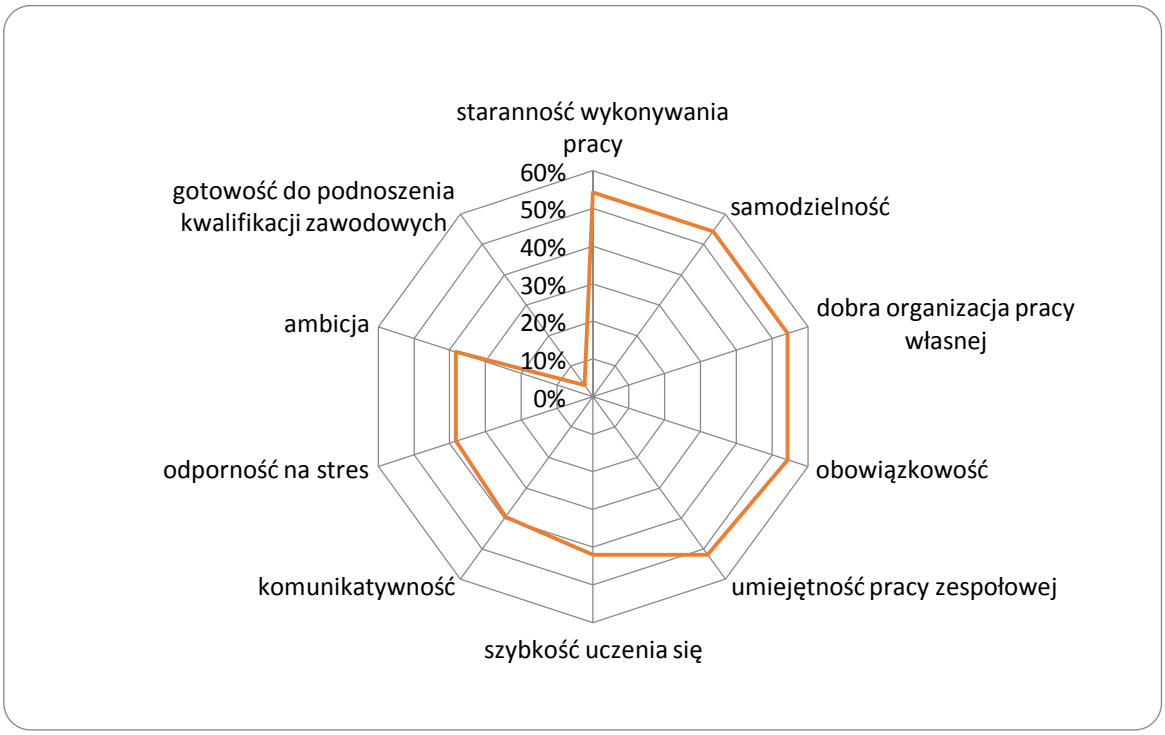
Tabela 12.5. Liczba stanowisk, na których wymagano doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	39	52	25	16
dwa lata	3	6	56	0
więcej niż dwa lata	10	17	11	0
nie wymagana	44	18	68	35
ogółem*	96	93	160	51

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
** W ogólnej liczebności uwzględniono kategorię odpowiedzi „nie sprecyzował".*

W 2013 roku najczęściej wymagano takich kompetencji jak: staranność wykonywania pracy, samodzielność, dobra organizacja pracy własnej i obowiązkowość (po 54%) oraz umiejętność pracy zespołowej (52%). Rzadziej pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na takie cechy indywidualne, jak: gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych (4%), ambicja (38%) i odporność na stres (38%).

Wykres 12.7. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk, na które było zgłaszane zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w 2013 roku

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2013 na znaczeniu zyskała m.in. szybkość uczenia się, ambicja i odporność na stres. Zmniejszyło się natomiast znaczenie m.in. gotowości do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz staranność wykonywania pracy.

Tabela 12.6. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

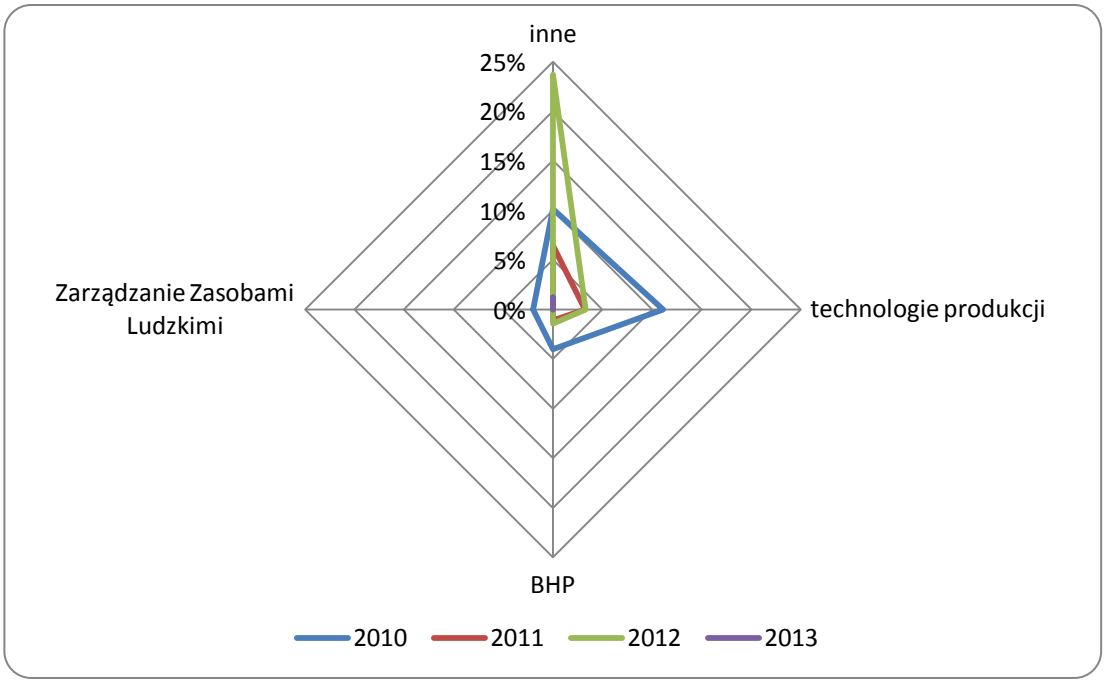
Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012	2013
staranność wykonywania pracy	60%	96%	74%	54%
samodzielność	32%	69%	37%	54%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	46%	54%
obowiązkowość	63%	75%	73%	54%
umiejętność pracy zespołowej	65%	94%	71%	52%
szybkość uczenia się	38%	67%	45%	42%
komunikatywność*	0%	0%	43%	40%
odporność na stres	14%	28%	28%	38%
ambicja	8%	8%	27%	38%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	20%	12%	29%	4%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

W latach 2010-2013 najczęściej wskazywano na konieczność ukończenia kursów „innych" (w kolejnych latach 2010 – 2013: 10% , 6%, 24% i 1%) oraz technologii produkcji (11%, 3%, 3% i 0%). Na niewielu stanowiskach oczekiwano ukończenia kursu ZZL (jedynie 2% w 2010 roku) i BHP (tylko w latach 2010 – 2012: 4%, 1% i 1%). Wśród kursów w kategorii „inne" wymieniano głównie kursy ogrodnicze, pojawiła się również odpowiedź zarządzanie jakością HACCP, IFS, BRC.

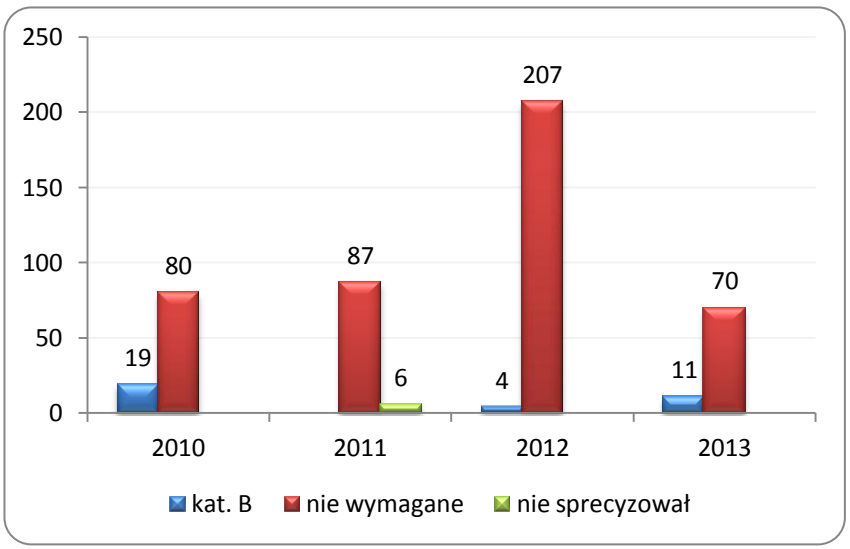
Wykres 12.8. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W badanych latach na zdecydowanej większości stanowisk nie wymagano prawa jazdy. W 2013 roku jedynie na 14% stanowisk (11 z 81), na które zgłoszono zapotrzebowanie, pracodawcy zgłaszali zapotrzebowanie na prawo jazdy kategorii B. W 2010 roku na 19% stanowisk wymagano prawa jazdy kat. B, a w 2012 roku jedynie na 2%. 2011 roku na 6% wymagano prawa jazdy, jednak nie sprecyzowano, o jaką kategorię chodzi. Szczegóły prezentuje wykres 12.9.

Wykres 12.9. Stanowiska pracy, na których oczekiwano prawa jazdy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

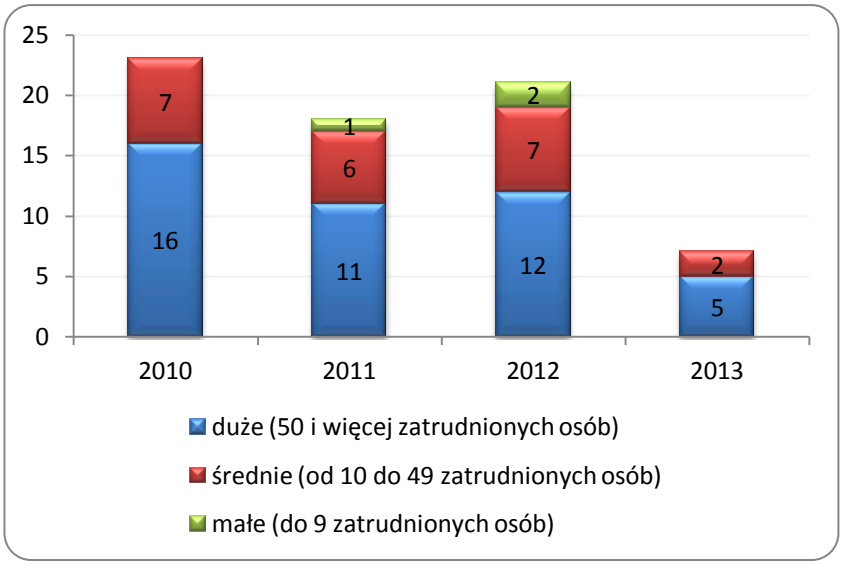
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor własności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw[108], które planowały zatrudnienie osób w omawianej grupie zawodów w latach 2010-2013, dominowały duże i średnie. Zaledwie dwa podmioty w 2012 roku i jeden w 2011 zaliczał się do kategorii do 9 zatrudnionych osób. Szczegóły prezentuje wykres 12.10.

[108] Informacje o badaniu, a w szczególności o próbie, znajdują się w części „Słownik" w podpunkcie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego".

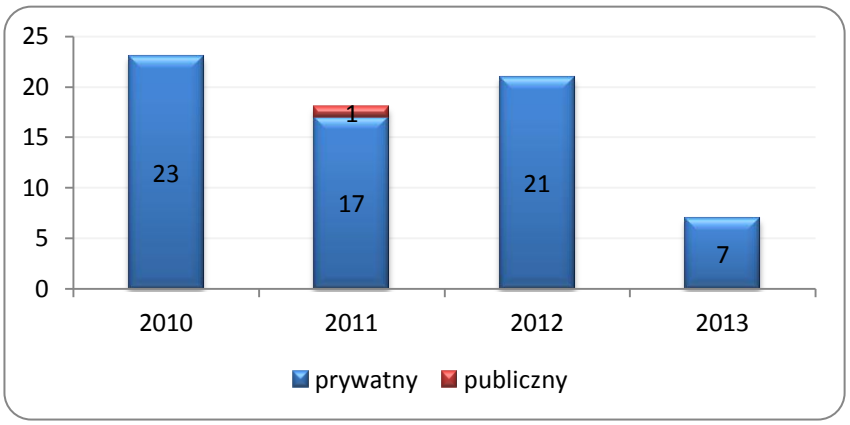
Wykres 12.10. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Przedsiębiorstwa planujące zatrudnienie osób z zawodami z omawianej grupy, działały głównie w sektorze prywatnym.

Wykres 12.11. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w latach 2010-2013 w grupie zawodów przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza według sektora własności

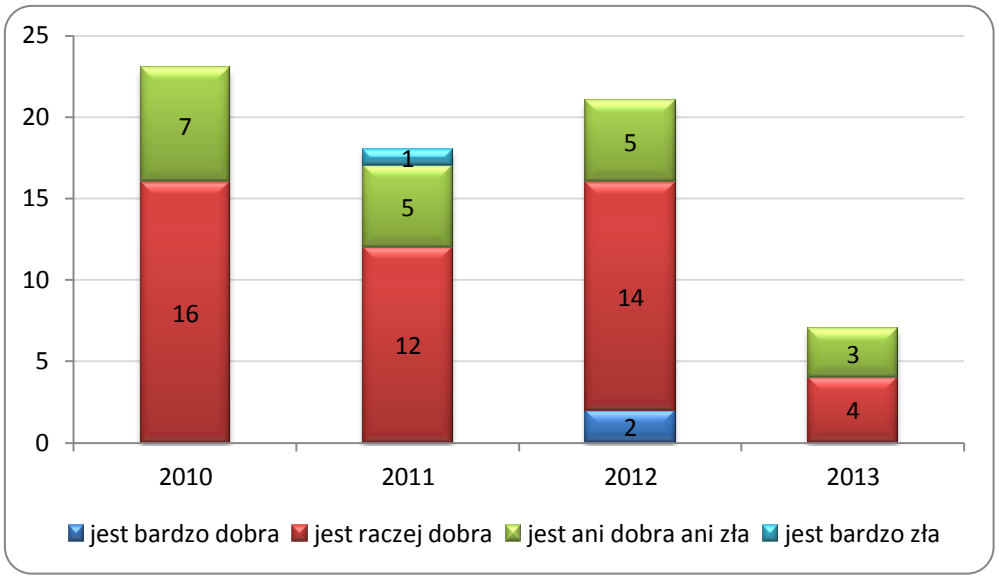

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Kondycja firmy

Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie.

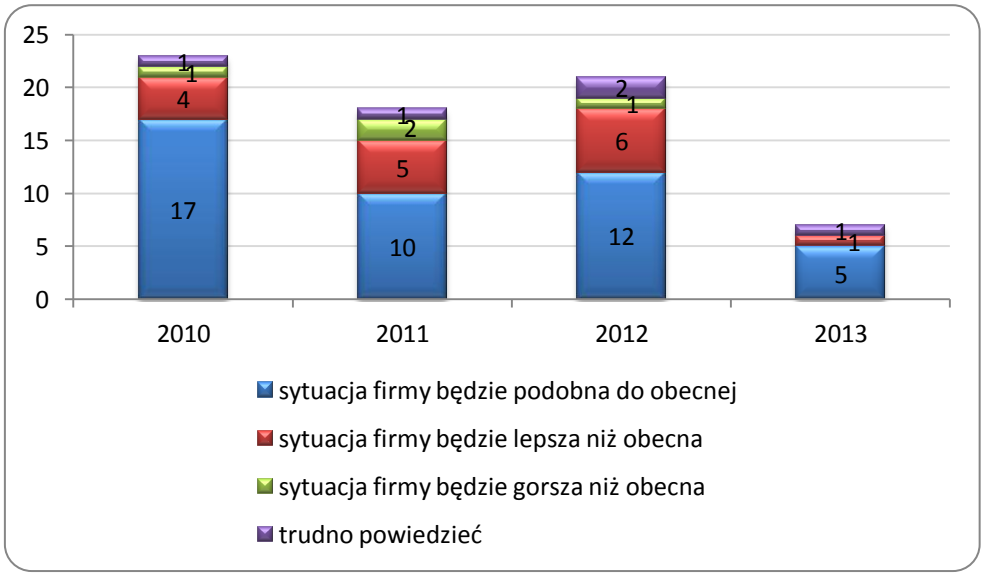
Wykres 12.12. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

**odpowiedzi „jest raczej zła" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 12.13. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[109]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w Polsce wyniosła 2800 PLN. Wartość dla woj. kujawsko-pomorskiego w tej samej grupie zawodów wynosiła 4000 PLN. Liczby te nie są jednak porównywalne, gdyż liczba przypadków w województwie (12) nie pozwala na wnioskowanie i ma charakter poglądowy. Biorąc pod uwagę pierwszy i trzeci kwartyl wartości wynagrodzenia dla Polski, rozstęp mediany wynagrodzenia wynosił 1920 PLN.

Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce. Wśród grup zawodów opisywanych niniejszą pracą, mediana wynagrodzeń w grupie przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza była jedną z niższych – tylko 4 inne grupy zawodów charakteryzowały się niższą jej wartością.

Tabela 12.7. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[110] wynagrodzeń brutto ogółem* w grupie przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**179**	**1880**	**2800**	**3800**
woj. kujawsko-pomorskie	**12****	**2500**	**4000**	**4475**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Żaden z zawodów w kategorii nie przekroczył progu N ≥ 50.*

*** Uwaga: bardzo mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.*

Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

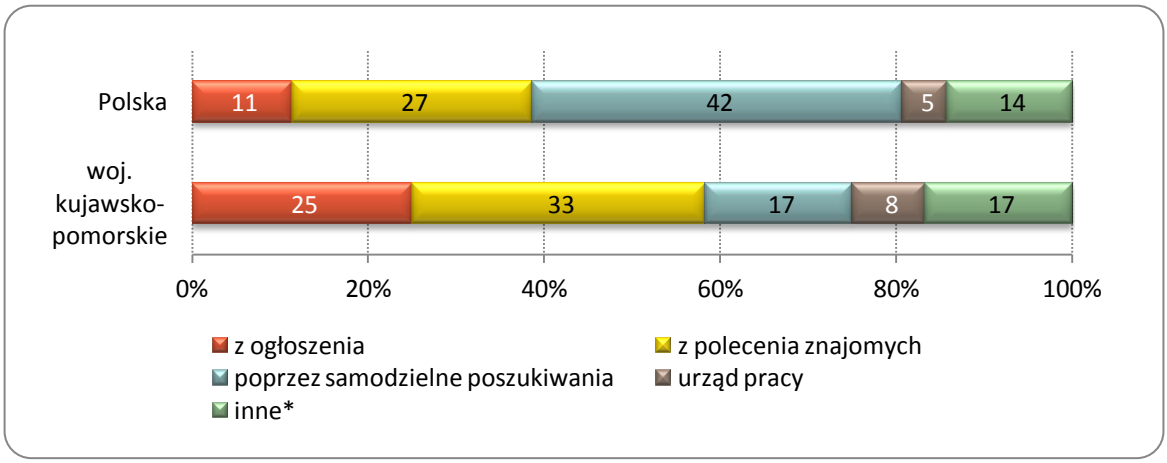
[109] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"
[110] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów w 2012 roku najczęstszym sposobem znalezienia pracy w Polsce było poprzez samodzielne poszukiwania. W ten sposób pracę uzyskało aż 42% ankietowanych. 27% respondentów znalazła pracę z polecenia znajomych, a 11% z ogłoszenia. W przypadku woj. kujawsko-pomorskiego niewielka liczba respondentów (zaledwie 12 osób) nie pozwala na wyciąganie wniosków.

Wykres 12.14. Sposoby znalezienia pracy w grupie przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 176, woj. kujawsko-pomorskie N= 12.
Uwaga: bardzo mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów wynosił 11,8 lat dla Polski. Z powodu bardzo małej reprezentacji przedstawicieli tej grupy zawodów w przypadku woj. kujawsko-pomorskiego, dane dla województwa nie mogą być interpretowane. Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było duże – odchylenie standardowe[111] wynosiło 8,5 lat dla Polski. Na tle innych grup zawodów, długość stażu pracy w grupie przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza należy do porównywalnych ze średnią we wszystkich grupach. W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

Tabela 12.8. Długość stażu pracy w latach ogółem*
w grupie przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**179**	**11,8**	**8,5**
woj. kujawsko-pomorskie	**12****	**9,5**	**6,9**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Żaden z zawodów w kategorii nie przekroczył progu N ≥ 50.*

*** Uwaga: bardzo mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.*

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z przetwórstwem spożywczym i produkcją spożywczą, potencjalnie mogło szukać pracy 412 absolwentów „mechaniki i budowy maszyn” [112] oraz

[111] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik”.
[112] Osoby po kierunku „mechanika i budowa maszyn” mogą również podejmować pracę w zawodach związanych z naprawą maszyn i urządzeń oraz z wytwarzaniem energii elektrycznej i energii odnawialnej. Dlatego zostały one również uwzględnione w podrozdziale dotyczącym tej grupy zawodowej.

„rolnictwa", którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom w tym województwie, stanowili blisko 2%. W roku akademickim 2012/2013 omawiane kierunki studiowały 1636 osób, czyli 2,1% studentów w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 12.9. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	**Studenci 2012/2013**	**Absolwenci 2011/2012**
Mechanika i budowa maszyn	993	211
• inżynier mechanizacji rolnictwa	(1,3%)	(0,9%)
Rolnictwo	643	201
• inżynier rolnictwa	(0,8%)	(0,9%)
Ogółem	**1636**	**412**
	(2,1%)	**(1,8%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[113]

W zawodach, związanych z opisywaną kategorią, w roczniku 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych uczyło się 3612 osób, co stanowiło 3,2% wszystkich uczniów tego rodzaju szkół w woj. kujawsko-pomorskim. 958 absolwentów ukończyło kształcenie w 2011/2012 roku, co stanowiło 3% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim.

[113] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Tabela 12.10. Zawody w grupie przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie uczniów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Zawód	Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych			
	Szkoły policealne	Technika	Zasadnicze szkoły zawodowe	Ogółem
cukiernik			688 (4,7%)	688 (0,6%)
ogrodnik			90 (0,6%)	90 (0,1%)
piekarz			301 (2,0%)	301 (0,3%)
rzeźnik - wędliniarz			82 (0,6%)	82 (0,1%)
technik rolnik	203 (1,1%)	1511 (4,5%)		1714 (1,5%)
technik technologii żywności		737 (2,2%)		737 (0,7%)
Ogółem	**203** **(1,1%)**	**2248** **(6,6%)**	**1161** **(7,9%)**	**3612** **(3,2%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Tabela 12.11. Zawody w grupie przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie absolwentów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych				
Zawód	**Szkoły policealne**	**Technika**	**Zasadnicze szkoły zawodowe**	**Ogółem**
cukiernik			143 (2,6%)	143 (0,5%)
ogrodnik			35 (0,6%)	35 (0,1%)
piekarz			62 (1,1%)	62 (0,2%)
rzeźnik - wędliniarz			22 (0,4%)	22 (0,1%)
technik rolnik	173 (3,7%)	335 (4,5%)		508 (1,6%)
technik technologii żywności		188 (2,5%)		188 (0,6%)
Ogółem	**173** **(3,7%)**	**523** **(7,0%)**	**262** **(4,8%)**	**958** **(3,0%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Podsumowanie

Omawiana kategoria zawodów w latach 2010-2013 był wysoce nadwyżkowa, na co wskazują wskaźniki intensywności nadwyżki deficytu, które w każdym z badanych okresów kształtowały się na poziomie 0,1. Żaden z zawodów ujętych w ramach analizowanej grupy nie charakteryzował się trwałym deficytem. Natomiast aż 11 zawodów było nadwyżkowych w każdym z badanych lat. Wśród zawodów nadwyżkowych szczególnie wyróżniają się cukiernik, piekarz oraz technik rolnik. To dla tych zawodów nadwyżka była największa.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w omawianej grupie zawodowej pracodawcy oczekiwali głównie wykształcenia zasadniczego zawodowego bądź gimnazjalnego i niższego. Pracodawcy nie określili wymagań odnośnie znajomości języków obcych w żadnym z lat badania. Najbardziej pożądanymi cechami indywidualnymi w 2013 roku były: staranność wykonywania pracy, samodzielność, dobra organizacja pracy własnej, obowiązkowość oraz umiejętność pracy zespołowej. Wśród oczekiwanych przez pracodawców kursów w latach 2010 – 2013 dominowały kursy ogrodnicze oraz dotyczące technologii produkcji.

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w Polsce było jednym z nizszych – znajdowało się wśród pięciu najniżej opłacanych grup zawodów. Rozstęp mediany wynagrodzeń był znaczny – ponad 1920 PLN. Polacy pracę najczęściej znajdowali poprzez samodzielne poszukiwania, a na drugim miejscu – wyraźnie rzadziej – z polecenia znajomych. Średni staż pracy dla ogółu Polaków wynosił blisko 12 lat – porównywalnie do średniej dla innych grup zawodów. Ze względu na bardzo małą liczbę przypadków dla województwa, dane nie są reprezentatywne i nie mogły być analizowane.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała zarówno na uczelniach wyższych, jak i w szkołach ponadgimnazjalnych, przy czym w tych drugich osób kształcących się było więcej. Po około 2% studentów (rok akademicki 2012/2013) i absolwentów (rok akademicki 2011/2012) w woj. kujawsko-pomorskim ukończyło bądź studiowało kierunki związane z tą grupą zawodów. W szkołach ponadgimnazjalnych odsetki te wynosiły ok. 3%.

Rozdział XIII. Grupa zawodowa: wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

inżynier budownictwa - urządzenia, instalacje i sieci energetyczne | inżynier inżynierii środowiska-gospodarka wodna i hydrologia | inżynier mechanik- cieplno-mechniczne urządzenia, instalacje i sieci energetyczne | inżynier energetyk | audytor energetyczny | technik urządzeń i systemów energii odnawialnej | elektroenergetyk elektrowni wodnych | elektroenergetyk elektrowni cieplnych | monter budownictwa wodnego | monter urządzeń energii odnawialnej | operator maszyn i urządzeń do przerobu torfu

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

W omawianym okresie liczba zarejestrowanych w grupie wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna praktycznie nie uległa zmianom (wzrost o 2 osoby). W drugim półroczu 2010 zarejestrowane były 32 osoby, a w pierwszym półroczu 2013 roku 34 osoby. Należy zauważyć, iż bezrobotni z omawianej kategorii stanowili w każdym z analizowanych lat jedynie 0,02% ogółu bezrobotnych, a więc ich udział w grupie wszystkich bezrobotnych województwa był marginalny.

Tabela 13.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		22	34	37	18
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		0,02%	0,02%	0,02%	0,02%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	11	10	6	11
	ogółem	32	31	29	34
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		0,02%	0,02%	0,02%	0,02%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W poszczególnych okresach liczba zgłaszanych w tej grupie miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wynosiła od kilku do kilkunastu. Największą liczbą wolnych miejsc było 13 miejsc odnotowanych w 2011 roku.

W I półroczu 2013 roku odnotowano 2 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej (oba subsydiowane). Miejsca subsydiowane dla omawianej grupy zawodów stanowiły 0,01% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 13.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	5	13	5	2
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	0,02%	0,03%	0,01%	0,01%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	2
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	100%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	0,01%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

Omawiana kategoria w każdym z analizowanych lat była nadwyżkowa. Najniższą wartość wskaźnika intensywności nadwyżki/deficytu[114] 0,11 zaobserwowano w pierwszym półroczu 2013 roku, najwyższą 0,38 w 2011 roku. Przy czym wskaźnik nadwyżki/deficytu[115] podaży siły roboczej przyjmował zdecydowanie niższe wartości niż w pozostałych grupach. Najwyższą wartość (32) osiągnął w 2012 roku, a najniższą (16) w pierwszym półroczu 2013.

Tabela 13.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,23	0,38	0,14	0,11

[114] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[115] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	17	21	32	16

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 wśród zawodów ujętych w omawianej kategorii nie wystąpił żaden, który byłby deficytowy w każdym z analizowanych okresów. Wystąpił jeden zawód, który w latach 2010-2013 w każdym roku były nadwyżkowy, był to: inżynier inżynierii środowiska-gospodarka wodna i hydrologia.

Tabela 13.4. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Inżynier inżynierii środowiska-gospodarka wodna i hydrologia	13	16	18	9

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[116]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Średnie planowanej liczby zatrudnienia[117] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. na tym tle plany zatrudnienia w grupie zawodów wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna, w latach 2010-2013 były bardzo małe. W roku 2010 planowano zatrudnić 3 osoby ze względu

[116] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[117] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

na reorganizację firmy, zaś w 2011 – 4 osoby, aby uzupełnić braki kadrowe. W latach 2012 i 2013 nie planowano zwiększenia zatrudnienia.

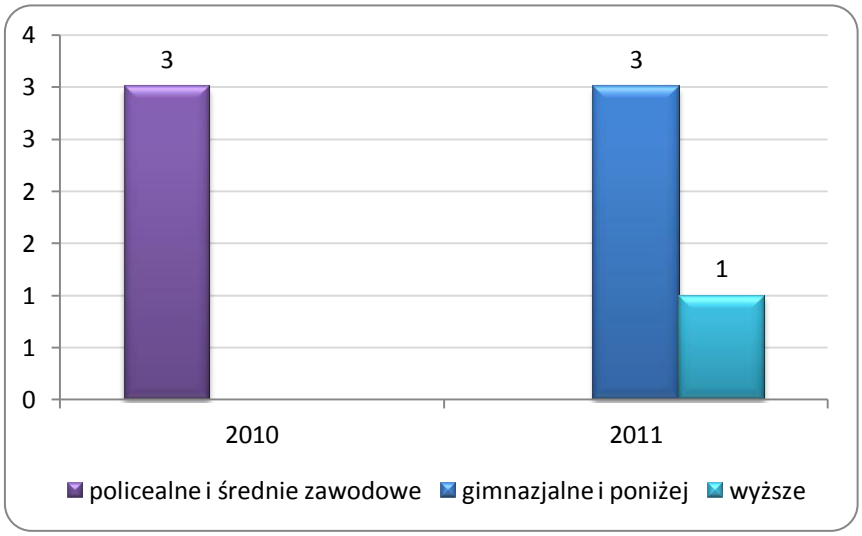
Plany zmniejszenia zatrudnienia

W omawianej grupie zawodowej w latach 2010-2013 żadna z firm uczestniczących w badaniu WUP, nie planowała zwolnień.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010–2011 pracodawcy oczekiwali dość niskiego wykształcenia od kandydatów do pracy. Wykształcenie gimnazjalne, policealne i średnie zawodowe były wystarczające na tych stanowiskach pracy. W latach 2012 i 2013 pracodawcy nie określili swoich oczekiwań odnośnie wykształcenia.

Wykres 13.1. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W stosunku do stanowisk z omawianej grupy w latach 2010-2013 nie określono żadnych wymagań odnośnie umiejętności obsługi programów komputerowych i znajomości języków obcych.

W latach 2011 i 2013 nie określono długości wymaganego stażu pracy. W 2010 i 2011 roku pracodawcy nie wymagali żadnego wcześniejszego doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku.

W stosunku do stanowisk z omawianej grupy w 2012 i 2013 roku nie określono żadnych wymagań odnośnie kompetencji. W 2010 pracodawcy określili, iż wszystkie umiejętności są wymagane, zaś w 2011 wskazano na takie kompetencje, jak: umiejętność pracy zespołowej oraz obowiązkowość.

Tabela 13.5. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2013

Pożądane cechy indywidualne	2010	2011
staranność wykonywania pracy	100%	0%
odporność na stres	100%	0%
umiejętność pracy zespołowej	100%	100%
samodzielność	100%	0%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	100%	0%
szybkość uczenia się	100%	0%
ambicja	100%	0%
obowiązkowość	100%	75%
staranność wykonywania pracy	100%	0%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2011 wskazano na konieczność ukończenia „innych" dodatkowych specjalistycznych kursów (100% odpowiedzi w 2010 roku i 25% odpowiedzi w 2011 roku). Ankietowani nie sprecyzowali jednak, o jakie kursy chodzi.

W 2010 roku wskazano, że prawo jazdy kategorii B jest wymagane (3 wskazania), zaś w 2011 na 4 stanowiskach pracy tego rodzaju uprawnienia nie były potrzebne.

Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor działalności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw[118], które planowały zatrudnienie osób w omawianej grupie zawodów w latach 2010-2013 były 3 duże firmy, zatrudniające 50 pracowników i więcej. Dwa z tych przedsiębiorstw działały w sektorze prywatnym.

Kondycja firmy

Pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze i bardzo dobrze. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie.

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[119]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w Polsce wyniosła 3100 PLN. Wartość dla woj. kujawsko-pomorskiego w tej samej grupie zawodów wynosiła 2975 PLN (była mniejsza o 125 PLN). Liczby te nie są jednak porównywalne, gdyż liczba przypadków w województwie (32) nie pozwala na wnioskowanie i ma charakter poglądowy. Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Dla Polski wśród zawodów, które zostały wyszczególnione w zestawieniu (pokazano zawody o liczności ≥ 50) poziom wynagrodzeń nie był zróżnicowany. Biorąc pod uwagę zawód specjalisty ds. ochrony środowiska oraz inspektora ds. ochrony środowiska, rozpiętość mediany wynagrodzenia była 1,2-krotna. Z kolei rozpatrując pierwszy i trzeci kwartyl wartości wynagrodzenia dla Polski, rozstęp mediany wynagrodzenia wynosił 1800 PLN.

[118] Informacje o badaniu, a w szczególności o próbie, znajdują się w części „Słownik" w podpunkcie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego".
[119] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"

Tabela 13.6. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[120] wynagrodzeń brutto dla wybranych zawodów* w grupie wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**646**	**2500**	**3100**	**4300**
woj. kujawsko-pomorskie	**32****	**2439**	**2975**	**3890**
Wybrane zawody				
specjalista ds. ochrony środowiska	139	2500	3500	5200
elektryk (elektroenergetyk)	304	2500	3200	4500
inspektor ds. ochrony środowiska	175	2400	2820	3400

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Ze względu na występowanie w próbie jedynie 3 zawodów, dla których N ≥ 50, pokazano je wszystkie bez wprowadzania podziału ze względu na długość stażu.*

*** Uwaga: mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.*

Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

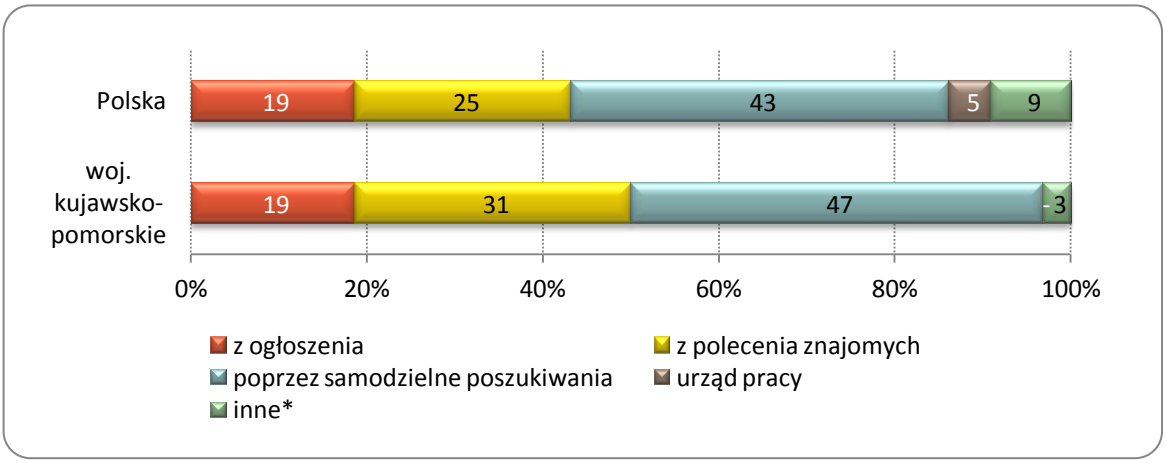
Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów w 2012 roku najczęstszym sposobem znalezienia pracy w Polsce były samodzielne poszukiwania (43%). 25% respondentów znalazła pracę z polecenia znajomych, a 19% z ogłoszenia. W przypadku woj. kujawsko-pomorskiego rozkład odpowiedzi jest zbliżony, ale niewielka liczba respondentów (zaledwie 32 osób) nie pozwala na wyciąganie wniosków.

[120] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Wykres 13.2. Sposoby znalezienia pracy w grupie wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 635, woj. kujawsko-pomorskie N= 32.
Uwaga: mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów był zbliżony dla woj. kujawsko-pomorskiego (15,5 roku) i dla Polski (14,5 lat). Z powodu niskiej reprezentacji przedstawicieli tej grupy zawodów w przypadku woj. kujawsko-pomorskiego, dane dla województwa mają charakter głównie poglądowy. Zróżnicowanie długości trwania stażu pracy było duże – odchylenie standardowe[121] wynosiło 12,4 i 11,5 lat, odpowiednio dla woj. kujawsko-pomorskiego i dla Polski. Na tle innych grup zawodów, staż pracy w grupie wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna należy do jednych z dłuższych. W przypadku województwa jest nawet najdłuższy. W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

[121] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

Tabela 13.7. Długość stażu pracy w latach dla wybranych zawodów* w grupie wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**646**	**14,5**	**11,5**
woj. kujawsko-pomorskie	**32****	**15,5**	**12,4**
Wybrane zawody			
elektryk (elektroenergetyk)	304	18,3	12,2
inspektor ds. ochrony środowiska	175	12,2	9,7
specjalista ds. ochrony środowiska	139	9,1	8,9

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Ze względu na występowanie w próbie jedynie 3 zawodów, dla których N ≥ 50, pokazano je wszystkie bez wprowadzania podziału ze względu na długość stażu.*

*** Uwaga: Mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.*

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z wytwarzaniem energii elektrycznej i energią odnawialną potencjalnie mogło szukać pracy 710 absolwentów „budownictwa”[122], „inżynierii środowiska” oraz „mechaniki i budowy maszyn”[123], którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom w tym województwie, stanowili oni 3,1%. W roku akademickim 2012/2013 omawiane kierunki studiowały 3743 osoby, czyli blisko 5% studentów w woj. kujawsko-pomorskim.

[122] Osoby po kierunku „budownictwo” mogą również podejmować pracę w zawodach związanych z budownictwem i architekturą. Dlatego zostały one również uwzględnione w podrozdziale dotyczącym tej grupy zawodowej.

[123] Osoby po kierunku „mechanika i budowa maszyn” mogą również podejmować pracę w zawodach związanych z naprawą maszyn i urządzeń oraz w przetwórstwie spożywczym i produkcji spożywczej. Dlatego zostały one również uwzględnione w podrozdziale dotyczącym tej grupy zawodowej.

Tabela 13.8. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	**Studenci 2012/2013**	**Absolwenci 2011/2012**
Budownictwo	2 108	341
• inżynier budownictwa - urządzenia, instalacje i sieci energetyczne	(2,8%)	(1,5%)
Inżynieria środowiska	642	158
• inżynier inżynierii środowiska-gospodarka wodna i hydrologia	(0,8%)	(0,7%)
Mechanika i budowa maszyn	993	211
• inżynier mechanik - urządzenia cieplno-mechniczne, instalacje i sieci energetyczne	(1,3%)	(0,9%)
Ogółem	**3743**	**710**
	(4,9%)	**(3,1%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[124]

Tylko jeden zawód – technik urządzeń i systemów energii odnawialnej – wiązał się z opisywaną kategorią zawodów. W roczniku 2012/2013 uczyło się tego zawodu w technikach 137 osób. Stanowiło to odpowiednio 0,4% ogólnej liczby uczniów techników i 0,1% wszystkich uczniów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim. Żaden absolwent w roku 2011/2012 nie ukończył tej specjalizacji.

[124] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Podsumowanie

Omawiana kategoria zawodów była w latach 2010 - 2013 nadwyżkowa. Więcej bezrobotnych zgłaszało się do urzędów pracy, niż było wolnych miejsc. Należy zauważyć, że w każdym z analizowanych okresów bezrobotni z tej kategorii stanowili jedynie 0,02% ogółu bezrobotnych. Największą liczbę zarejestrowanych bezrobotnych wśród wszystkich analizowanych okresów – 34 odnotowano w pierwszym półroczu 2013 roku. W porównaniu do liczby bezrobotnych występujących w innych kategoriach jest to wartość bardzo mała.

W pierwszym półroczu 2013 roku odnotowano jedynie 2 wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej dla tej grupy, oba były subsydiowane.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w omawianej grupie zawodowej pracodawcy oczekiwali głównie wykształcenia gimnazjalnego, policealnego i średniego zawodowego. W żadnej z fal badania, pracodawcy nie określili jakichkolwiek wymagań odnośnie znajomości języków obcych. Najbardziej pożądaną cechą indywidualną w 2013 roku była umiejętność pracy zespołowej oraz obowiązkowość. Wśród oczekiwanych przez pracodawców kursów w latach 2010 – 2013 dominowały „inne", jednak pracodawcy nie określili, jakimi kursami byliby zainteresowani.

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w Polsce należało do raczej niższych w porównaniu do innych kategorii zawodów. W woj. kujawsko-pomorskim było na nieco niższym poziomie, niż w przypadku całej Polski. Ze względu na małą liczbę przypadków dla województwa, należy pamiętać, że dane mają charakter poglądowy.

Rozstęp mediany wynagrodzeń był dosyć znaczny – wynosił 1800 PLN. Polacy pracę najczęściej znajdowali poprzez samodzielne poszukiwania, a na drugim miejscu – wyraźnie rzadziej – z polecenia znajomych. Średni staż pracy dla ogółu Polaków wynosił 14,5 roku, a więc był jednym z wyższych na tle innych grup zawodów.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała głównie na uczelniach wyższych. Około 5% studentów w roku akademickim 2012/2013 i 3,1% absolwentów roku akademickiego 2011/2012 w woj. kujawsko-pomorskim studiowało bądź ukończyło kierunki związane z tą grupą zawodów. W przypadku osób uczących się w szkołach ponadgimnazjalnych, tylko jeden zawód – technik urządzeń i systemów energii odnawialnej – był związany z opisywaną grupą zawodów.

Rozdział XIV. Grupa zawodowa: odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie

zawody uwzględnione w publikacji w tym rozdziale:

dietetyk | kosmetolog | technik masażysta | kosmetyczka | wizażystka / stylistka | fryzjer | technik usług fryzjerskich

Zarejestrowani bezrobotni, zgłoszone miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010-2013

Pomiędzy 2010 a 2013 rokiem w grupie odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie wystąpił ok. 26% wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Bezrobotni z tej kategorii stanowili w każdym z analizowanych lat ok. 1% wszystkich bezrobotnych. Warto zauważyć, że większość z tych bezrobotnych stanowiły kobiety.

Tabela 14.1. Bezrobotni zarejestrowani w latach 2010-2013

Wyszczególnienie		2010*	2011	2012	2013**
Zarejestrowani w okresie		1383	2161	2427	1237
Udział zarejestrowanych we wszystkich rejestracjach w okresie		1,3%	1,3%	1,4%	1,4%
Bezrobotni według stanu na koniec okresu	kobiety	1427	1641	1868	1796
	ogółem	1493	1699	1950	1882
Udział bezrobotnych w liczbie wszystkich bezrobotnych w okresie		1,1%	1,2%	1,3%	1,3%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

W drugim półroczu 2010 roku odnotowano ponad 366 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Jeżeli przyjmiemy, że liczba ta w pierwszym półroczu była podobna, można przyjąć założenie, że w całym 2010 roku zgłoszono większą liczbę wolnych miejsc, niż w latach 2011-2012. W pierwszym półroczu 2013 roku zgłoszono z kolei 337 wolnych miejsc. Jeżeli w drugim półroczu 2013 roku zostanie zgłoszona porównywalna liczba miejsc, to można przypuszczać, że w całym 2013 roku liczba wolnych miejsc będzie zbliżona do tej z roku 2010, ale nieco większa w porównaniu z latami 2011-2012.

W I półroczu 2013 roku 73% wszystkich wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej stanowiły miejsca subsydiowane (o 13 pkt. proc. więcej od średniej dla wszystkich zawodów). Miejsca subsydiowane, dla omawianej grupy zawodów, wynosiły jednak tylko 1,2% wszystkich miejsc tego rodzaju dostępnych w pierwszym półroczu 2013 roku.

Tabela 14.2. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w latach 2010*-2013**

Wyszczególnienie	2010*	2011	2012	2013**
Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	366	444	552	337
Udział wolnych miejsc w analizowanej kategorii zawodów we wszystkich wolnych miejscach	1,3%	0,9%	1,1%	1,0%
Miejsca subsydiowane	-	-	-	246
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc dostępnych w okresie dla analizowanej kategorii	-	-	-	73%
Udział miejsc subsydiowanych w ogóle miejsc subsydiowanych dostępnych w okresie	-	-	-	1,2%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Podaż i popyt na rynku pracy w latach 2010-2013

W analizowanej kategorii w latach 2010 - 2013 występowała nadwyżka bezrobotnych nad liczbą wolnych miejsc pracy. Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu[125] kształtował się w granicach 0,21-0,27. Wskaźnik nadwyżki/deficytu[126] podaży siły roboczej przyjmował wysokie wartości dla lat 2011 i 2012, wyniósł odpowiednio 1717 oraz 1875. Grupa ta charakteryzowała wskaźnikiem intensywności niższym od średniej wojewódzkiej (wyjątek stanowiło II półrocze 2010 roku).

Tabela 14.3. Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej oraz wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w latach 2010*-2013**

[125] Opis wskaźnika intensywności deficytu/nadwyżki znajduje się w części „Słownik"
[126] Opis wskaźnika deficytu/nadwyżki podaży siły roboczej znajduje się w części „Słownik"

Rodzaj wskaźnika	2010*	2011	2012	2013**
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w województwie kujawsko-pomorskim	0,25	0,27	0,29	0,37
Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu w grupie	0,26	0,21	0,23	0,27
Wskaźnik nadwyżki/deficytu podaży siły roboczej w grupie	1017	1717	1875	900

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Zawody deficytowe i nadwyżkowe

W latach 2010-2013 wśród zawodów ujętych w omawianej kategorii nie wystąpił żaden, który byłby deficytowy w każdym z analizowanych okresów.

Zawody, które w latach 2010-2013 w każdym roku były nadwyżkowe, to: dietetyk, fryzjer, kosmetolog, kosmetyczka, technik masażysta, technik usług fryzjerskich.

Tabela 14.4. Wskaźniki nadwyżki podaży siły roboczej dla zawodów, w których w latach 2010*-2013 występowała ciągła nadwyżka podaży siły roboczej**

Zawody nadwyżkowe	2010*	2011	2012	2013**
Dietetyk	74	67	63	36
Fryzjer	749	1336	1497	702
Kosmetolog	46	59	84	56
Kosmetyczka	58	75	38	12
Technik masażysta	70	103	78	39
Technik usług fryzjerskich	19	68	122	66

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych przygotowanego przez WUP w Toruniu.

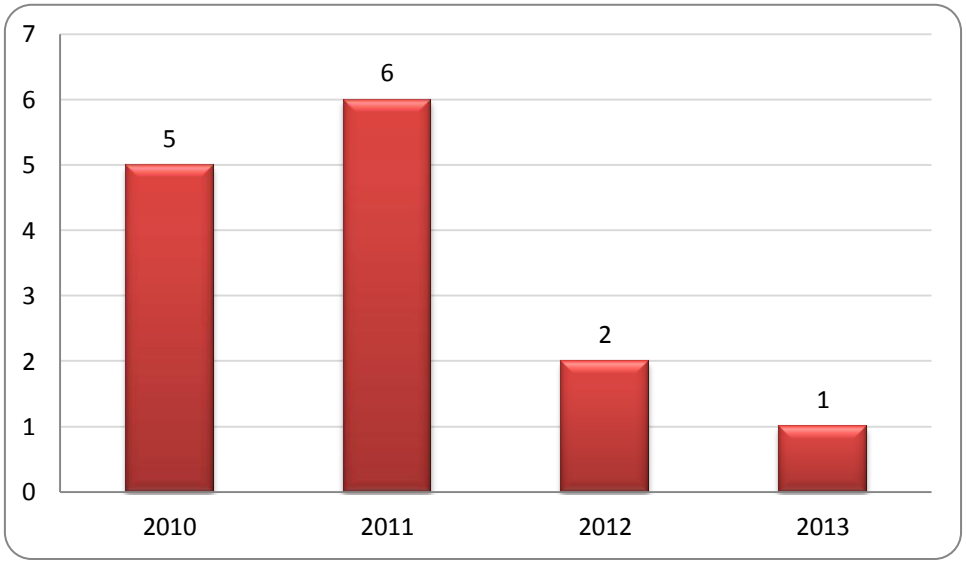
**Dane za II półrocze 2010, ** Dane za I półrocze 2013.*

Planowane zatrudnienie w latach 2010-2013 i przyczyny zmian w poziomie zatrudnienia[127]

Plany zwiększenia zatrudnienia

Plany zatrudnienia w grupie zawodów odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie w latach 2010-2013, w porównaniu do planów pracodawców łącznie, we wszystkich analizowanych grupach zawodów były bardzo niskie. Średnie planowanej liczby zatrudnienia[128] w poszczególnych latach (2010-2013), w grupie podmiotów objętych badaniem WUP, wynosiły odpowiednio 90, 86, 88, 69 osób. W omawianej grupie zawodów w 2010 roku pracodawcy planowali zatrudnienie 5 pracowników, rok później 6, w 2012 roku 2, zaś w 2013 roku 1.

Wykres 14.1. Liczba osób planowanych do zatrudnienia w latach 2010-2013 w grupie zawodów odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie

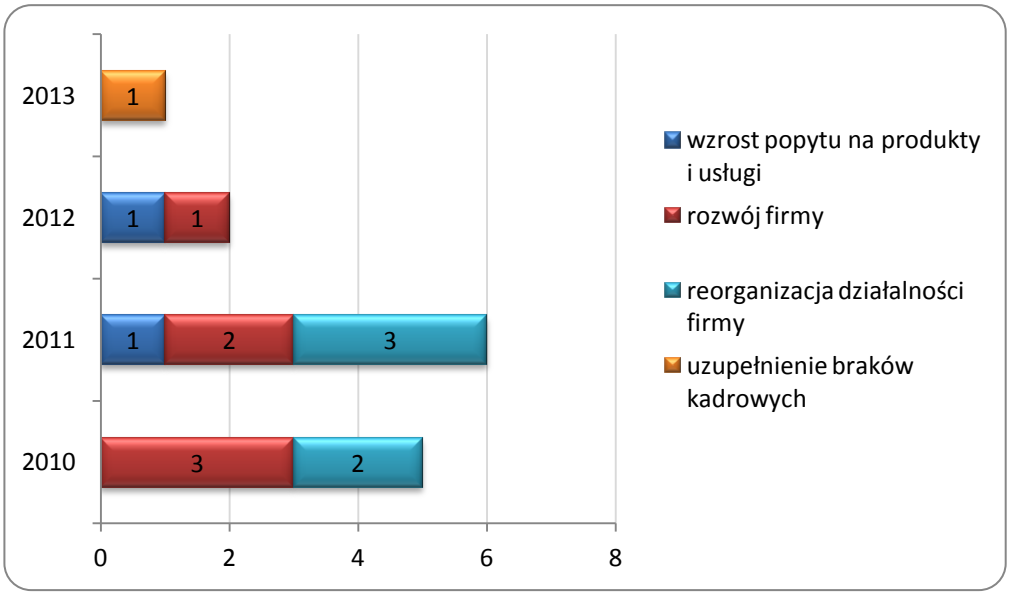

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2013 najczęściej wskazywanymi przyczynami zatrudnienia nowych pracowników był: rozwój firmy i reorganizacja działalności firmy.

[127] Na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego – szczegóły w części "Słownik".
[128] Dla 14 analizowanych grup zawodów, a więc dla wszystkich pracodawców ujętych w niniejszej analizie.

Wykres 14.2. Główny powód zatrudnienia nowych pracowników w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu latach 2010–2013.

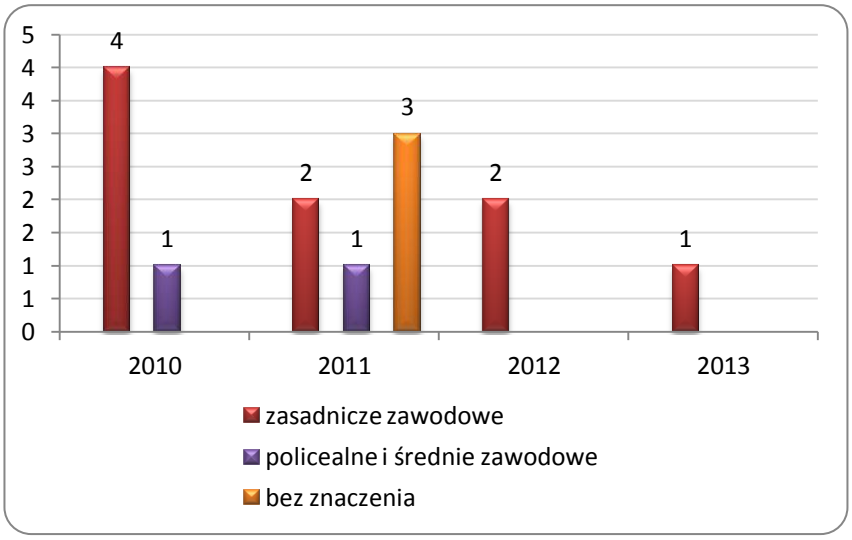
Plany zmniejszenia zatrudnienia

W latach 2010, 2011 oraz 2013 w ogóle nie planowano zmniejszenia zatrudnienia w omawianej grupie zawodowej. Jedynie w 2012 planowano zwolnienie 1 osoby ze względu na brak popytu na produkty.

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów do pracy

W latach 2010–2013 pracodawcy najczęściej oczekiwali, aby kandydaci na stanowiska związane z odnową biologiczną i usługami kosmetycznymi i fryzjerskimi byli absolwentami zasadniczych szkół zawodowych.

Wykres 14.3. Wymagany poziom wykształcenia kandydata do pracy w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W stosunku do stanowisk z omawianej grupy w latach 2010-2013 nie określono żadnych wymagań odnośnie umiejętności obsługi programów komputerowych i znajomości języków obcych.

W roku 2013, jedynie w stosunku do 1 stanowiska określono długość wymaganego stażu pracy – więcej niż dwa lata. W latach 2010-2012 pracodawcy oczekiwali doświadczenia zawodowego na podobnym stanowisku od kandydatów do pracy.

Tabela 14.5. Liczba stanowisk, na których wymagano ogólnego doświadczenia zawodowego lub doświadczenia na podobnym stanowisku w latach 2010-2013

Wymagane doświadczenie	2010	2011	2012	2013
rok	1	3	1	0
dwa lata	3	0	0	0
więcej niż dwa lata	1	2	0	1
nie wymagana	0	1	1	0
ogółem*	5	6	2	1

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**Nie uwzględniono braków danych.*

W stosunku do stanowisk z omawianej grupy w 2013 roku nie określono żadnych wymagań odnośnie kompetencji. W latach 2010-2012 duże znaczenie miały takie cechy kandydatów do pracy, jak: staranność wykonywania pracy, gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, szybkość uczenia się, obowiązkowość. Na znaczeniu straciły natomiast: ambicja, samodzielność umiejętność pracy zespołowej oraz odporność na stres.

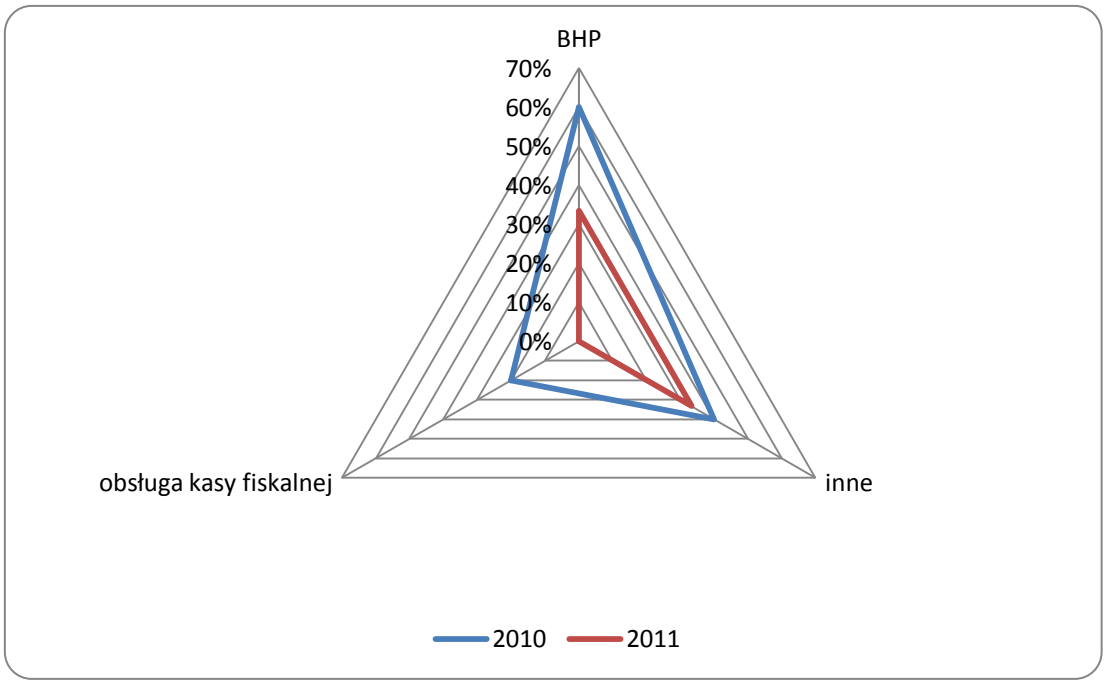
Tabela 14.6. Wymagania kompetencyjne – odsetek stanowisk pracy, na których zgłaszano zapotrzebowanie na poszczególne cechy indywidualne kandydatów do pracy w latach 2010-2012

Pożądane cechy indywidualne	2010	2011	2012
staranność wykonywania pracy	100%	100%	50%
odporność na stres	80%	17%	0%
umiejętność pracy zespołowej	60%	33%	0%
dobra organizacja pracy własnej*	0%	0%	100%
samodzielność	80%	100%	0%
gotowość do podnoszenia kwalifikacji zawodowych	60%	67%	50%
szybkość uczenia się	60%	50%	50%
komunikatywność*	0%	0%	100%
ambicja	60%	50%	0%
obowiązkowość	60%	67%	50%

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
** w 2010 i 2011 roku nie pytano o tę kategorię*

W latach 2010 i 2011 najczęściej wskazywano na konieczność ukończenia kursów BHP (odpowiednio 60% i 33%) oraz obsługi kasy fiskalnej (20% w 2010 roku). Wśród innych kursów i szkoleń (w 2010 roku 40% i w 2011 roku 33%) nie wyszczególniono konkretnych odpowiedzi. W latach 2012 i 2013 pracodawcy nie podali żadnych propozycji w zakresie oczekiwanych kursów.

Wykres 14.4. Odsetek stanowisk pracy, na których oczekiwano ukończenia dodatkowych specjalistycznych kursów i szkoleń w latach 2010-2013

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

W latach 2010-2013 na stanowiskach związanych z odnową biologiczną, fryzjerstwem i usługami kosmetycznymi nie wymagano prawa jazdy.

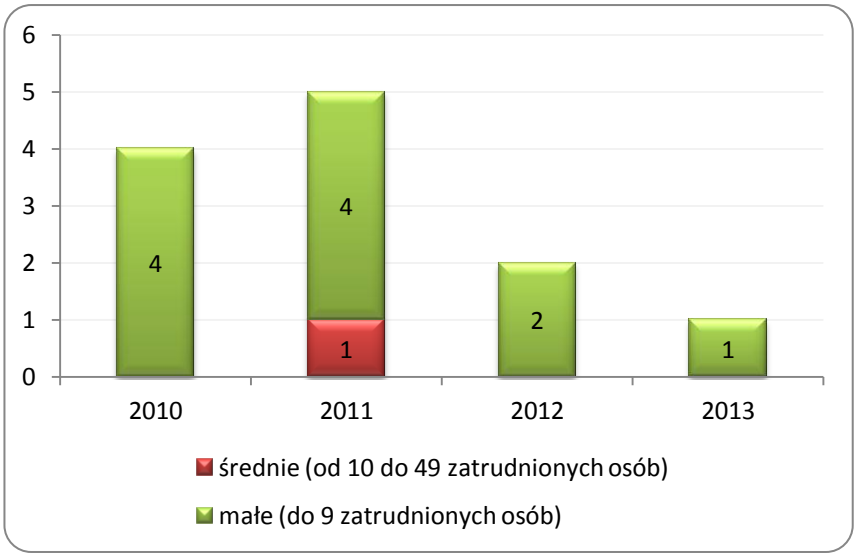
Sytuacja i charakterystyka podmiotów gospodarczych planujących zmiany w zatrudnieniu w latach 2010-2013

Sektor działalności i wielkość firmy

Wśród przedsiębiorstw[129], które planowały zatrudnienie osób w omawianej grupie zawodów w latach 2010-2013, dominowały małe, zatrudniające do 9 pracowników. Jedynie w 2011 roku w ankiecie wziął udział jeden podmiot średniej wielkości. Szczegóły prezentuje wykres 14.5.

[129] Informacje o badaniu, a w szczególności o próbie, znajdują się w części „Słownik" w podpunkcie „Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego".

Wykres 14.5. Liczba przedsiębiorstw planujących zatrudnienie w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013 według grupy wielkości

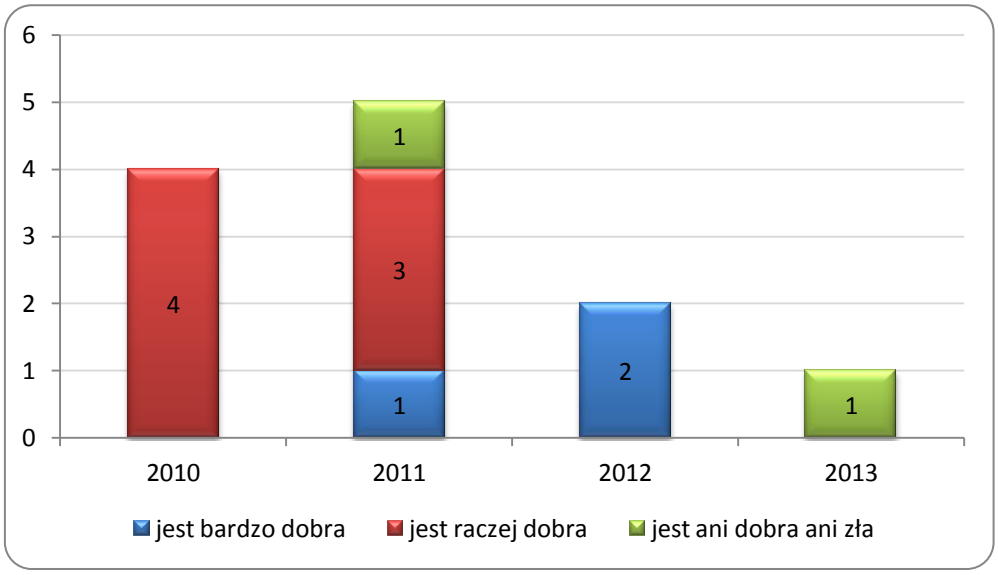
Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie Badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.

Wszystkie podmioty, które wzięły udział w badaniu i planowały zatrudnienie w omawianej grupie zawodowej, należały do sektora prywatnego.

Kondycja firmy

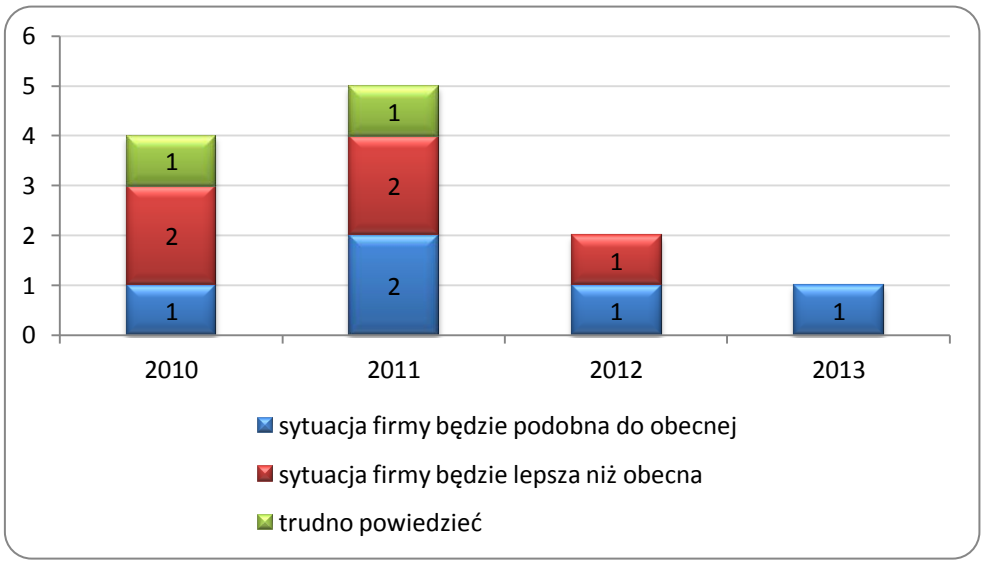
Ogólnie rzecz biorąc pracodawcy oceniali obecną kondycję swojej firmy raczej dobrze. Przewidywali, że za 12 miesięcy sytuacja w firmie nie ulegnie zmianie.

Wykres 14.6. Ocena kondycji własnej firmy w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2010-2013* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**odpowiedzi „jest raczej zła" i „ jest bardzo zła" nie uwzględniono w analizie ze względu na brak wskazań.*

Wykres 14.7. Przewidywana kondycja własnej firmy za 12 miesięcy* (liczba wskazań)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010-2013.
**odpowiedzi „firma zostanie zlikwidowana", „sytuacja firmy będzie gorsza niż obecna" nie uwzględniono*

Poziom wynagrodzeń w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim i w Polsce w oparciu o Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń[130]

Mediana wynagrodzeń w opisywanej grupie zawodów w 2012 roku w Polsce wyniosła 1875 PLN Wartość dla woj. kujawsko-pomorskiego w tej samej grupie zawodów była dokładnie taka sama. Wartość dla województwa nie jest jednak reprezentatywna, gdyż liczba przypadków w województwie (8) nie pozwala na wnioskowanie i ma charakter poglądowy. Biorąc pod uwagę pierwszy i trzeci kwartyl wartości wynagrodzenia dla Polski, rozstęp mediany wynagrodzenia wynosił 1000 PLN.

Według danych GUS przeciętne wynagrodzenie w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim (bez względu na grupę zawodów) wynosiło 3182 PLN i stanowiło 85% średniego wynagrodzenia w Polsce.

Tabela 14.7. Pierwszy, drugi i trzeci kwartyl[131] wynagrodzeń brutto ogółem* w grupie odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie (PLN)

Zawód	Liczba przypadków	Kwartyl 1	Kwartyl 2 (mediana)	Kwartyl 3
Ogółem w grupie zawodów				
Polska	**104**	**1500**	**1875**	**2500**
woj. kujawsko-pomorskie	**8****	**1500**	**1875**	**2000**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Żaden z zawodów w kategorii nie przekroczył progu N ≥ 50.*

*** Uwaga: bardzo mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.*

Zawody, które wchodziły do opisywanej kategorii zawodów ogółem zostały wyszczególnione w części „Słownik" pod pozycją Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń.

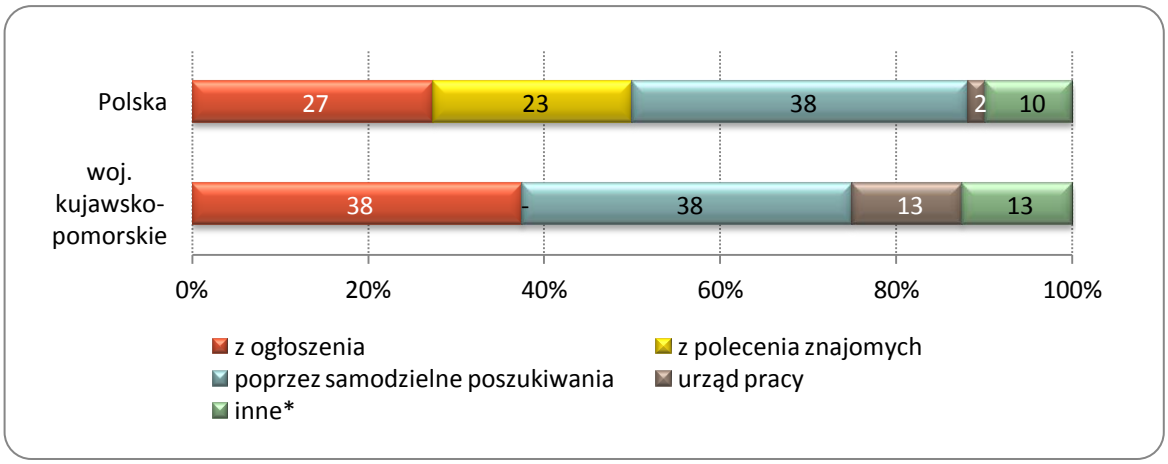
[130] Ogólnopolskie Badane Pracowników zostało szczegółowo omówione w części „Słownik"
[131] Definicje pojęcia kwartyl 1, 3 oraz mediana znajdują się w części „Słownik"

Sposób znalezienia pracy oraz posiadany staż pracy na podstawie Ogólnopolskiego Badania Wynagrodzeń

Sposoby znalezienia obecnej pracy

W omawianej kategorii zawodów w 2012 roku najczęstszym sposobem znalezienia pracy w Polsce było poprzez samodzielne poszukiwania (38% odpowiedzi). 27% respondentów znalazła pracę z ogłoszenia, a 23% polecenia znajomych. W przypadku woj. kujawsko-pomorskiego niewielka liczba respondentów (zaledwie 8 osób) nie pozwala na wyciąganie wniosków.

Wykres 14.8 Sposoby znalezienia pracy w grupie odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie (%)

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

**Na kategorię „inne" składają się odpowiedzi „za pośrednictwem firmy doradztwa personalnego", „za pośrednictwem studenckiego biura karier", „sam/a założyłem/łam firmę", „przez rekrutację wewnętrzną", „przez awans". Nie uwzględniono odpowiedzi „Nie wiem/odmowa".*

Polska N= 102, woj. kujawsko-pomorskie N= 8.
Uwaga: bardzo mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.

Staż pracy

Przeciętny staż pracy w omawianej kategorii zawodów wynosił 8,2 lat dla Polski. Z powodu bardzo małej reprezentacji przedstawicieli tej grupy zawodów w przypadku woj. kujawsko-pomorskiego, dane dla województwa nie mogą być interpretowane. Zróżnicowanie długości

trwania stażu pracy było duże – odchylenie standardowe[132] wynosiło 9,1 lat dla Polski. Na tle innych grup zawodów, długość stażu pracy w grupie odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie należy do najniższych. Krótszy staż pracy w Polsce występował jedynie w grupie informatyka i wykorzystanie komputerów. W tabeli podsumowano długości stażu pracy dla wybranych zawodów.

Tabela 14. 8. Długość stażu pracy w latach ogółem*
w grupie odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie (%)

Zawód	Liczba przypadków	Średnia długość stażu pracy w latach	Odchylenie standardowe
Ogółem			
Polska	**104**	**8,2**	**9,1**
woj. kujawsko-pomorskie	**8****	**4,0**	**2,1**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych OBW.

** Żaden z zawodów w kategorii nie przekroczył progu N ≥ 50.*

*** Uwaga: Mała podstawa dla woj. kujawsko-pomorskiego, dane mają charakter poglądowy.*

Uczniowie i absolwenci szkół ponadgimnazjalnych i wyższych

Absolwenci i studenci szkół wyższych

W kategorii zawodów związanych z odnową biologiczną oraz usługami kosmetycznymi i fryzjerskimi potencjalnie mogło szukać pracy 251 absolwentów „kosmetologii", którzy ukończyli studia w 2012 roku w woj. kujawsko-pomorskim. Wśród wszystkich absolwentów, uzyskujących w tym czasie dyplom w tym województwie, stanowili oni 1,1%. W roku akademickim 2012/2013 kierunek ten studiowały 623 osoby, czyli niecały 1% studentów w woj. kujawsko-pomorskim.

[132] Definicja odchylenia standardowego zawarta jest w części „Słownik".

Tabela 14. 9. Kierunki kształcenia odpowiednie dla grupy zawodów odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie – liczba studentów/absolwentów oraz odsetek w ogólnej liczbie studentów/absolwentów

Absolwenci i uczniowie szkół wyższych		
Kierunek kształcenia oraz potencjalny zawód	**Studenci 2012/2013**	**Absolwenci 2011/2012**
Kosmetologia	623	251
• kosmetolog	(0,8%)	(1,1%)
Ogółem	**623 (0,8%)**	**251 (1,1%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych[133]

W zawodach, związanych z opisywaną kategorią, w roczniku 2012/2013 w szkołach ponadgimnazjalnych uczyło się 3448 osób, co stanowiło 3,1% wszystkich uczniów tego rodzaju szkół w woj. kujawsko-pomorskim. 1002 absolwentów ukończyło kształcenie w 2011/2012 roku, co stanowiło 3,2% ogólnej liczby absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w woj. kujawsko-pomorskim.

Tabela 14. 10. Zawody w grupie odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie uczniów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych				
Zawód	**Szkoły policealne**	**Technika**	**Zasadnicze szkoły zawodowe**	**Ogółem**
dietetyk	70 (0,4%)			70 (0,1%)
fryzjer			1628 (11,0%)	1628 (1,5%)

[133] Informacja o rodzajach szkół ponadgimnazjalnych uwzględnionych w statystykach znajduje się w części „Słownik".

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych				
Zawód	**Szkoły policealne**	**Technika**	**Zasadnicze szkoły zawodowe**	**Ogółem**
technik masażysta	792 (4,4%)			792 (0,7%)
technik usług fryzjerskich	192 (1,1%)	766 (2,3%)		958 (0,9%)
Ogółem	**1054** **(5,8%)**	**766** **(2,3%)**	**1628** **(11,0%)**	**3448** **(3,1%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Tabela 14. 11. Zawody w grupie odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie – absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz odsetek, jaki stanowią w liczbie absolwentów w danym typie szkoły w woj. kujawsko-pomorskim

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych				
Zawód	**Szkoły policealne**	**Technika**	**Zasadnicze szkoły zawodowe**	**Ogółem**
dietetyk	11 (0,2%)			11 (0,0%)
fryzjer			478 (8,8%)	478 (1,5%)
technik masażysta	200 (4,2%)			200 (0,6%)
technik usług fryzjerskich	138 (2,9%)	175 (2,3%)		313 (1,0%)
Ogółem	**349** **(7,4%)**	**175** **(2,3%)**	**478** **(8,8%)**	**1002** **(3,2%)**

Opracowanie Sedlak & Sedlak na podstawie danych WUP w Toruniu.

Podsumowanie

Omawiana grupa zawodów w latach 2010-2013 była nadwyżkowa. Dowodzą tego bardzo niskie wskaźniki intensywności nadwyżki kształtujące się na poziomie 0,21-0,27. Żaden z zawodów ujętych w tej kategorii nie był deficytowy w każdym z badanych lat. Natomiast sześć zawodów w kolejnych latach było nadwyżkowych, wśród nich wyróżniał się zawód fryzjera. Dla tego zawodu występowała rokrocznie najwyższa nadwyżka podaży siły roboczej. W latach 2011 i 2012 zarejestrowało się ponad 1300 bezrobotnych fryzjerów więcej niż było wolnych miejsc.

Zgodnie z danymi z badania pracodawców, zrealizowanego przez WUP w latach 2010-2013, w omawianej grupie zawodowej pracodawcy oczekiwali głównie wykształcenia zasadniczego zawodowego. Pracodawcy nie określili wymagań dotyczących znajomości języków obcych w żadnym z lat 2010 – 2013. Najbardziej pożądaną cechą indywidualną w 2013 roku była dobra organizacja pracy własnej oraz komunikatywność. Wśród oczekiwanych przez pracodawców kursów w latach 2010 – 2013 dominowały kursy BHP oraz obsługi kasy fiskalnej.

W omawianej grupie zawodów w 2012 roku przeciętne wynagrodzenie w Polsce należało do najniższych w porównaniu do innych kategorii zawodów. Ze względu na bardzo małą liczbę przypadków dla województwa, dane nie są reprezentatywne i nie mogły być analizowane. Rozstęp mediany wynagrodzeń był relatywnie niewielki – wyniósł 1000 PLN, co jest wartością małą na tle innych grup zawodów. Polacy pracę najczęściej znajdowali poprzez samodzielne poszukiwania, a na drugim miejscu - znacznie rzadziej – przez odpowiedź na ogłoszenie. Średni staż pracy dla ogółu Polaków wynosił około 8 lat – to krótko na tle innych grup zawodów.

Edukacja związana z omawianą grupą zawodów przebiegała głównie w szkołach ponadgimnazjalnych. Około 3% zarówno uczniów w roku szkolnym 2012/2013 jak i absolwentów roku szkolnego 2011/2012 w woj. kujawsko-pomorskim uczyło się bądź ukończyło kierunki związane z tą grupą zawodów.

Słownik

Absolwenci i uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

W ogólnej liczbie absolwentów i uczniów uwzględniono osoby uczęszczające do: szkół zawodowych (zasadniczych zawodowych, techników, szkół policealnych), liceów (ogólnokształcących, profilowanych i uzupełniających) oraz pozostałych szkół (Nauczycielskie Kolegia Języków Obcych, Kolegium Pracowników Służb Społecznych oraz Szkoły specjalne przysposabiające do pracy).

Badanie ankietowe pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego

Opracowanie na podstawie badania ankietowego pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego przeprowadzonego przez WUP w Toruniu w latach 2010 – 2013, N= 5208 podmiotów. Łącznie zrealizowano 8007 wywiadów z pracodawcami. Część podmiotów brała udział w więcej niż w jednej edycji badania.

Próba do badania pracodawców została dobrana z podmiotów zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON ze wszystkich powiatów województwa. Podstawę doboru próby stanowił podział podmiotów na trzy grupy ze względu na wielkość zatrudnienia: małe, średnie i duże. Urząd Statystyczny wylosował próbę podmiotów małych i średnich. Natomiast podmioty z grupy 50 i więcej zatrudnionych wylosowano samodzielnie, również z bazy REGON, przekazywanej do WUP w Toruniu przez Urząd Statystyczny w Bydgoszczy. Podmioty małe i średnie losowane były oddzielnie według struktury sekcji PKD podmiotów w województwie, w danej grupie wielkości.

Klasy wielkości podmiotów zgodnie z klasyfikacją GUS – udział w próbie badawczej:

- do 9 osób – jednostki małe – ok. 50% próby badawczej;
- od 10 do 49 osób – jednostki średnie – ok. 25% próby badawczej;
- 50 i więcej osób – jednostki duże – ok. 25% próby badawczej.

Poniżej przedstawiono stanowiska, na których pracodawcy biorący udział w ankiecie planowali zatrudnienie nowych pracowników w latach 2010-2013 (liczby oznaczają sumaryczną liczbę przypadków w całym okresie):

1. Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna: księgowy: 34 | specjalista do spraw finansów: 13 | specjalista do spraw ubezpieczeń majątkowych i osobowych: 11 | specjalista do spraw kadr: 8 | specjalista do spraw

rachunkowości: 6 | asystent do spraw księgowości: 5 | doradca finansowy: 4 | doradca inwestycyjny: 4 | specjalista bankowości: 4 | główny księgowy: 3 | agent ubezpieczeniowy: 3 | doradca podatkowy: 1 | technik rachunkowości: 1.

2. Sprzedaż, marketing, public relations: sprzedawca: 443 | przedstawiciel handlowy: 163 | telemarketer: 74 | technik handlowiec: 66 | specjalista do spraw marketingu i handlu: 65 | kasjer handlowy: 47 | specjalista do spraw sprzedaży: 30 | zaopatrzeniowiec: 6 | sprzedawca na telefon: 6 | specjalista do spraw reklamy: 4 | agent do spraw zakupów: 1.

3. Informatyka i wykorzystanie komputerów: administrator baz danych: 76 | programista aplikacji: 29 | specjalista zastosowań informatyki: 28 | technik informatyk: 11 | grafik komputerowy DTP: 4 | grafik komputerowy multimediów: 3 | inżynier systemów i sieci komputerowych: 2 | projektant stron internetowych (webmaster): 1.

4. Opieka społeczna i zdrowie: pielęgniarka: 150 | opiekunka środowiskowa: 29 | opiekunka dziecięca: 28 | opiekun w domu pomocy społecznej: 24 | ratownik medyczny: 20 | fizjoterapeuta: 16 | opiekun osoby starszej: 4.

5. Prace sekretarskie i biurowe: magazynier: 228 | technik prac biurowych: 95 | fakturzystka: 6.

6. Gastronomia, hotelarstwo i turystyka: kelner: 68 | kucharz: 60 | kucharz małej gastronomii: 8 | barman: 3 | specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych: 1.

7. Usługi transportowe: kierowca samochodu ciężarowego: 234 | kierowca autobusu: 66 | kierowca operator wózków jezdniowych: 30 | kierowca samochodu dostawczego: 28 | instruktor nauki jazdy: 8 | motorniczy tramwaju: 6 | logistyk: 2.

8. Elektryka i elektronika: elektryk: 21 | monter-elektronik: 16 | inżynier elektronik: 10 | technik elektronik: 6 | inżynier elektryk: 5 | elektromechanik: 5 | elektromechanik pojazdów samochodowych: 3 | technik elektryk: 2.

9. Budownictwo i architektura: robotnik budowlany: 441 | murarz: 173 | stolarz: 130 | cieśla: 49 | monter instalacji i urządzeń sanitarnych: 26 | dekarz: 24 | inżynier budownictwa - budownictwo ogólne: 21 | betoniarz-zbrojarz: 20 | monter instalacji wentylacyjnych i klimatyzacyjnych: 18 | kierownik budowy: 15 | technik budownictwa: 14 | glazurnik: 11 | monter izolacji budowlanych: 9 | kosztorysant budowlany: 8 | posadzkarz: 8 | inspektor nadzoru budowlanego: 6 | malarz-

tapeciarz: 4 | inspektor budowlany: 3 | monter konstrukcji budowlanych: 3 | technolog robót wykończeniowych w budownictwie: 2 | architekt: 1.

10. Naprawa maszyn i urządzeń: mechanik pojazdów samochodowych: 40 | mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych: 31 | inżynier mechanik - maszyny i urządzenia przemysłowe: 10 | technik mechanik: 10 | lakiernik samochodowy: 5 | blacharz samochodowy: 5.

11. Przemysł: ślusarz: 368 | spawacz metodą MAG: 62 | spawacz ręczny łukiem elektrycznym: 51 | spawacz ręczny gazowy: 41 | spawacz metodą MIG: 33 | spawacz metodą TIG: 24 | operator obrabiarek skrawających: 3.

12. Przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza: cukiernik: 141 | przetwórca owoców i warzyw: 120 | rzeźnik-wędliniarz: 77 | piekarz: 72 | ogrodnik: 67 | rozbieracz-wykrawacz: 6 | kontroler jakości produktów spożywczych: 1.

13. Wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna: elektroenergetyk elektrowni cieplnych: 3 | monter budownictwa wodnego: 3 | inżynier energetyk: 1.

14. Odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie: fryzjer: 9 | kosmetyczka: 3 | technik masażysta: 1 | wizażystka / stylistka: 1.

Pracodawcy planowali zwolnienia w latach 2010-2013 na następujących stanowiskach (liczby oznaczają sumaryczną liczbę przypadków w tym okresie):

1. Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna: księgowy: 8 | specjalista bankowości: 3 | główny księgowy: 1 | specjalista do spraw finansów: 1 | specjalista do spraw kadr: 1 | specjalista do spraw wynagrodzeń: 1.

2. Sprzedaż, marketing, public relations: sprzedawca: 53 | zaopatrzeniowiec: 5 | technik handlowiec: 2 | specjalista do spraw marketingu i handlu: 1 | specjalista do spraw sprzedaży: 1 | przedstawiciel handlowy: 1 | sprzedawca na telefon: 1.

3. Informatyka i wykorzystanie komputerów: brak stanowisk przeznaczonych do zwolnień.

4. Opieka społeczna i zdrowie: opiekunka środowiskowa: 25 | fizjoterapeuta: 9 | pielęgniarka: 4 | opiekun w domu pomocy społecznej: 1.

5. Prace sekretarskie i biurowe: technik prac biurowych: 71 | magazynier: 22 | fakturzystka: 1.

6. Gastronomia, hotelarstwo i turystyka: kucharz: 7 | kelner: 5 | barman: 3 | kucharz małej gastronomii: 2.

7. Usługi transportowe: kierowca samochodu ciężarowego: 17 | kierowca operator wózków jezdniowych: 12 | instruktor nauki jazdy: 4 | kierowca samochodu dostawczego: 4 | kierowca autobusu: 4.

8. Elektryka i elektronika: technik elektronik: 32 | elektryk: 5.

9. Budownictwo i architektura: robotnik budowlany: 663 | murarz: 25 | stolarz: 9 | monter instalacji i urządzeń sanitarnych: 7 | malarz-tapeciarz: 6 | inżynier budownictwa - budownictwo ogólne: 5 | technik budownictwa: 5 | kierownik budowy: 4 | posadzkarz: 4 | kamieniarz: 1.

10. Naprawa maszyn i urządzeń: mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych: 10 | technik mechanik: 3 | lakiernik samochodowy: 2 | blacharz samochodowy: 2 | mechanik pojazdów samochodowych: 1.

11. Przemysł: ślusarz: 73.

12. Przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza: cukiernik: 78 | ogrodnik: 47 | rzeźnik-wędliniarz: 9 | przetwórca owoców i warzyw: 5 | fryzjer: 1.

13. Wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna: brak stanowisk przeznaczonych do zwolnień.

14. Odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie: brak stanowisk przeznaczonych do zwolnień.

Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy

Obowiązuje na mocy Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 roku (Dz.U. z 2010 roku Nr 82, poz. 537 z późn. zm.). Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów z uwzględnieniem dwóch aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu
i specjalizacji. Poszczególne zawody i specjalności zostały zgrupowane w grupy elementarne, a te w szersze grupy średnie, duże i wielkie. Klasyfikacja obejmuje 10 grup wielkich (kod 1-cyfrowy), 43 duże (kod 2-cyfrowy), 132 średnie (kod 3-cyfrowy) oraz 444 grupy elementarne (kod 4-cyfrowy). Grupy elementarne zawierają 2366 zawodów i specjalności (kod 6-cyfrowy).

Kwartyl, mediana

Pierwszy kwartyl (kwartyl pierwszego rzędu) to wartość, dla której 1/4 obserwacji przyjmuje wartości od niej niższe. 2 kwartyl, zwany inaczej medianą, to wartość, dla której połowa przypadków przyjmuje wartości niższe, a połowa wyższe. Mediana jest miarą wartości centralnej odporną na wartości „odstające", dlatego jest wykorzystywana przy prezentacji danych dotyczących zarobków. 3 kwartyl to wartość, od której jest mniejsze 3/4 obserwacji.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym. W analizie porównywane są dane o nowych rejestracjach bezrobotnych z liczbą zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa określonych przez ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.z 2013.674 j.t. z późn. zm.).

Odchylenie standardowe

Jest miarą dyspersji (zmienności) wartości obserwacji wokół wartości centralnej. Wartość centralna obliczana jest zazwyczaj jako średnia arytmetyczna. Wartość odchylenia standardowego pokazuje, jak bardzo wartości danej zmiennej są rozłożone wokół jej średniej. Im większą wartość przyjmuje, tym można oczekiwać większego zróżnicowania danej cechy w populacji. W zależności od sytuacji, można mówić o odchyleniu standardowym zmiennej losowej (w przypadku, gdy znany jest jej rozkład prawdopodobieństwa, np. dystrybuanta), odchyleniu dla populacji (przy znajomości wartości wszystkich przypadków w populacji) oraz odchyleniu standardowym z próby. W pracy podawane jest odchylenie standardowe z próby. Jest ono próbą oszacowania nieznanej wartości odchylenia standardowego w populacji i obliczane jest na podstawie wartości danej cechy w próbie. Z technicznego punktu widzenia jest pierwiastkiem kwadratowym wariancji. W przypadku odchylenia standardowego z próby stosuje się najczęściej – i tak jest w tym wypadku – wzór:

$$s = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^{n}(x_i - \bar{x})^2}{n-1}}.$$

Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń

Ogólnopolskie Badanie Wynagrodzeń jest największym pozarządowym badaniem płac w Polsce. W 2012 roku w Ogólnopolskim Badaniu Wynagrodzeń uczestniczyło 114 718 osób. Badanie gromadzi informacje o wynagrodzeniach na 567 stanowiskach. Ze względu na metodologię badania, w 2012 roku uwzględnione są zarobki na 340 stanowiskach. Ankieta, którą wypełniają użytkownicy biorący udział w Ogólnopolskim Badaniu Wynagrodzeń, przeznaczona jest dla osób zatrudnionych w wymiarze pełnego etatu na terenie Polski.

W badaniu dominują ludzie młodzi (64,9% ma nie więcej niż 35 lat) oraz osoby z wykształceniem wyższym (75,0%). Sprawia to, że respondenci zajmują bardziej specjalistyczne stanowiska, a ich wynagrodzenia są wyższe niż w populacji Polski. Główną zaletą takiej struktury grupy jest to, że z dużo większą dokładnością od innych źródeł, możemy podać jak kształtują się wynagrodzenia na większości specjalistycznych stanowisk.

Prezentując dane liczbowe na temat wynagrodzeń na podstawie OBW wykorzystywana jest mediana, gdyż miara ta lepiej niż średnia charakteryzuje badaną populację. Wszystkie przedstawione stawki stanowią wynagrodzenie całkowite brutto wyrażone w PLN.

Poniżej przedstawiono zawody, które były brane pod uwagę przy tworzeniu statystyk dla poszczególnych grup zawodów dla woj. kujawsko-pomorskiego (liczby oznaczają liczbę przypadków):

1. Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna: główny księgowy: 68 | księgowy: 54 | specjalista ds. kadr i płac: 44 | doradca finansowy: 35 | starszy księgowy: 26 | specjalista ds. sprzedaży produktów bankowych: 21 | specjalista ds. controllingu: 20 | kontroler finansowy: 16 | specjalista ds. finansowych: 15 | kasjer bankowy: 14 | specjalista ds. personalnych: 14 | młodszy księgowy: 12 | specjalista ds. rekrutacji: 11 | agent/doradca ubezpieczeniowy: 10 | kierownik ds. księgowości: 9 | kierownik ds. finansów i controllingu: 7 | analityk biznesowy: 6 | analityk finansowy: 6 | specjalista ds. finansów i controllingu: 6 | specjalista ds. windykacji: 5 | analityk bankowy: 4 | asystent w dziale finansowym/kontrolera finansowego: 4 | audytor wewnętrzny: 3 | asystent ds. personalnych: 2 | audytor zewnętrzny: 2 | kierownik biura rachunkowego: 2 | kierownik ds. wynagrodzeń i benefitów: 2 | specjalista ds. podatkowych: 2 | inspektor nadzoru bankowego: 1 | specjalista ds. wynagrodzeń: 1.

2. Sprzedaż, marketing, public relations: przedstawiciel handlowy: 74 | sprzedawca/kasjer: 74 | specjalista ds. sprzedaży: 64 | doradca techniczno-handlowy: 33 | specjalista ds. zakupów: 32 | kierownik ds. sprzedaży: 30 | specjalista ds. marketingu: 30 | kierownik regionu sprzedaży: 24 | koordynator ds. sprzedaży: 17 | kierownik sklepu małopowierzchniowego: 15 | product manager: 15 | kierownik ds. obsługi klienta: 14 | przedstawiciel medyczny: 13 | kierownik biura

handlowego: 12 | specjalista ds. eksportu/importu: 12 | asystent ds. sprzedaży: 10 | kierownik ds. marketingu: 10 | kierownik ds. eksportu/importu: 9 | kierownik sklepu wielkopowierzchniowego: 9 | pracownik punktu/oddziału sprzedaży: 9 | account manager: 8 | kierownik ds. zakupów: 8 | kierownik punktu/oddziału sprzedaży: 8 | pracownik działu zakupów: 7 | kasjer: 5 | lider zespołu w dziale obsługi klienta: 5 | specjalista ds. promocji: 5 | brand manager/opiekun marki: 4 | specjalista ds. badań marketingowych: 4 | analityk sprzedaży: 3 | asystent w dziale zakupów/kupca: 3 | asystent w dziale marketingu: 2 | specjalista ds. marketingu produktu: 2 | specjalista ds. PR: 2 | telemarketer: 2 | specjalista ds. reklamy: 1 | specjalista ds. telemarketingu: 1.

3. Informatyka i wykorzystanie komputerów: informatyk (stanowisko ogólne): 29 | programista (stanowisko ogólne): 22 | grafik komputerowy: 18 | administrator systemów IT: 17 | administrator sieci informatycznej: 16 | programista .net: 16 | programista php: 14 | inżynier oprogramowania: 13 | kierownik działu IT: 13 | architekt - projektant systemów IT: 11 | programista java: 10 | serwisant sprzętu komputerowego: 7 | administrator serwerów: 6 | inżynier ds. sieci IT: 6 | tester oprogramowania: 6 | analityk ds. IT: 5 | inżynier wsparcia technicznego IT (helpdesk): 5 | programista systemowy języków wysokiego poziomu: 5 | specjalista wsparcia IT (helpdesk): 5 | webmaster: 5 | specjalista w dziale IT: 4 | konsultant ds. systemów wspomagania zarządzania ERP: 3 | programista C/C++: 3 | webdeveloper: 3 | administrator baz danych: 2 | kierownik techniczny IT: 2 | programista baz danych: 2 | projektant/architekt baz danych: 2 | specjalista ds. bezpieczeństwa informatycznego: 2 | specjalista zastosowań informatycznych: 2 | asystent w dziale IT: 1 | konsultant SAP: 1 | sewisant/instalator sieci IT: 1.

4. Opieka społeczna i zdrowie: fizjoterapeuta: 14 | starsza pielęgniarka: 13 | pielęgniarka: 11 | opiekun osób starszych: 5 | pracownik socjalny: 5 | ratownik medyczny: 4 | instruktor terapii zajęciowej / terapeuta zajęciowy: 2 | ratownik WOPR: 2 | sanitariusz: 2 | opiekun/ka do dzieci: 1 | położna: 1.

5. Prace sekretarskie i biurowe: referent (urząd): 71 | magazynier: 54 | pracownik administracyjny / asystent/asystentka: 52 | specjalista ds. administracyjnych: 42 | specjalista ds. obsługi klienta: 27 | podinspektor (urząd): 26 | kierownik ds. administracyjnych: 16 | kierownik magazynu: 16 | konsultant telefoniczny w dziale obsługi klienta: 16 | sekretarka: 14 | kierownik biura (office manager): 13 | asystent/ka zarządu, prezesa: 9 | asystent/ka dyrektora: 8 | specjalista ds. magazynowych: 6 | sekretarka medyczna: 5 | sekretarz szkoły: 5 | kierownik działu kontaktów z klientami (call center): 4 | rejestratorka: 4 | archiwista: 2 | fakturzysta: 2 | sekretarz redakcji: 1.

6. Gastronomia, hotelarstwo i turystyka: recepcjonista: 16 | kierownik / menedżer restauracji: 6 | kucharz: 6 | pomocnik kucharza: 2 | barman: 1 | kelner: 1 | kierownik hotelu/ośrodka: 1 | pracownik gastronomii: 1.

7. Usługi transportowe: asystent w dziale logistyki: 1 | brygadzista w dziale logistyki: 3 | brygadzista w dziale utrzymania ruchu: 2 | dyspozytor: 8 | instruktor nauki jazdy: 1 | kierowca - dostawca (vanseller): 4 | kierowca autobusu: 4 | kierowca kat. B: 7 | kierowca samochodu ciężarowego/TIR: 25 | kierownik ds. logistyki: 12 | kierownik floty samochodowej: 1 | kurier (przesyłki kurierskie): 1 | motorniczy tramwaju: 1 | operator maszyn dźwigowo-transportowych: 7 | operator wózka widłowego: 7 | pracownik szeregowy w dziale logistyki: 2 | pracownik utrzymania ruchu: 1 | specjalista ds. floty samochodowej: 2 | specjalista ds. logistyki: 23 | spedytor: 3.

8. Elektryka i elektronika: elektromonter: 9 | elektronik: 10 | główny elektryk: 1.

9. Budownictwo i architektura: kierownik budowy: 29 | asystent projektanta (budownictwo): 18 | inżynier budowy: 15 | pracownik budowlany: 15 | inspektor nadzoru (budownictwo): 9 | monter: 8 | kierownik robót: 7 | murarz: 7 | architekt: 4 | asystent architekta: 4 | majster budowy: 4 | stolarz: 4 | kosztorysant budowlany: 3 | cieśla: 2 | operator maszyn budowlanych: 2 | asystent kierownika budowy: 1 | dekarz: 1 | malarz: 1 | rzeczoznawca budowlany: 1.

10. Naprawa maszyn i urządzeń: specjalista ds. technicznych i serwisu: 13 | kierownik ds. technicznych i serwisu: 9 | serwisant maszyn/urządzeń: 9 | mechanik maszyn i urządzeń: 8 | pracownik serwisu: 8 | mechanik pojazdów samochodowych: 6 | elektromechanik: 5 | kierownik serwisu: 5 | mistrz w dziale technicznym i serwisu: 4 | lakiernik: 2 | blacharz: 1 | diagnosta samochodowy: 1 | wulkanizator: 1.

11. Przemysł: mistrz/kierownik zmiany w dziale produkcji: 34 | kierownik produkcji: 25 | brygadzista (produkcja): 20 | kontroler jakości: 18 | pracownik produkcji: 18 | laborant chemiczny (chemik): 15 | spawacz: 14 | operator linii produkcyjnej: 12 | operator maszyn i urządzeń produkcyjnych: 12 | operator/ustawiacz maszyn: 12 | kierownik wydziału produkcyjnego: 10 | automatyk (produkcja): 9 | programista CNC: 9 | monter: 8 | diagnosta laboratoryjny: 7 | kierownik zakładu produkcyjnego: 7 | główny automatyk: 5 | ślusarz: 5 | frezer (urządzenia sterowane numerycznie): 4 | pracownik kontroli jakości: 4 | tokarz: 4 | frezer: 3 | operator systemu automatycznego pakowania: 3 | szlifierz: 3 | technik narzędziowiec: 3 | narzędziowiec: 2 | pracownik odlewni: 2 | tokarz - urządzenia sterowane numerycznie: 2 | galwanizer: 1 | kontroler procesów produkcji: 1 | operator urządzeń obróbki cieplnej: 1 | operator urządzeń procesów chemicznych: 1 | zgrzewacz: 1.

12. Przetwórstwo spożywcze, produkcja spożywcza: cukiernik: 2 | kierownik ds. jakości: 6 | ogrodnik: 2 | pełnomocnik ds. systemów jakości: 1 | piekarz: 1.

13. Wytwarzanie energii elektrycznej, energia odnawialna: elektryk (elektroenergetyk): 15 | inspektor ds. ochrony środowiska: 8 | specjalista ds. ochrony środowiska: 8 |energetyk: 1.

14. Odnowa biologiczna, usługi kosmetyczne i fryzjerskie: kosmetyczka: 3 | fryzjer: 2 | dietetyk: 1 | instruktor fitness: 1 | kosmetolog: 1.

Rynek Pracy pod Lupą

Projekt systemowy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu realizowany w ramach Poddziałania 6.1.1 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki *Wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy*. Projekt ten jest wdrażany w partnerstwie ze wszystkimi 20. działającymi w regionie powiatowymi urzędami pracy. Jego realizacja ma na celu pozyskanie i upowszechnienie wiedzy na temat zapotrzebowania na pracowników o określonych zawodach i umiejętnościach oraz na temat rynku szkoleniowego w województwie kujawsko-pomorskim. W ramach projektu prowadzony jest monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz badania pracodawców i rynku szkoleniowego.[134]

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

Zgłoszone przez pracodawców, do powiatowych urzędów pracy, wolne miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz miejsca aktywizacji zawodowej.

Wolne miejsca subsydiowane

Miejsca pracy subsydiowanej (w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych i wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy) oraz miejsca aktywizacji zawodowej (propozycje stażu, przygotowania zawodowego dorosłych i prac społecznie użytecznych). Dane dotyczące miejsc subsydiowanych według zawodów dostępne są od początku 2013 roku.

[134] Więcej informacji na temat projektu można znaleźć na stronie internetowej **http://podlupa.wup.torun.pl**.

Wskaźnik deficytu nadwyżki podaży siły roboczej

Dynamika podaży i popytu wskazuje, w jaki sposób kształtuje się na rynku pracy zapotrzebowanie na przedstawicieli danego zawodu. Wskaźnik dynamiki podaży i popytu informuje o tym, czy dany zawód jest deficytowy czy nadwyżkowy. Poprzez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. **Zawód deficytowy** to taki, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Do obliczenia deficytu (nadwyżki) podaży siły roboczej w zawodzie *k* zastosowano poniższy wzór:

$$N^k = B^k - O^k$$

gdzie:

B^k - to liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie *k* w danym roku,

O^k - to liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w zawodzie *k* w danym roku.

Wartość ujemna wskaźnika N^k świadczy o tym, iż dany zawód jest deficytowy. Potencjalni pracodawcy zgłosili więcej miejsc niż było zarejestrowanych w danym zawodzie bezrobotnych. Wartość dodatnia wskazuje na nadwyżkowy charakter zawodu, więcej bezrobotnych posiadających dany zawód zrejestrowało się, niż zgłoszono dla nich wolnych miejsc.

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) w grupie zawodów

Wyrażony jako iloraz liczby zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w badanym okresie w danym zawodzie i liczby zarejestrowanych bezrobotnych w badanym okresie, w danym zawodzie; maksymalna wartość wskaźnika (MAX) występuje, gdy w danym zawodzie nie odnotowano nowej rejestracji bezrobotnych, a zgłoszone zostały wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej; minimalna wartość wskaźnika (MIN) występuje, gdy w danym zawodzie nie odnotowano nowej rejestracji bezrobotnych ani nie zgłoszono wolnego miejsca pracy ani aktywizacji zawodowej.

Do obliczenia wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) w zawodzie *k* zastosowano wzór:

$$W^k = \frac{O^k}{B^k}$$

gdzie:

B^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w grupie zawodów *k* w danym roku.

O^k - liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w grupie zawodów *k* w danym roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:
$W^k < 0,9$ to grupa zawodów nadwyżkowa,
$0,9 \leq W^k \leq 1,1$ to grupa zawodów zrównoważona (wykazujące równowagę na rynku pracy),
$W^k > 1,1$ to grupa zawodów deficytowa.

Warto zauważyć, że:

Jeżeli O^k oraz B^k wynoszą 0, a więc nie zgłoszono wolnych miejsc w danym zawodzie, ani nie zarejestrowano bezrobotnych poszukujących pracy w ramach danego zawodu, wówczas wskaźnik przyjmuje wartość nieokreśloną, oznaczaną jako *MIN* i interpretowaną jako wartość minimalna.

Jeżeli O^k przyjmuje wartości dodatnie podczas gdy B^k wynosi 0, wówczas wskaźnik przyjmuje wartość nieokreśloną, oznaczaną jako *MAX* i interpretowaną jako wartość maksymalną. Sytuacja taka występuje, gdy zgłoszono wolne miejsca w zawodzie *k,* ale nie zarejestrowano żadnych bezrobotnych poszukujących pracy w tym zawodzie.

Jeżeli O^k przyjmuje wartość 0 podczas, gdy B^k ma wartości dodatnie, wówczas wskaźnik przyjmuje wartość 0. Sytuacja taka ma miejsce, gdy w ramach danego zawodu występują rejestracje bezrobotnych przy jednoczesnym braku zgłoszonych miejsc.

Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) można interpretować jako liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej przypadającą na jednego zarejestrowanego w danym zawodzie bezrobotnego.

Załącznik 3 do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

„Bezrobotni oraz wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej według zawodów i specjalności” – źródło danych o bezrobotnych oraz zgłoszonych do powiatowych urzędów pracy wolnych miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej. Zgodnie z programem badań statystycznych statystyki publicznej, załącznik ten jest przekazywany przez powiatowe urzędy pracy do wojewódzkich urzędów pracy do 10. dnia roboczego lipca z danymi za I półrocze danego roku oraz do 10. dnia roboczego stycznia z danymi za II półrocze roku poprzedniego. W statystyce rynku pracy, bezrobotni poprzednio pracujący, klasyfikowani są według zawodu wykonywanego w ostatnim miejscu pracy, a osoby dotychczas niepracujące – zgodnie z zawodem wyuczonym (potwierdzonym świadectwem lub dyplomem kształcenia szkolnego bądź kursowego). Oddzielną grupę stanowią osoby bez zawodu. Od 2013 roku obejmuje ona tych, którzy jednocześnie spełniają dwa warunki – nie mają świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego i nie

dysponują minimum 6-miesięczną, udokumentowaną ciągłością pracy w jednym zawodzie. W latach poprzednich warunek drugi stanowił, że okres ten to minimum 1 rok.

Zawód deficytowy

Zawód, na który na rynku pracy jest wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to profesje, dla których wartość wskaźnika intensywności deficytu wynosi powyżej 1,1. Porównaj hasło „Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) w grupie zawodów".

Zawód nadwyżkowy

Zawód, na który na rynku pracy jest mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to profesje, dla których wartość wskaźnika intensywności nadwyżki wynosi poniżej 0,9. Porównaj hasło „Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) w grupie zawodów".

Zawód zrównoważony

Zawód, na który na rynku pracy istnieje takie samo zapotrzebowanie jak liczba osób poszukujących pracy; na potrzeby monitoringu przyjęto, iż są to profesje, dla których wartość wskaźnika intensywności deficytu mieści się w zakresie 0,9–1,1. Porównaj hasło „Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) w grupie zawodów".

Opracowanie przygotowane przez Sedlak & Sedlak
na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

AUTORZY

Maciej Mozolewski
Diana Turek
Konrad Kulikowski
Piotr Sedlak

KONTAKT

Sedlak & Sedlak

ul. Królowej Jadwigi 189 B
30-220 Kraków
tel./fax: (12) 426 20 61, 426 20 63
e-mail: redakcja@rynekpracy.pl

www.sedlak.pl
www.rynekpracy.pl
www.wynagrodzenia.pl
www.badaniahr.pl

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W TORUNIU

WUP w Toruniu
Wydział Badań I Analiz

ul. Szosa Chełmińska 30/32, 87-100 Toruń
e-mail: wup@wup.torun.pl

www.wup.torun.pl
www.podlupa.wup.torun.pl

Publikacja wydana w ramach w ramach projektu systemowego Rynek Pracy pod Lupą, współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie.

Kopiowanie i rozpowszechnianie tej publikacji wymaga podania źródła.